חלק עשירי

עיבור ראשון דז״א

*** א) בבוא עת זו״ן להתתקן אחרי שנתקנו או״א: הוצרך להיות תיקונם על ידי העיבור, שיכנסו האורות של הו׳ נקודות של ז״א בסוד העיבור תוך מעי אמו, ושם נתבררו גם בחינת הכלים הנשברים שירדו לבריאה ונתקנו שם.**

אור פנימי

א) בבוא עת זו״ן להתתקן אחר שנתקן או״א: כבר ידעת מהחלקים הקודמים, שענין הזמן הרוחני, דהיינו ,,התחלה ואח״כ״ האמור ביציאת האורות העליונים, פירושו, סבה ומסובב. כי כל סבה היא קודם אל המסובב שלה, להיותה הגורם אל המסובב שיסובב ממנה, וע״כ אין המסובב הזה יכול לצאת ולהגלות זולת אחר הסבה שלו וע״כ נבחן הסבה לקודם ולתחלה, והמסובב נבחן למאוחר ולאח״כ.

וזה אמרו ,,בבוא עת זו״ן להתקן אחר שנתקנו או״א״ כי או״א הם הסבה אל הזו״ן, כי המה מתקנים ומאצילים אותם, על ידי הזווגים שלהם כמ״ש להלן, וכמ״ש בחלק העבר, אשר אח״פ דאו״א, שהם אחורים שלהם שנתבטלו מהם בעת שביה״כ, המה נפלו למקום זו״ן, שהפירוש הוא, שנתחברו ונעשו עם גו״ע דזו״ן למדרגה אחת, בלי הפרש והבדל ביניהם. ולפי שהמה דבוקים זה בזה, נמצא שאחר שנתקנו או״א בכל גדלותם, דהיינו אחר שהעלו את האחורים שלהם והחזירו אותם למדרגתם, הנה אז גם הגו״ע דזו״ן, עלו עם האח״פ הללו, אל מקום או״א, להיותם דבוקים עמהם כמבואר, וע״כ הזווגים דאו״א מועילים להגו״ע דזו״ן, ובאופן זה המה מתגדלים ומתתקנים ע״י או״א. הרי שמטרם שנתקנו או״א עצמם, לא היה העת לתיקון זו״ן.

מעי אמו ושם נתבררו גם בחינת הכלים הנשברים: מעי אמא, פירושו, בחינת מטבור ולמטה שלה, שהם ד׳ הספירות תנהי״מ דאמא, ועיקרם הוא קו האמצעי דאמא, שהוא ת״ת ויסוד, ומקום זה, דהיינו מטבור עד היסוד, מכונה מעי אמא או בטן שלה.

וענין עלית זו״ן לשם, כבר נתבאר לעיל בדיבור הסמוך, כי בעת שהאחורים דאמא, שהם אח״פ הנפולים שלה, חזרו ונתחברו עמה למדרגתה, נמצאים גם גו״ע דזו״ן עולים עמהם יחד ומתחברים ג״כ אל אמא, ולהיותם בשעת נפילתם, במדרגה אחת דבוקים זה בזה, נמצאים גם עתה בעת שיבת האחורים האלו לאמא, דבוקים ג״כ זה בזה. וכבר ידעת שאח״פ אלו, הם בחינת ז״ת דבינה דאמא, וחוטם פה שלה, שמהם נעשו הנה״י החדשים שלה, שב״ש ת״ת תחתונים שמחזה ולמטה, הם בחינת ז״ת דבינה, כי הת״ת הוא בינה דחסדים, כנודע. ונה״י הם בחינת חו״פ, דהיינו זו״ן שלה. ובזה תבין, שמקום הדבקות של גו״ע דזו״ן באח״פ דאמא, הוא ממקום הטבור עד סיום הת״ת והיסוד, שהוא הקו האמצעי, ששם מקום

* מבוא שערים ח״א פרק א׳ ב׳ וג׳.

ב) לכן כשרצה המאציל העליון לתקנם, הוצרך לתקן הפירוד שהיה בהם בתחלה וליחדם ולקשרם קשר אמיץ יחד, שהוא על ידי היותם בדרך קוים. כי אז יש חסד וגבורה והת"ת מכריע ביניהם. וכן בחב"ד, וכן בנה"י. והם מתנהגים בהכרעות במדה ובמשקל.

אור פנימי

הזווג, ושם מקום עצמותו של הפרצוף תנה"י הזה, כי הקצוות בכל מקום שהם אינם עיקרים בהפרצוף, כנודע. אמנם עיקר שורש הזו"ן דבוק רק ביסוד שלה, כי שם בחינת זו"ן דאמא עצמה כנ"ל, אכן בכח הזווגים דאו"א אשר שם, נמצא מקבל לתוכו מדרגת הבינה, עד שנעשה ירך אמו ממש, ואז, בהמשך ירחי עיבור, הולך ומתעלה מיסוד ומעלה עד נקודת החזה שלה, ולא יותר למעלה, כי שם כבר מסתיימים האח"פ הנפולים המוחזרים לה בגדלותה, כנ"ל, וע"כ עד שם יש להם להזו"ן חיבור ודבקות, ולא למעלה מחזה שלה, שהם כלים דפנים, שמעולם לא היה להם שום מגע ואיזה חיבור עם הזו"ן.

הכלים הנשברים שירדו לבריאה ונתקנו שם: כי הזווגים שנעשו על הרשימות דגו"ע דזו"ן הדבוקים ביסוד דאמא, כנ"ל, משיבים האורות השייכים להרשימות ההם, דהיינו בחינת האורות שהיה בהם מטרם שביה"כ, ואז אחר השלמתם של הרשימות, נמשכים גם הכלים ועולים מבי"ע, והרשימות המתוקנות חוזרים לכליהן ומתלבשים בהם כבתחילה, דהיינו כמו שהיו מלובשים בהם מטרם שביה"כ. וזה אמרו, ,,ושם נתבררו גם בחינת הכלים הנשברים שירדו לבריאה". כי תיקונם של הרשימות, הנכללות בזווגים דאו"א, מגיעים רק להכלים וניצוצים שנפלו לבי"ע, המתיחסים אל הרשימות ההם. כי הרשימות מבחינת עצמן, אינן צריכות לשום תיקון, להיותן שירים מאורות שנסתלקו מהכלים בזמן שבירתם, ואין אורות נפגמים, אלא רק מסתלקים אל שורשם, ורק המקבלים, שהם הכלים של הפרצוף, בהם שייך תיקון וקלקול. שבשעת קלקולם אינם יכולים לקבל האורות, ובשעת תיקונם המה מקבלים אותם. והבן וזכור זה. וענין הרשימות, הם חלק הנשאר, אחר הסתלקות האור, כדי לחזור ולהמשיך, אותו מדת האור שהיה בהכלים בתחלה. אמנם בהכרח גם הרשימו היא בחינת אור, כמו האור שנסתלק ועלה, כי אם לא כן, לא היה נקרא בשם רשימו ושרים מהאור.

ב) קשר אמיץ יחד שהוא ע"י היותם בדרך קוים: כי ע"י צמצום ב' שנעשה ליציאת הנקודים, שעלתה ה"ת בנקבי העינים דס"ג דא"ק, ונתחברה ה"ת עם ה"ר, בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, הנה אז נבחן, שה"ת שהיא המלכות, עלתה ונכללה בכל ספירה וספירה עד החכמה, הנקרא עינים, וגם החכמה נתקנה בנקבה, הנקראת נקבי עינים. והנה עלית המלכות הזאת, עשתה קו שמאל בכל ספירה וספירה עד החכמה, דהיינו ההתרשמות של ה"ת שקבלה כל ספירה, נחשב לקו שמאל של הספירה, ומהות הספירה עצמה נחשב לקו ימין שנשארה בה. ומתוך זה נמצאים כל הע"ס, שנתיחדו ונקשרו יחדיו בב' קוין ימין ושמאל, ואח"כ שנעשה הזווג על המסך והעביות, ויצאה שם הקומה החדשה, המכונה הסתכלות עינים באח"פ, נעשה קו האמצעי, והוא שהכריע בין ב' הקוין ימין ושמאל שבכל ספירה וספירה, וחיבר אותם לאחד ממש, ובזה נעשה קשר אמיץ בהע"ס, שכל הע"ס קשורות ומחוברות ע"י ג' הקוים זה בזה.

ונודע, כי רק ג"ר דנקודים יצאו בשלימות הנ"ל מנקבי העינים, אבל ז"ת דנקודים, לא יכלו לקבל משם, וע"כ לא יצאו כי אם בקו אחד זה תחת זה בפירודא, כי המלכות היה מתחת כולם, ולא היה לה

ג) ועוד יתוסף בהם, כי הז״א, שלא היו בו עדיין רק ו״ק דב״ן, יבואו לו הד׳ ראשונות, וכן נוקבא, שהיתה נקודה א׳, יתוספו בה הט׳ נקודות אחרות, וע״י זה יושלמו, ויוכלו לקבל האורות שלהם.

ד) והנה על ידי עיבור זה, שימצאו כולם יחד במקום אחד צר, יתחברו ויתקשרו זה בזה, מהם ובהם, באורך המשך זמן העיבור. וגם כי אורות הבינה יאיר בהם, ויוסיף בהם כח לתקנם ולקשרם.

ה) וגם כי נודע, כי עתה בעלותם בסוד עיבור, הוא בחינת עליתם בסוד מ״ן, וגורמים זיווג באו״א, ומורידים טיפות זכרים ונקבות, ועל ידי אלו הטפות יתקשרו אלו הנקודות יחד, ואז יתבררו בחינת הכלים שלהם ויעלו למעלה בסוד עיבור, ויתקנו שם.

ו) וגם האורות יתוסף בהם תיקון, כי תחלה היו אלו הנקודות בלי קוים ובלי בחינת פרצוף, אמנם היו כלולות כל אחד מיוד, בסוד

אור פנימי

שום חיבור בהם, כמו בצמצום א׳. ונודע שזה היה סבה אחת מסבות שביה״כ, כי ע״כ נשברו פנים ואחור, ואפילו בחינת הקטנות לא נשאר בהם כמו בהג״ר. לכן תיקון הראשון של הז״ת אלו, הוא תיקון הקוין בהם, דהיינו לשתף הה״ת בה״ר, שע״ז תכלל המלכות בכל ספירה וספירה, ותקשר אותם בסוד ג׳ קוים כנזכר לעיל.

ד) **עיבור זה, שימצאו כולם יחד במקום אחד צר וכו׳**: כי ב׳ תיקונים יסודיים נעשו בעיבור, מכח עלית נה״י לחג״ת: א׳ הוא שנכללה מלכות ביסוד. וב׳ הוא, שנכללה מלכות בת״ת, שהוא בחינת בינה דחסדים. שע״י ההתכללות ביסוד, שהוא בחינת צר, כלומר, שנמשך בו הארת יסוד אבא שהוא צר ואריך, קבלה המלכות מיתוק גדול מאד, משום השלימות, של אריך הנמצא בו, שה״ס האור המחיה את המלכות, בסוד שאול הנחבא אל הכלים. (כנ״ל דף תתכ״ח תשובה כ״ח ד״ה וז״ל.) עש״ה. וע״י התכללותה בבינה שהיא ת״ת, הה״ת נקשרת ומתחברת בה״ר, שה״ס מדת הרחמים, שעל זה הוא עיקר כונת העיבור, להמתיק מדת הדין במדת הרחמים. כנ״ל.

וזהו דברי הרב, „שימצאו כולם יחד במקום אחד צר וכו׳. וגם כי אורות הבינה יאיר בהם״. דהיינו להורות על ב׳ התיקונים היסודיים הנ״ל, א׳ מציאות בחינת הצר, שמקבלת מיסוד. ב׳ בחינת הארת הבינה, שמקבלת מת״ת. ובכח ב׳ הארות אלו, היא מקשרת ומיחדת כל הספירות זו בזו, בסוד ג׳ קוין, בקשר אמיץ יחד.

ה) **עליתם בסוד מ״ן וגורמים זווג באו״א וכו׳**: כלומר שהרשימות של הז״ת שהם בחינת גו״ע הדבוקים באח״פ דאו״א, כנ״ל, הם נכללים בהמ״ן דאו״א עצמם, ואו״א מזדווגים באמת על המ״ן של עצמם. אלא מתוך התכללות הרשימות דז״ת בהם, שהתכללות זו גורמת באו״א, שתתעורר בהם אותה בחינת מ״ן דקטנות, המותאם אל בחינת הרשימות ההן, דהיינו הראוי לקומת העיבור.

כללות מעורב ומעורבב בהם, ולא היו האורות מראים פעולתם, ועתה על ידי הקשר הזה, שנתקשרו על ידי עיבור הזה, הראו האורות פעולתם, זה בחינת רישא וזה בחינת גופא, והיתה עין רואה ואזן שומעת וכו׳.

ז) ונמצא, כי זה העיבור אינו להאציל זו״ן מחדש, כי כבר היו נאצלים, אלא שהיו בלי תיקון קוין ובלי פרצוף, וגם שהיו חסרים, זה מו״ק לבד וזה מנקודה אחת לבד, ועתה, העיבור היה לקשרם יחד בסוד קוים, וגם בסוד פרצוף, וגם להשלים כל אחד ביוד ספירות גמורות. וזהו על ידי הטפות של או״א, ועל ידי שם מ״ה החדש, אשר נתבאר לעיל.

ח) ונמצא כי לא מן הכלים של הנקודות דב״ן לבד, נעשה כל פרצוף זו״ן אמנם בעלות האורות שלהם בסוד עיבור והלבישו לנה״י דא״א, אז קנו שם כלים חדשים על ידי הלבשה זו, ואז נתבררו הכלים הראשונים שנשברו, ומב׳ בחינות כלים אלו, נעשה פרצוף ז״א. וכן עד״ז היה בהנוקבא.

אור פנימי

ונמצא כל הקומה של מ״ד ומ״ן, שיצאה על התכללות הזאת, שייך להרשימות האלו שהן הז״ת, כי המה היו הגורמים למדת הזווג הזה. ואו״א עצמם אין להם שום צורך אל מדת הקומה הזו.

ז) **העיבור אינו להאציל זו״ן מחדש, כי כבר היו נאצלים**: דהיינו מבחינת מה שיצאו בז״ת דנקודים. ואע״פ שהכלים האלו נפלו לבי״ע, מ״מ נשארו כל הרשימות שלהם באצילות כנודע, שענין הרשימות הוא לחזור ולהמשיך להכלים כל האורות שכבר היו להם בזמן הנקודים. ועל כן אין זה נחשב לאצילות חדש לגמרי, אלא רק לבחינת תיקון לזו״ן, שיצאו כבר בעולם הנקודים.

הטפות של או״א וע״י שם מ״ה החדש: כלומר, שתחלת התיקון נעשה להזו״ן ע״י טפות הזווג דאו״א, מכח התכללות הזו״ן בהם בסוד העיבור, כנ״ל. והמוחין שלהם דג״ר, המה באים להם בסוד מ״ה החדש, שה״ס טפת אבא המוריד הה״ת מעינים ומעלה האח״פ שלהם למדרגתם, כנודע. ובאמת כל הזווגים והקומות היוצאים בעולם האצילות נחשבים על שם מ״ה החדש, אלא עיקר שם מ״ה מורה על הוי״ה במילוי אלפין, שהוי״ה זו אינה מתגלה להם, רק בזמן הגדלות, כי המוחין דזווגים דאו״א דקטנות, המה בבחינת שמות אלהי״ם. כמ״ש במקומו. וע״כ מחלק הרב את מדת התיקון, לב׳ בחינות: לקטנות ע״י עיבור א׳ הנ״ל, ולגדלות ע״י מ״ה החדש.

ח) **כלים חדשים על ידי הלבשה זו וכו׳ ומב׳ בחינות כלים אלו נעשה פרצוף ז״א**: שהם כלים דמ״ה וכלים דב״ן. כי כל הכלים החדשים היוצאים עם הזווגים הנעשים באצילות נקראים כלים דמ״ה. והכלים שנשארו בהז״ת מזמן הנקודים, הם נקראים כלים דב״ן. וב׳ מיני כלים אלו נמצאים בכל ה״פ אצילות.

ט) ונבאר עתה, איך על ידי זה העיבור נתקנו הכלים הנשברים. הנה נתבאר לעיל, כי עיקר שבירת כלים אלו היתה, להיות מעורב בהם סיגים וקליפות, והאורות לא היו מתחברים עם כליהם לסיבת הסיגים שבהם, וגם הכלים בעצמם לא היו יכולים לקבל האורות לסיבת הסיגים שבהם, כי זה עצמו היתה הסבה, שלא יצאו אלו הכלים מתחילה מקושרים ומתוקנים דרך קוים, כי הסיגים שבהם גרמו להם הפירוד. וגם מ״ש לעיל, כי כל זה היה בכונה שיתפרדו הסיגים מהם, ולכן יצאו בלתי תיקון.

י) והנה על ידי זה העיבור, הוברר מהם הסיגים והקליפות, ונברר האורות ונסתלקו מתוך הסיגים והקליפות, ועל ידי זה נתקנו. ולכן צריך שנבאר איך נתברר ע״ז העיבור.

יא) והענין כי הנה בעת עלית האורות של אלו המלכים תוך אמא בסוד מ״ן, גרמו זווג לאו״א, ואז אבא מברר אלו המלכים. כנודע, בפרשת פקודי דף רנ״ד ע״ב וז״ל. ותא חזי, רישא, שירותא דמהימנותא גו מחשבה, בטש בוצינא דקרדינותא וסליק גו מחשבה, ניצוצין זריק לש״ך עיבר, ובריר פסולת מגו מחשבה, ואתבריר, וכו׳. והענין כי כל הבירורין של המלכים נעשים ע״י המחשבה, שהוא המוח, ששם מתברר, ומשם יורד אחר כך בסוד טפת הזווג.

יב) ועל ידי זווג אבא באמא, ונתינת הב׳ טפות שלהם, נתברר הז׳ מלכים ונתקנו, ויצאו מהם ש״ך ניצוצות סיגים, שלא נשלמו להתברר. כי בכל בחינה ומדרגה חוזרים להתברר ש״ך אלו, עד סוף העשיה, שנשאר בהם סיגים גמורים שאין בהם תועלת, והם הקליפות. ונמצא כי הכל הוא בחשבון ש״ך ניצוצין, כי זה הי׳ מספר הניצוצות שנפלו בתוך הכלים כשנשברו.

אור פנימי

יב) בכל בחינה ומדרגה חוזרים להתברר ש״ך אלו עד סוף העשיה וכו׳ כי הכל הוא בחשבון ש״ך ניצוצין: כמו שמפרש, כי זה היו מספר הניצוצות שנפלו לתוך הכלים כשנשברו. ונודע שהע״ס נכללות זו מזו, וע״כ אין לך בחינה המתבררת ועולית מתוך בי״ע, שלא יהיה כלול בה כל הש״ך ניצוצין כי התכללות הזו היתה סבת שבירתם, כמו שיתבאר לקמן, וע״כ צריכים לזווגים דאו״א, שיברור ויפרידו מהם הדינין והסיגים, הבאים מעירוב הל״ב ניצוצין האחרונים, שהם בחינת ה״ת בלי מיתוק דמדת הרחמים, ואז נעשים ראוים להתלבשות האורות בהם. כמ״ש לפנינו.

* יג) והענין הוא כי כאשר עלה ברצון המאציל העליון להאציל האצילות עם הארץ העליונה, יצאו המלכים הראשונים בתחלה בסוד הדין הגמור בתוך המחשבה העליונה, וכמשה״כ ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, ובתוכם מעורבים הקליפות והדינים בלתי קדושים. ומרוב הדינים ארעא אתבטלת, שהיא המלכות. עד שבטש שורש הדינים, כפטיש המכה בקורנס ויוצאין ניצוצות לכל צד, כן שורש הדינים חלק מלכים אלו, לשלש מאות ועשרים ניצוצות, בסוד ל״ב נתיבות כל אחד כלול מעשר. ובירר מניצוצות אלו, ניצוצות הדינים של קדושה, והם ל״ב אלהי״ם שבבראשית, מצד הדין של קדושה.

יד) וענין התחלקות מלכים אלו לל״ב נתיבות חכמה, הענין הוא, כי המלכים הם שמונה, וכל אחד מתחלק לד׳, בסוד ארבע אותיות שם ההוי״ה, ושמונה פעמים ארבעה, הרי שנים ושלושים. וכל אחד מאלו כלול מעשר, הרי שלש מאות ועשרים. וזהו כש״ך חמת המלך, שהם בסוד הדינים והחימה.

אור פנימי

יג) **להאציל האצילות עם הארץ העליונה:** בינה נקראת ארץ העליונה. ומלכות נקראת ארץ התחתונה. וענין השיתוף של המלכות בבינה, נבחן שהאצילות נאצל עם הארץ העליונה כלומר, שהמסך והזווג נעשה במקום בינה, שאז נקראת בינה ארץ אדום.

שורש הדינים כפטיש המכה בקורנס ויוצאין ניצוצות לכל צד, וכו׳ בסוד ל״ב נתיבות: בוצינא דקורדינותא נקרא תמיד שורש הדינים, שפירושה בחינת ה״ת דצמצום א׳ ששמשה בפרצופי א״ק, שה״ס נקודה האמצעית, כמ״ש ענינה בחלק א׳ עש״ה. וענין ביטוש פירושו הכאה, כי המסך ששם העביות דה״ת המצומצמת, מכה באור העליון ומעלה או״ח, המכונה ניצוצין, כנודע, והנה בטישא זו יצאה מתחלה בז׳ מלכים דנקודים, שהוציא שם ד׳ מלכים ע״י ד׳ הקומות זו למטה מזו, בהזווגים דאו״א עלאין דנקודים. וד׳ מלכים תנהי״מ, ע״י ד׳ הקומות שיצאו בזווגים דישסו״ת. שמכל שמונת הקומות האלו נפלו ניצוצין לבי״ע. וזה אמרו כפטיש המכה בקורנס ויוצא ניצוצות לכל צד. ומספר הניצוצין האלה הם ש״ך ניצוצין כמו שמפרש והולך. והנה אח״כ בזמן התקון בעולם האצילות, חזר הזווג הנ״ל, ומברר מהם רק ט״ר שלהם, שהם ט׳ בחינות של ל״ב ניצוצין, שהם בגי׳ רפ״ח, והם נקראים ל״ב נתיבות חכמה המאירים בחמשים שערי בינה, כמ״ש לפנינו.

יד) **וכל אחד מתחלק לד׳ וכו׳, וכל אחד מאלו כלול מעשר:** ההתחלקות לד׳, היא, ע״פ ד׳ בחינות עביות שבמסך, שכל בחינה מהד׳ מוציאה קומה של עשר ספירות, כנודע. הרי שהד׳ בחי׳ כוללות ארבעים ספירות. וכל אחד ואחד מהשמנה מלכים כלול מארבעים ספירות הללו. הרי ש״ך בחינות בהם, ויש להבין כאן, למה אינו חושב ה׳ בחינות שבהמסך, שהרי ה׳ בחינות עביות יש בהמסך, אלא הענין הוא, כי אין כאן הבחי״ד, כי אחר שנתעלמה בהזדככות דגוף

* סוף שער מאמרי רשב״י זיע״א דף ש״ה ט״א אמצע ד״ה והנה עתה עת דודים.

טו) וכאשר נבררו ניצוצות הקדושה בסוד ל"ב אלהי"ם, כנזכר, ירדו שאר הניצוצות למטה. ושאר ניצוצות אלו הם סוד המלכות שבכל ל"ב נתיבות ראשונים, כי אלהי"ם הוא סוד מ"י אל"ה: ומ"י ה"ס ג"ר הנכללות בתוך בינה, ואל"ה ה"ס ו"ק. כי הג"ר והו"ק, שבכל נתיב ונתיב מהראשונים של הדינים, נברר לצד הקודש, אמנם המלכות, שבכל נתיב ונתיב מהראשונים, נעשית פסולת למטה, כי היא אחרונה לכל נתיב ונתיב, ולא יכלה להתברר. וזהו, והארץ היתה תה"ו ובה"ו, כי היא הארץ שבכל נתיב ונתיב.

אור פנימי

דכתר דא"ק, שוב לא נתחדשה, ואין כאן בנקודים אלא בחי"ד דהתלבשות, בלי עביות כלל, וע"כ אין כאן כי אם ד' בחי' של עביות לבד. וזה שמרמז לסוד ד' אותיות שם הוי"ה. כי גם בהוי"ה אין קומת כתר בהם, אלא ברמז של קוצו של יוד, כנודע. שהוא ג"כ מטעם האמור.

טו) הג"ר והו"ק שבכל נתיב ונתיב מהראשונים של הדינים, נברר לצד הקודש אמנם המלכות וכו': כי ל"ב נתיבות הם בכללם, שכל אחד מהם כלול מעשר ספירות, כנ"ל. ורק ט' ספירות הראשונות שבכל נתיב ונתיב נבררו לצד הקדושה, אמנם המלכות שבכל נתיב ונתיב, נעשית פסולת למטה ולא יכלה להתברר, ונשארת בסוד תהו ובוהו. וצריך שתשכיל כאן, כי הל"ב נתיבות הם ל"ב בחינות דמסך ועביות, שכל אחת מהם יש בה כדי להוציא קומה של עשר ספירות. אמנם בל"ב נתיבות ההם, היתה הה"ת כלולה בכל נתיב ונתיב מהם, גם ידעת שבחינת המסך מבחינת הה"ת כבר נזדכך בסוד הסתלקות הא' דא"ק, ושוב לא נתחדש. וע"כ בכל מקום המצאה של העביות דה"ת, היתה בבחינת עביות בלי מסך, וזוהי סבה העיקרית של השבירה, אשר האורות לא יכלו להתלבש בהכלים ההם מחמת העירוב דה"ת בכל בחינה מהם. ולפיכך בירור הראשון של הז' מלכין, הוא בירור הל"ב נתיבות שיהיו נקיים מבחינת ה"ת הנ"ל. ובירור הזה נקרא ל"ב אלהי"ם שבבראשית, שפירושם ל"ב נתיבות בבחינת הט' ראשונות שבהם, כי המלכות נתבררה ונפרדה מהם, ונעשית פסולת למטה. דהיינו בחינת המלכות דמדת הדין הגלוי, שהיתה בלי מסך בעת הנקודים, ושגרמה לשבירת הכלים כנ"ל. ועי' היטב לעיל דף תפ"ו ד"ה הסיגים.

וצריך שתדע, כי כשם של"ב נתיבות אלו כוללים כל השמנה מלכים, דהיינו כל הבירורים שבעולמות עד ימות המשיח, כנ"ל. הנה יחד עם זה אין לך בחינה קטנה העולה לקבל תיקונה באצילות, שלא תהא צריכה להתחלק ולהתברר בכל ל"ב נתיבות האלו, דהיינו עד לברר ממנה את הט"ר שבכל נתיב ונתיב, ולהוריד ממנה את בחינת המלכות שבכל נתיב. והוא משום תחלת העירוב שהיה בזמן הנקודים, אשר העירוב הזה נבלע בכל פרט ופרט שאך אפשר להתחלק. וע"כ כל בחינה קטנה מהם שמתחילים לבררה ולהעלותה מן בי"ע לאצילות, צריכים להפריש ממנה העשר מלכיות שנתערבו בה, וע"כ מוכרחת להתחלק לל"ב נתיבות, כדי להוריד את בחינה האחרונה שבכל נתיב, שהם המלכיות הנ"ל. ולפיכך נבחן שבכל בחינה העולית למ"ן מבי"ע, יש בה ש"ך ניצוצין, שהם באים בהבירור של ל"ב נתיבות החכמה הנ"ל, המברר מהם הט"ר שבכל נתיב, ומוריד מהם בחינת המלכות שבכל נתיב. וע"כ נקרא כל עלית מ"ן בשם רפ"ח ניצוצין, דהיינו ע"ש

טז) ומנין הניצוצות שנתקנו לפי זה יהיו רח״ף, והשאר שהם ל״ב, שהם שארית לתשלום ש״ך, מתו ולא היו יכולים להתקן, וזה סוד, ורוח אלהים מרחפ״ת: מ״ת רפ״ח.

יז) ורפ״ח ניצוצות אלו נתקנו על ידי שם בן ע״ב, באותיותיו ותיבותיו, כי ע״ב תיבות ורי״ו אותיות עולה רפ״ח. וזמש״ה, והנה פר״ח מטה אהרן לבית לוי כו׳, כי מטה אהרן הוא שם בן ע״ב, סוד החסד סטרא דאהרן לבית לוי הוא רי״ו אותיות, סוד הגבורה סטרא דלוי, הרי פר״ח. וזהו והנה פר״ח.

יח) וזהו סבת דלית לה למלכות מדילה כלום. כי לא נתקנו ניצוצותיה, אלא שקבלה מבעלה עשר מלמעלה למטה.

יט) ומפני שניצוצותיה הראשונים לא נתקנו, נדבקו בה ונאחזו בה, בסוד כשושנה בין החוחים. ואלו הל״ב שלא נתקנו נקראים ל״ב האבן. וסוד ש״ך ניצוצות אלו עם שם אדנ״י העולה ס״ה, יהיה הכל שכינה. כי בה נכללים הכל.

אור פנימי

הבירור, דהיינו ל״ב פעמים ט״ר, שמספרם רפ״ח. ול״ב ניצוצין שבעשר מלכיות יורדים מהם בסוד פסולת. והם מכונים ל״ב האבן. כמ״ש לפנינו.

יט) **שניצוצותיה הראשונים לא נתקנו, נדבקו בה ונאחזו בה בסוד כשושנה בין החוחים**: אין לפרש ניצוצותיה הראשונים שנפלו בחלקה של המלכות בעת הנקודים, כי א״כ מה הם הראשונים, הרי אין שום ניצוצין אחרונים אחריהם שיפלו ממנה, כי אין נפילת ניצוצין אלא בזמן שביה״כ, כנודע. אלא הכונה היא, שלא נשאר מבחינת המלכות הזאת, כי אם בחינת שורש העביות שלה, הנקרא כתר מלכות וגם שורש הזה שנשאר, לא נשאר מבחינת צורתה לפי עצמה, אלא ע״י התכללות ביסוד דז״א, בסוד עטרת יסוד, כלומר בסוד נקודה שתחת היסוד. ונמצא שבחינת ט״ר של קומתה נעלמות ממנה לגמרי, כי העביות מבחינת שורש, אינה מוציאה זולת קומת מלכות שבה לבד, דהיינו מלכות דמלכות, וכל הט״ר דמלכות נעלמו ממנה בכל המשך דשתא אלפי שני, עד לעתיד לבא, שתהיה נגלית מרדל״א, בסוד אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. וז״ש הרב, שניצוצותיה הראשונים לא נתקנו, דהיינו כל הט״ר שלה. ויתבאר במקומו, איך כל הט״ר האלו החסרות לה, היא נוטלת אותן מבחינת ז״א.

וזה אמרו ,,ומפני שניצוצותיה הראשונים לא נתקנו, נדבקו בה ונאחזו בה, בסוד כשושנה בין החוחים וכו״ כי כל אותם הניצוצות שלה שיצאו בזמן הנקודים בט״ר שלה, הנה כל אלו מונחים בקליפות בסוד ל״ב האבן, ומתוך שהמה חלקי המלכות ואבריה שנשרו ממנה, הנה היא מפרנסת ומקיימת אותם, בסוד נהירו דקיק, שהיא מאירה אליהם, כי ע״י כן היא עתידה לאסוף אותם אליה אח״כ בעת גמר התיקון. וכיון שהיא מפרנסת ומקיימת אותם מתוך ההכרח כנ״ל, ע״כ המה דבוקים בה ונאחזים בה.

כ) ודע כי אע״פ שאמרנו בסוד מלכות שבכל ל״ב נתיבות הראשונים לא נתקנה, זהו במלכות התחתונה, אבל מלכות העליונה שבחכמה ובינה, נתקנה תחלה. כי הנה שמנה מלכים הם כנגד חג״ת נה״י מלכות, והמלך השמיני יצא עם בת זוגו בסוד ז״א ונוקבא, הרי שחכמה ובינה מתוקנים היו, ומבינה ולמטה יצאו שמנה מלכים אלו.

* כא) והנה כל ספירה מאלו הז׳ נקרא אדם. כנזכר בתיקון ע׳ דקי״ט ע״א, לית ספירה דלא אתקריאת אדם כו׳. ונמצא כי ז׳ מלכים אלו הם ז״פ אדם, והם בגימטריא שט״ו. גם המלכות נוקבא דז״א, כלולה מכל ז׳ מלכים, כנודע דאיהי שלימו דכל ספירה וספירה. והנה יש בה שט״ו אחרים.

כב) ואלו השט״ו ניצוצות דז״א, הם בחינת מה שנתברר מאלו הז׳ מלכים בסוד הבירור הנ״ל, על ידי אבא ואמא. ואז הוריד אבא טפת מיין דכורין הנקרא חסד, כלולה מה׳ חסדים. וגם אמא הורידה טיפת מיין נוקבין הכוללת ה׳ גבורות. ועל ידי טפות אלו נתבררו ונתקנו השט״ו ניצוצין דז״א, וכן עד״ז בשט״ו ניצוצין דנוקבא.

אור פנימי

בשיעור כזה שיוכלו לקבל הספקתם ממנה, וז״ס ורגליה יורדות מות. אמנם ע״י חטאם של התחתונים מקבלים הקליפות כח, שיוכלו לינק ממלכות הרבה יותר משיעור קיומם, ואז היא נקראת כשושנה בין החוחים, שהחוחים חומסים ממנה את שפעה הנצרך לה לקיומה עצמה, מתוך שהם דבוקים בה. וזה נקרא גלות השכינה. וכל זה הוא מפני שחלקי המלכות היותר גדולים שלה, לא נבררו עדיין והמה מונחים בעירוב הקליפות. כמבואר.

וזה אמרו „וסוד ש״ך ניצוצות אלו עם שם אדנ״י העולה ס״ה, יהיה הכל שכינה, כי בה נכללים הכל״ מורה לנו בזה, שאין השלימות של השכינה הקדושה מתגלית, מטרם שיתוקנו כל הש״ך ניצוצין במילואם, להיותם כולם חלקי בנין שלה, וגם החלקים היותר ראשונים, כמבואר.

כב) וע״י טפות אלו נתבררו ונתקנו השט״ו ניצוצין דז״א: הנה הבירור הנ״ל שביאר הרב בסוד ל״ב נתיבות החכמה, הנה זה מתיחס לכחות החכמה, כי אבא הוא הפועל הראשון בזה, משום שעיקר כל הצמצום הוא רק כלפי אור החכמה, כנודע. וז״ס הכל במחשבה אתברירו, כי המחשבה עלאה שה״ס חכמה, היא המחלקת כל בחינה לש״ך ניצוצין הכלולים בה, והיא המפרישה את הבחינה האחרונה מכל נתיב ונתיב, שאחר בירוריו, נעשו בסוד ל״ב אלהי״ם שבעובדא דבראשית. כי כולם הם בסוד אלהי״ם. וכאשר נמשכים מן החכמה אל הבינה, נעשו אצלה חמשים שערי בינה, כי הם נכללים שם בסוד ה׳ גבורות שבה, שכל אחת כלולה מיוד, ונעשים חמשים שערים. שכל בחינה ובחינה מתיחסת לשער מיוחד של החמשים שערים. כמ״ש הרב (בפע״ת

* מבוא שערים ש״ה ח״א פ״ג דף קפ״ז ט״א אמצע ד״ה ונבאר עתה.

כג) והנה אם תחבר ה"ג דאמא הנ"ל, הנקראים מנצפ"ך, המתקנים לשט"ו הנזכר, יהיו כולם ש"ך ניצוצין. כי גם ה"ג מנצפ"ך יקראו

אור פנימי

בברכת ספירת העומר) עש"ה. והנה זה השער ששם מצטיירים הזו"ן, יש לו אותו הצירוף של ז' פעמים אדם, שבגי' שט"ו. שהזו"ן ה"ס הוי"ה דאלפין שבגי' מ"ה ובגי' אדם, וע"כ הציור של בירורם בז"פ מ"ה, שהם בגי' שט"ו שהם בסוד אלפין.

כג) **אם תחבר ה"ג דאמא וכו' נוקבא נקראת נער חסר ה' וכו'. ע"י ה"ח דטפת אבא וכו', נוקבא נקראת נערה עם ה':** וצריך שתזכור המתבאר לעיל בחלק ט' אות צ"ז בדברי הרב, בענין זמן הה' והו' של הנוקבא. כי בזמן הה' שהוא עם גמרם של המוחין דקטנות שלה, דהיינו עם תשלום י"ב שנה ויום א' היא מקבלת אז בחינת מנצפ"ך הא' מן הז"א, שפירושו ה"ג דקטנות, שהם בחינת דינין, ואז הנקבה נקראת נע"ר חסר ה', כי נער בגי' ש"ך דינין. ואחר י"ב שנים ויום א' שמתחילים ימי הנערות שבה, הנה אז מקבלת ה"ג ממותקות מאמא שלא ע"י ז"א, שהם בחינת מנצפ"ך שניים הבאים לה עם המוחין דבינות וגבורות שבעת הנסירה שמקבלת מאמא, ואז נקראת הנקבה נערה עם ה'. ונתבאר שם ענין המנצפ"ך הב' ודלת וציר הב', שפירושם: כי מקבלת אז טפת החסד דאבא, המורידה ה"ת מעינים שלה, ומחזירה אח"פ שלה למדרגה, אשר אחר זה כבר יש לה עשרה כלים, ואז היא ראויה לקבל המוחין דבינות, ובחי' עצמות דגבורות מאמא. כי מקודם זה שלא היה לה אלא בחינת גו"ע, שהיא עד י"ב שנים ויום א', לא יכלה לקבל רק הארות הגבורות ולא עצמות, שהם ה"ג הראשונות הנקראות מנצפ"ך א' מז"א. אבל אח"כ שע"י טפת ה"ח דאבא, שהשיגה ע"י אמא, שהורידה הה"ת מן העינים שלה, והחזירה האח"פ שלה אליה, שהם בנין האחורים שלה. הנה כבר אינה צריכה לקבל מאחורים דז"א. כי יש לה פרצוף שלם בפני עצמה, ואז היא מקבלת מאמא עצמות הגבורות, שהם מנצפ"ך הב', עם הבינות שהם בחינות הג"ר שלה.

והנה אותם הדברים מדבר הרב גם כאן, אלא מפני הקיצור כולל כאן הרב את הז"א ונוקבא יחדיו. אמנם אין זה אמור שהמה מקבלים אותם בזמן אחד, כי אין הנוקבא יכולה להמצא אפילו בבחינת מ"ן בלי ציור, מטרם שז"א השיג כבר את הגדלות שלו. כנ"ל בדברי הרב (חלק ט' אות ס' ובאו"פ שם בדיבור המתחיל ואחר) אלא לפי שב' בחינות המתקות של הגבורית האלו באים באותם הדרכים, בין לז"א ובין לנוקבא, ע"כ כולל אותם יחד.

וזה אמרו „אם תחבר ה"ג דאמא הנ"ל הנקראים מנצפ"ך וכו' אז נקרא הז"א נע"ר שהוא בגי' ש"ך, וגם הנוקבא נקראת נע"ר חסר ה'. והיינו המנצפ"ך הא' שהמה מקבלים עם תשלום הי"ב שנים ויום א' אל הנוקבא. ועם תשלום שני הקטנות אל הז"א, אשר ה"ג מנצפ"ך אלו אינם עצמות הגבורות, אלא הארת גבורות לבד. אשר ז"א מקבל אותם מאמא, אבל נוקבא מקבלת אותם מז"א, ולא מאמא, כמ"ש שם הרב, כי בשעה שאין להם אחורים שלימים, דהיינו בעת הקטנות, המה מוכרחים לקבל כל אחד, מאחורים דעליון שלהם, שעליון של ז"א היא אמא, ועליון של נוקבא הוא ז"א. ואז נקראים שניהם נע"ר, שמורה על בחינת דינין, כי מתוך שהם מקבלים את המנצפ"ך דאמא דרך אחורים דעליון, מכונים הגבורות בשם גבורות נקבות כנ"ל (חלק ט' דף תשנ"ט אות מ') וע"כ אין כחם יפה להמתיק את השט"ו דינין הנמצאים בבנין הקטנות שלהם. וע"כ הם נקראים נע"ר בחוסר ה'.

וזה אמרו „והנה ע"י ה"ח דטפת אבא נמתקים כולם וכו', ואז הנוקבא נקראת נערה

ניצוצין, כי גם הם גבורות ודינים. וכנגדם ש"ך ניצוצין בנוקבא. ואז נקרא הז"א נע"ר, שהוא בגימטריא ש"ך. גם נוקבא נקראת נע"ר חסר ה', שהוא ש"ך שלה ג"כ.

אור פנימי

בה"". והיינו המנצפ"ך הב' שהמה מקבלים בזמן הגדלות, אחר שהעלו האח"פ שלהם למדרגתם, ויש להם אחורים שלמים משל עצמם, ואינם צריכים לאחורים דעליון, שהמה בחינת עצמותם של הגבורות, וע"כ המה מבסמים וממתקים את השט"ו דינים דבנינם עצמם, להיותם בחינת גבורות זכרים, שהם בחינת ג"ר. ואלו הגבורות אין הם יכולים לקבל מהעליון של כל אחד מהם, דהיינו ז"א מאמא, ונוקבא מז"א. והוא כי כל היחס שיש להעליון עם התחתון, הוא רק עם הכלים דפנים של התחתון, שהם גו"ע דתחתון, כי מתוך שהגלגלתא ועינים דתחתון דבוקים באחורים דעליון, דהיינו באח"פ שלו, בעת הקטנות דעליון, אשר אז אח"פ דעליון נמצאים דבוקים כאחד במדרגת התחתון, ע"כ גם בעת גדלות דעליון, שהעליון מחזיר את האח"פ האלו לבנין מדרגתו, נמצאים הגו"ע דתחתון הדבוקים שם, שגם הם מקבלים מקומת הזווג דעליון, שיש בזה ב' בחינות: א', עוד בעת שהם נמצאים בעלי עליון, שאז נבחנים הגו"ע דתחתון בבחינת זווג הא' שלהם, והם אינם יכולים לקבל בעצמם בחינת ציור שם, אלא העליון נוטל שם פי שנים, דהיינו חלקו עצמו מקומת הזווג שעל המ"ן דגדלות שלו, וגם חלק של גו"ע דתחתון הדבוקים באחורים שלו, שעל תוספות מ"ן הללו יוצאת רק קומת קטנות, הנקראת רוחא קדמאה, שהם בחינת נרנח"י דנפש ונרנח"י דרוח בלי ג"ר. כי ע"כ נקרא בשם רוחא, להורות שאין בקומה זו אלא בחינת נפש רוח לבד.

ובחינה ב' היא אח"כ, כשהעליון יוצא משם ובא למקומו עצמו, שאז מזדווג העליון מבחינת הקטנות שלו והולך ומודד לתחתון כל המדרגות בהאי רוחא קדמאה שקבל בעדו, שהם: נרנח"י דנפש, ונרנח"י דרוח. שהם נקראות בחינות העיבור ובחינות היניקה. שהתחתון מקבל אותם דרך האחורים של העליון, כי עדיין אין לו בחינת אחורים משלו. אמנם, רק ב' הבחינות עיבור יניקה הנ"ל, יכול העליון לתת לתחתון, משום שכבר נמצאים אצלו בפקדון, בסוד מ"ן ראשונים שקבל בביאה קדמאה, בעת היותם שניהם בעלי עליון כנ"ל. שה"ס הרוחא קדמאה. אמנם יותר מזה אין העליון יכול לתת אל התחתון, אלא ששניהם צריכים לעלות למ"ן מחדש לעלי עליון, ואז העלי עליון משפיע טפת הזווג המוריד הה"ת מעינים דתחתון, ואז משיג התחתון את אח"פ הנפולים שלו, וקונה אחורים משל עצמו, ואח"כ מקבל מהעלי עליון גם האורות דגדלות וע"כ הגבורות דגדלות ההם, נמצא הז"א, שאין הוא מקבל אותם ע"י אמא, כמו שקבל את הרוח נפש הכלולים ברוחא קדמאה, אלא שקבל אותם מעלי עליון שלו, דהיינו מאבא, כמ"ש הרב שאחר שמקבל הה"ח דאבא, אז נמתקים השט"ו דינים שלו בשלימות, ונעשים שכ"ה. אבל אמא אינה יכולה לתת לו כלום מבחינת גדלות, משום שאינם כלולים ברוחא קדמאה, כנ"ל. וכן הנוקבא אינה יכולה לקבל גבורות דגדלות על ידי ז"א, שהוא העליון שלה, משום שאינם כלולים ברוחא קדמאה, שז"א קבל בפקדון בשבילה. אלא שצריכים שניהם לעלות למ"ן מחדש לעלי עליון, לאמא, וגורמים זווג לאו"א, ואבא מוריד טפת חסד, המורידה הה"ת מעינים דנוקבא, ומעלה אח"פ שלה למדרגתה, שאז יש לה אחורים משלה, ואז מקבלת עצמות הגבורות אלו שהם מנצפ"ך השניים, הממתיקים לגמרי את השט"ו דינים שלה ונעשית בסוד שכ"ה ניצוצין כמנין נערה בה'.

כד) והנה על ידי ה״ח דטפת אבא נמתקים כולם, ועמהם נשלמים לשכ״ה ניצוצין הנזכר באדרת נשא דף קל״ב ע״ב, א״ר חזקיה מסתכל הוינא כו׳, נהיר וסליק לשכ״ה עיבר כו׳. ואז הנוקבא נקראת נערה עם ה׳, כמנין שכ״ה.

כה) העולה מזה, כי שט״ו ניצוצין הם בז׳ מלכים דבחינת ז״א, ושט״ו אחרים בז׳ מלכים הנכללים בהנוקבא. ובשט״ו אלו יש בהם בחינת אורות וניצוצות וכלים, ואלו מתקבצים במעוי דאמא, להתקן על ידי טיפת מ״ן מנצפ״ך דאמא. שאע״פ שהם גבורות, הם יותר נמתקות ומבסמים אלו השט״ו ניצוצין הנזכרים. כן נמתקים על ידי ה׳ חסדים דאבא, טיפת מיין דכורין.

כו) והנה תחת הבינה, בסיומא תחת המלכות שבה, עומדים ש״ך ניצוצין אלו, שהם הז׳ מלכים, ועל ידי התעוררות דינים אלו אשר שם,

אור פנימי

והנה נתבאר היטב הטעם, שהמתקה ראשונה של ה״ג מבחינת הארתם, הן הז״א והן הנוקבא, מקבל כל אחד מעליון שלו: שז״א מקבל מאחורים דאמא, ונוקבא מאחורים דז״א. והמתקה זו אינה שלימה, להיות הגבורות אלו בבחינות נקבות, כנ״ל. והמתקה השניה, דהיינו ה״ג זכרים שהמה מקבלים, אינם יכולים לקבל מהעליון שלהם, אלא כל אחד מן עלי עליון שלו: שז״א מקבלם מאבא, ונוקבא מאמא. וזה הכלל, שאין כל תחתון יכול לקבל מעליון שלו מבלי זווג חדש, רק מה שכלול בהאי רוחא קדמאה, שהם בחינת עיבור ויניקה לבד כנ״ל. ויותר מזה, צריך גם העליון לעלות למ״ן לזווג חדש לעלי עליון. וכן העלי עליון למעלה ממנה, עד א״ס ב״ה, כי אין לך שום חידוש אור זולת מא״ס ב״ה.

ומה שלבחינת עיבור יניקה אין העליון נצרך לזווג חדש, אלא שנותן לו משל עצמו, אין הפירוש, שלמוחין דעיבור ויניקה, אינם צריכים לבא מא״ס ב״ה, ח״ו. כי זה לא ניתן להאמר בשום פנים שבעולם. אלא הפירוש הוא, כי העליון כבר קבל ב׳ קומות הללו מא״ס ב״ה, בעוד היותו בסוד ביאה קדמאה, כנ״ל, וכשירד למקומו, הוא מודד אותם לאט לאט בדרך המדרגה ונותן אותם לתחתון, כנודע. ולכן נבחן זה, שהעליון נותן לתחתון, מבלי זווג חדש, כי אינו צריך לו, כי כבר קבל אותם ע״י ביאה קדמאה. וזכור זה היטב. גם תזכור עם המתבאר, שכל היחס והקשר של העליון עם התחתון, הוא רק עם הכלים דפנים של התחתון, שהיו עם אח״פ הנפולים שלו במדרגה אחת, אבל עם אח״פ של התחתון, אין אל העליון שום יחס וקשר עמהם, כי לא היו להם מעולם שום נגיעה עם העליון. כי בעת שאח״פ דעליון דבוקים בגו״ע דתחתון, נמצאים אח״פ של התחתון שהם דבוקים במדרגה שלאחריו דהיינו בתחת התחתון.

כו) **תחת הבינה בסיומא תחת המלכות שבה עומדים ש״ך ניצוצין אלו שהם הז׳ מלכים**: דהיינו באחורים של המלכות דבינה, שם דבוקים הש״ך ניצוצין, שפירושם, הגו״ע של התחתון, שהארת אבא מחלק אותם שם לש״ך ניצוצין כנ״ל. אמנם צריך שתדע כאן ענין התחלקות או״א וישסו״ת לב׳

היא מתחממת ומזדווגת עם אבא. וש״ך אלו בגימטריא רעים: כי על ידיהם נעשים רעים זה לזה אבא ואמא, ומזדווגים בסוד אכילה. כמ״ש אכלו רעים. וכמ״ש אכלה ומחתה פיה, שהוא כינוי אל הזווג.

אור פנימי

פרצופין, שנהי״מ דאו״א, יצאו ונחלקו מאו״א, ונעשו לפרצוף מיוחד שנקרא ישסו״ת, והפרסא שבגוי מעוהי דא״א הבדיל ביניהם מבחינת מקום החזה, שאו״א עילאין שהם חב״ד חג״ת שבהם עד החזה שלעצמם, נמצאים למעלה מחזה דא״א, ששם ראש הפרסא שלו, ושש ספירות אלו נקראות בשם ס׳. ונהי״מ שלהם, שהם הנקראים ישסו״ת, כבר נמצאים מתחת הפרסא שבחזה דא״א, וד׳ ספירות אלו נקראות בשם ם׳ סתומה. וישסו״ת אלו גם הם, נחלקים לב׳ בחינות חב״ד חג״ת, שהם גלגלתא ועינים שלהם, שבקטנות הם רוח נפש, דהיינו חג״ת נה״י, ורגדלות הם נשמה ורוח, דהיינו חב״ד חג״ת. כי אז משיגים הכלים דאחורים שלהם שהם אח״פ, דהיינו בחינת נה״י החדשים שלהם, ומשיגים עמהם ג״ר דאורות הנשמה, כנודע. ואז יורד אור הנפש מתוך כלי דעינים ומתלבשת בנה״י החדשים, ויורד אור הרוח מכלי דגלגלתא ובא בכלי דעינים, ואור החדש דג״ר של הנשמה מתלבשת בכלי דגלגלתא, ונמצאו הגלגלתא שהיתה חג״ת, עלתה ונעשתה עתה לחב״ד, והעינים שהיו באור נפש ונה״י, נעשו עתה לחג״ת באור הרוח. ואור הנפש מתלבש באח״פ שחזרו להם, וע״כ נקראים נה״י חדשים, כי כלים דנפש נקראים נה״י. וגם נקראים אחורים כי הכלי דנפש נקרא בשם אחורים, כי שם מקום המסך והזווג של כללות הפרצוף.

ותדע, שבחינת הגלגלתא דיסו״ת מלביש על הנה״י דאו״א, אשר בקטנות משמשת הגלגלתא בבחינת חג״ת, כנ״ל. ובגדלות לבחינת חב״ד. והעינים של הישסו״ת מלבישים על המלכות דאו״א, אשר בקטנות הם משמשים לבחינת נה״י ובגדלות לבחינת חג״ת. ולפיכך נקרא בחינת העינים דישסו״ת בשם מלכות דאו״א עלאין, והגלגלתא דישסו״ת נקרא בשם נה״י דאו״א עלאין.

שהוא מחמת הלבשת אותם במקומות אלו, ובערך או״א עלאין אין להם מעלה יתירה מאותו המקום שהישסו״ת מלביש אותם, וע״כ, אע״פ שגלגלתא דישסו״ת כלפי עצמה, כבר היא בבחינת חב״ד, מ״מ כלפי או״א אינה נחשבת יותר מנה״י שלהם, וכן העינים אע״פ שהם כבר בבחינת חג״ת, מ״מ כלפי או״א אינם נחשבים יותר מבחינת מלכות שלהם, כי שם הם מלבישים אותם.

ולפיכך אנו מבחינים, שהפרצוף דאו״א עלאין נחלק לד׳ בחינות, שהם: א׳, החב״ד שלהם, ב׳, הם החג״ת שלהם. וב׳ בחינות אלו הם למעלה מפרסא דא״א, דהיינו למעלה מחזה שלו. ג׳, הם נה״י שלהם, ששם מלביש גלגלתא דישסו״ת, דהיינו חב״ד של ישסו״ת. ד׳ היא המלכות דאו״א, ששם מלבישים עינים דישסו״ת, שהם חג״ת דישסו״ת. וב׳ בחינות אחרונות דאו״א, הם כבר למטה מפרסא דא״א. ועוד יש בחינה המישית לאו״א, והיא בחינת האחורים של המלכות שלה, כי המלכות שלה מתלבשת בעינים דישסו״ת שהם בחינת חג״ת שלהם, אמנם כבר העלו להם הנה״י החדשים, ששם מתלבש הנפש דיסו״ת, אשר נה״י הללו הם נחשבים לאחורים דישסו״ת. כנ״ל.

אמנם בחינה חמישית זו שאמרנו ביחס או״א, הנה באמת אין לאבא ואמא שום יחס עמהם, כי כל היחס שבין העליון לתחתון, הוא רק בבחי׳ הכלים דפנים של התחתון, והוא להיות בחי׳ אח״פ דעליון בעת קטנותו, מונחים ודבוקים בכלים דפנים של התחתון, שהם גו״ע, שלו, כנ״ל בדיבור הסמוך, אבל אין להם שום נגיעה כל שהוא באח״פ של התחתון, כי בעת ההיא אשר אח״פ דעליון

כז) ואמנם בזווג ת"ת ומלכות, הש"ך ניצוצין אשר במלכות הם באופן אחר. כי נרמזים בשם אדנ"י, שעל ידם מתחממת ומזדווגת עם ז"א. והענין, כי שם אדנ"י, שאם תסיר אות א' ישאר דין, והנה חמשה גבורות הם שורש כל הדינין, ולכן כשנחלק הש"ך ניצוצין לה' בחינות, יהיו ה' פעמים דין, לרמוז כי הם דינין ממש.

אור פנימי

נמצאים דבוקים בגו"ע דתחתון, הרי נמצאים אח"פ דתחתון במדרגה של אחריו, דהיינו בתחת התחתון. ולפיכך, בחינה זו דנה"י החדשים של ישסו"ת, נבחן שהם תחת המלכות דאו"א עילאין כלומר, שהם לגמרי מחוץ לפרצוף או"א ואינם מלבישים אפילו למלכות דאו"א, כי אין המלכות דאו"א נוגעת רק עד סיום הכלי דעינים דישסו"ת, דהיינו הסיום דכלים דפנים שלהם, ואינה נוגעת כלום בכלים דאחורים דישסו"ת שהם הנה"י החדשים, כי מעולם לא היתה עמהם במקום אחד. כנ"ל.

וזה אמרו „והנה תחת הבינה בסיומא תחת המלכות שבה, עומדים ש"ך ניצוצין אלו שהם הז' מלכים" דהיינו כמבואר, שבחינת המ"ן דזו"ן. אין להם שום דבקות עם אחורים דאו"א, אלא שיש להם דבקות באחורים דישסו"ת, להיות האחורים דישסו"ת בשעת קטנותם מונחים ודבוקים בגו"ע דזו"ן. כנ"ל. אבל לא באחורים של או"א, שהם העלי עליון שלהם. אלא מתוך שגו"ע דישסו"ת מלבישים לנה"י דאו"א, כנ"ל, וגו"ע דזו"ן דבוקים בנה"י החדשים דישסו"ת, נמצא שגו"ע דזו"ן נמצאים סמוכים ממש מתחת המלכות דאו"א. כי החב"ד חג"ת שהם גו"ע דישסו"ת מלבישים לנהי"מ דאו"א, ונמצאת המלכות דאו"א שהיא מסתיימת במקום החזה דישסו"ת, כי היסוד דקטנות שהוא מבחינת עינים עולה בעת הגדלות לשליש עליון דת"ת מחזה ולמעלה, הרי שהמלכות דאו"א מתלבשת בו עד סיומו, דהיינו עד מקום החזה. והאח"פ המוחזרים ליש"ס ותבונה בעת הגדלות, שהם הנה"י החדשים, לוקחים מקומם מחזה דישסו"ת ולמטה. וגו"ע דזו"ן דבוקים שם בנה"י החדשים, הרי שגו"ע דזו"ן, דבוקים ממקום החזה ולמטה, שהוא ממש תחת הסיום של המלכות דאו"א אלא שאינם נוגעים בה עצמה, אלא רק בבחי' החזה דישסו"ת, שסיומא דמלכות דאו"א נמצאת שם.

אלא שיש כאן מקום שאלה, כי לפי המתבאר, אין להש"ך ניצוצין שום נגיעה עם או"א, אפילו במלכות שלהם, א"כ איך אומר הרב, שהז' מלכים שהם הש"ך ניצוצין העומדים בסיומא מתחת המלכות דאו"א, גורמים זווג לאו"א. ולהבין זה צריכים לדעת שאין ענין זווג זה אמור אלא בעת שאו"א וישסו"ת חוזרים לפרצוף אחד, כי ישסו"ת עצמם עם האח"פ החדשים שלהם נכללים באו"א, ואז נמצאים הגו"ע דזו"ן הדבוקים בנה"י החדשים דישסו"ת שדבוקים ג"כ בנה"י דאו"א, כי נתכללו זה בזה, כמ"ש לפנינו להלן. אמנם בעת שהם מתחלקים לב' פרצופין, אין לגו"ע דזו"ן שהם הש"ך ניצוצין שום חיבור ונגיעה עם המלכות דאו"א, שיוכלו לגרום להם בחינת זווג. וזכור היטב.

וז"ש „וע"י התעוררות דינים אלו אשר שם, היא מתחממת ומזדווגת עם אבא" דהיינו רק בעת שנעשים או"א וישסו"ת לפרצוף אחד, שאז יש להרשימות דגו"ע ד[illegible]ן דבקות עם או"א, וע"כ אמא מרגשת בחינת החסרון שבהרשימות שלהם, שהם הדינים המכונים אש, וההרגש שלהם מכונה התחממות, שתובעים להם בחינת אור דחסדים, המכונה מים, הנמשכים ממימי החסד

כח) והנה ע״י חמשה גבורות דאמא, הנמשכין אל הנוקבא דז״א, במלכות שבה, כנ״ל, נמתקים אלו הדינים. ונודע כי אמא נקרא אהיה, וא״כ ה״ג שבה יהיו בסוד אהיה, ואלו נמשכין בסוד ה׳ אלפין של ה׳ אהי״ה עד מלכות של הנוקבא, ומצטרפין עם ה״פ דין אשר בה, ונעשים חמשה שמות אדנ״י, ומתבסמין ה׳ די״ן עם ה׳ אלפין אלו, שהם ה״פ או״ר הנזכר במעשה בראשית, שהם באמא כנודע. וכשנתבסמו, נקראת נערה עם ה׳, שהיא בגימטריא שכ״ה כמנין ה״פ אדנ״י, שהם דינין הממותקין. ואז בהיותה נערה קבילת עלה דכורא וראויה אל הזווג. כנזכר בפרשת בא דף ל״ח ע״ב. וזהו שתו ושכרו דודים, כי דודים בגימטריא דין, ובסוד הש״ך אלו, שהם בחינת ה״פ דין הוא זווג זו״ן הנקראים דודים.

* כט) ודע כי למעלה באמא עלאה יש ג׳ בחינות: א׳ נקרא ס׳ ונקרא בינה. והב׳ נקרא ם׳ סתומה ונקרא תבונה. והג׳ נקרא ד׳ ונקרא ג״כ

אור פנימי

דאבא, וע״כ מפסקת בחינת האחורים שלה, ומזדווגת עם אבא פב״פ. כמ״ש בחלקים הקודמים.

כט) באמא עילאה יש ג׳ בחינות, א׳ נקרא ס׳ ונקרא בינה. והב׳ נקרא ם׳ סתומה, ונקרא תבונה. והג׳ נקרא ד׳ ונקרא ג״כ תבונה וכו׳: ודע, כי יש כאן הבנה מקורית להבין ההפרש שבין ג׳ הפרצופים דאצילות: או״א, ישסו״ת, וזו״ן. ודבר זה מושרש עוד בעולם הנקודים. כי בעת צמצום ב׳, שעלה ה״ת בנקבי העינים, דהיינו עד החכמה שנקרא בע״ס דראש, בשם עינים, הנה אז נבחן שחכמה קבלה לה בחינת ה״ת לבחינת נוקבא אליה, שז״ס נקבי עינים, ובתיקון הזה נמצא שהוציא את הבינה לבר מראש, כדברי הרב לעיל (חלק ו׳ דף תל״ב אות מ״ד) שה״ת עלה בעינים, ונמצאו יה״ו של הבינה שיצאו למטה מה״ת באח״פ, וכיון שהבינה באה למטה ממסך דה״ת, ששם הצמצום ומקום הזווג, הנה יצאה מבחינת ראש, ונעשית לגוף ולחג״ת. עש״ה, ובאור פנימי. אמנם ג״ר של הבינה, אע״פ שיצאו לבחינת חג״ת, דהיינו אח״פ, מ״מ אינם סובלים כלום, מצמצום דה״ת שעלתה למעלה בנקבי עינים, והוא משום, שאין דבר הצמצום שולט כלום במקום ג״ר דבינה, כי שם בחינת אור דחסדים, וכל הצמצום הוא רק כלפי אור חכמה, וע״כ אין הבינה מקבלת שום מיעוט מחמת היציאה הזו. אמנם ז״ת דבינה, ומכ״ש זו״ן עצמם, עליהם רובץ כח הצמצום הזה שנתעלה לנקבי העינים, להיותם מבחינת עיקר אצילותם בע״ס דאו״י, בחינת הארת חכמה בחסדים, וכיון שהבינה יצאה לחוץ, דהיינו למטה מה״ת, הרי אינה יכולה להמשיך חכמה בשבילם.

ולפיכך נחלק הפרצוף דאו״א של אצילות על החזה שלהם. כי עד החזה הם בחינת ג״ר, כי אפילו החג״ת שלהם עד החזה, יש ג״כ תורת ג״ר בהם להיותם נקיים מה״ת שבנקבי העינים, כי ג״ר דבינה, שהמה יצאו בהפרצוף דאו״א לבחינת חג״ת, הנה הם אינם מתמעטים במשהו מחמתה, כנ״ל.

* ע״ח ח״א שער הזווגים פרק ד׳.

תבונה. וזאת התבונה שהיא בחינה הג׳, היא אשר מתלבשת נה״י שלה תוך ז״א להעשות לו מוחין.

אור פנימי

אמנם מחזה ולמטה, ששם עמידת ז״ת דבינה עד סיום הת״ת שלהם, וכ״ש לזו״ן הכוללים של הפרצוף ההוא, הרי כח הצמצום של ה״ת שבעינים שולט ורובץ עליהם, שאינם יכולים לקבל הארת חכמה שצריכים. וע״כ הופרס פרסא ביניהם, דהיינו לבין הג״ר שכוללים חב״ד חג״ת, דהיינו בחינת אבא עצמה שהוא הראש, שה״ת נתקנה מתחתיו, ובחי׳ אמא שהיא חג״ת, שאינה סובלת מה״ת. כנ״ל. ולבין המחזה ולמטה, שהם ז״ת דבינה דבינה הפרטית של הפרצוף, ונהי״מ הכוללים דהיינו זו״ן של הפרצוף, שהמה נעשו בבחינת מים תחתונים בוכים, שפירושו קטנות.

ומכאן הם השמות ס׳ ם׳ שהפרצוף דאו״א מתחלק על פיהם. כי החכמה עצמה שנתקנה בנקבי העינים, הם בחינת ראש הפרצוף, והם חב״ד. וכן הג״ר דבינה עד החזה, הם בחינת החג״ת של הפרצוף. ושש ספירות חב״ד חג״ת אלו הם מרומזים בשם ס׳, שכל ספירה כוללת עשר והם ס׳ ספירות. ונקראים כן בסו״ה סומך ה׳ לכל הנופלים, כי אור הזה דג״ר דבינה, שלמעלה מחזה כיון שהם בסוד מים עליונים וג״ר, הרי האור הזה סומך את הזו״ן שלא יפלו לבי״ע גם בעת קטנות שלהם, בעת שחסרים מהארת חכמה. כמ״ש בחלקים הקודמים. וב״ש ת״ת תחתונים ונהי״מ דפרצוף או״א, העומדים מתחת לפרסא בסוד מים תחתונים, הם מכונים בשם ם׳ סתומה, כי הם ד׳ ספירות, וכל אחת מהם כוללת עשר, הרי ארבעים. ונקראים כן, ע״ש המסורה של ם׳ סתומה בהכתוב דלם רבה המשרה וכו׳. הרומז על הם׳ סתומה הנ״ל דלמטה מחזה דאו״א, להיותה המגלית כל מתן שכר לצדיקים, הכלול במחשבת הבריאה, שממנו מדבר הכתוב -

והנה ס׳ ם׳ הנ״ל, מלבד שפרצוף, דאו״א עצמו, מתחלק כן על החזה שלו, הנה גם נחלקו לגמרי לב׳ פרצופים נבדלים זה מזה. ועל ידי הבחן מקום החזה דא״א, וזהו בהבחן ב׳ הלבושים דע״ב ס״ג, הצריכים להלביש לא״א מן הגרון עד הטבור, ע״ד ע״ב ס״ג דא״ק, המלבישים לא״א דא״ק, מהפה עד הטבור שלו, בסוד מילוי, ומילוי המילוי. כי או״א עלאין המה בחינת ע״ב דאצילות, המלבישים לא״א מגרון עד החזה, וישסו״ת הם הוי״ה במילוי ס״ג, המלבישים לא״א מהחזה עד הטבור. וענין התחלקות זו יתבאר לפנינו בהרחבה.

וזה אמרו „באמא עילאה יש ג׳ בחינות: א׳ נקרא ס׳ ונקרא בינה, והב׳ נקרא ם׳ סתומה ונקרא תבונה״ דהיינו כמבואר, שאו״א עלאין נחלקים על החזה, שמחזה ולמעלה שהם חב״ד חג״ת שלהם, נקראים ס׳, להיותם לגמרי מבחינת ג״ר, שאין כח הה״ת שולט שם כל עיקר. ומחזה ולמטה שהם הנהי״מ שלהם, העומדים למטה מפרסא דאו״א, הם נקראים ם׳ סתומה. וז״ש „והג׳ נקרא ד׳ ונקרא ג״כ תבונה, וזאת התבונה, שהיא תבונה הג׳, היא אשר מתלבשת נה״י שלה, תוך ז״א להעשות לו מוחין״ וזה סובב על פרצוף ישסו״ת הנ״ל, שהוא מלביש על הם׳ סתומה דאו״א, שהיא נעשית למוחין לישסו״ת. ועל שמה נקרא ג״כ ישסו״ת כולו בשם ד׳. הרומז על ד׳ הספירות נהי״מ דאו״א שהמה המוחין דישסו״ת. והיינו בעת הקטנות של ישסו״ת. שהם מקבלים המוחין אלו, רק דרך אחורים דאו״א עילאין, אז נקראו ישסו״ת בשם ד׳, אבל בשעת הגדלות דישסו״ת, הם מתחלקים בעצמם לס׳ ם׳ כמו או״א עלאין, כי בחינת כלים שלהם, שהם גו״ע, שהיו בקטנותם בחינות חג״ת נה״י כנ״ל. הנה עתה בשעת הגדלות שהשיגו

* ל) דהאי חכמתא אתגליף ואפיק וכו', דגליפא היינו שעשה לו בית קבול כעין זכר ונקבה, והוציא הבינה שהיא אמא, והוא הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן. ודע כי ז"א הוא ת"ת ישראל, והוא בן י"ה, ונאצל מזווג חכמה ובינה, ואחר אצילותו נעשים לו מוחות אלו.

לא) והנה לבינה שתי מציאויות: אם בדמות ס' עגולה, והיינו

אור פנימי

אח"פ שלהם. וה"ת ירדה מעינים שלהם. הרי חג"ת נעשו חב"ד, ונה"י נעשו לחג"ת, ואח"פ המוחזרים נעשו לנה"י חדשים, שלוקחים מקומם מחזה ולמטה דישסו"ת. ונמצא עתה ישסו"ת כמו או"א, שמתחלקים על החזה, שמחזה ולמעלה מקום חב"ד חג"ת שלהם, שהם הכלים דפנים, ונקראים ס'. ומחזה ולמטה שלהם, שהם נה"י החדשים, נקראים ם' סתומה, להיותם למטה מפרסא דישסו"ת, כנ"ל אצל או"א. עש"ה.

וז"ש, ,,וזאת התבונה שהיא תבונה הג' היא שמתלבשת נה"י שלה תוך ז"א להעשות לו מוחין" כלומר, שהיא בחינת העליון של הז"א, אשר גו"ע של ז"א דבוקים בנה"י החדשים שלה. וע"כ ז"א מלביש אותם הנה"י חדשים דישסו"ת הזה, להיותם דבוקים עמהם עוד משעת הקטנות דיסו"ת, וכן עולים עמהם בשעת הגדלות שלהם, בשעה שמחזירים אותם למדרגתם, ועולים לאו"א ומקבלים האורות דג"ר שלהם, ואז נבנים עמהם ביחד גם גו"ע של זו"ן, מתחילה בבחי' מ"ן בלי ציור ואח"כ בבואם למקומם, מקבלים הציור דעיבור, ואה"כ יניקה. כנודע.

ל) דהאי חכמתא אתגליף ואפיק וכו'. דגליפא היינו שעשה לו בית קבול כעין זכר ונקבה: הוא סובב על ספרא דצניעותא. שאיתא שם לשון זה, ואומר, שאתגליף פירושו שנחקק, דהיינו, שחכמה עשתה לה בית קבול כעין זכר ונקבה. ופירוש הדברים, כנ"ל, בדיבור הסמוך, שענין זה, אשר החכמה נתקנה בדכר ונוקבא, התחיל עוד בנקודים, בעת עלית ה"ת לעינים, שנעשה בהם בחינת נקבי עינים, ונקבי עינים אלו הם סוד הבית קבול שחכמה עשתה לה, דהיינו בחינת תיקון של מסך ועביות הראוי לזווג עם אור העליון, כנודע. ועי' היטב בדיבור הסמוך בתחילתו. שהארכנו בענין זה.

והוציא הבינה שהיא אמא, והיא הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן: דהיינו כמו שנתבאר בדיבור הסמוך, שמתוך זה שחכמה, שהיא נקראת עינים, קבלה אליה את הה"ת לנקבה שלה, הנה דחתה והוציאה את הבינה לבר מראש. עש"ה. וז"ש והוציא את הבינה. כי נעשית לבחינת גוף וחג"ת. ובזה פירש סוד הכתוב, ונהר יוצא מעדן, כי הבינה מכונה בשם נהר, ונהר ההוא היה מתחלה כלול בעדן, שחכמה נקרא עדן כנודע. ומטרם עלית ה"ת בעינים היה הבינה כלולה בראש יחד עם החכמה שנקרא עדן. אבל אחר צמצום ב' שעלתה ה"ת בנקבי עינים, יצא הנהר לחוץ מעדן, דהיינו לחוץ מראש, כנ"ל בדיבור הסמוך.

לא) לבינה שתי מציאויות, אם בדמות ס' עגולה, והיינו בהתעלמה למעלה עם החכמה: כמ"ש לעיל, כי בחינות חב"ד חג"ת דאו"א עלאין הם מכונים ס' עד החזה שלהם, וה-ם' סתומה שלהם מלובשת בפרצוף הב' הנקרא ישסו"ת. וכשישסו"ת הם בגדלות מתחלקים ג"כ על ס' וה-ם', שמחזה ולמעלה

* שער מאמרי רשב"י זיע"א תרומה דף קל"ו ט"א ד"ה ואלין תלת.

בהתעלמה למעלה עם החכמה, ואם בדמות מ״ם סתומה, בשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין דלתתא לינקא לון, כדאמר בריש פרשת תרומה.

לב) והנה חכמה זו דהיינו אבא, נחקקה והוציאה לחוץ הבינה, שלא תהיה סמך אלא מ״ם, להשקות את הגן ולינקא ליה, והיינו לישנא דואפיק דנקט הכא, ולא נקט כה״ג בכולהו. ובערך זה המציאות תקרא בינה, נהר היוצא מעדן.

אור פנימי

שלהם, שה״ת ירדה משם, נקרא ס׳, ומחזה ולמטה שלהם, ששם בחינת הנה״י החדשים, שלמטה מפרסא שלהם, נקרא ם׳ סתומה. עי׳ היטב בדיבור הסמוך שהארכנו בזה. וזה אמרו „אם בדמות ס׳ עגולה והיינו בהתעלמה למעלה עם החכמה״ פירוש, שיש לישסו״ת אלו ב׳ מציאויות: א׳ היא בזמן הגדלות שלהם, שאז הם חשובים כמו או״א, כי גם הם, חב״ד חג״ת שלהם נקיים מה״ת, כי כבר ירדה ה״ת מנקבי העינים שלהם ע״י זווג עליון, וזה נבחן שישסו״ת שנקרא ג״כ בינה, עלתה למעלה ונתעלמה עם החכמה בקומה שוה, ואז נחשב הנהר שהוא כלול ונמצא בתוך העדן, שהוא חכמה. וע״כ נקרא גם הבינה, שהיא ישסו״ת בשם ס׳ עגולה כמו החכמה.

ואם בדמות ם׳ סתומה, בשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין דלתתא לינקא לון: פירוש, שבשעה שישסו״ת משפיעים מוחין דקטנות לז״א, הנה אז הם צריכים לעורר בעצמם בחינת הקטנות של עצמם, בהתאם למדת הקטנות שצריכים להשפיע לז״א, כנודע. וע״כ נבחן, שמעלים בחינת ה״ת לעינים שלהם, כדי להשפיע בחינה זו לז״א. ונמצא שוב, שאו״א עלאין שהם נקראים שניהם אבא, הנה מוציא עתה הבינה לחוץ בסוד ם׳ סתומה, כי ישסו״ת שהם הבינה חוזרים אז לקטנותם בבחינות גו״ע לבד. ואז המה משפיעים מבחינות הנה״י הישנים שלהם, שחזרו ונתמעטו לבחינת נפש רוח, ואז המה משפיעים מוחין דיניקה לז״א. ואלו נה״י דקטנות שבינה עוררה בעצמה, מכונים רביצה, בסוד האם הרובצת על הבנים בדוגמת העוף המצניעה את רגלים שלה, בעת שהיא מחממת את הבנים שלה, ולפי שבאמת כבר נמצאת הבינה כלפי עצמה, בנה״י דגדלות, שהם הנה״י החדשים, אלא שהוא מעוררת בחינת הנה״י ישנים שלה, מבחינת מסך דבחי״א, שהיה לה פעם, בעת קטנות, אשר עתה, הם כבר קבועים אצלה בבחינות חג״ת, הרי שהיא משפעת לזו״ן שהם הבנים שלה, מבחינת ת״ת שלה, ולא מבחינת הרגלים שלה, שהם נה״י דגדלות. וזה דומה כמ״ש אצל הנוקבא בקטנותה, שהיא מקבלת מבחינת היסוד הישן דז״א, אע״פ שכבר עלה לשליש עליון דת״ת דז״א, כי הוא עצמו כבר בגדלות, ועכ״ז הוא מעורר שם את הבוצד״ק ועושה נקב באחוריו דחזה ומשפיע להנוקבא דרך הת״ת ולא דרך יסוד דגדלות. עי׳ לעיל (תתכ״ו ד״ה ונמצא) כן הדבר כאן, שבינה משפעת לזו״ן מבחינת ת״ת שלה, שהוא בחינת גוף שלה, וע״כ מכונה זה בשם רובצת וז״ש, שחוזרת ויושבת ברביצה על הבנים שמתחתיה, לינקא לון. דהיינו כדי למדוד לזו״ן בחינת מוחין של יניקה, שהם בחינת נפש רוח.

לב) אבא נחקקה והוציאה לחוץ, הבינה, שלא תהיה סמך אלא מ״ם, להשקות את הגן ולינקא ליה: סובב על פירוש הכתוב, ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ומפרש אותו עם מה שביאר לעיל, כי ענין יציאת הנהר מן העדן נעשה, ע״י החזרת ישסו״ת

לג) ולפיכך הקדים מוח זה לשאר, כי אי אפשר להתהוות שום מוח עד שתצא הבינה לחוץ, בסוד מ"ם סתומה, ותניק את הבן, ויתגדל מוחו. והנה כאשר יצאה לחוץ, עייל ברישא דז"א, והוא הבן הנעים, על ידי מה שיונק מחלב אמו, נעשה מוח זה, וכמו שהחלב היונק, הנולד מגדיל כל גופו, כן זה נגיד בכל גופא, ומשקה כל השש קצוות.

* לד) ונבאר ענין בינה ותבונה ובו יתבאר מ"ש בס"י, הבן בחכמה וחכם בבינה. והענין כי הנה ב' אותיות ראשונות של הוי"ה, הם בחי' חו"ב אבל באות יו"ד לבד שהוא חכמה, שם יש בחינת בינה, וזהו ענין הבן בחכמה, ופי' הוא, כי יו"ד במלואו: י' הוא חכמה, וב' אותיות ו"ד נעשית צורת ה', שהוא צורת ו"ד שבאות יו"ד, והיא נקרא בינה

אור פנימי

לבחינת קטנותו, דהיינו, שחזר ועורר את ה"ת בעינים שלו, ונמצא אבא של הפרצוף, בבחינת ה"ת בנקבי עינים שלו, ונמצא כי אבא נחקק שוב בבחינת נוקבא בסוד נקבי עינים, ושוב הוציא את בינה לחוץ, אשר אז נמצאים ישסו"ת, שהם בינה שמבחינת הפרסא ולמטה, שהם מלבישים ב"ש תתאין דת"ת דא"א, אשר הם חוזרים להיות בבחינת ם' סתומה. כנ"ל. והבן היטב, וכל זה עשה אבא כדי שבינה תשקה את הגן, שהם הבנים שלה, דהיינו זו"ן.

לג) אי אפשר להתהוות שום מוח עד שתצא הבינה לחוץ בסוד מ"ם סתומה: כי עיקר ז"א הוא מבחינת ו' ונקודה שיסוד דא"ק השפיע ליסודות דאו"א דנקודים, וכבר ידעת של' ונקודה זו הם בחי' ב"ש תחתונים דנה"י דא"ק, שעם האור חדש דבקע לפרסא, חזר והעלה אותם אחר שנפלו לבי"ע ע"י צמצום ב'. אשר גם כאן באצילות יסוד דא"א חוזר ומחדש אותם ומשפיע אל היסודות דאו"א דאצילות, כנודע. ומתוך שהם מבחינת נה"י דא"ק ונה"י דאצילות, ע"כ אינם ראוים לקבלת מוחין וג"ר. כי כל עיקרם של ע"ס דנה"י, בכל מקום שהם, אינם אלא עשר ספירות דסיומא, כנודע. וא"כ איך יוכל ז"א לקבל מוחין דג"ר בשעה שאין לו כלי קבלה להם. ולפיכך צריכים ישסו"ת לצמצם את עצמם בחזרה בבחי' ה"ת בעינים, אשר אז הם משפיעים לו הכלים דס"ג שלהם, שהם מבחינת למעלה מטבור, ומכאן נעשה מוכשר שיוכל לקבל המוחין דג"ר אח"כ. וז"ש „אי אפשר להתהוות שום מוח עד שתצא הבינה לחוץ בסוד ם' סתומה" כי אז היא משפעת לז"א את הכלים דקטנות שלה, שכל המוחין שמקבל אח"כ בעת הגדלות שלו הוא מקבל בכלים האלו שהשיג מבינה בעת היניקה. וזכור זה, כי הוא היתד לכלהו מוחין דז"א.

לד) באות י' לבד שהוא חכמה שם יש בחינת בינה וכו' י' הוא חכמה, וב' אותיות י' ד' וכו' בינה עצמה: פי' כי יוד דהוי"ה היא בחינת ע"ב, וחכמה שהם או"א עלאין דאצילות, ואות י' בעצמה, היא בחינת אבא, שהוא חכמה. והמילוי של היוד, שהוא ו' ד' הם בחינת אמא עלאה, שהיא בינה. והי' ראשונה דהוי"ה היא בחינת ס"ג, שהם ישסו"ת דאצילות, שבחינת היוד שבקרן זוית דה' זו, היא בחינת ישראל סבא. והה' עצמה היא תבונה. כמו שמבאר והולך.

• ע"ח ח"א שער ט"ו שער הזווגים אמצע פרק ד'.

עלאה הנ״ל. ואמנם ה׳ ראשונה עצמה שבשם הוי״ה זו היא תבונה ראשונה.

לה) וכבר הודעתיך בדרוש תפילין, בענין כתיבת שם הוי״ה שצריך לכתוב בתחלה י׳ בקרן זוית של ה׳ הזאת, כזה וֹ ואות י׳ הוא בחי׳ חכמה של זאת התבונה ראשונה, וזו החכמה נקרא יש״ס, וז״ש וחכם בבינה, והרי נתבאר כי באות י׳ של הוי״ה, יש בחי׳ או״א עלאין. ובאות ה׳ ראשונה של הוי״ה יש בחי׳ יש״ס ותבונה שהם תתאין.

* לו) ודע כי ג׳ חלקי הבינה, שהם בינה ותבונה הראשונה ותבונה שניה, כולם הם פרצוף אחד. נמצא כי כאשר היה עיבור ראשון דז״א,

אור פנימי

לו) ג׳ חלקי הבינה, שהם בינה, ותבונה הראשונה, ותבונה שניה, כולם הם פרצוף אחד: כבר נתבאר לעיל שבינה ותבונה ראשונה ה״ס ס׳ ם׳. וב׳ אלו ישנם באו״א עלאין, וכן בישסו״ת כי עיקר ההבחן שביניהם ה״ס הפרסא שבגוי מעוהי שבמקום החזה, אשר חב״ד חג״ת שלמעלה מפרסא. הם ס׳. ותנהי״מ שלמטה מפרסא, הם ם׳. ולפיכך הם נוהגים בכל פרצוף. אלא ב׳ בחינות ס׳ מ׳ דאו״א נבחנות שתיהן לס׳. וב׳ הבחינות ס׳ ם׳ דישסו״ת, נבחנות שתיהן, בערך או״א, לם׳. ויש ענין רב בהבחן זה. כי הגם שכל הפרצופים נחלקים על שש ראשונות ונהי״מ, הנה אצלם רק בבחינת ערך, דהיינו לפי ערך הפרטי דאותו פרצוף, אמנם התחלקות זו של או״א וישסו״ת, היא התחלקות הכללי של כל אצילות. כי עד או״א נחשבים כל הפרצופים לבחינות ג״ר, דהיינו שיש להם עשר ספירות שלימות, אמנם מאו״א ולמטה, שהם ישסו״ת וזו״ן, המה חסרי ג״ר משורשם, ואין בהם אלא ו״ק, ואפילו הגדלות שלהם אינם ג״ר גמורים, כי רק חג״ת שלהם נעשים לחב״ד.

וטעם הדבר, הוא מחמת הפרסא גו מעוהי שבא״א, שהוא כתר האצילות, והוא עיקר הכולל כל אצילות, וכיון שכלים דפנים שלו, שהם גו״ע, מסתיימים במקום החזה שלו למעלה מפרסא, ע״כ נגמר שם בחינת מים עליונים, זכרים, דכללות האצילות, ומשם ולמטה, דהיינו מחזה ולמטה, נחשבים למים תחתונים נקבות, שהוא ההבחן בין הס׳ לם׳ כנ״ל. וצריך שתבין היטב המרחק הגדול בין שש הראשונות דכל פרצוף, לתנהי״מ שלו. כי ידעת, שמצמצום ב׳ ולמטה, דהיינו מעת שעלה ה״ת לעינים, ואח״פ יצאו מחוץ לכל המדרגות, הנה החסרון הזה, הוא חסרון שלא יוכל להמנות עד גמר כל התיקון כולו. כי אע״פ שע״י הזווגים העליונים דע״ב ס״ג מוחזרים האח״פ, ונעשים לנה״י חדשים בהפרצוף שע״י זה הוא קונה ג״ר דאורות, כנודע, אמנם אין עליתם זו דאח״פ, נחשבת לקביעות אמיתי בהפרצוף, כי המה נבחנים רק לתוספות טובה, גם כי המה בעובר ושב, ותלויים במעשי התחתונים. וזה מראה, שאין ירידת ה״ת מעינים נחשבת לירידה גמורה שאינה משארת אחריה שום פגם כל שהוא, כי אם היה כן, הרי היו צריכים להשאר בטהרתם במוחלט, והפרסאות שבין גו״ע לבין אח״פ, שהם נה״י החדשים, היו צריכים להתבטל לגמרי. אמנם אנו רואים שאע״פ שה״ת ירדה מעינים, ואח״פ הנפולים הוחזרו אל הפרצוף, מ״מ הופרס פרסא בין הגו״ע לבין האח״פ שחזרו לפרצוף, הרי שכח הדין השורה שמה בסופו של הנה״י הישנים, שהוא

* ע״ח ח״א שער ט״ו אמצע פרק ה׳.

שהוא אז בבחי' ג' כלול גו ג' כנודע, היה בזו התבונה ראשונה שהיא ה' ראשונה של השם, לפי, שכיון שג' חלקים הנ"ל נעשו פרצוף א',

אור פנימי

בפי החזה, כנ"ל, לא נתבטל עדיין כולו משם, אלא רק שמספיק להמשכת המוחין דג"ר, אשר אז הכלי דבחינת גלגלתא נעשה לחב"ד, והכלי דבחינת עינים שהם הנה"י הישנים נעשו לחג"ת, והאח"פ המוחזרים משמשים עתה לנה"י דסיומא. כי נסתרו מזה"ת ועלו ממעל לפרסא, וע"כ שורה על נה"י חדשים אלו כחות הדין והצמצום של הפרסא הנשארת ממעל להם, וע"כ המה מכונים בשם ם' סתומה. והבן הענין היטב.

ומלבד האמור, יש עוד חסרון גדול בם' הסתומה דכל פרצוף. והוא, כי אין הארת העליון מגיע לשם, מבחינת עצמותו. כי הארת כל עליון מבחינת עצמותו, נמצא מסתיים תמיד למעלה מפרסא גוי מעוהי שבתחתון שלו. והוא מטעם, שכל הקשר והחיבור שיש לכל עליון עם התחתון שלו, שיוכל להאיר ולגדל אותו, הוא רק בכלים דפנים דתחתון, שהם גו"ע, אשר בחינות אח"פ דעליון, היו עמהם במדרגה אחת בזמן נפילתם, כנודע. ונמצא בעת גדלות התחתון, שכלים דגו"ע שלו עלו למעלה מפרסא, לבחינת חב"ד חג"ת כנ"ל, ומפרסא ולמטה יעומדים עתה אח"פ שלו, שנעשו שמה לנה"י חדשים, וכיון שאח"פ דתחתון אלו, לא היו מעולם עם אחורים דעליון במדרגה אחת, כי בעת שאח"פ דעליון היו דבוקים בנפילתם במדרגת התחתון, הנה אז היו אח"פ דתחתון במדרגה שתחת התחתון, וע"כ אין אל העליון שום יחס אליהם, ואינו נוגע בהם בעת שמתחברים אל התחתון. ומשום זה מסתיימים תמיד נה"י דעליון במקום חזה דתחתון, ומשם ולמטה מתפשט רק בחינת הארה בעלמא מהעליון ולא בחינת עצמות נה"י דעליון. כמ"ש הרב לעיל (חלק ח' אות מ"ג) עש"ה.

ונמצא שנה"י דעתיק המאירים ומקיימים לפרצוף א"א, המה מסתיימים למעלה מחזה דא"א, ואינם מאירים למטה מפרסא דא"א, וע"כ נמצא בחינת ם' סתומה דא"א, שחסר הארת השורש. וזהו חסרון גדול מאוד. ומטעם זה אפילו ישסו"ת, שהוא בחינת ס"ג, נבחן ג"כ לבחינת ו"ק ואינו נחשב לג"ר כמו או"א עילאין הנמצאים למעלה מפרסא דא"א. ולפיכך עיקר השם של ס' ום' דכללות אצילות, נקרא רק או"א וישסו"ת, שאו"א נקראים ס' שבהם כל הפרצוף נבחן למעלה מפרסא דכללות אצילות. וישסו"ת נקראים בשם ם' סתומה, כי כל פרצופם נמצא למטה מפרסא דא"א. והנה נתבאר המרחק הגדול שבין או"א עילאין לישסו"ת.

ובזה תבין דברי הרב (בע"ח שי"ד פ"א) שאומר שם, שכל הגורם להתחלקות או"א וישסו"ת לב' פרצופים, הוא מסך דיסוד דעתיק. ע"ש. דהיינו כמבואר, כי נה"י דעתיק, נפסקים על החזה דא"א, ואינם מאירים למטה מפרסא דא"א, ונמצאים ישסו"ת חסרים מהארת השורש. אמנם יש להבין מה גרם לישסו"ת שילבישו למטה מפרסא דא"א, ולמה לא יצאו למעלה מפרסא, כמו או"א.

והענין, כי אחר שנתקן א"א בגדלות, הנה לא נתקן בבחינת הראש שלו, רק כתר חכמה לבד, ובינה יצאה לבר מראש שלו, ונעשית לבחינת גרון. וטעם הדבר, הוא כנ"ל, אשר בחינת ה"ת בעינים, אינה מתבטלת לגמרי. ואפילו בעת גדלות, אשר ע"י זווג העליון יורדת ה"ת מעינים, והפרצוף מעלה את אח"פ שלו מ"מ אותה בחינת ה"ת שהיתה המסיימת בנה"י הישנים שלו, בסוד עטרת יסוד, היא משאירה אחריה רושם גדול, גם אחר שנה"י אלו עלו ונעשו לחג"ת, שרושם הזה, נקרא פרסא בגוי מעוהי, כנ"ל.

נמצא כי זו התבונה הראשונה היא מהחזה ולמטה של כללות הפרצוף הנ״ל, ושם הוא מקום העיבור שהוא מקום הבטן, אשר בתוכו נולד הולד, אבל בבינה העליונה אין שם בחי׳ הריון ועיבור.

אור פנימי

ועד״ז בכל המדרגות של הפרצוף. ולפי שגם פרצוף א״א יצא בקטנותו בסוד ה״ת בעינים, כנודע, ע״כ אפילו אחר שנתקן הגדלות שלו, נשאר הרושם של ה״ת, הן בראש והן בתוך. וז״ס קרומא דאתחפיא על מוחא סתימאה, שהוא חכמה של ראש דא״א. כי ע״י הקרום הזה, נחלקה גם החכמה דא״א, לב׳ בחינות: כי חו״ב שבמוחא סתימאה הם בחינת או״א עלאין של בחינת ראש דא״א, ובחינת בינה שיצאה לחוץ היא בחינת ישסו״ת דא״א, שנעשית לבחינת הגרון שלו. והאי קרומא דאתחפיא על מוחא סתימאה, הוא בחינת הפרסא המבדלת ביניהם בסוד מים עליונים ומים התחתונים. ולפיכך רק ראש דא״א, נבחן לראש גמור באצילות, משום, כי אחר שנתקן בגדלות שלו, נמצאת הה״ת שירדה לגמרי מבחינת הראש שלו, ולא השאירה אחריה שום רושם כלל, כי זה הקרומא דאתחפיא על מו״ס, הוא מתחת הראש שלו, והוא שולט רק על המדרגות שלמטה מראשו, אבל אין קרום ופרסא יכולים לגרום איזה מיעוט מהם ולמעלה כנודע. וע״כ נבחן הראש דא״א שהוא נקי מכל רושם של ה״ת בעינים. אמנם הגרון שלו, שהיא בינה שיצאה מראש, הנה הקרום של מו״ס נמצא ממעל לה, וע״כ אין עליה תורת ראש. וע״כ נבחן הגרון שהוא בבחינת מ׳ סתומה כמעט, שז״ס מיצר הגרון. כמ״ש במקומו.

אמנם גרון זה דא״א, שיצא מבחינת ראש שלו, מטעם המצאו למטה מקרומא דמו״ס, כנ״ל. מ״מ הוא נחשב עדיין לבחינת ראש גמור, בערך שהוא נקי לגמרי מבחינת הרושם דה״ת, אפילו אחר יציאתו למטה מקרום דמו״ס. כי זה הכלל, כל שהוא נקי מכל רושם של מסך ועביות, הוא נקרא ראש. ומאחר שנודע, כי אין כח הצמצום יכול לפגוע במשהו בג״ר דבינה, מטעם כי חפץ חסד הוא, ועל אור חסדים לא היה צמצום מעולם. כנודע. לכן הגרון של א״א, להיותו בחינת ג״ר דבינה דא״א, אינו סובל ואינו מרגיש כלום מהאי קרומא דאתחפיא על מו״ס. ונחשב אצלו, כמו שהקרום הזה היה מתחתיו. וע״כ כלפי עצמו, אין ענין היציאה מראש נבחן ליציאה, אלא כמו שהוא עדיין בראש נחשב לו. וכל ענין היציאה מראש הנאמר בבחינת הגרון דא״א, הוא רק בהבחן התחתונים ממנו, דהיינו ז״ת דבינה דא״א, כי להיותם שורש לזו״ן הכוללים, הרי המה צריכים להארת חכמה, וע״כ המה מרגישים את המיעוט הגדול של יציאה מהראש.

וזה אמרו כאן באות מ״א. ,,ב׳ כתרים הם בגרון דא״א, אשר שם הוא בחינת בינה דא״א״ והיינו כנ״ל, כי הם בחינת ישסו״ת של ראש דא״א, אשר כלפי עצמם הם ראש גמור, וע״כ נעשו לב׳ כתרים דאו״א עלאין, אשר יש״ס שבו, נעשה כתר לאבא. והתבונה שבו, נעשה כתר לאמא עלאה. ובכללם הם בחינת בינה שיצאה מראש דא״א, אשר היא נתקנת לבחינת גרון דא״א, כי כלפי התחתונים, יש בה בהכרח ענין כח המיעוט על אור החכמה, משום האי קרומא דאתחפיא תחות מו״ס, שמאפיל על אור החכמה, ולתחתונים שצריכים להארת חכמה, כבר אינה בחינת ראש, כי מבחינה זו כבר כח הפרסא רכיב עליה. והבן הדבר היטב, שב׳ הבחנות יש בהגרון דא״א, דהיינו, שמבחינת אור החכמה, הרי הוא נחשב לבחינת גוף, ולא בחינת ראש כלל. ומבחינת אור החסדים, הוא נחשב לראש גמור ממש, בלי שום שינוי של משהו ממו״ס גופיה, כי ע״כ נעשה הגרון לב׳ כתרים דאו״א.

לז) והנה בינה עליונה נקרא סמ״ך, ותבונה ראשונה נקרא ס׳ סתומה כנ״ל. והענין הוא, כי בינה עליונה הוא שיעור י׳ ספירות עליונות, שהם כחב״ד ח״ג, ולהיותן נמשכות מסוד החכמה שהוא י׳, נמצא, כי בינה עליונה נקראת ס׳, לפי שמקומה נגד ו״ס עליונות שלו, כ״א כלול מי׳ הרי ס׳. אבל התבונה שאין בה רק שיעור ד׳ תחתונות, וכ״א כלול מי׳ לטעם הנ״ל, לכן היא ס׳ סתומה. גם נקראת ס׳ סתומה דיתבא רביעא על בנין.

אור פנימי

וזה אמרו „יש ב׳ מיני חסד, א׳ הוא חסד עליון אחר הבינה, אשר מקום זה הוא ברישי כתפין דא״א, קודם התפשטות והתחלקות הב׳ זרועות ושם הוא מקום החסד העליון הנקרא יומא דכלהו יומין״ פירוש, כבר ידעת בסוד ע״ס דאו״י, כי חכמה ובינה בעת אצילותם יצאו אב״א, כי כל עיקר ספירת בינה דאו״י הוא בחינת המשכת חסדים שבתוכה. כי אחר שיצאה ספירת החכמה על כל שלימותה, הנה אז נתעוררה החכמה, והמשיכה אור החסדים (כנ״ל דף ה׳ ד״ה וטעם) אשר שינוי צורה זו, שקנתה החכמה בסופה, הבדיל אותה לבחינה חדשה, שנקראת ספירת הבינה. עש״ה. וזה נבחן, אשר ספירת בינה, פנתה אחוריה כלפי אור החכמה, ואינה רוצית לינק ממנו את הארותיו, אלא רוצית בחסדים, בס״ה כי חפץ חסד הוא, כנודע. שז״ס י׳ ונ׳ שבצדי, שהן הפוכות זו לזו. אלא אח״כ, בשעה שבינה האצילה את ז״א אז החזירה פניה לחכמה, וקבלה ממנו הארת חכמה בתוך אור החסד שלה, אשר זה נבחן שוב לבחינה חדשה, שהיא נקראת ז״א, עש״ה. באופן שיש כאן עתה ב׳ בחינות חסד: א׳ הוא, אור החסד של בינה עצמה כמות שהוא, בשעה שהמשיכה אותו. וזהו חלקה של בינה עצמה. ב׳ הוא, אותו החסד, שהמשיכה בו בחינת הארת חכמה מספירת החכמה, והוא נבחן שיצא לחוץ מן הבינה, כי כבר אינו ממדרגתה, כי מדרגתה עצמה נשארת כבתחילה, דהיינו דוקא באור החסד לבדו, ובהפכת פנים על חכמה. וזהו כל החילוק בין ג״ר דבינה לבין ז״ת דבינה. כי ג״ר דבינה היא בחינתה עצמה, דהיינו דוקא בחסד הנקי מכל הארת חכמה, המכונה הפכת אחורים לחכמה. וז״ת דבינה המה בחינת זו״ן שנשרשו בה, מכח אצילותה אותם, כנודע, ששורש של האור נשאר תמיד בהמאציל, והנאצל מקבל רק בחינת ענף ממנו. וע״כ ז״ת דבינה, כבר מוטבע בם הצורך להארת חכמה כמו לזו״ן האמיתים.

אמנם תבין, שיש כאן עוד בחינה ג׳ והיא בחינת בינה עצמה. כי זה החסד שהמשיכה בהפכת אחורים לחכמה, עדיין אינו נחשב לעצם בחינתה עצמה ממש, כי סוף סוף היא עצמות של חכמה, כי באמת החכמה עצמה המשיכה את אור החסד ההוא, אלא משום שכל בחינה חדשה עולה בשם לפי עצמו, ע״כ אנו קוראים החכמה הזו, שהמשיכה את אור החסד, בשם בינה, והבן זה היטב. ואע״פ שזה דומה כמו כלי לבד. כי את האור כבר המשיכה בהפכת אחורים לחכמה, מ״מ כיון שההפרש מן אור החכמה על אור הבינה הוא לאין קץ, ע״כ בחינת הכלי שבה, חשובה הרבה באין ערך, מן האור שבה, עד שאור החסד הזה שהמשיכה, אינו נבחן לבחינת עצמותה, אלא לבחינת בן שלה, או בחינת מ״ן שבה. כנ״ל בדברי הרב (דף שמ״ט אות נ״א) עש״ה.

עתה תבין דברי הרב „שיש ב׳ מיני חסד, חסד הא׳ הוא אחר הבינה בראשי כתפין דא״א קודם התפשטות הזרועות״.

לח) וגם לסיבה זאת, נקראת זאת תבונה ראשונה עה״ב. והטעם כי הנקבות נקראות עולם, כמ״ש בזוהר ויחי על פסוק, מן העולם ועד העולם. וזה התבונה נקרא עולם הבא, עלמא דאתי, לפי שהיא יורדת

אור פנימי

כונתו, לחסד שבתוך הבינה, מטרם שיצא לחוץ ממנה לבחינת חו״ג דגופא. שהחסד הזה, הוא בהפכת אחורים אל החכמה, כנ״ל. וע״כ בפרצוף א״א שהוא כולו חכמה, נמצא החסד הזה של הגרון שהוא הבינה דא״א, בבחינת אחורים של פרצופו, דהיינו באחורי הגרון, שהוא ראשי כתפין דא״א. ותדע שאו״א עלאין, שהם יצאו בקומת בינה, דהיינו בינה דמ״ה, הנה משום זה, גם המה נחלקים בהכרח לג״ר של בינה, ולז״ת דבינה, כי עיקר כל פרצוף, הוא בחינה עליונה שלו, וכיון שבחינה עליונה דאו״א הוא בינה, ע״כ תורת בינה עליהם, אשר בג״ר שלהם, הם בבחינת אור דחסדים, ובז״ת שלהם הם צריכים להארת חכמה. והם יוצאים מה׳ ראשונה דהוי״ה פנימאה דא״א, שהיא בינה שלו, הנקרא גרון, וע״כ נבחן הגרון לכתר שלהם כנ״ל. וע״כ נתחלקו או״א לב׳: או״א עלאין וישסו״ת. כי להיות ההבדל בין ג״ר וו״ק גדול כל כך, עד שג״ר דבינה אינם יוצאים מבחינת ראש, וז״ת כבר נמצאים מתחת לקרום דמו״ס, ונחשבים לבחינת גוף, כנ״ל, ע״כ, נתקן מתחלה פרצוף שלם מן ג״ר דבינה, והם נקראים או״א עלאין. ואחר שנתקנו או״א עלאין בכל השלימות שלהם, נתקנו אח״כ ז״ת דבינה, שהם ישסו״ת. שאינם נבחנים יותר בבחינת ראש אמיתי, אלא לבחינת ו״ק, ואפילו בגדלות שלהם, נבחן רק שחג״ת עלו ונעשו לחב״ד, אבל ג״ר אמיתיים אין להם, והוא מחמת היותם כבר בבחינת גוף, דהיינו למטה מהאי קרומא דמו״ס, אשר הקרום הזה, אינו פועל כלום, לא על הגרון דא״א, ולא על או״א, להיותם מבחינת ג״ר דבינה, אבל הוא נעשה לפרסא גמורה על הישסו״ת, דהיינו הפרסא דחזה דא״א שהוא מטעם היותם מבחינת התפשטות אור החסד מחוץ לבינה, שהוא בחינת ז״א, כנ״ל, וישסו״ת הם השורש אל זו״ן, כנ״ל. וע״כ עיקרם הם מהארת חכמה, וע״כ הפרסא מאפלת עליהם, מסבת הרושם דה״ת שנשאר שם גם לאחר ירידתה מעינים, כנ״ל.

והנה נתבאר היטב הטעם, למה נקבע מקומם של הפרצוף דישסו״ת למטה מחזה דא״א, שהוא למטה מפרסא גוי מעוהי שבו. כי רק או״א עלאין שהם מבחינת הסד הא׳, שהיא בחינת ג״ר דבינה, דהיינו החסד מטרם שנתפשט מבינה ולחוץ לבחינת ז״א. ע״כ יכולים להמצא ממעלה לפרסא דא״א, דהיינו על הכלים דפנים שלו, הנמצאים למעלה מפרסא. משא״כ ישסו״ת, שהם החסד ממין הב׳, שהוא צריך להארת חכמה, וע״כ המה סובלים מרושם דה״ת הנשאר גם לאחר ירידתה מעינים, וע״כ מקומם באחורים של א״א, דהיינו מחזה ולמטה, שגם עליהם רובץ הרושם דה״ת, אבל אינם יכולים להלביש למעלה מחזה דא״א, ששם אין שום רושם של ה״ת. והבן. ועם זה תבין דברי הרב (בע״ח הנ״ל שי״ד פ״א) שמבאר שם עיקר ההבחן בין או״א אל ישסו״ת, שהוא בבחינת חסדים מגולים שמקומם בישסו״ת לבד, אבל או״א עלאין הם בחינת חסדים מכוסים. ע״ש. והוא כנ״ל. שבהיותם בבחינת החסד ממין הב׳ דהיינו החסד המתפשט מחוץ לבינה, ע״כ עקרם הוא הארת חכמה. אבל או״א, שהם ג״ר דבינה, שהוא החסד דמין הא׳, דהיינו מטרם שיצא מכלי דבינה, ע״כ אין הארת חכמה יכולה להתגלות בחו״ג שלהם, והמה תמיד חסדים מכוסים. אע״פ שהמה משפיעים הארת חכמה לישסו״ת, ומגלים החו״ג דישסו״ת, מ״מ הם עצמם נשארים בחו״ג

למטה ומתגלית תמיד. אבל בינה עליונה, נשארת למעלה, ואינה יורדת, לכן בינה נקראת לע״ל, כי המוחין עליונים דז״א המלובשים בנה״י דבינה עליונה, הם עתידין לבא אח״כ, כאשר יתגדל מעלתו, ויהיה לו מוחין עליונים יותר מן בינה, ולא מן התבונה ואז יהיה לע״ל.

לט) אבל מוחין דנצח הוד יסוד דתבונה, הם נמשכין בו תמיד. ולעולם הם נמשכין ובאין, וזהו פי׳ עולם הבא, עלמא דאתי, כי תמיד נמשך ובא. וזהו ההפרש שיש בין עולם הבא ובין לעתיד לבא, כי זהו בתבונה וזהו בבינה, בבחי׳ הנצח הוד יסוד שבהם, הנעשין מוחין דז״א. וזהו מ״ש בספר הבהיר, ששאלו התלמידים לר׳ רחומאי, מהו עולם הבא, א״ל עולם שכבר בא. והדבר מובן עם הנ״ל שכתבתי.

* מ) גם דע, כי הנה זאת הד׳ שע״ג הו׳ בצורת ה׳ ראשונה כבר בארנו שיש לה עוקץ מאחריה, בצורת י׳, והוא בחי׳ יש״ס. גם דע כי הנה נחלקת ד׳ זאת לג׳ חלקים, שהם י״ד באמצע, וב׳ וי״ן הנמשכין ממנה, כזה ו״ והם גימטריא כ״ב אתוון, הניתנין מן חכמה אל הבינה. ועתה

אור פנימי

מכוסים. כדברי הרב שם. דהיינו כמו הג״ר דבינה. כנ״ל. ועיין שם גם בפרק ב׳.

וזה אמרו „וכאשר יצא לחוץ אז אבא נעשה בבחינת החסד ההוא, והבינה מבחינת הגרון, לפי שהוא בינה דא״א וכו״ כלומר, כאשר יצא קומת בינה דמ״ה, שהם או״א, לחוץ מן ה׳ ראשונה דהוי״ה פנימאה, שהוא בינה דא״א. הנה אבא נעשה בבחינת החסד ההוא דמין הא׳, שהוא בחינת החסד דראשי כתפין דא״א, כלומר בחי׳ החסדים שבג״ר דבינה, מטרם שנתפשטו ויצאו לבחינת זו״ן. ובינה, דהיינו אמא עלאה, נעשה מבחינת אור הגרון דא״א, כלומר מבחינת הבינה בעצמותה שהיא מעצמות חכמה כנ״ל, שהיא בחינת הכלי עצמו דבינה, שהמשיכה את אור החסד כנ״ל, עש״ה. וזה אמרו „להיות הגרון גבוה מהחסד לכן מתלבש אור הגרון בחסד ההוא״ דהיינו כמבואר שבחינת הכלי דבינה הוא בחינת חכמה וע״כ האור דבחינת הכלי הוא גבוה עד אין ערך, מבחינת החסד שהכלי ההוא המשיך. וע״כ הבינה, שהיא אמא עלאה, היא נעשית בעיקר מן זה האור דגרון עצמו דא״א, שהוא בחינת חכמה, וע״כ אמא עלאה חשובה מאבא, כי אבא הוא בחינת ג״ר דחסדים אשר הגרון המשיך. ואמא היא בחינת אור הגרון עצמו, דהיינו מבחינת הכלי, שהוא אור החכמה. אלא בערך ו״ק של חכמה, להיותה בבחינת אחורים על אור החכמה.

וזה אמרו „וזהו בחינת אות יוד שהחכמה נגלה בה, והבינה נעלמת בה ואינה נגלית״ כי ה׳ היא אבא עלאה, שהוא בחינת אור החסד שהמשיך הגרון, דא״א, וע״כ הוא הנגלה בשם הוי״ה, אבל ו״ד, דמילוי היוד, היא אמא עלאה, שהיא בחינת אור הגרון מבחינת החכמה אשר בה כנ״ל. וכיון שחכמה זו שבגרון עומדת בבחינת אחורים אל קבלת אור החכמה, אלא כולה עומדת להמשכת חסדים, ע״כ אמא עלאה נעלמת בתוך אבא בפנימיותו, ונרמזת ע״כ רק במילוי של ה׳ ולא ניכרת בפני עצמה כלל. והבן היטב. כי אמא עלאה בעצמה אינה חפצה להיות

* ע״ח ח״א שער ט״ו פרק ה׳ בתחילתו

צריך ליתן טעם למה באות יו"ד נעלמת בינה ונגלית החכמה, ובאות ה' נגלית הבינה ונעלמת החכמה.

מא) והענין כמ"ש בדרוש אחר, כי ב' כתרים דאו"א הם בגרון א"א, אשר שם הוא בחי' בינה דא"א. גם בארנו בפסוק יומם יצוה ה' חסדו, כי יש ב' מיני חסד: א' הוא חסד עליון אחר הבינה, אשר מקום זה הוא ברישא דכתפין דא"א, קודם התפשטות והתחלקות הב' זרועות, ושם הוא מקום החסד העליון הנקרא יומא דכולהו בספר הזוהר.

מב) וכבר ידעת, כי לעולם חסד מצד הזכר, והנה האור הנמשך מגרון העליון דא"א, מתלבש בחסד זה, וכאשר יצא לחוץ, אז אבא נעשה בבחינת החסד ההוא, והבינה נעשה בבחינת הגרון, לפי שהוא בינה דא"א. כי להיות גרון גבוה מהחסד לכן מתלבש אור הגרון בחסד ההוא. נמצא כי אמא שיצאת מבחינת הגרון היא יותר מעולה, והיא נעלמת תוך החכמה, וזהו בחינת אות יו"ד, שהחכמה נגלה בה והבינה נעלמת בה, ואינה נגלית.

אור פנימי

ניכרת, אלא שהוא בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ מתלבשת באבא. ועם זה תבין ג"כ אשר אמא עלאה לקחה ו"ת דחכמה דב"ן. והוא מטעם הנ"ל, כי להיותה מבחינת אור החכמה אשר בגרון, שאור הזה הוא בחינת ו"ק דחכמה, משום כח האחורים שמחזקת, כנ"ל. וע"כ לקחה לה לתקן את הו"ק דחכמה דב"ן. אבל אבא עילאה הוא כתר חכמה דקומת בינה דמ"ה, כלומר ג"ר דבינה דהיינו החסד דמין הא'.

וזה אמרו „אבל כאשר התחילו ב' זרועות דא"א להגלות ולהתפשט, אז נתלבש חסד בגבורה, ומשם יצאו ישסו"ת. ואז היה הדבר להיפך" כלומר כאשר החסד דבינה נתגלה מבחינת ההתפשטות לז"ת, דהיינו החסד דמין הב' המתפשט מג"ר דבינה ולחוץ, שהוא צריך להארת חכמה, כנ"ל. „אז נתלבש חסד בגבורה. כי ע"כ מכנהו הרב מין הב' דחסד, כי חסד הא' אשר ברישי כתפין דא"א, הוא לא נתלבש בשום גבורה ומיעוט, אלא אדרבה, כי אור החכמה שבגרון נתפשט בפנימיותו, אלא שאינו מתגלה, מטעם כי חפץ חסד הוא אבל החסד הזה דמין הב' שהוא אחר שנתפשט ונתגלה מג"ר דבינה ולחוץ, בבחינות זרועות, שהם כבר צריכים להארת חכמה, וע"כ חסד ההוא נמצא מתלבש בגבורה, כלומר, שכח הפרסא חלה עליו. והוא חסר מן החסד דמין הא', שהוא בחינת ג"ר, אשר אמא נעלמת בו, בסוד כי חפץ חסד הוא, כטבע הבינה מבחינת ג"ר שלה. משא"כ החסד דמין הב', שהוא מטבע הבינה דבחינת ז"ת שלה, שטבע בינה זו להיות נגלית, כלומר לגלות את החסדים בהארת חכמה.

וזה אמרו „ואז היה הדבר להיפך כי אבא טמיר וגניז יתיר מן הבינה" כלומר, כמו שמטבע של הבינה דג"ר הוא לכסות חכמה, מכח כי חפץ חסד הוא, כן הפכי אליה בינה דז"ת אשר טבעה היא דוקא לגלות הארת חכמה בשביל זו"ן. להיותה שורש של זו"ן, כנ"ל. וטבע הגילוי הזה שבה, היא עצם התלבשותה בגבורה, כי היא אובדת משום זה, את בחינת ג"ר שבה. שהוא החסד

מג) אבל כאשר התחילו ב' זרועות דא"א להגלות ולהתפשט, אז נתלבש חסד בגבורה, ומשם יצאו ישסו"ת, ואז היה הדבר להיפך, כי אבא טמיר וגניז יותר מן הבינה, לכן נרמזו באות ה', שהחכמה בהעלם ובינה בגלוי. וז"ש באדר"ז דר"צ קרוב ללשון זה, לבתר אשתכחו דחכמה אבא בינה אמא. פירוש כי תחלה הם נעלמים בינה תוך חכמה, אך לבתר, ר"ל לאחר דאתפשטו דרועוי דא"א, אז נתגלו בחי' או"א. והרי נתבאר היטב, ענין בינה ותבונה הראשונה, וענין אבא ויש"ס, אשר הם נרמזין בב' אותיות י"ה הראשונים שבשם הוי"ה.

מד) כאשר עולין ז"א וב' התבונות עד בינה עליונה, אז נקרא ז"א עם בינו"ת הוא. והטעם הוא, עם הקדמה שנקדים לך בענין הכללות,

אור פנימי

דמין הא'. וע"כ באות ה' דהוי"ה אמא בגלוי.

וזה אמרו „לאחר דאתפשטו דרועוי דא"א אז נתגלו בחינת או"א" פירוש כי על כן נשתנו שמם של חו"ב לבחינות או"א, משום שחכמה הוציא את הבינה לחוץ, אודות תיקון זו"ן, וחכמה עצמה אתתקנת כעין דכר ונוקבא כנ"ל. שגילוי זו היא בעיקר בישסו"ת, שהם יצאו לחוץ, שפירושו למטה מפרסא דא"א, בשביל תיקון של זו"ן במוחין דיניקה, כנ"ל בדברי הרב. אבל או"א עלאין לא יצאו לחוץ כלל, וע"כ הם נשארו בשמם הא' חכמה ובינה. והנה גילוי זו לא נעשה אלא אחר שנשלם או"א עלאין, כנודע. וע"כ אומר לבתר אשתכחו שהם או"א, כלומר, מבחינות מה שמתקנים את הזו"ן, דהיינו אחר תיקון ישסו"ת. אבל או"א עלאין אינם מתקנים את זו"ן להיותם מדרגה ג' מהם. וז"ש לאחר דאתפשטו דרועוי דא"א, אז נתגלה בחינת או"א והבן, כי אין להאריך עוד.

מד) התחתון עולה למעלה במקום העליון להיותו נכלל שם עמו: ענין עליה זו והתכללות זו כבר ביאר הרב היטב (בחלק ה' דף רצ"ו אות ז'. ודף שנ"ו אות ס"ב ובאו"פ שם, ודף שנ"ז ד"ה אמנם) ונתבאר שם, כי בעת שנזדכך המסך דגוף מכל עביותו, ונשתוה למסך דראש, הנה אז נבחן שהמסך עם הרשימות הנכללות בו, עלו ונכללו במסך דראש, בזווג התמידי שבו, אלא שהמסך דראש אינו מזדווג מבחינתו עצמו, אלא על המ"ן, כלומר על בחינות הרשימות הכלולות במסך דגוף שעלה לשם, למשל אם המסך דגוף הוא בחי"ג, נעשה הזווג בחוטם של ראש, ואם בחי"ב נעשה הזווג באזן וכו'. ובכח התכללות המסך והרשימות דגוף במסך של ראש בעת הזווג, הנעשה בהתאם לרשימות שלו, נמצאים העביות שברשימות מתחדשות שם, ומקבלות כל הקומה ההיא שיצאה שם על המ"ן שלהם, וכשהוכר עביות דגוף שברשימות, הרי ההכר הזה שוב מחזיר אותם לגוף, למקומם שבע"ס דגוף. ומלבישים שם אותו המקום. עש"ה. כי הכר העביות הזו הוא בחינת לידת הפרצוף ויציאתו למקומו. ובדרך הזו יצאו שמה כלהו פרצופי א"ק.

והגם שיש כאן בפרצופי אצילות ענינים נוספים, כי שם יצא כל תחתון ממסך דטבור דעליון בלבד, ולא היה שם רק זווג אחד, ותכף יצא בו כל הגדלות. משא"כ כאן באצילות, שיש בחינת עיבור ויניקה ומוחין בג' המדרגות דג"ר, שהם נר"ן דנשמה ונר"ן דחיה ונר"ן דיחידה. גם יש כאן השתתפות ג' פרצופים בזווג, כדי להאציל בחינה אחת

הנזכר בכ״מ, כי כל מקום אשר התחתון עולה למעלה במקום העליון, להיותו נכלל שם עמו, הוא שהעליון עומד בבחי׳ פנים, והתחתון עומד

אור פנימי

מבחינות הנ״ל. וכן כל זווג כולל ב׳ בחינות, שהן זווג דנשיקין, וזווג דיסודות. ועוד הרבה הוספות, מ״מ, סדר אצילות שלהם הולך על אותם הדרכים שנתבארו בפרצופי א״ק, ע״ד שנתבאר בסדר סבה ומסובב הראשון, שבסוף חלק ו׳ עש״ה. כי כל אותם הדרכים נוהגים גם כאן בפרצופי אצילות.

אמנם יש כאן בענין עלית התחתון והתכללותו בעליון, עוד דברים נוספים, כי משום שביה״כ, שהיה בפרצוף העליון דאצילות, שהם ע״ס דנקודים, צריכים כאן לבחינת כלי המעלה מ״ן דתחתון לעליון, כמ״ש בחלק ט׳. וגם בחינת רוחא ומ״ן ראשונים, כמ״ש בהסתכלות פנימית. ושורש כל אלו, הוא, שבהיות אח״פ דעליון, בעת קטנותו, נפולים ומונחים במקום גו״ע דתחתון, ע״כ בשעה שהעליון מחזיר אח״פ שלו בעת גדלותו, עולה עמו יחד גם גו״ע של התחתון הדבוקים באח״פ אלו, וע״כ ונבחנים אח״פ דכל עליון שנעשים לכלי המעלה מ״ן דתחתון שלו. ובזווג ראשון שעל המ״ן האלו, הנעשה בעת השלמת הגדלות דעליון עצמו, דהיינו בהפרצוף שלפני העליון, יוצא שם על המ״ן האלו דתחתון בחינת רוחא קדמאה, אבל המ״ן בעצמם אינם ראוים עוד לקבל ציור דעיבור, וע״כ העליון נוטל פי שנים, חלקו עצמו, וחלקם של המ״ן דתחתון. ואח״כ שהעליון יורד למקומו, אז מזדווג בעצמו על המ״ן דתחתון פעם ב׳, ובפעם הזו המ״ן מצטיירים בבחינת עיבור. וכן הולך ומודד לו העליון לתחתון ע״י זווגים שהעליון מעורר בעצמו מזמני הקטנות שלו, כל הבחינות נרנח״י דנפש ונרנח״י דרוח, דהיינו עד שמסלק להתחתון כל בחינות שיש ברוחא קדמאה שקבל בשבילו בעלי עליון. ואחר זה פוסק מלהוליד לגמרי, בסוד חדל להיות לשרה ארח כנשים. כי כבר נתן לו כל מה שקבל בשבילו בביאה קדמאה. ויותר מזה, הרי צריכים שוב לזווג העלי עליון, עד שמזדווגים כל הפרצופים העליונים ומקבלים אור חדש מא״ס ב״ה, ומשפיעים זה לזה, עד שמגיע אל התחתון, ואז טפת הזווג מורידה ה״ת מעינים שלו, ומעלה האח״פ הנפולים, שה״ס הנה״י החדשים ואז מקבל האורות דג״ר, ונעשה גם התחתון שלם בע״ס.

והנה עליה זו השניה של התחתון להשגת אח״פ ולמוחין דנשמה, הנ״ל, כבר אין התחתון צריך אל העליון שיעלה אותו למ״ן, אלא מאחר שיש להתחתון מציאות קומה של נפש רוח הרי הוא יכול לעלות מאליו למ״ן ולא עוד, אלא שנבחן כי התחתון מעלה עמו גם את העליון למ״ן אל עלי העליון. כי אין התחתון יכול לקבל את טפת הזווג שלו מן העלי עליון אם לא באמצעות העליון, וע״כ צריכים, שניהם לעלות למ״ן לעלי עליון, ע״ד שהיה בפעם הא׳ לצורך הקטנות של התחתון. ושם העליון מקבל טפת הזווג מעלי עליון, ונותן אותה אל התחתון. והיינו ג״כ בב׳ זווגים, שבהיות התחתון עוד בעלי עליון, אין המוחין דתחתון יכולים להצטייר שם, אלא רק אח״כ כשיורדים למקומם, נותן אותם העליון לתחתון על ידי זווג ב׳ פב״פ, ואז מקבלם התחתון בשלימות והטעם שהתחתון יכול להעלות את העליון למ״ן לצרכו, הוא כי מאחר שהתחתון דבוק בנה״י דעליון בכותל אחד, נמצא שבו בעת שנשלם כל האי רוחא קדמאה להתפשט בהתחתון, דהיינו שקבל כל המוחין דיניקה, בסו״ה ויגדל הילד ויגמל, ואין להעליון מה ליתן לו עוד, הנה חסרון ההשפעה שהתחתון מרגיש אז, מורגש באותו השיעור גם אל העליון, כי שניהם דבוקים זה

שם בבחי׳ אחוריים שלו. ובזה תבין ענין זה, כי הנה זאת התבונה

אור פנימי

בזה. וזהו המכריח אל העליון לעלות למ״ן לעלי עליון כדי לקבל השפעה חדשה לצורך התחתון. וע״כ נבחן זה שהתחתון מעלה לעליון למ״ן אל עלי עליון. והבן היטב.

וכבר נתבאר, כי כל זה הסדר: ביאה קדמאה, וכלי המעלה מ״ן, ומ״ן ראשונים, ועי״מ וכו׳, נוהג בכל בחינה ובחינה חדשה שהתחתון צריך להשיג. עיין לעיל בהסתכלות פנימית חלק ט׳ אות ה׳. ונבארם בדרך כללות דהיינו בכללות נרנח״י של זו״ן. וכבר ידעת, שכל ה״פ אצילות מצד המוחין הקבועים שבהם, וביחס זו״ן, אין בהם יותר מבחינת קומת נשמה, בדרך כלל. שג׳ הפרצופין הראשונים הם בחינת ג״ר דנשמה הכוללת הנ״ל. ולפי זה אין ז״א נשלם עתה אחר גמר גדלותו, רק בקומה א׳ שלו. אשר בביאה קדמאה בהיותו בבחינת מ״ן בעלי עליון, שעלה לשם בשעה שהעליון שלו שהוא ישסו״ת, קבלו המוחין דגדלות לצרכם עצמם. כי מפאת היות גו״ע דז״א דבוקים באח״פ דישסו״ת, כנ״ל, הוא נמשך ועולה עמהם לעלי עליון. הנה אז היה זווג הא׳ שעל המ״ן דז״א, וכל הקומה החדשה שיצאה שם על התוספות מ״ן שלו, הדבוקים באח״פ דישסו״ת, הנקרא רוחא קדמאה. לא יכול אז הז״א לקבלם בעצמו, כי המ״ן שלו אינם מצטיירים שם לכלי קבלה, מחמת היותו בעלי עליון, ואין שום מדרגה יכולה לקבל משהו אלא רק מהעליון הסמוך לה. וע״כ נטלם העליון בשבילו. וכשהעליון, שהוא ישסו״ת ירד למקומו עם המ״ן דגו״ע דז״א הדבוקים באח״פ שלו, אז נעשה על המ״ן האלו זווג ב׳ מצד העליון, ואז המ״ן מצטיירים לכלי קבלה: מתחילה בבחינת נפש דעיבור, ואח״כ רוח, ואח״כ כל הג״ר יחד, ואז נולד ויוצא ומלביש על אח״פ דהם מחוצה להם, ודרך שם הוא מקבל נרנח״י דיניקה, ובזה נגמר הרוחא קדמאה אשר ישסו״ת קבלו בעדו באו״א עילאין, ואז בסוד ויגדל הילד ויגמל, אין לו עוד מה לקבל מישסו״ת. והנה החסרון הזה דז״א, נוגע ג״כ לישסו״ת וע״כ, מתעורר ישסו״ת ועולה למ״ן וממשיך לו טפת הזווג המעלה אח״פ הנפולים דז״א, ואז קונה השלמת ע״ס דכלים, שהם מוחין דז״ק. ואח״ז עולים שניהם למ״ן, ישסו״ת עם זו״ן, אל או״א עלאין, ומקבלים שם ג״ר דנשמה, וישסו״ת מקבלם ויורד למקומו, ומשפיע אותם לז״א. ואז נפרד ז״א מישסו״ת בקומה לפי עצמו. וזוהי המדרגה הראשונה של ז״א. כי קודם השגת נשמה, אינו נחשב עוד למדרגה לפי עצמו, שהרי הוא דבוק באחורים דישסו״ת, בבחינת גוף בלי ראש. וכל זמן שאין בחינת ראש לפרצוף אין לו עוד מדת קיומו. ונמצא, שכל זה הסדר המתבאר בז״א, מעת עלותו מבי״ע להזווג הא׳ שעל המ״ן, והב׳ וכו׳ עד שמשיג הראש שלו, הוא רק בחינת בירור של בחינה אחת דז״א, דהיינו אותה בחינת גו״ע השייך לנשמה לבד. ומזה מובן, אשר בכל אלו בירורים שנעשו עד כאן, אין בהם שום חלק קטן מאור החיה, שהרי הנקודה הראשונה שנתבררה ועלה מהקליפות שבבי״ע היתה מכח הרשימו דגו״ע דז״א הדבוקה באח״פ הנפולים דישסו״ת, וכיון שאח״פ הנפולים שגו״ע דז״א דבוקים בהם, הם רק מבחינת נשמה, ואין בהם עוד כלום מבחינת חיה, איך הם יכולים לעשות איזה תיקון כל שהוא בשביל גו״ע דז״א מבחינת חיה, שאינם דבוקים בהם, ואין להם שום יחס עמהם, כי הם דבוקים באח״פ דבחינת נשמה של הישסו״ת ולא באח״פ דחיה, והבן זה היטב.

ולפיכך, בעת שז״א הולך להשיג משהו מבחינת חיה, הוא צריך להתחלה חדשה לגמרי. וצריך שתזכור המתבאר לעיל דף תת״נ בתשובה קכ״א, כל הסדר של העלאת

יוצאת מן האחוריים של בינה עליונה, ואותן האחוריים של בינה, הם שמות דאלקים, כנודע, כמ"ש בע"ה כי כל האחוריים הם שמות אלהי"ם.

אור פנימי

מ"ן מתתא לעילא, ומעילא לתתא. עש"ה. שמתבאר שם שכל מה שנברר בתחלת אצילות מן הפרצופים דנקודים שנתבטלו ונשברו, הוא חלק קטן מאד, כמו שנתבאר בסוף חלק ח', שהוא בערך רק בחינת נרנח"י דנפש, ע"ש והנה כל אותם החלקים שלא נבררו עוד, מן הכלים והניצוצים, מונחים שבוים בבי"ע בתוך הקליפות. והרשימות של אותם החלקים כולם, מונחים ביסוד דנוקבא דאצילות. באופן שכל מה שנתבטל מנה"י דא"ק, ומג' הפרצופים הראשונים דנקודים, וכל הפרצופים דז"ת דנקודים, כולם הם ברשות הנוקבא דאצילות, כל עוד שאינם נבררים ועולים כל אחד למקומו.

והנה כמו בתחלת תיקון עתיק דאצילות, נתבאר, אשר המסך שנזדכך דנקודים, העלה כל הרשימות כולן, עד לראש ס"ג דא"ק, אשר כולן הן נכללות בעתיק לבד, מחמת שהבחינה העליונה כוללת כל מה שמתחתיה, כנודע. ומתחלה נתקן שם רק בחינות גלגלתא ועינים דעתיק, וכל השאר ירד מעתיק בבחינת פסולת אל המדרגה שתחתיו, ואח"כ עלה למ"ן פעם ב' לע"ב ס"ג, וקבל טפת ע"ב המורידה ה"ת מעינים, והעלה האח"פ הנפולים שלו וכו', עד הגדלות נשמה דזו"ן, ע"ד שנתבאר לעיל. הנה עתה נעשה אותו הדבר על ידי המע"ט של הצדיקים. כי ע"י תפלה ומע"ט, המה מעלים מניצוצי נשמותיהם ליסוד דנוקבא דאצילות, והיא מעלית אז בהתאם לאותם המ"ן של הנר"ן דצדיקים, שיעור מ"ן אל ז"א, וז"א אל או"א, וכו', כל אחד לעליון שלו, עד ראש הס"ג וכו', עד שנמשך אור חדש מא"ס ב"ה, ונעשה הזווג על המ"ן שנתכללו במסך דראש הס"ג, ויוצאת שם קומת ע"ס על המ"ן שנכללו שם, וקומה זו שייכת לעתיק, ע"ד שנתבאר בתחלת התיקון דאצילות, ע"ש.

והנה לא כל המ"ן שעלו שם לראש הס"ג, נתקנו שמה, אלא כמו בתחלת אצילות כן כאן, לא נברר שם ממ"ן אלו, רק בחינת גו"ע המתיחס לעתיק, דהיינו כמה ששייך למילוי, לבנין של פרצופו עצמו מאותם המ"ן, והשאר הניח בבחינת פסולת, למדרגה שלאחריו, שהוא א"א. ואח"כ עלה למ"ן פעם ב' לע"ב ס"ג דא"ק, וקבל טפת ע"ב המורידה ה"ת מעינים מאותם גו"ע, שכבר קבל, ואז השיג גם ג"ר ואח"פ הנפולים שלהם. ונעשים המ"ן שקבל עתיק, קומה שלימה באורות וכלים, בבחינת נרנח"י דחיה. כלומר, אם שיעור המ"ן שהעלו נשמת צדיקים היה בהם שיעור הזה דבחינת חיה, נמצא ג"כ, שעתיק שהוא הפרצוף העליון המקבל המוחין לראשונה, שהמה קבלו אצלו נרנח"י שלימים מבחינת חיה, כי הכל תלוי בשיעור המ"ן שהעלו נשמת הצדיקים.

וכן עם החזרת האח"פ דמ"ן שקבל עתיק, הנה עלו עמהם יחד בחינות הגו"ע דמ"ן, מהמתיחס לא"א, ע"ד שנתבאר בהסדר הראשון דנרנח"י, דנשמה דכללות האצילות. וקבלו שמה בעתיק את הקטנות שלהם, וירדו לא"א למקומו. ואח"כ עלה בחינת הקטנות ההיא, פעם ב' למ"ן לעתיק, וקבלה טפת הזווג דע"ב, המעלה אח"פ הנפולים שלו, ומקבל שם מוחין דג"ר של המ"ן ובא עמהם למקומו. וכן עם החזרת אח"פ דמ"ן שקבל א"א, הנה העלה עמהם יחד לעתיק גם גו"ע דמ"ן המתיחסים לחלקם של או"א. ונתקנו שמה בעתיק וא"א, במוחין דקטנות, ובאו למקומם לאו"א. ואח"ז עלה הקטנות הזו, פעם ב' למ"ן, וקבלה שם טפת הזווג דע"ב, והעלה אח"פ הנפולים של המ"ן, וקבל שם מוחין דג"ר שלהם. וכן עם החזרת אח"פ

מה) וז״ש בזוהר פרשת אחרי מות דף פ״ה. כי הבינה נקראת רחמים בלחודוהי, אך מסטראה דינין מתערין. ופירוש מסטראה, ר״ל מצדדיה, שהם האחורים שלה, שהם הדינין, אבל היא עצמה בבחי׳ הפנים שלה היא רחמים.

מו) ודע, כי בכל מקום שנמצא בזוהר, שהבינה נקרא אלהי״ם, היא בתבונה זאת היוצאת מאחוריים של הבינה, שהם אלהי״ם. וא״כ כאשר התבונה זאת היא למטה, אז יש אל החיצונים אחיזה בה. אמנם כאשר תעלה למעלה, ותהיה שם בסוד אחור בינה עליונה, אז אין אחיזה אל החיצונים בה.

מז) וזהו סומך ה׳ לכל הנופלים. כי כאשר זאת התבונה תחתונה תרד מאחורי בינה ולמטה, אז גם הז״א יורד למטה ממקומו, וכן גם

אור פנימי

של המ״ן המתיחסים לאו״א, שעלו לעליון לצורך הג״ר, עלו עמהם יחד גם המ״ן דגו״ע המתיחסים לישסו״ת, וקבלו הקטנות. ובפעם ב׳, החזירו אח״פ שלהם, וקבלו הגדלות. ונמצא שכל פרצופי אצילות, מן עתיק עד ישסו״ת, כבר קבלו כל חלקם, מן המ״ן שהעלו נשמות הצדיקים, דהיינו קטנות וגדלות של מוחין דחיה, הנקראים נרנח״י דחיה. אבל ז״א, עדיין לא הגיע העת שיקבל משהו ממוחין אלו, עד העת שישסו״ת קבלו טפת הזווג דע״ב בזמן התכללותם באו״א, שאז העלו אח״פ הנפולים דהמ״ן מחלקם, אשר אז, גם בחינת גו״ע מחלקו דז״א שיש לו בהמ״ן האלו, עלו יחד עם אח״פ דישסו״ת להיכל או״א, וקבלו שמה בחינת רוחא קדמאה, והמ״ן עצמם לא קבלו שמה שום ציור, כנ״ל. אלא אח״כ כשישסו״ת באו משם למקומם, אז נזדווגו על המ״ן דגו״ע ההם פעם ב׳, ואז מקבלים גו״ע דמ״ן ציור של עיבור, ולאט לאט מודדים לו ישסו״ת כל ה׳ בחינות דעיבור ודיניקה, עד שנותנים לז״א, כל מה שכלול בהאי רוחא קדמאה שקבלו בשבילו, ובזה נגדל ז״א בבחינת נ״ר דחיה, ואח״ז עולה פעם שניה למ״ן, ומקבל טפת הזווג דע״ב, המעלה אח״פ הנפולים של המ״ן, ומקבל אורות דג״ר דחיה. ואז נשלם גם ז״א במוחין דחיה.

והנך רואה, איך כל אותו הסדר דביאה קדמאה, ורוחא קדמאה וכו׳, הנוהג בקומת הראשונה דנרנח״י דנשמה, נוהג גם כן בנרנח״י דחיה, לא יחסר מהם משהו. ועד״ז גם בנרנח״י דיחידה. והבן היטב.

והנה לכאורה ג׳ קומות אלו דז״א, שהם: נשמה, חיה, יחידה, הכוללים הנ״ל, אין להם שום חיבור זה עם זה, שהרי מתחלתם באו מבירורים אחרים, כנ״ל. וכן בדרכי הזווג והקשרים מתחתון לעליון, הנה כל אחד בא בסדר לפי עצמו כנ״ל. אמנם עכ״ז, המה מתלבשים זה תוך זה: אשר פרצוף החיה, מתלבש בפרצוף הקודם של נשמה, אלא לא כולו, רק הנה״י שלו לבד. ועד״ז פרצוף היחידה, מתלבש מחזה ולמטה שלו, בתוך פרצוף החיה. והמה שלשתם מלובשים זה תוך זה.

וטעם הדבר, כי נתבאר, שתחלת הבירור למ״ן דגו״ע דבחינת חיה של ז״א, נעשה ע״י הדבקות שלהם באח״פ דמ״ן דחיה דישסו״ת, וע״כ בעת שקבלו ישסו״ת את טפת הזווג דע״ב שהורידה את ה״ת מגו״ע דחיה שלהם, והעלו אח״פ הנפולים

הנוקבא דז"א תרד ממקומה, ואז כל אלו נקראו נופלים, שאף גם בתבונה זו יש בה אחיזה אל החיצונים כנ"ל, ואינן עולין אלא ע"י הבינה העליונה הנקרא סמ"ך כנ"ל, לפי שהיא סומכת אותם כאשר כולם יעלו למעלה, ע"ד הנ"ל שיוכללו זה בזה, ותעלה התבונה להיותה בסוד אחוריים דבינה עליונה הנקרא סמ"ך כנ"ל.

מז/ב) ונבאר ענין בינה ותבונה בשמות אשר בהם. דע כי מן האחוריים של ד' עליונות של הבינה, משם נעשו ד' עליונות דתבונה בבחי' פנים שלה, ומאחוריים של ו"ק של בינה עליונה, נעשו ו"ק בבחי' פנים של תבונה.

אור פנימי

דבחינת חיה שלהם, עלה ג"כ עמהם יחד בחינת גו"ע דמ"ן דחיה דז"א, כנ"ל. ונמצא משום זה, כי נתאחז ז"א בבחינות נה"י דאו"א עלאין, שהם קומת חיה, ונודע שנה"י דקומת חיה, מתלבשים בכל קומת נשמה, שהיא מדתם דישסו"ת. ועד"ז כשז"א משיג את הקטנות של בחינת היחידה, שהם בחינת הגו"ע, כמ"ש לעיל, הרי הוא נתאחז בנה"י דא"א, המתלבשים בכל קומת או"א עלאין, וע"כ הם מתלבשים ג"כ בכל קומת פרצוף חיה של ז"א.

אכן כדי להסביר הדבר כהלכתו, צריכים להרחיב הדברים. ותחלה צריך שתבין היטב, את ג' בחינות נה"י דעליון המתחברים עם התחתון: א' הם נה"י דעליון, מחזה ולמטה, שהתחתון מלבישם מחיצוניותם, שהם בחינת הכלי המעלה מ"ן, וע"כ אין התחתון מתחבר ומתקשר בהעליון אלא בהם. ב' הם בחינת נה"י דעליון המתלבשים במוחין דתחתון, בפנימיות התחתון, שהם באים מבחינת המ"ן ומסך דתחתון הנכלל בעליון בהבחינה שכנגדו, שהעליון מזדווג עליהם. ומודד בו שיעור הקומה, שנותן אל התחתון, וכיון שכל בחינת המסך ועביות ואו"ח הזה אין לו מקום בעליון, להיותם קומה נמוכה הימנו, ע"כ מתקשרים עם התחתון, וכשהתחתון יוצא משם למקומו, נוטל עמו כל בחינות האחורים האלו, שהם נקראים נה"י, ונעשים אצלו בחינות לבושי מוחין. הג' הם נה"י דעליון, בחד פרצוף, כי כל פרצוף פרטי כלול מה' פרצופין: נרנח"י. וגם הם באים באותו הסדר, שנה"י דכל עליון מתלבש בתחתון שלו: כי נה"י דפרצוף יניקה, מתלבש בכל קומתו דפרצוף העיבור. ונה"י דנשמה, מתלבש בכל קומתו של הפרצוף דיניקה. ונה"י דפרצוף חיה, מתלבש בכל קומתו דפרצוף הנשמה. ונה"י דפרצוף היחידה, מתלבש בכל קומתו דפרצוף החיה.

ובחינת נה"י הללו דמין הג' הם ענין אחר לגמרי, כי הם בחינות ע"ס דסיומא של הפרצוף עצמו, מכל אחד מה' הפרצופין הפרטיים שבפרצוף אחד. והם נמדדים, ע"פ ה' הבחינות שבמסך, שהעליון מזדווג עליהם בשעה שנותן ה' הקומות נרנח"י אל התחתון: שבעיבור, שנותן לו מבחינת עביות דשורש, שחוא בחינת מסך דכתר, נמצא שאין לו אלא קומת מלכות לבד, הנקרא קומת הנה"י. שפירושו, ע"ס דסיומא, שאינו ראוי לקבל אלא ממטה למעלה, שהוא בחינת אור נקבה. וע"כ נבחן לבחינת ראש בלי גוף, מצד הכלים, וסוף, דהיינו רגלים בחוסר ראש תוך, מצד האורות, שז"ס ראשו בין ברכיו, שאמרו ז"ל. כי מצד האורות הוא רק ברכים, ומצד הכלים הוא ראש.

ואח"כ בזמן היניקה, העליון נותן לו בבחינת הזווג, על מסך דעביות דבחי"א,

מח) והנה בינה עליונה ואבא עלאה, הם ב' שמות: אבא נקרא הוי"ה ע"ב דמילוי יודי"ן, ואמא נקראת אהי"ה דיודי"ן גימטריא קס"א. והנה אחוריים דבינה, אע"פ שיש בהם י"ס, עכ"ז בחי' אלקים שהם באחורים שלה כנ"ל, אינן נכרים ונגלים בה, אלא באחורים שמחציה ולמטה, שהוא מהחזה שלה, שהם ד' ספירות תנה"י.

אור פנימי

שע"ס היוצאות על מסך זה, המה בקומת ז"א, שהיא רוח נפש, הנקרא חג"ת נה"י, שחג"ת נבחנים בחינת ראש מצד הכלים, ובחינת תוך מצד האורות. והנה בחינת נה"י דפרצוף היניקה זה, מתלבש בכל קומת העיבור שנקרא פרצוף נה"י, כי האחורים דבחי"א, שהם ע"ס דסיומא שלו, הם משתוים עם כל קומתו של העיבור. כי העיבור אין לו מבחינת חג"ת אפילו משהו.

ואח"ז בזמן הגדלות דנשמה, שהעליון נותן לו בבחינת הזווג על מסך דעביות דבחי"ב, שהע"ס היוצאות על מסך זה, הן בקומת בינה, שהיא ג"ר דנשמה. הנה כבר יש להפרצוף הזה, ראש תוך סוף בשלימות, הן מצד האורות, והן מצד הכלים. ובחינת נה"י של הפרצוף הזה, דהיינו הע"ס דסיום שלו, המה מתלבשים בכל קומתו דפרצוף היניקה, משום שפרצוף היניקה אינו יכול לקבל משהו מבחינת הכלים דפנים של הפרצוף דגדלות, דהיינו מבחינת מטבור ולמעלה שלו, וע"כ הנה"י דפרצוף הגדלות בלבד, משתוה עם כל קומתו דפרצוף היניקה.

וכן בזמן הגדלות ב' דפרצוף חיה, שהעליון נותן לו בבחינת הזווג על מסך דבחי"ג, מתלבשים הנה"י שלו לבד, בכל קומתו דפרצוף הנשמה. וג"כ מטעם הנ"ל, כי הפרצוף נשמה אינו יכול לקבל מהכלים דפנים שלו שמחזה ולמעלה אפילו משהו. ועד"ז בזמן הגדלות דפרצוף הכתר, שהעליון נותן לו בבחינת זווג על בחי"ד דהתלבשות, אשר הפרצוף חיה אינו יכול לקבל משהו מהכלים דפנים שלו שמחזה ולמעלה, נבחן ג"כ שנה"י דפרצוף הזה דכתר, מתלבשים בכל קומתו דפרצוף חיה. הרי שה"פ הפרטים שבהפרצוף, מוכרחים להתחלק כל אחד, לבחי' כלים דפנים וכלים דאחורים, שה"ס ס' ם' כנ"ל. ובחינת הם' סתומה לבד מכל פרצוף, יכולה להתלבש בהתחתון ממנו, כי בבחינת הס' דכל פרצוף, אין התחתון יכול לנגוע בו, כלומר, שאינו יכול לינק ממנו, משום שאין לו אותו המסך, ואותו האו"ח, הראוים לקבל את האור הגדול דעליון. אמנם מחזה ולמטה דכל אחד, ששם בחינת ע"ס דסיום דכל אחד, שהם בחינת אור נקבה, שפירושו מקבל ואינו משפיע, הם יכולים להתלבש זה בזה, כי כל תחתון, יכול לקבל האורות הגדולים דעליון, מבחינה זו, דהיינו מבחינת ממטה למעלה, כי באופן זה נמצאים האורות למעלה מכל עביות ומסך, וקשר הזה של הממטה למעלה, שכל תחתון יונק מהעליון, מחבר את כל ה' פרצופים שבהפרצוף, ועושה אותם לאחד. והבן זה היטב.

ועתה נבא לעצם דברי הרב כאן, מאות מ"ד ואילך, כי כייל לנו שם, „כל מקום אשר התחתון עולה למעלה במקום העליון, להיותו נכלל שם עמו הוא, שהעליון עומד בבחינת פנים, והתחתון עומד שם בבחינת אחורים שלו" פירוש, כי ידעת, שכל מה שהתחתון מקבל מעליון, אינו מקבל זולת דרך זווג, כי המ"ן דתחתון עולים ונכללים במסך דעליון, ע"ד שנתבאר בפרצופי א"ק, כנ"ל (דף תתצ"א ד"ה התחתון) אלא שכאן נעשה זה, או ע"י הכלי המעלה מ"ן, שהוא לצורך הקטנות, או ע"י המ"ן הראשונים, שהתחתון יכול לעלות לעליון מכח עצמו, כנ"ל (דף תת"כ אות י"ז) וזהו לצורך המוחין דגדלות. והנה התכללות הזו פירושה שהעליון אינו מזדווג על המסך ועביות

מט) והענין, כי נודע ששם אלהים יש בו ק"ך צרופים, מתחלקין לד' חלקים. והם: שם אלקים א' הכולל ל' צרופים בספירה א', ושם אלקים ב' הכולל ל' צרופים בספירה ב', ושם אלקים הכולל ל' צרופים בספירה ג', ושם אלקים, הכולל ל' צרופים בספירה ד'.

נ) והנה ע"ש ק"ך צרופים אלו. נקרא סמ"ך בינה עליונה כנ"ל, כי סמ"ך גימטריא ק"ך. ובעלות הז"א והתבונה ראשונה שם באחורים שלה, נאמר סומך ה' לכל הנופלים כנ"ל.

אור פנימי

דבחינת עצמו אלא שמזדווג על בחינת מסך ועביות של בחינת התחתון שנכלל בו. כנ"ל (דף תתצ"א ד"ה התחתון) ותדע, שתמיד נמצא הפרש גדול בין העליון להתחתון בבחינת הקומה, כי אפילו בעת שהתחתון מקבל מעליון מוחין דגדלות, למשל, כשישסו"ת עולה ונכלל באו"א עלאין לקבל המוחין דג"ר דנשמה, שהם מבחינת עביות דבחי"ב, עדיין הוא רחוק מהמסך של או"א שהם מבחי"ג דהתלבשות, שהוא הוי"ה דע"ב באבא, ואהיה דיודין באמא עלאה, אשר ישסו"ת אינו ראוי לקבל משהו מבחינת קומה זו דע"ב שהיא אור החיה, שהרי עדיין לא קבל אפילו בחינת הקטנות ראשון של בחינת חיה, שהיא בחינה נבדלת מתחלתה מבחינת נשמה, כנ"ל (דף תתצ"ג ד"ה ולפיכך) ועתה אין לישסו"ת אלא קטנות של בחינת נשמה, ע"כ אינו ראוי לקבל רק מבחינת מסך דבחי"ב, שהוא נשמה, ובחינת הוי"ה דס"ג. ונמצא שאו"א, אינם יכולים להזדווג על המסך של עצמם, כדי ליתן קומת גדלות לישסו"ת, אלא שהם מזדווגים על בחינת המסך ועביות דישסו"ת שעלה ונכלל בהם. שהוא בחי"ב, וע"י זווג דאו"א על המסך הזה הם מוציאים עליו קומת נשמה, שהיא הוי"ה דס"ג.

וצריך שתדע, שההפרש הקומה, האמור לעיל בין העליון לתחתון, הוא נוהג תמיד, מפני שסולם המדרגות אינו מקבל שום שינוי לעולם. כי למשל, בשעה שישסו"ת נגמרים בקטנות דחיה, ובאים לאו"א לקבל ג"ר של חי"ה, שהיא בחינת ע"ב, הנה אז נבחן שאו"א עלו עוד למעלה מבחינת ע"ב, לבחינת א"א, וכן כשישסו"ת עלה ונכלל לאו"א בזמן שיש לו כבר קטנות דיחידה, הנה אז כבר או"א במדרגה יותר עליונה, ועד"ז בכל המדרגות דעליון ותחתון, כי זה הסדר שיצא בתחילת תיקון אצילות, דהיינו עתיק וא"א בבחינת הכתר, ואו"א בבחינת ע"ב, דהיינו בבחי"ג דהתלבשות, וישסו"ת בבחינת ס"ג, דהיינו בבחי"ב, וז"א בבחינת מ"ה, דהיינו בקומת ז"א: נפש רוח בחסר ראש. הנה כל זה, כיון שנאצל פעם, כבר אינו מקבל שינוי לעולם, מטעם המבואר לעיל (דף תרנ"ח ד"ה וצריכים ודף תרכ"ה ד"ה והמובחר) עש"ה. ולפיכך, אם יתוסף עוד איזו מדרגה לזו"ן, יותר מנפש רוח הקבועים, הנה בהכרח שנוסף מדרגה לכל הפרצופים העליונים מזו"ן. באופן שהסולם של עליון ותחתון אינו מקבל שינוי לעולם. וע"כ בשעה שהתחתון עולה ונכלל בעליון בבחינת מ"ן, נמצא תמיד המ"ן שלו במדרגה אחת נמוכה מהעליון, וע"כ אין העליון יכול ליתן לו ממדת עצמו, אלא ממדת המסך והמ"ן הכלול בהתחתון וזכור.

וזה אמרו „כל מקום שהתחתון עולה לעליון, להיותו נכלל שם עמו העליון עומד בבחינת פנים והתחתון בבחינת אחורים" כי ידעת, (כנ"ל דף ש"ה ד"ה ואז הכלי הפך פניו) שכל בחינה תחתונה כלפי

נא) והנה הם נחלקים לד׳ בחי׳, וזהו ענין הפסוק, אורך היריעה ל׳ באמה, ורוחב ארבעה באמה, שהם ק״ך צרופי אלקים, הנחלקים לד׳ פעמים ל׳. והנה זה ענין בוכ״ו, הנזכר פרשת פקודי רס״א, שהוא ענין חילוף אהי״ה באבג״ד. כי הנה שם אהי״ה הוא בפנים שלה, ושם בוכ״ו הוא באחורים שלה. כי הנה הוא גימטריא ד״ל, שהם בחי׳ האחורים האלו, שהם ד״פ ל׳ צרופי אלהי״ם. והנה משה רבינו ע״ה, היה כלול ק״ך צרופים אלו, ע״ד הנ״ל הם ד׳ שמות אלקים, גימטריא מש״ה עם הכולל. וכל אלהים מאלו ד׳, הכולל שלשים צרופים, והרי ארבעתן הם כוללים ק״ך צרופים של אלהים. וזהו בשג״ם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה. כמ״ש בתיקונים על בשג״ם זה משה.

נב) וכבר ידעת, כי משה זכה לבינה, והוא בבחי׳ זו. אמנם בחינות התבונה ויש״ס, כאשר האחורים של או״א עילאין מתפשטין בהם, נעשו ישסו״ת בבחינות אחורים של שמות הוי״ה ואהי״ה דיודי״ן ברבוע שלהם. כי ריבוע של הוי״ה גימטריא קפ״ד, וריבוע של אהי״ה גימטריא תקמ״ד,

אור פנימי

עליונה ממנה נבחנת לאחורים. כי הבחי״ג במקום הבחי״ד, היא בחינת אחורים לבחי״ד. וכן בחי׳ הב׳ היא אחוריים במקום הבחי״ג. וכו׳ עד״ז, עש״ה כל ההמשך. ונמצא ע״כ, שבחינת המסך והעביות וקומת נשמה שיוצא עליהם ע״י ההתכללות באו״א, שהם ע״ב ובחי״ג, המה נבחנים לאחורים למדת או״א. וז״ש שהעליון עומד שם בבחינת פנים והתחתון בבחינת אחורים. כי הקומה הזו דישסו״ת היא בחינת ס״ג, והגם שישסו״ת נמצא בהתכללות באו״א גופייהו מ״מ, ההבחן האמור אינו משתנה, אלא או״א נמצא בבחינתם בבחינת ע״ב, וקומת ג״ר דנשמה של ישסו״ת עומדים שם בבחינת אחורים, לבחינת פנים דאו״א עצמם.

וזה אמרו „כי זאת התבונה יוצאת מן האחורים דבינה עליונה, ואותם האחורים דבינה הם שמות דאלקים״ כלומר, כיון שהקטנות דישסו״ת אלו שעלו, דהיינו קומת חג״ת נה״י שלהם היו נמשכים ומלבישים כל האחורים דבינה, שהם ק״ך צירופי אלהי״ם, שהיא בחינת קטנות דמסך דבחי״ב, ע״כ אינם ראוים לקבל גם בהתכללות הזווג באו״א, רק קומת נשמה בלבד. כנ״ל. קומת נשמה היא בחינת אחורים לקומת חיה דאו״א כנ״ל.

וצריך שתדע מ״ש הרב להלן, אשר יש הפרש גדול בין אחורים דבינה עלאה לאחורים דתבונה. כי אע״פ שכל אחורים הם בחי׳ אלקים ודינין, להיותם למטה מפרסא, ששורש הקטנות דהיינו בחינת הה״ת בעינים, אינו מסתלק משם לגמרי אפילו בעת הגדלות, כנ״ל (דף תתפ״ד ד״ה וטעם) כי ע״כ הוא מכונה ם׳ סתומה, עש״ה. אמנם כיון שכל המחזה ולמטה מתלבשים בישסו״ת, בכל קומת חג״ת נה״י שלהם, נמצא שאפילו חג״ת של ישסו״ת הם ג״כ בבחינת הצירופי אלקים. משא״כ אחורים דאו״א, רק ב״ש ת״ת ונה״י שלהם נכללים באחורים, שהם רק ד׳ ספירות בלבד. וכבר נתבאר לעיל שכל בחינת הדין האמורה נמדדת ומשוערת על החזה דא״א, ששם כללות הפרסא דאצילות. עש״ה. וז״ש הרב כאן כיון שהתבונה יוצאת מהאחורים דבינה עליונה, שמשום זה

כי לעולם הפנים שלהם בחינת יושר, ובחינת אחורים הם בחינת חשבון ורבוע. נמצא כי או"א בבחינות הפנים שלהם, שהם הוי"ה אהי"ה דיודי"ן גימטריא רג"ל. וישסו"ת הפנים שלהם, הם ב' אחוריים של ב' שמות הנ"ל, כי מה שהוא אחורים למעלה, הוא בחי' פנים למטה.

נג) ואמנם, זהו שאנו אומרים, כי אלו הרבועים הם אחורים של או"א עליונים, זה בבינת כשמתפשטין אבא ואמא בסוד יש"ס ותבונה, אבל כל זמן שלא נתפשטו, אז אחורים עצמן דאמא הם ק"ך צרופי אלקים, אלא שאין ק"ך צרופים אלו ניכרין, אלא באחורים של ד"ת דאמא.

נד) והנה, כאשר האחורים, דהיינו האלקים האלו, מתפשטין מהם לעשות היש"ס ותבונה, הפנים שלה ושל יש"ס, הם ב' רבועים הנ"ל של הוי"ה אהי"ה, ואמנם בחי' אלקים עצמן, אין נגלין בפנים דפנימיות שלה רק בפנים דאחורים.

אור פנימי

מתלבשים האחורים בכל הה' קצוות שלה, דהיינו מגבורה ולמטה, כי אור החסד אינו ניכר שם בעת ההיא. והוא בחינת הקביעות של המסך דבחי"ב, ע"כ אפילו קומת גדלות שלה אינה יכולה לקבל יותר מבחינת ג"ר דנשמה, בחי"ב, שהיא בחי' אחורים לאור החיה.

וזה אמרו „כאשר התבונה זאת היא למטה, אז יש להחיצונים אחיזה בה אמנם כאשר תעלה למעלה ותהיה שם בסוד אחור בינה עליונה אז אין אחיזה אל החיצונים בה" כלומר, בעת הקטנות של התבונה, שכל קומתה היא חג"ת לבד, וכולה נמצאת למטה מפרסא, כי אחורים דאמא מלובשים בה, הנה יש אחיזה לחיצונים בה, כי כח הדין רכיב ממעל לתבונה בסוד הפרסא, אמנם כאשר עולית ונכללת בסוד מ"ן למעלה באו"א, ומקבלת שם קומת ג"ר דבינה, שעומדת שם בסוד אחור על קומת חיה דאמא, כנ"ל, הרי היא כבר בבחינת ג"ר, ואין אחיזה אל החיצונים בה. כי אין אחיזה לחיצונים בבחינת ג"ר.

וזה אמרו „וזהו סומך ה' לכל הנופלים, כי כשזאת התבונה התחתונה תרד מאחורי בינה ולמטה, אז גם ז"א יורד ממקומו, וכן הנוקבא, ואז כל אלו נקראו נופלים" כי כאשר התבונה היא בקטנות וחג"ת נה"י שלה מלבישים למטה מפרסא דבינה, והם כולם אלקים ודינים כנ"ל, הנה זו"ן שמתחתיה נופלים עוד יותר ממנה. וע"כ יש בהם אחיזה לחיצונים. אמנם בשעה שמקבלת המוחין דנשמה, מאמא עילאה, שמוחין אלו הם בחי' ס', כי התבונה משגת אז בחינת חב"ד חג"ת שלמעלה מפרסא, ואז מתעלים גם ז"א ונוקבא, כי האורות דג"ר דבינה הם מתקנים לזו"ן גם בקטנותם, בסוד אב"א. עד שפניהם מגולים כלפי חוץ, ואין עוד לחיצונים אחיזה בהם, כמ"ש בחלק ו'. וז"ש שהיא סומכת אותם וכו', שיכללו זה בזה, כי ענין תיקון אב"א, עושה שיכללו ז"א ונוקבא זה בזה בכותל אחד. כנ"ל בחלק ו'.

וזה אמרו „מאחורים דד' עליונות דבינה, נעשה ד' עליונות דתבונה, בבחינת פנים

נה) ונחזור לבאר ענין הפנים והאחורים דיש"ס ותבונה. והנה הפנים שלהם הוא רבוע דהוי"ה דיודי"ן, והוא גימטריא קפ"ד. וזהו פנים דיש"ס. ורבוע דאהי"ה עולה תקמ"ד, והיא פנים דתבונה. ולכן הפנים של יש"ס הוא גימטריא קפ"ד, לרמז כי עי"ז שהוא הפנים שלו, הוא מזדווג עם התבונה, ופוק"ד אותה. וגם גימטריא מקד"ם, להורות כי מה שהיה שם זה למעלה באבא בבחי' אחור, בכאן ביש"ס פנים הנקרא קדם, בסוד אחור וקד"ם צרתני.

נו) וז"ס וישכן מקדם לג"ע, וגם הפנים של התבונה שהוא גימטריא תקמ"ד ה"ס קדמ"ת עדן, להורות, כי למעלה היה זה בבחי' אחור בבינה העליונה, וכאן הוא פנים שהוא קדמ"ת, מלשון אחור וקדם צרתני, כנזכר בזוהר.

נז) והנה כשנצרף ב' שמות האלו יהיו גימטריא תשכ"ח, כי הנה אלו הם אחורים העליונים כנ"ל. ומהם נעשו פנים למטה מהם, ונמצא שיש בהם בחי': בינה הנקרא ס', ובחי' תבונה הנקרא מ' סתומה. והקליפה

אור פנימי

שלה. ומאחורים דו"ק דבינה עליונה, נעשה ו"ק דתבונה בבחינת פנים שלה". פירוש, כי נתבאר לעיל (דף תתצ"ו ד"ה אכן) שיש ג' בחינות נה"י דעליון, אשר כולם הם בחינת אחורים דעליון, עש"ה. והנה כאן מדבר הרב מנה"י דעליון דמין הב', אשר כל בחינת המסך והעביות של העליון, שבו נכללו המסך והמ"ן דתחתון, דהיינו אותו בחינת המסך ועביות שהעליון מעורר בתוכו, מעת קטנות שלו, הנה הם יורדים ונעשים ללבושי מוחין דתחתון ומתלבשים בכל פרצוף דתחתון, בתוך פנימיותו, ע"ש. וזה שאומר כאן הרב, אשר בחינת האחורים דו"ק, שהם ב' בחינות נה"י שישסו"ת קבלו מאו"א ללבושי מוחין שהם: נה"י דמוחין דעיבור, ונה"י דמוחין דיניקה, שהם היו באמא עלאה עצמה בבחינת אחורים דו"ק שלה, כי ו"ק שלה הם באמת בחינת ו"ק דחיה, וו"ק אלו דישסו"ת שנכללו בה בעת הזווג, הם ו"ק דנשמה, כנ"ל. הנה אחורים אלו שבערך אמא, המה כל בחינת הפנים של פרצוף העיבור ופרצוף היניקה דישסו"ת, כי המה הלבושי מוחין שלהם. ועד"ז האחורים דד' עליונות דבינה, דהיינו בחינת הנה"י דגדלות, שיצאו בשעת הזווג דמוחין דנשמה של ישסו"ת, שהם באו"א בחינת אחורים לבחינת חיה שלהם, אמנם בישסו"ת הם כל הפנים שלהם. כמבואר.

וזה אמרו „משה רבינו ע"ה היה כלול ק"ך צירופים אלו וכו'. כי משה זכה לבינה, והוא בבחינה זו" כבר נתבאר ההפרש הגדול שבין האחורים דבינה עלאה, שק"ך צירופי אלקים הם רק מחזה ולמטה שלה, שאז נחלקים לד' פעמים ל', בסוד אורך היריעה שלשים באמה, ורוחב ארבעה באמה. אמנם אחורים דתבונה שק"ך צירופי אלקים מלובשים גם בקומת היניקה שלה, מגבורה ולמטה, שהם מתחלקים על ה' פעמים כ"ד צירופים, הנה הם בבחינת דינים. כנ"ל. וז"ש, שמשה רבינו ע"ה היה כלול ק"ך הצירופים מבחינת ד' פעמים ל', שהיא בחינת בינה עלאה, וע"כ בגדלות זכה לבינה עלאה.

שכנגד בינה ותבונה, נקרא מ״ס, וזהו הטעם ששר של שכחה נקרא מ״ס. כי אלו השמות, שהם גימטריא תשכ״ח, הם בבינה ותבונה הנקרא מ״ס. ומשם יש שכחה, לפי שהם אחורים, והקליפות הנקרא מ״ס, אוחזין בהם.

נח) וז״ס שאז״ל, אינו דומה שונה פרקו ק׳ פעמים, לשונה פרקו ק״א פעמים. לפי שעד ק׳ פעמים יש לו שליטה, כמנין מ״ס, ולא יותר. ואמנם הפנים של או״א, הם עולין גימטריא רג״ל כנזכר, והם גימטריא זכור ומשם בא הזכירה, שהם אותיות זכ״ר י״ה, שהם או״א הנקרא י״ה, לפי ששם אין קליפה נאחזת.

נט) והנה ענין אחורים דתבונה, שביארנו לעיל, כי הם בחי׳ ק״ך צרופי אלקים ג״כ, כמו שהוא באחורים של בינה. אמנם יש שינוי, כי בבינה לא נתגלו כל הק״ך, רק באחורים של ד״ת שבה לבד, בסוד ד״פ ל׳ צרופים אבל כאן באחורים של תבונה, מתחילין להתגלות בכל הה׳ תחתונות שבה מן הגבורה שבה ולמטה, שגם גבורה יש בה שם אלקים. אבל בחסד שבה, אין שם אלקים יכול להתגלות בו עדיין.

אור פנימי

כי זה הכלל, שהכל תלוי במדת הקטנות, כי אם הקטנות היא מבחינת התבונה, אין הוא יכול להשיג אפילו בכל גמר גדלותו אלא רק ג״ר דנשמה. אמנם כשהקטנות היא מבחינת בינה עלאה, דהיינו בחינת נפש רוח דחיה, יכול לזכות בגדלותו עד הג״ר דחיה. והנה משה זכה לבינה עלאה שהיא בחינת בינה דחיה. וזה משום שהיה לו מדת הקטנות המתיחסת לבינה עלאה, שהם הד״פ ל׳ צירופי אלקים כנ״ל.

וזה אמרו ,,כאשר האחורים דאו״א עלאין מתפשטים בהם נעשו ישסו״ת בבחינת אחורים דשמות הוי״ה ואהי״ה דיודין, בריבוע, שלהם״ (באות נ״ב כאן) והיינו כנ״ל, כי קומת בינה אשר ישסו״ת מקבלים בהתכללותם באו״א עלאין, היא עומדת באחורים כלפי קומת חכמה דאו״א עצמם, כי קומה דבחי״ב נחשבת לאחורים לקומה של בחי״ג. ע״ש. והנה קומה דבחי״ג ה״ס זו״ן במילוי ע״ב, ואמא שהיא בחינת נוקבא דקומה זו, היא בחינת אהי״ה במילוי יודין, ששניהם בגי׳ זכו״ר, והנה קומת ישסו״ת שיצאה בהתכללות שם, אשר אמא עלאה עוררה את בחי״ב שלה בשבילה, שהיה בה מעת קטנות, שהיא בחינות הנקודות וט״ת שלה, כי הם מבחינת התחלת הזדככות המסך, שנקרא נקודות, שהיא בחינת הרבוע והאחורים של בחינת הטעמים של המדרגה, כנ״ל (דף רכ״א ד״ה כי התפשטות) ע״כ נחשבת קומה זו בבחינת הריבוע דבי׳ שמות הוי״ה אהי״ה דיודין שבאו״א. שהם דפ״ק קדמ״ת, ששניהם בגי׳ תשכ״ח. וזהו רמז חשוב לדברי חז״ל בסוד גם אל״ה תשכחנה. שיש שכחה במעשה העגל. והבן.

וזה אמרו ,,אמנם בחי׳ אלקים עצמם אינם נגלים בפנים דפנימיות שלה רק בפנים דאחורים״ דהיינו כנ״ל, כי נה״י דעיבור יניקה המקבלים מאמא, הם כולם ממטה לפרסא דאמא, ונמצאים האחורים דאמא מבחינת הו״ק שהם הק״ך צירופי אלקים שמחזה ולמטה שלה, שהמה מתלבשים ללבושי מוחין בבי׳ הקומות עיבור יניקה

ס) וא״כ, כאן הם מתחלקים לה׳ חלקים, כנודע, כי כ״ד רצופים מתחילין מאות א׳ דאלקים, וכ״ד מתחילים מאות ל׳. וכ״ד מתחילין מאות ה׳, וכ״ד מאות י׳ וכ״ד מאות ם׳, והנה הם ה״פ כ״ד, נמצא שהם ה׳ שמות אלקים בה׳ תחתונות שבה בבחי׳ אחורים, וכל שם אלקים כולל כל כ״ד צירופים, עד שבה׳ אלקים יכללו כל הק״ך.

סא) והטעם לזה, כי כל שם א׳ של אלהים, כולל מדרגה א׳ של כ״ד צירופים, שכולן מתחילין באות א׳ שלו, וכן כל הה׳ אלקים. וגם טעם ב׳. כי הנה אלו הכ״ד צרופים וגם כללותן הם כ״ה. והנה שם אלקים הוא ה׳ אותיות, וכל אות כלולה מה׳, הרי כ״ה, והרי כל כ״ד צרופים נכללין בשם א׳ דאלקים.

אור פנימי

דישסו״ת, ונעשים שם פנימיות. ונמצא שאחורים דג״ר דאו״א, שהם בחינת הריבוע דהוי״ה אהי״ה דיודין, הם נעשים לפנים בג״ר דישסו״ת. ואחורים דו״ק, דהיינו נה״י דב׳ הפרצופים דעיבור יניקה, שהם הק״ך צרופי אלקים, הם נעשו פנים בו״ק דישסו״ת לבד, אבל לא בג״ר דישסו״ת, ששם דפ״ק קדמ״ת כנ״ל. וז״ש שבחינת אלקים אינם נגלים בפנים דפנימיות דישסו״ת, שהם ג״ר, שהם חב״ד, הנקרא פרצוף פנימי דישסו״ת, אלא הם נגלים רק באחורים דישסו״ת, שהם ב׳ פרצופי עיבור ויניקה, שנקראים פרצופים דאחורים של ישסו״ת.

והוצרך לדייק זה פעם שנית, הוא משום אמרו מקודם זה „כאשר האחורים דהיינו האלקים האלו מתפשטין מהם לעשות הישסו״ת הפנים שלה ושל יש״ס, הם ב׳ ריבועים של הוי״ה אהי״ה״ שזה משמע לכאורה, אשר הפנים דישסו״ת נמשכים מאחורים דאלקים דאמא, שזה סותר מ״ש באות מ״ז כאן, אשר מאחורים דד׳ עליונות של הבינה, משם נעשו ד׳ עליונות דתבונה, בבחינת פנים שלה, ומאחורים של ו״ק דבינה עליונה, נעשו ו״ק בבחינת פנים של תבונה. שד׳ עליונות דתבונה, נעשו מאחורים דד׳ עליונות דבינה, שהם הרבועים של הוי״ה אהי״ה, שריבועים אלו נעשו פנים בד׳ עליונות דתבונה, ואיך אומר כאן שהפנים דד׳ עליונות דתבונה, שהם הריבוע דהוי״ה אהי״ה, נמשכים מאחורים דו״ק דאמא שהם אלקים. וכדי שלא לטעות בהבנת המאמר, ממשיך ואומר „אמנם בחינת אלקים עצמם אינם נגלים בפנים דפנימיות שלה רק בפנים דאחורים״ (כאן אות נ״ד) וכמו שנתבאר לעיל, בדיבור הסמוך, שזה הכלל, שהפנים דישסו״ת שהם בחינת הס׳ שבהם, הם דפ״ק קדמ״ת, ואחורים דישסו״ת, שהם ב׳ הפרצופים עיבור יניקה שבו, שהם בחינת ם׳ הנה הפנים דאחורים אלו, הם מק״ך צירופי אלקים דאמא. כמו שהאריך לעיל.

אמנם דבריו אלו צריכים ביאור, כי זו ההתפשטות שאומר כאן הרב, היא ענין של ירידת הדינים, מהמ״ן של הישסו״ת, כי ידעת, שאחר שישסו״ת משיג היניקה שלו, הוא עולה למ״ן לאו״א, ומקבל שם טפת הזווג המורידה ה״ת מעינים ומחזיר האח״פ הנפולים למדרגתם, ואז מקבל ישסו״ת המוחין דג״ר ע״י זווג הב׳, כנ״ל. והנה כל בחינת הקטנות דישסו״ת, הוא מכח הה״ת בעינים, שהיא קומה דבחי״א, שהרוח מתלבש בגלגלתא, והנפש בעינים, כנודע. ואז הוא בבחינת הק״ך צירופי אלהי״ם, כי מוחין

סב) ונמצא, שיש ה' שמות אלקים גימטריא ת"ל. וכאשר תחבר עמה שם בוכ"ו הנ"ל, שהוא חילוף אהי"ה, שהוא שורש דינין, והאחורים האלו הנקרא אלהים, כי גם הוא מתפשט עד התבונה גם כן, ונמצא שו' שמות אלו, הם גימטריא תבונה ע"ה, לרמז שבתבונה זו נכלל שם בוכ"ו, שהוא שורש הדינין, וכל הק"ך צרופי אלהים.

סג) וז"ס, ואם ד"ל הוא ואין ידו משגת, כי התבונה נקראת אם הבנים, היא בחינת ד"ל. שהוא שם הנ"ל, אשר הוא למעלה באחורים של ד"ת דבינה בבחי' ד"פ ל' צרופים הנ"ל, ועתה נתפשט בתבונה גם כן, הנקראת אם הבנים.

* סד) הנה בפרקים שעברו, ביארנו ענין אמא שנחלקת לג' חלקים באופן זה, כי ט' ראשונות של אמא נקראות, בינה עלאה, והתבונה היא בחינת מלכות של הבינה, דוגמת רחל שהיא מלכות של ז"א. וזו התבונה נחלקת ג"כ לב' ומחזה ולמטה היא נעשית פרצוף ג', והיא המלכות של זו התבונה הנזכר, וזה הפרצוף הג' של התבונה התחתונה, היא המתלבשת תוך ז"א.

אור פנימי

דיניקה, שהם בחי"א הם בחינת דינין ונקראים בשם אלקים. אבל הם כל בחינת הפנים שלו, כי כל המוחין דיניקה שמקבל מאמא, הם מבחינת ק"ך אלקים דאמא, כלומר ממה שאמא עלאה משפעת לישסו"ת מבחינת הקטנות שלה, דהיינו מבחי"א. ונמצא ע"כ עתה בשעה שעולה למ"ן לאו"א, למוחין דג"ר, הרי התכללותו בזווג דאו"א, גורם לו לקבל טפת הע"ב המורידה ה"ת מעינים שלו, ודוחה ממנו בחינת אלקים למטה, לבחינת סיומא דאח"פ החדשים, שאז חג"ת נעשו לחב"ד, ונה"י הישנים לחג"ת, למעלה מפרסא, כי ה"ת ירדה מהם ובאה לנה"י החדשים שהם אח"פ שעלו.

וזה שאומר „כאשר האחורים שהם האלקים האלו מתפשטים מהם לעשות הישסו"ת הפנים שלה" דהיינו שמבאר איך מתהוה שם באו"א בחינת הפנים של ישסו"ת, ואומר שזה נעשה „כאשר הק"ך צירופי אלקים, שהם בחינת ה"ת שבמקום העינים, מתפשטים מהם" כלומר, שיורדים לנה"י חדשים שהשיגו שם, ואז נעשים חג"ת הקודמים לחב"ד, שהם הפנים דישסו"ת הנקרא דפ"ק קדמ"ת, כנ"ל. וז"ש, שב' הריבועים דהוי"ה אהי"ה שהם הפנים דישסו"ת, דהיינו החב"ד שלהם, זה נעשה בירידת אלקים מהם, דהיינו ע"י הורדת ה"ת מעינים שאז מתפשטים האלקים מהם, ויורדים למטה באח"פ החדשים, ואז הם משיגים הכלים דחב"ד שלהם. כי אז נעשו הכלים דחג"ת לבחינת חב"ד. הן בי"ס והן בהתבונה. וזה שרצה הרב להשמיענו כאן.

סד) התבונה היא בחינת מלכות של הבינה וכו' וזו התבונה נחלקת גם כן לב' וכו', בינה, ומלכות, ומלכות דמלכות, והבל אחד: ויש להבין זה, כיון שכל תנהי"מ

מבו"ש שער ד' ח"ב פרק י"א.

סה) נמצא כל הג' אלו הם פרצוף א' שלם, ונחלק לג' שהיא: בינה, ומלכות ומלכות דמלכות, והכל אחד. גם הם שני בחינות לבד ולכן לא נזכר בזוהר רק בינה ותבונה.

סו) והענין, כי עיקר החילוק הזה, הוא לשנים, שהם בינה ומלכות שבה, אמנם כשחוזר להתחלק פעם אחרת המלכות של זו המלכות, אינה עולה בשם, והכל נקרא תבונה, ונמצא כי לפעמים הוא נקרא הכל בחינה אחת, ולפעמים נקרא שני בחינות, ולפעמים נעשית ג' בחינות, והרי לעיל נתבאר הג' בחינות.

אור פנימי

דעליון מתלבשים בתחתון, דהיינו מחזה שלו ולמטה, א"כ למה אומר, שרק המלכות דעליון מתלבשת בכל התחתון. והענין הוא כי כבר נתבאר לעיל, שיש ג' בחינות נה"י (דף תתצ"ו ד"ה אכן) והנה מה שהתחתון מלביש על נה"י דעליון, היינו על הנה"י החדשים דעליון, שהם נה"י דגדלות דעליון, ומהם אין התחתון יכול לקבל, אלא שעל ידיהם הוא מקבל ממלכות שבחזה דעליון, דהיינו המלכות הדבוקה ביסוד הישן דעליון. ע"ד שנתבאר היטב בדברי הרב אצל הנוקבא. (לעיל דף תשנ"ט אות ל"ט) כי אע"פ שהיא מלבשת לז"א מחזה ולמטה, מ"מ היא מקבלת רק מהנקב שבאחורי החזה דז"א, דהיינו חלק המלכות דז"א, הדבוקה ביסוד הישן דקטנות דז"א שממנו נעשה שליש עליון דת"ת, כמ"ש (בדף תשע"ז אות ס"ז) הרי שהנוקבא אינה מקבלת מן תנה"י דז"א שהיא מלבשת אותם, אלא ממלכות העומדת במקום החזה, מעת הקטנות דז"א, וגם לא ממלכות עצמה, אלא מאחורים של המלכות הז"א.

וכן הענין בכל עליון ותחתון, שאע"פ, שהתחתון מלביש להעליון מחזה ולמטה, מ"מ אינו מקבל אלא מבחינת המלכות דעליון הדבוקה ביסוד דקטנות דעליון, שנעשה בגדלות לת"ת. ונמצא שישסו"ת המלבישים על או"א עלאין מחזה שלהם ולמטה, אינם מקבלים רק ממלכות הדבוקה על יסוד דקטנות של או"א עלאין שעתה נעשה לשליש עליון דת"ת, ומלכות זו עומדת במקום נקב החזה ממש. ואע"פ שאו"א כבר העלו אח"פ שלהם, מ"מ נשאר הרושם של ה"ת דבוק עדיין ביסוד דקטנות, מעת שהיו בבחינת ה"ת בעינים. גם נתבאר לעיל (דף תתצ"ח ד"ה וצריך. ובד"ה וזה) שבכל מקום שהתחתון נכלל בזווג של העליון אינו מקבל מבחינת פנים של העליון אלא מבחינת אחורים שלו. עש"ה. כי מלכות שבחזה דאו"א עילאין, היא מבחינת גו"ע דבחי"ג, שהיא בחינת ד"פ ל' צירופי אלקים, אשר ע"י זווג דגדלות, המוריד ה"ת מעינים, יוצאת שם קומת ע"ב. אבל בחינת גו"ע דישסו"ת, הדבוקים ומלבישים לאח"פ דאו"א, לנה"י החדשים שלהם, הנה הם בחינת גו"ע דבחי"ב, אשר אפילו אחר הורדת ה"ת מעינים, לא יקבלו רק קומה דבחי"ב, כנ"ל (דף תתצ"ג ד"ה ולפיכך) וע"כ בחינת הקטנות שלהם נבחן, בה"פ כ"ד צירופי אלקים (כנ"ל תתק"ב אות נ"ט ואות ס') שהיא בחינת אחורים לקטנות דאו"א, שהם בחינת ד"פ ל' צירופי אלקים. ועד"ז הגדלות, הם אחורים לגדלות דאו"א, כי הגדלות דאו"א הם בחי"ג, והגדלות דישסו"ת הם בחי"ב. הרי אע"פ שישסו"ת מקבלים ממלכות דחזה דאו"א, מ"מ אינם ממלכות גופה, אלא מאחורים שלה. כי זה הכלל, שמאחורים דד' עליונות דבינה, נעשה ד' עליונות דתבונה,

* סז) דע, כי הבינה יש בה פנימיות וחיצוניות, וכן במלכות שלה הנקרא תבונה, יש בה פנימיות וחיצוניות, שאין לך דבר בעולם שאין בו פנימיות וחיצוניות, ואמנם, כדי שלא נאריך הענין, נבאר ענין התבונה ומתבונה תבין את הבינה בהיקש.

אור פנימי

ומאחורים דו"ק דבינה, נעשה הפנים דו"ק דתבונה. (בדף תתצ"ה אות מ"ו מ"ז ע"ש).

ולפיכך, הוצרך להרב לפרט את או"א וישסו"ת, לבחינות המלכיות שלהם, המתפשטות בתחתון, כדי לציין בדיוק את בחינת נה"י דישסו"ת המתלבשת בז"א. הנחשבת בערך או"א עלאין לישסו"ת ד'. כי אחורים של מלכות דאו"א, המתלבשת בישסו"ת א', נחשב לבחינה שניה מאו"א, כי הן הקטנות והן הגדלות הם אחורים להם. ואח"כ מחלק את הישסו"ת ג"כ לב', דהיינו ג"כ, עד החזה שלה, נחשב לט"ר דישסו"ת, כלומר לבחינת ישסו"ת עצמם, אשר אחורים דג"ר וו"ק דאו"א, נעשו לפנים שלהם. ומחזה ולמטה שהיא מתלבשת בז"א, נחשב לב' בחינות: א' היא הפנים של זאת המלכות, שהיא אינה מתלבשת בז"א, כנ"ל. והב' היא אחורים של זאת המלכות, שהיא מתפשטת בז"א, ויש בה ג"ר וו"ק, אשר אחורים דו"ק מתלבשים בקטנות דז"א, ואחורים דג"ר מתלבשים בג"ר דז"א.

וזה אמרו „וזו התבונה נחלקת לב' ומחזה ולמטה היא נעשית פרצוף ג', והיא המלכות של זו התבונה, וזה הפרצוף הג' היא מתלבשת תוך ז"א" דהיינו כמבואר, שאף על פי שזעיר אנפין מלביש מחזה ולמטה דישראל סבא ותבונה, מכל מקום אינו מקבל רק ממלכות שלה, דהיינו מאחורים של מלכות זו, כנ"ל. וע"כ נחשבת המלכות הזו לישסו"ת ג', ואחורים שלה, המתפשטים בעצם בז"א, נחשב לפעמים לישסו"ת ד'. וכאן לא נחית להפרש הזה, וע"כ אינו חושב אלא לישסו"ת ג', שהיא המלכות העומדת ביסוד הישן דישסו"ת במקום החזה שלהם.

וזה אמרו „נמצא כל הג' אלו הם פרצוף אחד שלם, ונחלק לג' שהוא בינה, ומלכות, ומלכות דמלכות, והכל אחד, גם הם ב' בחינות לבד" מתרץ מה שנראה לכאורה לסתירה לדברי הזוהר, שאינו מחשב יותר מב' בחינות שהם בינה ותבונה, והוא חושב ג' בחינות בינה, או ד', ולכן אומר שבאמת אין כאן יותר מב' פרצופים או"א, וישסו"ת, דהיינו בינה ותבונה ולא יותר, אלא שמחלק כן, כדי לבאר בחינת הנה"י המתלבשים במוחין דז"א. וע"כ צריכים לחלק לכל אחת, על פנים ואחורים, כי בהכרח כל אחת היא בחינה מיוחדת, ורק האחורים הם מתלבשים, כנ"ל. אמנם פרצופים, אין יותר מב', דהיינו ב' הקומות: ע"ב ס"ג. שהם בינה ותבונה.

וזה אמרו „עיקר החילוק הזה הוא לשנים שהם בינה ומלכות שבה" דהיינו כנ"ל, כי כל הישסו"ת אינו אלא אחורים דבחינת מלכות דאו"א, שנעשו בחינת הפנים דישסו"ת הן בקטנות והן בגדלות, וא"כ המלכות דאו"א, וכל הפרצוף דישסו"ת הם אחד, וא"כ אין כאן רק ב' בחי': בינה ותבונה. ולא יותר.

וזה אמרו „אמנם כשחוזר להתחלק פעם אחרת המלכות של זו המלכות אינה עולה בשם והכל נקרא תבונה" כי זו המלכות דתבונה המתפשטת בבחינת אחורים דג"ר וו"ק שבז"א, אינה באמת בחינה מיוחדת, אלא הפנים שלה שייך לישסו"ת עצמם, ואחורים שלה שייך לז"א, וע"כ אינה נחשבת לבחינה מיוחדת בפני עצמה.

ע"ח ח"א שער או"א פרק ט'.

סח) ונבאר עתה בלבד ענין המלכות דבינה, הנקרא תבונה, ונקרא ה׳ ראשונה של ההוי״ה הכוללת, הנקרא שם ס״ג, הנה בחי׳ זו כולה היא שם ס״ג א׳ שלם, כולל כל ט״ס שבה בפנימיות וחיצוניות.

סט) והנה ג״ר שבה, הם דוגמת ג׳ פרצופים, והם כח״ב, ונרמזין ביו״ד ה״י דס״ג הכולל. והנה ה״י ראשונה דס״ג היא בינה דתבונה, שהוא הפרצוף הג׳ דס״ג הכולל, ויש בה ג׳ ההי״ן: א׳ נגד ג״ר שבה, וא׳ נגד ו״ק שבה וא׳ נגד מלכות שבה.

ע) ואמנם ה׳ זו גימטריא ג׳ ההי״ן, כי יו״ד של המילוי נעשין ב׳ ההי״ן, והרי הם ג׳ ההי״ן, לפי שג׳ קוין יש בצורת ה׳, לכן ה׳ ראשונה בג׳ קוין כח״ב שלה, ולכן ה׳ זו פשוטה ועיקרית, אך י׳ של מילוי ה׳ נחלקת לב׳ ההי״ן כנ״ל, והם בו״ק שלה: הא׳ בג׳ קוין חג״ת שלה, וה׳ אחרונה בג׳ קוין נה״י שלה. וכנגדן יש ג׳ ההין אחרים דחיצוניות.

אור פנימי

סח) ה׳ ראשונה של הויה הכוללת וכו׳, היא שם ס״ג א׳ שלם וכו׳: מבאר כאן איך ישסו״ת, הנ״ל שהוא תבונה א׳, היוצא מאחורים של המלכות דבינה עלאה, ומלבשת מחזה ולמטה דאו״א עלאין שהם קומת ע״ב, שהם י׳ ראשונה דהוי״ה הכוללת, וישסו״ת הם הוי״ה דס״ג, והם ה׳ ראשונה דהוי״ה, והם קומת ס״ג. ומבאר כאן את הה״פ שבפרצוף זה, ואיך נה״י דכל פרצוף עליון מבחינת חיצוניותו, דהיינו מאחורים שלו כנ״ל, נמצא מתלבש בתחתון ונעשה לו פנים ופנימיות.

סט) ג״ר שבה הם דוגמת ג׳ פרצופין, והם כח״ב, ונרמזין בי״ה דס״ג הכולל: כלומר, י״ה דס״ג, יש בהם ג׳ פרצופים: א״א, ואבא, ואמא, שא״א מרומז בקוצו של יוד, אבא בי׳ ואמא בה׳ ומא״א ואבא דפרצוף ס״ג, אינו רוצה לעסוק בהם, ומתחיל לבאר מאמא ואילך.

ה״ר דס״ג, היא בינה דתבונה, שהוא פרצוף הג׳ דס״ג הכולל ויש בה ג׳ ההי״ן: כנגד ג״ר, ו״ק, מלכות: פי׳ כי אבא עילאה, שהוא פרצוף ב׳ דס״ג שהוא יוד דהוי״ה הכוללת, כולל אבא ואמא עלאין, והם ע״ב דס״ג, ואמא זו היא אהי״ה דיודין. אמנם ה״ר דס״ג, היא בינה דתבונה, דהיינו ס״ג דס״ג, אשר היא מתחלקת בעצמה לרת״ס, שהם: חב״ד, חג״ת, נה״י. והנה ה״ר של הוי״ה דס״ג זו יש בה ג׳ ההין כי יש לה מילוי י׳ כזה, ה״י, והיוד של המילוי מתחלקת לב׳ ההין לפי החשבון כי י׳ בגימטריא ב׳ ההין. וחב״ד שלה הם ה׳ הפשוטה, וחג״ת נה״י שלה הם בב׳ ההין הכלולים ביוד דמילוי שלה. וכל אלו הג׳ בחינות: חב״ד, חג״ת, נה״י, דבינה דתבונה, הם כולם פנימיות שלה, כלומר מה ששייך לבנינה עצמה.

ע) וכנגדן יש ג׳ אחרות בחיצוניות: כלומר, באחורים שלה, כמ״ש (לעיל בדף תתצ״ו אות מ״ז). שמאחורים דד׳ עליונות דבינה, נעשה הפנים דד׳ עליונות דתבונה. ומאחורים דו״ק דבינה, נעשה הפנים דו״ק דתבונה ע״ש. והנה כן הוא בכל הפרצופים שאין הפרצוף יוצא מבחינת הפנימיות של

עא) אחר כך הוא ו' דס"ג הכולל, והוא ו"ק. ז"א שלה דתבונה. ואז ב' נקודים תחתונים מן י' שיש ביו"ד דמילוי ה' דבינה כנ"ל, בבחי' פנימיות עם חיצוניות שלהם ג"כ, יורדין להעשות בחי' מוחין אל הו"ק אלו, שהם ו' דס"ג הכולל, כדמיון התבונה שמתלבשת בסוד המוחין אל ז"א.

אור פנימי

העליון, דהיינו מבחינת עביות שיש בהמסך דבנינו עצמו, אלא מבחינות החיצוניות דהיינו האחורים דבחינה ההיא, שפירושו, ממדרגה נמוכה מבחינת המסך דעליון. אם המסך דעליון הוא בחי"ג, אין העליון מזדווג לצורך התחתון, אלא במסך דבחי"ב. וכו' עד"ז, וזה נוהג בכל עליון ותחתון. כנ"ל (דף תתצ"ח ד"ה וצריך ע"ש) ומזה תקיש גם כאן בבינה דס"ג, אשר היא כוללת ג"כ ג' ההין מבחינת אחורים שלה, שה' הפשוטה החיצונה, היא בחינת אחורים דד' עליונות, וב' ההין החיצוניות שבמילוי דה' החיצונה, הם האחורים דו"ק שלה, שהם בבחינה נמוכה, מן ג' ההין דפנימיות שלה, שהם קטנות וגדלות דקומת ס"ג דס"ג. ותזכור, שכאן מכנה הרב השם אחורים בשם חיצוניות, אמנם הם ענין אחד, דהיינו להורות, שהם מבחינה נמוכה מעביות דמסך שבבנינה עצמה.

עא) **ב' נקודים התחתונים מן יוד שיש ביו"ד דמילוי ה' דבינה בבחינת פנימיות עם חיצוניות שלהם וכו', מוחין אל ו"ק אלו שהם ו' דס"ג הכולל:** כלומר, כי מדבר כאן בג' ההין דחיצוניות הנ"ל בסמוך, דהיינו ה' הפשוטה, וב' ההין שבמילוי יוד שלה, שה' הפשוטה היא בחי' החיצוניות דד' עליונות שהם נעשה פנים לד' עליונות דו' דס"ג, וב' ההין הכלולים במילוי הי', הם בחינות חיצוניות דו"ק דה"ר, הנעשים פנימיות דו"ק בו' דס"ג. כנ"ל בדיבור הסמוך, ע"ש. גם נודע, שגם המ"ן דתחתון נכללים בהמ"ן דעליון לצורך המוחין דתחתון, כי התחתון מעלה המ"ן שלו, והעליון מעורר בעצמו את המ"ן ממדת הקטנות שלו בהתאם להמ"ן דתחתון, הרי שב' בחי' מ"ן כלולים בכל זווג, הן לצורך ו"ק דתחתון, והן לצורך הג"ר דתחתון כמ"ש לעיל. וע"כ הוא מכנה אותם בשם ב' נקודות, כי בחינת מסך ועביות שהזווג נעשה עליהם נקראים תמיד בשם נקודה, כנודע, ומתוך שהזווג נעשה ע"י התכללות נקודת התחתון בנקודה דעליון נמצאים ב' נקודות בכל זווג.

וזה אמרו „שב' נקודים התחתונים דיוד דמילוי ה"י בבחינת פנימיות עם חיצוניות, יורדים להעשות מוחין אל הו"ק אלו שהם ו' דס"ג הכולל" כי בחינת המלכות החיצונה, של המלכות העומדת בחזה של הבינה דס"ג שהוא ה"ר דס"ג, שהיא בחינת ה"ת בעינים של בחינת הו' דס"ג, שהיא חיצוניות לבחינת ה"ת בעינים של הקטנות דבינה דס"ג העומדת בחזה, כנ"ל, הנה היא נכללת מב' נקודות: נקודה דגו"ע של הו' דס"ג שעלתה שם, ונקודה דגו"ע של ה"ר דס"ג, שהרושם דקטנות נשאר עומד שם בחזה. והם עתה באמת רק בחינת החיצוניות דו"ק דבינה, הנעשה פנים בו"ק דז"א שהוא הו', אמנם בחינת הפנימיות גם כן כלול בה, משום כי גם הפנימיות דהיינו בחינת החיצוניות דג"ר, הנעשה פנים אל הג"ר דו' דס"ג, כלול שם על ידי הורדתה ממקום עינים, אל אח"פ החדשים שיתעלו אל הו' בעת הגדלות, אלא שנעשה ע"י זווג חדש, וע"כ נחשב בחינת האחורים דו"ק, שגם האחורים דג"ר שנקרא פנימיות בערך הו"ק, גם הוא נכלל שמה. כי גם הזווג דגדלות נעשה עליה, דהיינו שאז היא יורדת ממקום עינים. והבן. וז"ש, בבחינת פנימיות עם החיצוניות דהיינו למוחין דג"ר הנקראים פנימיות ולמוחין דו"ק הנקראים חיצוניות.

עב) ואמנם חיצוניות ב׳ חלקי היו״ד דמילוי ה׳ ראשונה כנ״ל, אלו ירדו בתוך פנימיות י׳ חלקי תחתונים של זו הוא״ו, ופנימיות ב׳ חלקי יו״ד הנ״ל, יורדין תוך פנימיות ג׳ חלקים עליונים של זו הוא״ו, שכולה גימט׳ י״ג, ונודע שיש י״ג פנימיות וי״ג בחיצוניות, ואמנם י״ג הפנימיות נעשו בחי׳ חיצוניות אל בחי׳ ב׳ חלקים ממילוי י׳ של ה׳ ראשונה האחרונים לחיצוניתן ולפנימיותן ע״ד הנ״ל.

עג) אך דע, כי כמו שיש בז״א מוחין פנימים ומקיפין, כן יש לפנימיות וא״ו זו דס״ג כולל פנימי ומקיף, כי חיצוניות ב׳ חלקים הנ״ל נעשו הם פנימים תוך י׳ חלקים התחתונים דוא״ו זו דבחי׳ פנימית, אך פנימית ב׳ חלקים הנ״ל, שנעשו גם הם פנימי תוך ג׳ חלקים העליונים דו׳ זו ונמצא שהם ב׳ תוך ג׳ וכללותן נעשה ה׳ אחת, וזה הה׳ נעשה בחינת מקיפים מוחין על ו׳ זו.

עד) ואמנם חיצונית ו׳ זו שהם י״ג חלקים יתבאר אחר כך מה נעשה בהם. כי הנה יש בוא״ו זו, פנימית וחיצוניות הנ״ל, שהוא פנימית מבינה, ופנימית עצמה נעשה חיצוניות אל פנימית הבינה.

אור פנימי

עב) חיצוניות ב׳ חלקי היוד דמילוי ה״ר ירדו בתוך פנימיות י׳ חלקי תחתונים של זו הוא״ו, ופנימיות ב׳ חלקי יוד הנ״ל, יורדים תוך פנימיות ג׳ חלקים עליונים של זו הוא״ו: דהיינו כנ״ל, שאותן ב׳ נקודות היורדות מהיוד דמילוי ה״י החיצונה, כלול בהם ג״כ המוחין של הג״ר, שהם נקראים פנימיות. כי אחר כך ע״י זווג המוריד הה״ת ממקום עינים יוצאים שם ג׳ החלקים עליונים של זו הו׳. אמנם גם הקטנות אינה נעדרת, וע״כ נבחן, שגם בחינת ה״ת בעינים, ג״כ נשאר בהו׳, באופן שחיצוניות דב׳ הנקודות, מתלבשות בע״ס דקטנות של הו׳, דהיינו יוד חלקים תחתונים של זו הו׳. ופנימיות דב׳ הנקודות, המתגלה ע״י הורדת הה״ת מעינים, שאז נמשך הה׳ הפשוטה החיצונית, ג״כ, כנ״ל, ונעשה הפנימיות הג״ר של הו׳ דהיינו ג׳ חלקים עליונים של זו הוא״ו.

שיש י״ג פנימיות וי״ג בחיצוניות ואמנם י״ג הפנימיות נעשו בחי׳ חיצוניות אל בחי׳ ב׳ חלקים דמילוי יוד של ה״י ראשונה האחרונים לחיצוניותן ולפנימיותן: ענין וא״ו שבגי׳ י״ג יתבאר במקומו, אמנם הם בחינת ע״ס לבד של הז״א, ומשמיענו כאן, שבע״ס דוא״ו זו הנ״ל, יש בה ג״כ בחינת חיצוניות, כמו שנתבאר לעיל בה״ר, כי בשעה שמזדווג כדי להשפיע מוחין לה״ת דהוי״ה הכוללת, אינו נותן לה מבחינת פנימיותו, אלא מבחינת חיצוניותו, כנ״ל אצל ה״ר, אמנם החיצוניות של הוא״ו, אינו נבחן לחצוניות אל הב׳ נקודות הנ״ל שביוד דמילוי ה׳ החיצונה דה״ר, כי ב׳ נקודות הנ״ל נעשים לבחינת מוחין דבנין הו׳ עצמו, שהם בחינת הפנימיות של הו׳ אבל לא כלל לחיצוניות. כי החיצוניות שלו, אינו נחשב לבנינו עצמו, אלא רק מה שמצמצם בעצמו להתאם המ״ן של התחתון, כנ״ל. וע״כ אין לנה״י דבינה המתלבשים במוחין של הג״ר והו״ק שלו, שום יחס עם החיצוניות של הו׳. וזה הכלל, שבחינת הנה״י שהעליון מלביש בהם המוחין

עה) אחר כך ה׳ אחרונה דס״ג הכולל היא מלכות דפרצוף דס״ג הכולל, וגם היא דוגמת ה׳ ראשונה שהם ג׳ ההי״ן: ה׳ בג׳ קוין ראשונים כח״ב, ה׳ בג׳ קוין אמצעים חג״ת, ה׳ בג׳ קוין תחתונים נה״י. וכל ג׳ ההי״ן אלו הם בסוד פנימיות. גם יש אחרת בסוד חיצוניות, והם ג׳ ההי״ן אחרות המתחלקים ע״ד הנ״ל.

עו) ואמנם, כמו שרחל לוקחת האחורים דז״א בסוד פנימיותה, ונעשה בה מוחין, כך הוא פה, כי החיצוניות של ו׳ דס״ג הכולל שלא הוצרך במקומו כנ״ל, הנה הוא יורד ונעשה פנימית אל ה׳ אחרונה זו, שהיא המלכות דס״ג הכולל כנ״ל.

עז) והענין כי הנה ביארנו, כי מלכות זו דס״ג הכולל יש בה ג׳ ההי״ן בה׳ דפנימיות וג׳ ההי״ן בה׳ דחיצוניות, והנה ה׳ הג׳ תחתונה שבחיצוניות, שהיא בחי׳ החיצוניות של נה״י דמלכות זו דס״ג, ירדה תוך ז״א דאצילות לעשות לו מוחין פנימים כנודע.

עח) כלל העולה, כי ה׳ ראשונה של השם, היא שם ס״ג א׳ כולל י״ס פנימית וחיצוניות, ונקרא תבונה, ויש בה ג״ר הנקרא בינה, וז״ק הנקרא תבונה, ומלכות שבה נקרא תבונה, וחיצוניות נה״י של המלכות זו נקרא ג״כ תבונה.

אור פנימי

בשביל התחתון, אינו מבנין פרצופו עצמו, אלא ממה שמתאים את עצמו, לצורך המדה של גו״ע דתחתון, העולים ומתכללים בהמ״ן שלו, וע״כ נקראים אחורים או חיצוניות, וע״כ אין ללבושי מוחין של בנינו עצמו שום יחס עמהם, להיותם תמיד מב׳ בחינות מסך מיוחדים, כנ״ל.

עה) ה׳ אחרונה דס״ג הכולל וכו׳ דוגמת ה״ר שהם ג׳ ההי״ן וכו׳ בסוד פנימיות, גם אחרת בסוד חיצוניות: כי ה״ת זו היא בחינת נוקבא לז״א דס״ג, והיא ג״כ פרצוף שלם רת״ס, המרומזים בג׳ ההין, כמו ה״ר, שהם חב״ד חג״ת נה״י. וכן בהכרח נבחן בה פנימיות, דהיינו רת״ס דבנינה עצמה, וג׳ ההין דחיצוניות, שהם נה״י המתלבשים בחג״ת נה״י של התחתון ממנה, שהם ב׳ ההין האחרונות, וגם בחינת נה״י דמוחין דג״ר אל התחתון, שהם בחינת ה׳ הפשוטה. שהם ג׳ בחי׳ לבושי מוחין המתלבשים ברת״ס של התחתון, שהם בבחינה נמוכה מן המסך והעביות דה״ת דס״ג, להיותו תחתון ממנה, כי זה הכלל כל תחתון כלפי עליון ממנו הוא תמיד בבחינה נמוכה ממנו. כי סולם המדרגות אינו משתנה לעולם, כנ״ל דף תתצ״ח ד״ה וצריך. ונודע שהתחתון לה״ת דס״ג, הוא ז״א דאצילות הכולל.

עח) כלל העולה כי ה׳ ראשונה של השם היא שם ס״ג א׳, כולל י״ס פנימיות וח׳ חיצוניות, ונקרא תבונה: כדי להבין היטב הכלל הזה, צריכים להבין ענין ההפרש של או״א וישסו״ת על בוריו. והנה מקור ההתחלקות של או״א וישסו״ת, מובא בדברי

עט) והרי הם בינה א׳ וג׳ תבונות, וכל ד׳ בחי׳ אלו נקרא תבונה דס״ג דה׳ ראשונה, ועוד יש בינה עליונה רמוזה ביר״ד של הוי״ה, ויש בה דמיון כל בחי׳ אלו, אלא שנקרא בינה דאהי״ה דיודי״ן. והרי יש בינה עליונה

אור פנימי

הרב לעיל (דף שצ״ו אות ו׳) שהשם ס״ג דא״ק, אשר לא נתפשט מטבור ולמטה, למ״ה וב״ן, הוא בחינת טעמים, והוא בערך או״א. וזה החלק של הס״ג, שנתפשט למ״ה וב״ן דא״ק, עד סיום רגליו, הוא בחינת נקודות, ובחינת ישסו״ת בערך הטעמים, עש״ה. ונתבאר שם כי התפ״א דס״ג, שהיה בו קומת ע״ב דהתלבשות, הוכרח להסתיים בשוה עם רגלי ע״ב, דהיינו למעלה מטבור דא״ק. אלא בחי׳ הנקודות דס״ג, שנזדכך לקומת בינה בלבד, בלי התלבשות הע״ב, היא אשר נתפשטה מטבור ולמטה דא״ק, ונתחברה שם עם הה״ת. ע״ש באו״פ. והנך רואה ההפרש הגדול מהטעמים, שהם קומת או״א עלאין, שהם לא נתחברו מעולם עם הה״ת, וצמצום ב׳ לא שלט בהם כלל. לבין הנקודות דס״ג, שהם קומת בינה בלבד, בלי התלבשות דע״ב, שבהם נעשה השרש להתחברות ה״ת בה״ר, דהיינו הצמצום הב׳. והנה אח״כ כשעלה ה״ת, ונעשה הזווג בנקבי עינים דס״ג, נעשה מתחלה הזווג על הרשימות של הטעמים, שקומתם נתפשטה מפה דס״ג עד הטבור, והוא נבחן בשם עקודים, כי להיותם באים מרשימות וטעמים, הנה אין בהם שום רושם דצמצום ב׳, שנקרא נקודים, והם נחשבים לבחינת ג״ר של הבינה דא״ק, אלא מטבור דא״ק, שהוא ג״כ הטבור דס״ג, משם ולמטה יצאו ע״ס דנקודים, מבחינת ה״ת בעינים.

והנך מוצא כאן ג׳ חלוקות, בענין החיבור דה״ת בעינים: א׳ הם הטעמים דס״ג דא״ק, שהם בחינת או״א עלאין, שיש בהם קומת ע״ב מבחינת התלבשות. ב׳, הוא ב׳ חלקים שבקומת בינה דס״ג, כי עד הטבור, שהוא בחי׳ י״ה שלו, עדיין אין שם זכר לחיבור ה״ת. רק מטבור ולמטה, ששם בחינת ו״ה שלו, שם נעשה החיבור דה״ת בעינים. ומלבד האמור, כבר נתבאר, שבג״ר דבינה, בכל מקום שהם, אין בחינת ה״ת שולטת בהם כל עיקר.

ונודע, שכל בחינה באצילות, מקבלת מבחינה שכנגדה בא״ק. ונמצא או״א עלאין דאצילות, שהם בחינת בינה דעביות, ובחינת ע״ב דהתלבשות, אשר המה יונקים מאו״א עלאין דא״ק, שהם התפ״א דס״ג דא״ק, הנקרא טעמים כנ״ל, שהם לא ירדו מעולם למטה מטבור דא״ק. אבל ישסו״ת דאצילות, הם קומת בינה, בלי התלבשות דע״ב, וע״כ המה בחינת הוי״ה דס״ג, והם יונקים מבחינת בינה דא״ק, שכבר ירדה למטה מטבור, אלא מבחינת ג״ר דבינה, גם ישסו״ת נקיים מה״ת, כי הם יונקים מג״ר דבינה דא״ק, שלמעלה מטבור הנחשבים לעקודים. אכן בחי׳ ז״ת דישסו״ת, כבר הם בבחינת ה״ת בעינים, גם משורשם בא״ק, כי ז״ת דבינה דא״ק, כבר נמצאים למטה מטבור, דהיינו הע״ס דנקודים, שג״ר דנקודים נחשבים לחג״ת שלה, וז״ת דנקודים נחשבים לנהי״מ שלה.

ולפיכך יש כאן באצילות ב׳ בחינות התחלקות, של ס׳ ום׳ שורשים, שהם: או״א, שהם כולם בחינת ס׳. וישסו״ת, שהם כולם בחינת ם׳. שאו״א הם בחי׳ טעמים הנמשכים מטעמים דא״ק הנ״ל, שאין להם שום חיבור משורשם בה״ת, להיותם התפ״א דס״ג דא״ק, וע״כ בכל מקום שהם מאירים נמצאים מורידים שם הה״ת מעינים. אמנם הם׳ שהם ישסו״ת, אע״פ שגם הג״ר שלהם נקיים מה״ת, כנ״ל. אמנם משורשם בס״ג דא״ק, הנה הם אותו החלק של ס״ג שירד למטה מטבור ונתחבר עם ה״ת, כנ״ל, ע״כ אין

ותבונה, והם סוד ס"ם דאפרסמון, וכן בתבונה עצמה יש בינה ותבונה, וגם אלו ס"ם דאפרסמון.

פ) והבן ותראה, איך כל החיצוניות העליון נעשה פנים אל הפנימית תחתון הימנו, וחוזר הפנימית התחתון ההוא בסוד חיצוניות, ואז החיצוניות

אור פנימי

הארתם מורידה הה"ת מעינים. וזהו החילוק הכתוב בין או"א לישסו"ת.

אמנם הן או"א, והן ישסו"ת, מתחלקים לה"פ בפני עצמם, כמ"ש לעיל בהוי"ה דס"ג, שהוא ישסו"ת, וכן הוא באו"א כנודע, ואז נמצא כל אחד מהם מתחלק לס' וס' כי חב"ד חג"ת של כל אחד הוא בחינת ג"ר, והוא בחי' ס' כמ"ש לעיל. ונה"י של כל אחד, הוא בחינת ז"ת שלמטה מפרסא, שהם נמשכים מבחי' ז"ת דס"ג דא"ק, שהם הנקודים והם בחינת ס', אמנם יש חילוק בין או"א לישסו"ת, כי באו"א, רק ד' ספירות נכללים בהס' ובישסו"ת ה' ספירות, כנ"ל. (דף תתק"ב אות נ"ט).

וזה אמרו „ויש בה ג"ר הנקרא בינה" והיינו חב"ד חג"ת שבה, שהם ב' ההין העליונות שבה, אבל ה' הנ' שחיצוניות שלה כבר נתלבשה בז"א דס"ג, הנה הם בחינת ס' שבה עצמה. ואע"פ שכל הוי"ה דס"ג היא תבונה, מ"מ, כבר נתבאר, אשר בג"ר דקומת בינה, אין שום שליטה לה"ת, כמו באו"א עלאין שהם ע"ב, וגם החסדים מכוסים שמה, וגם זווגם לא פסיק לעלמין וכו', כי ג"ר דקומת בינה הם לגמרי כמו או"א עלאין, אע"פ שהם בחינת הוי"ה דס"ג. וכל ההפרש שביניהם הוא, כי או"א עלאין שהם קומת ע"ב דהתלבשות, המה נקיים מה"ת משורשם בא"ק, אבל ס"ג, שהיא רק קומת בינה, יש לה חיבור עם ה"ת משורשה בא"ק, כי היא שירדה למטה מטבור דא"ק, למ"ה וב"ן הפנימים. ונתחברה שם עם הה"ת. כנ"ל.

וזה אמרו „וי"ק הנקרא תבונה ומלכות שבה נקרא תבונה, וחיצוניות נה"י של המלכות זו נקרא ג"כ תבונה" וכבר נתבאר, שז"ת דקומת בינה, כבר יש שם חיבור ה"ת בעינים, כי הם נמשכים מבחינה שכנגדם מנקודים דא"ק, כנ"ל. וע"כ הג"ר דהוי"ה דס"ג, שהם י"ה שבה, הם במילוי יודין, שמילוי זה דיודין מרמז על בחי' עביות דצמצום א' (דף תס"ג תשובה א') אמנם הוא"ו דהוי"ה דס"ג כבר יש בה מילוי א', אשר המילוי מורה, על מסך ועביות דצמצום ב', כמ"ש בתשובה שם. וע"כ הוי"ק שבה נקרא תבונה.

וזה אמרו „ומלכות שבה נקרא תבונה, וחיצוניות נה"י של המלכות נקרא תבונה" ב' תבונות אלו, הם ב' בחינות נה"י דס"ג, המתפשטים במקום ז"א, שהם עיקרי בעלי השם של תבונה, כי השם תבונה פירשו בזוהר, על שם נוטריקון בן ובת. דהיינו בחינת ז"א. כי ז"א מלביש מתנה"י ולמטה דהוי"ה דס"ג, שהם מלכות שבה, ונה"י הפנימים שלה. וכן מתפשטים בו בחינת לבושי מוחין ממלכות דחיצוניות, שהיא חיצוניות ונה"י שלה כנ"ל באורך. והם נבחנים לב' תבונות התחתונות. א' המלכות שבה, דהיינו מטבור ולמטה, שהם נה"י הפנימים, שז"א מלביש אותם לבד, והם לא נעשו ללבושי מוחין, כי הם פנימים. וב' חיצוניות נה"י של מלכות זו, שהם נעשו ללבושי מוחין שבו כנ"ל.

פ) החיצוניות עליון נעשה פנים אל הפנימית תחתון הימנו, וחוזר, הפנימית התחתון ההוא בסוד חיצוניות ואז החיצוניות הא' וכו': הכוונה, היא, על סדר ירידת מוחין מפרצוף לפרצוף. כי בשעה למשל,

הראשון שהיה בתחלה על הפנימית תחתון, א"א לעמוד שם ויורד להעשות פנימית תוך פנימית יותר תחתון ממנו. וכעד"ז עד סוף כל המדרגות כולם. באופן שא"א להיות שם רק ב' בחי' לבד, שהם פנימית א' וחיצוניות א'.

פא) וגם תבין, שלעולם אין העליון מתלבש בתחתון אלא חיצוניותו. ושם למטה חוזר להיות פנימים גמורים. כי אע"פ שבערך העליון נקרא חיצוניות, הנה ברדתו למטה, יהיה שם במדרגת פנימית.

פב) גם תבין איך גם בפרצוף א' לבד יורדין מוחין מספירה זו לספירה זו, אלא שאין זה רק מכתר לחכמה ומחכמה לבינה ומבינה לת"ת ומת"ת. למלכות, וכ"ז בפרצוף עצמו. וכעד"ז מפרצוף זה לפרצוף אחר.

פג) גם תבין, כי החיצוניות של העליון שיורד, אינו מכולו, רק מלכות שבחיצוניות דמלכות שבו. כי הרי, כשאנו אומרים שנה"י החיצוניות יורדין

אור פנימי

שאו"א משיג המוחין מא"א, שהם בחינת חיצוניות דא"א, כנ"ל, הנה אז נותן גם או"א המוחין לתחתון שלו. שהוא ישסו"ת, ונמצא חיצוניות או"א יורדים ונעשים פנימיות לישסו"ת, ונמצא שפנימיות ישסו"ת נעשה חיצוניות אל המוחין שהשיג מאו"א. ואז יורדין החיצוניות דישסו"ת ונעשו מוחין לז"א, ונמצא פנימיות דז"א שנעשה חיצוניות למוחין שקבל מישסו"ת, ואז שוב החיצוניות דז"א עצמו, יורד ונעשה פנימיות לנוקבא, וכו' עד"ז. באופן, שנבחן, שכל תחתון יש לו פנימיות וחיצוניות, דהיינו מה ששייך למדרגתו עצמו, וגם בחינת עביות ומסך הנמוכה ממדרגתו, ובעת שמשיג חיצוניות מעליון שלו, שהם המוחין שלו, הנה גם הוא עצמו מוריד חיצוניות עצמו למוחין אל התחתון שלו, וזה פשוט.

פא) אין העליון מתלבש בתחתון אלא חיצוניות ופו', ברדתו למטה יהיה שם במדרגת פנימיות: כבר נתבאר זה לעיל באורך, שאין העליון מזדווג בעצמו, כדי לתת קומת המוחין דתחתון, אלא מחיצוניותו, דהיינו ממסך ועביות הנמוכה ממנו במדרגה. וכשמוחין אלו יורדים לתחתון, המה נעשים פנימיותו דהיינו עם לבושיהם, הנקראים נה"י דעליון.

פב) מכתר לחכמה, ומחכמה לבינה, ומבינה לת"ת, ומת"ת למלכות ופו': כי אע"פ, שיש בכל פרצוף עשר ספירות, אמנם אין שם אלא ה' בחינות של זווג, שהם ה' הבחינות שבמסך, הנודעות. כי תג"ת נה"י, הם כולם רק בחינה אחת של עביות דהיינו בחי"א. כנודע.

פג) חיצוניות העליון שיורד אינו מכולו רק מלכות שבחיצוניות דמלכות שבו: כמ"ש לעיל באורך, כי אע"פ, שהתחתון דבוק בנה"י דעליון, שהם הנה"י דגדלות שלו, מ"מ אינו מקבל, אלא ממלכות העומדת בחזה דעליון, כי היסוד דקטנות דעליון, נעשה לת"ת עד החזה. ומלכות דקטנות דעליון, היא בחינת נקודה תחת יסוד דקטנות. הרי שכל קומת הקטנות דתחתון, יוצאת ממלכות דעליון אמנם לא ממלכות דעליון עצמו, אלא מבחי' חיצוניות דאותה המלכות, דהיינו ממדרגה נמוכה מהמלכות הזאת, למשל אם הוא ישסו"ת העולה ונכלל בזווג דאו"א, דהיינו במלכות שבמקום החזה, אין הזווג נעשה על בחינת ה"ת דעינים דבחי"ג, שהיא

ר"ל המלכות שבחיצוניות ההוא העומדת בנה"י של החיצוניות, אשר כל החיצוניות ההוא, אינו רק י"ס המלכות של הפרצוף ההוא.

*** פד) הנה נתבאר לעיל כי א"א הוא עתה נגלה מן הטיבור שלו ולמטה, שהוא שליש התחתון של הה"ת שבו וכאשר רצה להתלבש ע"י זו"ן, שהם**

אור פנימי

בחינת פנימיות ועצמות דמלכות זו, אלא רק מבחינת ה"ת בעינים דבחי"ב, שהיא חיצוניות ואחורים לאותה המלכות, והקומה היוצאת על אותו הזווג, עם הלבושים שלהם, שהם נה"י דחיצוניות גם כן, הם יורדים למוחין דתחתון. ועד"ז גם במוחין דגדלות. אשר אותה ה"ת יורדת מעינים ומעלה את אח"פ, שאז יוצאת נשמה, ולא קומת חיה, כנ"ל, באורך. הרי שמוחין ונה"י היורדים מהעליון באים מחיצוניות מלכות דמלכות דעליון.

שנה"י החיצוניות וכו' אינו רק י"ס של המלכות דפרצוף ההוא: כי במלכות דעליון זו, העומדת במקום החזה, מבחינות החיצוניות שלה, נעשה עליה הן הזווג דקטנות והן הזווג דגדלות, אשר ע"כ נבחנת לג"ר ולו"ק, שהם י"ס דחיצוניות: שו"ק דחיצוניות שבה, כלומר קומת הקטנות, נעשה פנימיות לו"ק דתחתון. וג"ר דחיצוניות שבה, שהיא קומת הגדלות נעשה פנימיות לג"ר דתחתון. כנ"ל באורך ע"ש.

פד) א"א הוא עתה נגלה מן הטבור שלו ולמטה: הנה כדי להבין ענין העליות של הפרצופים לסוד העיבור של הזו"ן, המובא כאן בדברי הרב, צריכים להבין מקודם מהות הז"א ונוקביה משורשם. כי צריכים להבין למה כל התיקונים. וכל הנהגת העולם תלוים דוקא בזו"ן, ולא בעליונים מהם. גם מאיזה זו"ן מדברים כאן, שהרי יש ז"ת בכל הספירות, שהם זו"ן דאותה ספירה כנודע. והנה הרב אומר, אשר בע"ס דנקודים נולדה הנקבה. (לעיל דף שצ"ו אות ו') ובעולם האצילות יצא הזכר, שהוא ז"א דאצילות הנקרא הדר, ושם מ"ה החדש דאלפין, כנודע. ונקרא ג"כ מלך השמיני (לעיל בדברי הרב דף תתע"ג אות כ'), שמצרף שם את ז' המלכים דנקודים, עם הדר ומהיטבאל, להמשך אחד בסוד ל"ב נתיבות החכמה. ע"ש. ויש להבין למה הוא מדלג על ג"ר דאצילות, אלא שמדבר מז"ת דנקודים, שהם זו"ן, וכן מז"ת דאצילות, שהם זו"ן, ומצרף אותם למספר אחד, שמונה מלכים.

ודע, כי עיקר המדובר, הוא מבחי' זו"ן דע"ס דנה"י דא"ק, שז"ת אלו הם זו"ן השרשיים אל זו"ן דאצילות כי אחר הסתלקות כל ההתפשטות הראשונה של פרצוף הכתר דא"ק, מפה ולמטה, חזר ונתמלא על ידי ב' הפרצופים ע"ב וס"ג עד הטבור שלו. ומטבור ולמטה נשאר מגולה, שפירושו בלי פרצוף חיצון, שיחזור וימלא אותו באורותיו את הכלים והרשימות אשר שם. גם ידעת, שקומת בינה דס"ג אשר נתפשטה למטה מטבור, והתחילה למלאות אותם בהארותיה, הנה קבלה מחמת זה מיעוט גדול, כי ה"ת אשר שם נתערבה ונתחברה בה, והיתה לסבה לצמצום ב' ופרסא. כי מחמת התחברות ה"ת בה"ר נתערבה המלכות בכלהו ע"ס עד נקבי עינים, ויצאו אח"פ לחוץ מכל המדרגות. והפרצופים שלמעלה מטבור, שהם ע"ב נסתיימו במקום החזה, והפרצופים שלמטה מטבור, נסתיימו בסיומא דת"ת, כי מפה עד החזה עמדו ע"ס דס"ג, דהיינו טעמים דס"ג, שיש בהם ע"ב דהתלבשות, ומכח הזווג החדש

* מכאן עד אות קנ"ד הוא במבוא שערים שער ה' ח"א פ"ו ד' ח' ט'.

הלבושים, שבהם מתלבש חציו התחתון כנזכר, רצה לתקן זו״ן. וכדי לתקנם

אור פנימי

מהסתכלות עיינין באח״פ, שיצא על הרשימו דטעמים, הנה יצאו אח״פ לחוץ, ולא נשארו שם אלא ג״ע: שסיומא דה״ת בעינים מבחינת התוך, הם במקום החזה, ומחזה עד הטבור יצאו לחוץ מבחינת הטעמים, ושם יצא הראש הא׳ דנקודים, מטבור עד החזה, שהוא כבר בחינות נקודות. הרי שז׳ תחתונות דטעמים יצאו מהם לחוץ, והוא בחינת היציאה מע״ס דתוך.

ועד״ז היתה יציאה מע״ס דסוף כי גם שם לא נשארו אלא ג״ר שלהם, שהם גלגלתא ועינים ונקבי העינים. אבל ז״ת שלהם, יצאו לחוץ מע״ס דסיומא לגמרי, שפירושו שבאו מתחת הסיום דקו א״ס ב״ה, שנקרא מקום בי״ע, ותדע שכל המדובר הוא מקו האמצעי, שהוא מיוחס אל הזווג החדש שנעשה בנקבי עינים דס״ג. כי סוד הצמצום עצמו, שהעלה ה״ת לנקבי עינים, הנה עשה תכף בדרך עליתו ב׳ קוים, כי הה״ת שנתרשמה בכל ספירה נעשה שם לבחינת שמאל דאותה ספירה, ומהות הספירה והרשימה אשר בה, נעשה לקו ימין דאותה ספירה. וכן בכל ספירה וספירה בדרך עליתה. ואחר שנעשה הזווג בנקבי העינים, ירד האור ממעלה למטה, ועשה קו אמצעי בכל ספירה וספירה. ולפיכך יש להבין עם זה, שב׳ הקוים הראשונים ימין ושמאל, הנה עדיין ארכם כמו שהיו בצמצום א׳, דהיינו כבזמן שהם נתהוו. אמנם קו אמצעי, הנה ארכו כבר נמדד בצמצום ב׳, אשר אין בו אלא גו״ע, והוא בחסר אח״פ. הרי שיש הבדל גדול בשיעור מדת האורך בין קו אמצעי אל הקצוות ימין ושמאל.

ונודע, שגם ז״ת דנקודים, קבלו ג״כ בחינת הארה מהסתכלות עינים באח״פ, אלא שהיה הארה מועטת מאד, שהספיק רק בשביל הכלים שלהם, כי ע״י הארה זו שקבלו, יכלו הכלים דז״ת להתעלות למעלה מהסיום דצמצום ב׳. כי הסיום דצמצום ב׳ הוא בשליש תחתון דנה״י דא״ק. כלומר, שהנה״י דא״ק מתחלקים לג״ש שהם חב״ד חג״ת נה״י, ומתוך שעיקר זו״ן הם בחינת הנצח הוד, כי חג״ת הם רק בחינת ג״ר דחסדים המתחברים להוציא את הנצח הוד, שהם זו״ן דחסדים, והנה הם בחינת שלישים תחתונים שלו, ועל כן, רק הם שיצאו לבי״ע. ואע״פ שגם ז״ת דבינה שהם שורש זו״ן יצאו גם כן לחוץ, אמנם הם אינם עולים בשם, להיותם רק שרשי הזו״ן, ועיקר היציאה הוא רק לזו״ן, שהם ז״ת דנה״י מצד כללותם עם החג״ת, והם רק נצח והוד מבחינת עיקרם ועצמותם. כנ״ל. הרי שסיום דצמצום ב׳ דא״ק, בעטרת יסוד שלו. גם נתבאר שז״ת דנקודים נתעלו ע״י הארה מועטת אשר קבלו מנקבי עינים, ועמדו למעלה מפרסא. והבן זה היטב. כי אם היו מקבלים אור העינים כמו הג״ר, היו נמשך גם בהם הקו האמצעי כמו בג״ר דנקודים, ואז לא היו נשברו. אלא קו אמצעי לא נתפשט בהם כלל, רק הארת כלים בלבד, כדברי הרב (דף ת״ב אות י״א ודף תי״ב אות כ״ב) שזה הספיק רק על ב׳ הקוים הראשונים שלהם בלבד, ולא על קו האמצעי.

והנך מוצא בע״ס דנה״י שהם ע״ס דנקודים, המלבישים למטה מטבור דא״ק, והם רק בחינת נה״י בערכו, כנודע. אשר ג״ר שלהם, שהם בחינת גו״ע דנה״י אלו, היו מתוקנים לגמרי בתיקון קוים, שהם החלק מטבור ולמטה עד סיום הת״ת, אמנם אח״פ שלהם, שהם ז״ת, לא נתקנו בקו אמצעי כלום, אלא בב׳ הקוין נצח והוד, שהם ימין ושמאל דקצוות, שהם קבלו הארה מועטת ונתעלו למעלה מפרסא דסיומא.

וע״כ באצילות, שהפרצופים חזרו ונתקנו מבחינת נקבי עינים כמו בנקודים, דהיינו בשעת הקטנות דכל אחד ואחד, כנודע.

מה עשה, בתחלה אסף עתיק יומין את ב׳ פרקין האמצעים של נצח והוד שבו, שהיו מלובשים תוך נצח והוד דאריך, כנז׳, והעלם למעלה והלבישו

אור פנימי

נעשה בכל מדרגה ב׳ בחינות סיום: א׳ מבחינת הארת כלים דהסתכלות עינים באח״פ כנ״ל. שמכח הארה זו יצאו נצח והוד בג׳ שלישים, כי יש להם גם בחינת אח״פ דקטנות, שקבלו הז״ת דנקודים מאור עינים, שהספיק להגביה אח״פ שלהם לאצילות למעלה מפרסא. וב׳ מהארת הקו האמצעי, שהוא אור העינים שנמשך רק בג״ר, אשר הוא חסר שליש תחתון מתחילת אצילותו אפילו בנה״י דא״ק, כנ״ל. ובנקודים הם נבחנים גם לחג״ת נה״י, כי יסוד לא יצא שם, אלא רק שליש תחתון דת״ת לבד. כי הג״ר מסתיימים בשליש תחתון דת״ת. והענין הוא, כי פרצוף הנקודים מצד הקטנות, נבחן הכתר לראש, ואו״א לתוך עד הטבור, וז״ת למטבור ולמטה לע״ס דנה״י, בערך פרצוף הכללי של הנקודים עצמם. אלא מתוך החסרון אור שלהם, נבחנים רק לז״ת. ועוד שבערך או״א דגדלות, שהם חזרו לראש, נבחנים הז״ת, לבחינת תוך סוף דגופא שהם חג״ת נהי״מ. אמנם בערך הפרצוף מצד הקטנות, הם רק ע״ס דנהי״מ. אשר ב׳ הקוים שלהם, שהם חח״ן שבקו ימין שהוא נצח. ובג״ה שבקו שמאל שהוא הוד, הם שניהם קבלו הארת כלים. וקו האמצעי שהם דת״י, הוא חסר שם לגמרי, כי ע״כ כתב הרב שכל סבת השבירה היתה משום חסרון תיקון קוין. ולפיכך כל פרצופי הב״ן של אצילות שהם מהכלים הישנים של הנקודים, אין להם אלא ב׳ קוין שהם נר״ה בע״ס דסיום שלהם. בי עיקר בנין הפרצוף הוא מכח הקטנות, דהיינו מבחינת ה״ת בעינים, ומבחינה זו, חסר קו האמצעי לגמרי בע״ס דנה״י, וסיומו של קו האמצעי הוא עם סיום הטבור. כמבואר, דהיינו במקום סיומא דאו״א עלאין.

ועם זה תבין דברי הרב, שנולדה הנקבה תחלה, כי מבחינת הקטנות דהסתכלות עינים באח״פ שיצאו ע״ס דנהי״מ חסרי הקו האמצעי, משם נעשו כל בחינת הנוקבין דאצילות חסרי הקו האמצעי, כנ״ל. אמנם יש כאן עוד ענין יותר עמוק. כי בעת שנה״י דא״ק עלו למ״ן לע״ב ס״ג העליונים, וקבלו האור החדש דבקע לפרסא, הנה חזר והעלה את אח״פ שנפלו מכל המדרגות, והשפיע האור הזה דרך הטבור, והשיב את או״א דנקודים אל בחינת הראש דכתר, וכן העלה את ב״ש תתאין דנצח והוד שלו, המכונים ו׳ ונקודה, והשפיע אותם לאו״א, שאז הזדווגו עליהם או״א, והולידו אותם בכל שלימותם, עד שנתפשטו לבי״ע, כנודע. הנה כל התיקון הזה, נבחן לתיקון הנקבה, כי כל הפרצוף הזה היה בסוד הנקבה, כנ״ל. אלא משום החסרון תיקון קוים, ע״כ לא יכלו להתקיים ונשברו. וחזרו אח״כ לתיקונם ע״י המ״ה החדש..

וזכור היטב ענין ב׳ הסיומים שיצא מכח ה״ת בעינים: א׳ הסיום של קו אמצעי דכל פרצוף, שבפרצופים שלמעלה מטבור, הוא מקום החזה. ולמטה מטבור הוא מקום היסוד. ואת הסיום דב׳ הקוין ימין ושמאל, שיש להם אח״פ שלהם מכח הארת כלים של נקבי עינים, שהם מסתיימים בפרצופים העליונים במקום הטבור. ובפרצופים שלמטה מטבור, הנה במקום אצבעות רגלים. וההפרש הזה ממקום סיום דקו אמצעי עד מקום הסיום דקצוות נקרא בשם עקבים. וז״ס עקבתא דמשיחא, הרומזים על ב״ש תחתונים דא״ק, שהם ממקום היסוד שלו, שהוא בפרסא דאצילות, עד מקום של צמצום א׳, שהוא בעולם הזה. וז״ס הכתוב, אשר חרפו עקבות משיחך, וכו׳. וז״ס עקביים דלאה הנכנסים בכתר רחל, בסו״ה עקב ענוה יראת ה׳. כמ״ש כל זה במקומו.

את ב׳ פרקין הראשונים דנצח והוד שלו, המלובשים בחסד וגבורה דאריך כנז׳ שם.

אור פנימי

ועתה תבין סוד מ״ה החדש, שהוא הדר מלך השמיני. כי אחר שנשברו הכלים דז״ת דנקודים פנים ואחור, ובאו אח״כ בתיקון העיבור, אשר ע״י עלית נה״י לחג״ת נתערבה הה״ת בה״ר גם בבחינת הוז״ת, וגם הם נתקנו בתיקון קוים, נמצא שנתקן בחינת קו אמצעי גם בע״ס דנה״י, והנה גם הם כמו הג״ר דנקודים. אמנם גם כאן אין האור דה״ת שבנקבי עינים נמשך יותר מבחינת ראש תוך, כמו בנקודים, וע״כ נמצא הקו האמצעי של הנה״י, שחסר שליש תחתון. כי ב׳ קוין ימין ושמאל, שהם נצח והוד, יש להם ג״ש שלימים, כי יש להם בחינת הארת כלים מעת הנקודים, כנ״ל. אבל הקו האמצעי שהוא היסוד, שאין לו שורש מצמצום א׳. ותחלת אצילותו הוא מנקבי עינים, ע״כ הוא חסר שליש תחתון, כנ״ל באורך.

והנך מוצא שכאן באצילות יצא בחי׳ הזכר, דהיינו במ״ה החדש, כי נעשה תיקון קוים גם בקו אמצעי דנה״י, אמנם בעת הנקודים לא יצאה כי אם הנקבה, כי שם לא יצאו אלא רק ב׳ הקוין נצח הוד. כנ״ל. וזהו שנעשה רק עם יציאת הוז״ן, שהם בחינת ז״ת דנקודים, שהם בכללם רק ע״ס דנה״י כנ״ל. אמנם בהפרצופים העליונים, שהם א״א ואו״א וישסו״ת דאצילות, שהם מבחינת למעלה מטבור, הנה כבר היו להם תיקון קוים משורשם בג״ר דנקודים, וע״כ ענין תיקון קוים בבחינת ע״ס דנה״י, לא יכול להתגלות בהם. אלא רק בז״א, שהוא בחינת ז״ת דנקודים, ובחינת למטה מטבור, כנ״ל. הרי שבנקודים נולדה הנקבה, ובאצילות עם יציאת ז״א נולד הזכר.

וע״כ מצרף הרב לעיל את ז״א של אצילות לבחינת מלך השמיני של ז״ת דנקודים, כי הם ענין אחד, דהיינו תיקון נה״י, אשר בז״ת לא עלה התיקון אלא אל הנקבה, וגם תיקון זה לא נתקיים שם, אלא רק אחר התחדשותם באצילות, בפרצופי הנוקבין דאצילות, אשר עיקר המתקן אותם הוא המ״ה, דהיינו ז״א. באופן שאותם ז׳ המלכים שלא נתקיימו בנקודים, חזרו ויצאו בבחינת ז״א ונוקבא דאצילות שנעשה עתה בהם תיקון קוים, שה״ס היסוד, כנ״ל. הרי שהם המשך אחד.

גם תבין עתה, למה עיקר התיקון והנהגת העולם הם על ידי ז״א ונוקביה. כי נתבאר שהם יצאו לחוץ מע״ס דנה״י דא״ק בעת צמצום ב׳, ונעשה שם לבחינת למטה מפרסא דאצילות כנ״ל. אשר תיקון ראשון הגיע להם ע״י נה״י דא״ק, שע״י האור חדש דבקע לפרסא, חזר והעלה אותם מבי״ע, והשפיע אותם בסוד הזווג, אל או״א דנקודים, ולא נתקיימו שם, וחזרו לבי״ע ועי״ נה״י דא״א, הם שוב נתעלו מבי״ע, ויסוד דא״א שוב השפיע אותם לאו״א דאצילות, כמ״ש לפנינו, וכאן הם מתחילים לקבל התיקון שלהם, שהוא יגמר בביאת המשיח.

הרי שכל החסרון הראשון, היה מה שנה״י דא״ק היו מגולים בלי מילוי, וע״י הנקודים עצמם לא נתקן אלא בחינת נה״י אלו עד היסוד, כנ״ל, אמנם ב״ש תחתונים שלו, נפלו לבי״ע. והנה עליהם סובב כל התיקון עד גמירא, והם ז״א ונוקבא השורשיים, כנ״ל. הרי שאין יותר מה לתקן, אלא אלו הוז״ן השרשיים. וכל הג׳ עולמות בי״ע, שהם בסוד זה, לעומת זה, המה התפשטות של הנוקבא דז״א כנודע. וע״כ תלוים כל התיקונים וכל הנהגת העולם רק באלו הוז״ן.

פד) **בתחלה אפף עתיק יומין את ב׳ פרקין האמצעים של נצח והוד שבו וכו׳ והעלם למעלה:** וצריכים להבין מאד, ענין העליות

פה) והתלבשות זה נקרא כללות, וכל מקום שתמצא לקמן ענין הכללות, ר״ל, שמלביש זה לזה, והבן ענין זה. והנה היסוד דעתיק, אין בו עליה, כי הוא מסתיים בחזה דאריך כנז׳. ואח״ך בסדר הזה, גם א״א אסף את נה״י שלו המגולים כנזכר. והעלם למעלה בחג״ת שלו.

אור פנימי

האלו. גם מה הפירוש שראה א״א עתה, שנה״י שלו מגולים ורצה להלביש אותם. ומה היה חסר לו, אם לא הלביש אותם. ובעיקר צריכים להבין, למה לא הלביש אותם עד עתה, ומי גרם עתה שירצה להלביש אותם.

אמנם דברי הרב מפוזרים מאד, וצריכים לקבצם למקום אחד, שאז יצא לנו ענין שלם בהבנה שלימה. ודע, כי עוד קודם זה, היו הקדמות חשובות מאד ללידת ז״א, שביאר אותם במקומות מפוזרות. כי תחלה היה כאן ענין עלית ישסו״ת למ״ן לאו״א עלאין, כדי לקבל נה״י, שהם אח״פ הנפולים שלהם, ומוחין דגדלות, מקומת נשמה, שזוהי בחינת זווג א׳ על המ״ן דז״א. כמו שידעת, שגדלות דעליון, דהיינו העלאת אח״פ הנפולים דעליון, הם ממשיכים עמהם את גו״ע דתחתון הדבוקים עמהם, כנ״ל בחלק ט׳. וע״כ מקבלים גו״ע דתחתון, הזווג הראשון עוד בעלי עליון שלהם, דהיינו בשעה שהעליון העלה אח״פ הנפולים שלו, ונכלל בהזווג בעלי עליון, כנודע. באופן שבעת שישסו״ת עלו ונתכללו בזווג דאו״א עלאין, והמשיכו לשם את אח״פ הנפולים שלהם, שבהם דבוקים גם הגו״ע דזו״ן, ואו״א נזדווגו על ב׳ מיני מ״ן הללו, נמצא, כי כמו שישסו״ת קבלו על המ״ן שלהם, קומת מוחין דנשמה, כמו כן גם גו״ע דזו״ן הדבוקים באח״פ דישסו״ת, קבלו ג״כ את קומת הזווג על המ״ן שלהם דגו״ע. שזה מכונה זווג הא׳ שעל המ״ן, שעדיין אין המ״ן יכולים לקבל שם שום ציור דעובר, אלא שהעליון, שהם ישסו״ת, מקבל פי שנים, חלקו עצמו וחלק הז״א, ואח״כ אחר שישסו״ת יורדים למקומן, אז הם מזדווגים על המ״ן הללו דגו״ע דז״א, ונותנים לו את הציור דעיבור.

אמנם כאן בז״א, אע״פ שישסו״ת כבר ירדו למקומם, עדיין לא יכלו להזדווג על המ״ן דז״א ליתן לו את הציור דעיבור. כי כמו שבזו״ן דנקודים היו ג׳ שותפים בעת אצילותו, שהם: נה״י דא״ק, ואו״א דנקודים, הנה בהכרח, שהאורות והכלים והניצוצין של זו״ן אלו אחר שבירתם, נתחלקו ג״כ לג׳ בחינות של גו״ע, שהם: גו״ע הדבוקים באח״פ דנה״י דא״ק, וגו״ע הדבוקים באח״פ דאבא, וגו״ע הדבוקים באח״פ דאמא. והנה ישסו״ת בכללותם נבחנים רק לבחינת אמא, כנודע. וא״כ לא נתעלו עם אח״פ שלהם רק בחינת גו״ע הדבוקים באח״פ דאמא. ונמצא חסר כאן ב׳ החלקים דז״א, שהם גו״ע הדבוקים באח״פ דנה״י דא״ק, וגו״ע הדבוקים באח״פ דנה״י דאבא דנקודים. הרי שאע״פ שישסו״ת כבר ירדו למקומם, עדיין לא יכלו לתת לזו״ן את הציור דעיבור.

וכבר נתבאר בדבור הסמוך, שענין יציאת ז״א דנקודים, ויציאת זו״ן דאצילות, הם ענין אחד ממש. דהיינו להעלות את הב״ש תחתונים דנה״י דא״ק, שנפלו לבי״ע בעת צמצום הב׳. שב״ש אלו, הם הבחינות דזו״ן הצריכים תיקון, ובלעדם נמצאים הנה״י דא״ק מגולים, שפירושו, שהם חסרים המילוי אורות שלהם, כנ״ל. ותחלה נתקנו ב״ש תחתונים אלו בסוד הנקבה שנולדה תחלה, כנ״ל, שמשם הגיע התיקון רק לבחינת ג״ר שלהם לבד, אבל לבחינת ז״ת שלהם, שהם עיקר זו״ן, לא נתקיים התיקון משם. וע״כ המה צריכים להתתקן עתה באצילות. הרי כי אותם ב״ש תחתונים שהתחיל תיקונם

פו) ונמצא עתה, היות בחי׳ אלו שם באופן זה, כי בפנים מן הכל הם תרין פרקין ראשונים דנה״י דעתיק, ועליהם הלבישו ב׳ פרקין אמצעים דנצח והוד שלו על ב׳ פרקין ראשונים הנז׳. אך על יסוד שלו לא היתה בחינה אחרת דעתיק להלבישה. ועליהם הלבישו חסד וגבורה דאריך את ב׳ פרקין אמצעים דנ״ה דעתיק. וב׳ שלישים עליונים דת״ת דאריך עד הטיבור, הלביש ליסוד דעתיק העומד בפנים עד החזה, ועליהם הלבישו נו״ה דאריך לחסד וגבורה דאריך. ושליש תחתון דת״ת דאריך, הלביש לתרין השלישים עליונים דת״ת דא״א עצמו. ואח״כ היסוד דא״א, הלביש לזה השליש התחתון דת״ת. ואח״ך עטרת היסוד שהיא המלכות דאריך, הלבישה על היסוד דאריך. והרי נתבאר עליית והתכללות עתיק ואריך מהם ובהם.

אור פנימי

בנקודים שנתעלו שמה לאצילות, וחזרו ונפלו לבי״ע, הם עצמם צריכים כאן להתתקן פעם שנית בסוד מ״ה החדש, כדי שתיקון זה יתקיים בהם. ולפיכך כל אותם הסדרים שנתחברו בנקודים לאצילות ז׳ המלכים, הנה הם מחויבים לחזור ולהשנות כאן באצילות פעם שנית, בלי שינוי של משהו. וזכור זה היטב, כי על זה היתד מובנים כל דברי הרב בעי״מ דזו״ן.

ונודע, שעיקר כל התיקונים של ז״א, אינם אלא ע״י אמא, שהיא קומת בינה. כי האור ישר ואור חוזר, אינם זוים זה מזה אף משהו, וכל הענינים הנוהגים בע״ס דאו״י, מקובלים אותם הסדרים גם בע״ס דאו״ח בלי שינוי. וכיון שזו״ן דע״ס דאו״י נאצלו מן הבינה דאו״י, הנה כן בכל הפרצופים שבעולמות, נמצאת תמיד קומת הבינה שמתקנת את הז״א. וזכור זה.

ולפיכך אחר שישסו״ת נתקן כולו, וקבל את קומת הבינה, כנ״ל. נעשה המצב שוה להמצב דפרצופי א״ק בעת שנזדכך שם קומת הטעמים דס״ג, ויצאה קומת הנקודות דס״ג, שהיא קומת בינה דא״ק, כנודע. והנה נתבאר שם בדברי הרב (דף שצ״א אות ב׳) שהנקודות דס״ג דא״ק, ירדו ונתפשטו עד רגלי א״ק. (וע׳ דף שצ״ו אות ו׳) ונתבאר שם, שע״י ירידה זו של הס״ג, היא נתחברה בה״ת, אשר אח״כ, אחר שנזדכך המסך שלה, העלתה הה״ת לנקבי העינים עם הרשימות דנה״י דא״ק, שמתחלה נעשה שם הזווג דקטנות, בסוד הסתכלות עינים באח״פ. ואח״כ נעשו הנה״י דא״ק למ״ן, לע״ב ס״ג דא״ק, ויצא אור חדש דבקע לפרסא, וירד למטה מטבור דא״ק, שמתחלה האיר דרך הטבור והשיב את או״א דנקודים לבחינת ראש, ואח״כ העלה מבי״ע את ב״ש תחתונים שלו שנפלו שמה, המכונים ו׳ ונקודה, והאיר אותם אל הפה דאו״א דנקודים, אחר שחזרו או״א להיות ראש, כנ״ל. ואז נזדווגו או״א על המ״ן האלו, שהם בחינת זו״ן, והולידו אותם בקומה שלימה דנרנח״י, כמו שנתבאר שם. עש״ה. כי אין המקום להכפיל הדברים.

והנה ממש אותו הסדר חזר ונשנה כאן. כי אחר שנשלם ישסו״ת עם קומת בינה, הנה דרכה לתקן ולהאציל את הז״א, ע״ד הבינה דאו״י, והנה תחלה האירה הארתה לנה״י דא״א דאצילות, בדומה לנקודות דס״ג שהאירו לנה״י דא״ק עד סיום רגליו. שע״י הארה זו עלו נה״י דא״א למ״ן לע״ב ס״ג העליונים שלו, גם נתעורר הבחינה שכנגדו בא״ק, שהם הנה״י דא״ק ששוב עלו למ״ן לע״ב ס״ג דא״ק, וחזרו ע״ב ס״ג פב״פ, ונזדווגו על המ״ן דנה״י דא״ק, בבתחלה בעת הנקודים. והולידו אור חדש דבקע לפרסא, כי הארת ע״ב, מורידה הה״ת

פז) ודע כי פעם אחרת שמעתי ממורי ז״ל באופן אחר והוא, כי לא עלו נה״י דאריך והלבישו לחג״ת שלו, כי זה א״א, אמנם הוא כענין עליית העולמות ביום שבת, כמבואר במקומו ע״ש. ונמצא כי חג״ת דאריך עלו תחילה למעלה במקום תלת מוחין דאו״א, ונעשו מוחין להם. ואח״ך עלו נה״י דאריך ועלו במקום חג״ת דא״א, ונתלבשו שם בתוך החג״ת דאו״א, ולא בכולם, שנמצא שהיא במקום שהיו בתחילת תלת פרקין אמצעים דחג״ת דאריך עצמו.

פח) ואחר כל זה באו או״א, והלבישו את זו״ן באופן זה שנבאר. והענין כי נתבאר לעיל, איך לפעמים או״א, הם ב׳ פרצופים שלמים, ולפעמים כל א׳ מהם נחלק לב׳, כי אבא נחלק ונעשה ממנו אבא ויש״ס. ואמא נחלקת גם היא לב׳, שהם בינה ותבונה.

פט) והנה עתה, אשר עלו כל אלו האורות הנ״ל למעלה, וכן בעתיק יומין עלו ב׳ פרקין אמצעים דנ״ה שלו והלבישו לתרין פרקין עליונים של נ״ה שלו, ונתרבה שם האור מאד, ואין כח ביסוד דעתיק הנתון באמצע ב׳ פרקין ראשונים דנ״ה דעתיק, לסבול כ״כ אורות. ולכן נבקע ונסדק לארכו מלמטה למעלה, ומתגלים החסדים שבתוכו. ואז בין החסדים בין הגבורות שבו הם בגילוי, ואין ביניהם שינוי.

אור פנימי

מעינים, שהוא כל הכח דצמצום ב׳, וממילא נבקע הפרסא, כלומר שהצמצום הב׳ מתבטל לשעתו, כנודע. וטפת הזווג מן ע״ב, ה״ס מיין דוכרין, וה״ס המוחין הנמשכים משם מפרצוף לפרצוף עד לעתיק דאצילות, ואז מתבטל ג״כ הפרסא דעתיק, שהוא במקום סיום היסוד שלו, במקום החזה דא״א. כנ״ל בדיבור הסמוך, שהמסך דסיום דצמצום ב׳, עומד במקום היסוד דכל פרצוף. עש״ה, ותדע שז״ס הפרסא גו מעוהי שיש בכל פרצוף במקום החזה. כי שם מסתיים התלבשות העליון בתחתון, כי היסוד דעליון עומד במקום החזה דתחתון שלו, והנקודה דצמצום ב׳, שהיא נקודת הסיום דעליון, עושה שמה הפרסא דסיומא דקו אמצעי של העליון. באופן, שכמו שהפרסא שבין אצילות לבי״ע, הוא סיום רגלים של הפרצוף גופיה, כן הפרסא שבגוי מעוהי הוא סיום דקו אמצעי דעליון המתלבש בתחתון והבן. וכבר הארכנו בזה לעיל בסוד ס׳ ום׳ ע״ש.

והנה אחר שהשפיע טפת הזווג לעתיק דאצילות, ובקע לפרסא דסיום שלו, שה״ס היסוד שלו העומד במקום החזה, דא״א, נמצא א״א ועתיק שמתחברים לפרצוף אחד, כי נתבטל הגבול שביניהם המבדילם זה מזה, שה״ס היסוד דעתיק. ונמצא שכל המקום הזה אשר הנה״י דעתיק נתלבשו בא״א, שהם חג״ת נה״י דא״א, נעשו עתה לבחינת נה״י דא״א. כנודע. שחג״ת דעתיק מתלבשים בג״ר דא״א, ונה״י דעתיק בחג״ת דא״א, ועתה שא״א נעשה אחד עם עתיק, הרי נה״י דא״א עלו לבחי׳ חג״ת הקודמים, כמו נה״י דעתיק, וחג״ת דא״א עלו לבחי׳ ג״ר הקודמים כמו חג״ת דעתיק. והבן. וז״ש הרב שנה״י דא״א עלו לחג״ת שלו, כלומר, שקנו אותה מדרגה

צ) ולכן עתה, שכולם מגולים, נעשה מהארת כל החסדים פרצוף שלם מאבא לבד, ונכלל עמו יש"ס. ומהארת כל הגבורות נעשה עתה פרצוף שלם מבינה לבד, ונכללת עמה התבונה. כי כל החסדים הם בהשואה אחת, וכן הגבורות כולם בהשואה אחת עתה.

צא) ושמור כלל זה, כי כל מקום שנאמר ונכתוב, כי אבא ויש"ס או הבינה והתבונה נכללין יחד בפרצוף א' להזדווג, כנודע, הנה תמיד הוא באופן הנז', כי נבקע יסוד דעתיק שבתוך אריך, ועי"ז נעשה הכל פרצוף א' לבד. וכמ"ש בע"ה בענין זווג אבא ואמא לצורך עיבור ב' המוחין דז"א, שאז נכללין יחד בפרצוף א', והוא עד"ז, וזכור הקדמה זו.

צב) נחזור אל הענין, כי הנה שיעור או"א בכל בחינותיהם הנז' שהם ישראל סבא ותבונה, כל שיעור אורך קומתם הוא מן הגרון דאריך עד המחצית הת"ת שלו דאריך עצמו. ולכן לא הוצרכו גם הם לאסוף רגליהם, כמו עתיק ואריך ארוכי הקומה. אמנם, כאשר הם: הלבישו את נה"י דז"א, המלבישים על חג"ת דז"א עצמו.

אור פנימי

כמו נה"י דעתיק, העומדים בחג"ת שלו, ונעשו הנה"י לחג"ת.

וזה אמרו ,,אסף עתיק יומין את ב' פרקין האמצעים של נצח הוד שלו, שהיו מלובשים בנו"ה דאריך, והעלם למעלה, והלבישו את ב' פרקין הראשונים דנו"ה שלו, המלובשים בחסד וגבורה דאריך" דהיינו כמבואר, כי אחר שעתיק קבל טפת הזווג דע"ב עליון דבקע לפרסא, הנה נתבטלו ב' בחינות הסיום שלו דצמצום ב': הן בחינת הסיום דקו האמצעי, שהוא היסוד שלו והן בחינת הסיום דאצבעות רגלים, שהוא הפרסא שבין אצילות לבריאה. אשר ע"י בקיעת הפרסא דסיומא של קו האמצעי, העלה את בחינת נה"י דא"א לבחינת חג"ת הקודמים, כנ"ל, ונמצא בזה, שגם הב' שלישים האמצעים שהיו מלובשים בתוך הנה"י אלו דא"א, עלו ג"כ לשלישים עליונים דנו"ה דעתיק, שהיו מלובשים שם בחג"ת דא"א ועם הביטול דפרסא דבחינת הסיום של אצבעות רגלים, נמצא שהעלה את ב"ש נו"ה שלו שהיו בבי"ע, והביאם אל מקום ב"ש אמצעים לאצילות, כלומר, שהב"ש תחתונים דבי"ע, נעשו לב"ש תחתונים באצילות. וצריך שתזכור כאן סדר התלבשות דנה"י דעתיק בא"א דאצילות, אשר ג"ש העליונים דנה"י דעתיק, מלובשים בחג"ת דא"א, וג"ש אמצעים דנה"י דעתיק מלובשים בנה"י דא"א, וב"ש תחתונים דנה"י דעתיק מלובשים בבי"ע, בסוד דדי בהמה.

ותדע. שעם עלית ב"ש תחתונים דעתיק, מבי"ע, עלו בחינת זו"ן ג"כ, כי ידעת, שב"ש אלו הם בחינת זו"ן עצמם. אשר בנקודים העלה אותם נה"י דא"ק, אחר שקבל האור חדש דבקע לפרסא, והשפיע אותם לפה דאו"א, שנקראים ו' ונקודה, כנ"ל. וכאן, אחר שבה"כ ואחר תיקון דעתיק דאצילות, שהוא מלביש כל קומת נה"י דא"ק, ע"כ, הוא נבחן עתה כמו הנה"י דא"ק עצמו, כי ז"ס שב"ש תחתונים שלו אינם באצילות אלא בבי"ע, מה שלא יארע זה בשום פרצוף מפרצופי אצילות, והוא משום, שהוא קבל

צג) וא"ת, הנה גם ז"א הוא יותר קצר הקומה מאו"א אף אחרי תיקון פרצופו, כ"ש עתה, כי כמו שאו"א מלבישים ג' אמצעיות דאריך, כן ז"א אינו מלביש רק ג' אחרונות דאריך, וא"כ למה הוצרכו ששה נקודות שלו להכלל ולהתלבש תלתא גו תלתא, אך הטעם כמש"ל.

צד) ועוד טעם אחר כמש"ל, איך להיות, כי סיבת שבירת הכלים של זו"ן, היתה לסיבת הפירוד שביניהם, ועתה בסוד העיבור שנכללו תלתא גו תלתא בסוד קוים נתייחדו יחוד גמור, ועי"ז נתקנו, וע"ש ענין זה. ולכן גם שלא היה צריך ז"א להכלל תלתא גו תלתא, היה כך, לסיבת היות בהם קשר אמיץ ויחוד חזק, כי זה עיקר התחלת תיקונו. אמנם עתיק ואריך שהם ארוכים וגבוהי קומה, ונשארו קצתם בלתי לבוש, הוצרכו לאסוף קצתם המגולה למעלה לעשות להם לבושין ע"י תיקון זעיר ונוקביה כמ"ש.

צה) עוד יש טעמים אחרים להתלבשות עתיק ואריך והתכללותם ע"י אסיפת רגליהם, ויתבאר לקמן בע"ה. עוד טעם, למה הוצרך עיבור זה דז"א להעשות על ידי אסיפת רגלים דעתיק ואריך, והענין, כדי שע"י עליה זו נתבקע היסוד דעתיק, ונעשו ד' פרצופי או"א, ב' פרצופין לבד, לצורך עיבור הז"א בתוכם.

אור פנימי

בחינת נה"י דא"ק עצמו, להיותו המלבוש הא' שלו. וע"כ אותן ו' ונקודה. שבזמן הנקודים היו דבוקים בנה"י דא"ק, כנ"ל. הנה עתה הם דבוקים בנה"י דעתיק, ואלו הם הב"ש תחתונים דנו"ה, שעלו לב"ש אמצעים דעתיק, והיו לבחינת אצילות.

וזה אמרו „היסוד דעתיק אין בו עליה כי הוא מסתיים בחזה דאריך" הנה להלן אומר, שנתבקע יסוד דעתיק, וכבר נתבאר, ענין בקיעת יסוד דעתיק, שהוא ביטול הפרסא דסיום של קו האמצעי, דעתיק. שע"י כן נעשה א"א ועתיק לפרצוף אחד, ונמצאים נה"י דעתיק, שנעשו לבחינת נה"י של א"א. וז"ש, שליסוד דעתיק אין בו עליה, כי הוא נעשה ליסוד דא"א. והבן.

וזה אמרו „א"א אסף את נה"י שלו המגולים והעלם למעלה בחג"ת שלו" כמו שנתבאר לעיל. ע"ש. וזה אמרו ענין „עליות והתכללות עתיק ואריך מהם ובהם" כי אע"פ שנעשו לפרצוף אחד, מ"מ באים בחשבון גם הבחינות המובדלות שבכל אחד, והוא כי אין העדר ברוחני, וע"כ גם הבחינות הקודמות מאירות, גם בעת התיחדותם לאחד. ונבחן שגם חג"ת דא"א נמצאים במקומם, והם מלבישים לשלישים עליונים דעתיק, ונה"י דא"א על חג"ת שלו. כמ"ש הרב ע"ש. אמנם זה אינו סותר למ"ש הרב שחג"ת עלו למקום ג"ר, וכן שעתיק וא"א נעשו פרצוף אחד. כמבואר.

וזה אמרו „חג"ת דאריך עלו תחלה למעלה במקום תלת מוחין דאו"א ונעשו מוחין להם" כמ"ש לעיל שסולם המדרגות אינו משתנה לעולם, ואי אפשר לפרצוף אחד שיעלה למעלה ממקומו, בעת שאין עליה לכל הפרצופים עד א"ס ב"ה, מטעם שנתבאר לעיל.

צו) ועוד ט״א לצורך ז״א עצמו, כי בהיות נה״י דאריך תלת כלילן בג׳ שהם חג״ת דיליה, הנה בבוא ז״א להלבישם ישאר גם הוא כמוהו בבחי׳ תלת כלילן בג׳, נה״י דיליה בחג״ת דיליה. כמו אריך, ועי״ז תהיה התחלת תיקונו כנ״ל.

צז) ועוד ט״א לסיבת אריך עצמו, כי ע״י עליית נה״י שלו באו״א, נמצא היסוד שלו נתון תוך ב׳ היסודות של או״א, כנ״ל בפרק זה, ואז יוכל להזדקק על ידם, כי נעשין לו בסוד מיין דכורין ונוקבין ויוצא טיפה לצורך הז״א לתקנו, כמ״ש לקמן.

צח) ונמצא עתה, כי אותם השבעה מלכים שעלו ונתבררו, שהם בחי׳ ז״א ונוקבא, הם עומדים באמצע, בין נה״י דאריך המתלבשים בהם, ובין פנימיות או״א הכוללים ד׳ הפרצופין שלהם כנזכר, עם שהן זו״ן, כי הם המלבישים לנה״י דאריך, ומתלבשים תוך או״א בתוך מעיהם בסוד עיבור, כי כן הוא צורך אל העיבור.

אור פנימי

וזה אמרו „נבקע ונסדק לארכו מלמטה למעלה ומתגלים החסדים שבתוכו״ שמתחלה נבקע הפרסא שבין אצילות לבריאה, שבזה שבו ב״ש תחתונים דעתיק לבחינות ב״ש תחתונים דאצילות, ואח״ז נבקע גם הסיום דקו האמצעי שהוא יסוד דעתיק, ואז עלו ב״ש אמצעים דנו״ה דעתיק ביחד עם נה״י דא״א, לבחינת ב״ש עליונים דנו״ה דעתיק ולבחינת חג״ת דא״א. אמנם האמת הוא שכל אלו באים בבת אחת, אלא לשם הסברה, הוא מפרש כן. והבן.

ומ״ש הרב, שמכח העליות נתרבה שם האור מאד, ואין כח ביסוד דעתיק לסבול כ״כ אורות, ולכן נבקע ונסדק לארכו וכו׳, אין הפירוש, כי העליה גרמה לביטול המסך דיסוד דעתיק, כי אדרבה, שביטול דיסוד דעתיק גרם לעלית המדרגות, כנ״ל. אלא הכוונה היא לענין עמוק מאד, דהיינו על מה שאומר שנסדק לארכו מלמטה למעלה, שה״ס גילוי בחינת החכמה, המיוחד רק ליסוד דעתיק, בסוד שהוא צר ואריך. שזה נעשה, ע״י ריבוי האורות שעלו שם, שפירושו, עליות הרשימות של גו״ע הכלולות בב״ש תחתונים דנו״ה כנ״ל. שגו״ע אלו ה״ס ו׳ ונקודה, והם בחינת חג״ת נה״י דזו״ן כי גלגלתא היא חג״ת, ועינים הם נה״י, כנודע, והם נכללו בב״ש האמצעים ובנה״י דא״א, שעלו לחג״ת דא״א, כנ״ל, ומכחם נעשה הזווג ביסוד דעתיק מניה וביה, ונתגלה בחינת האורך שבו, שה״ס הארת חכמה, המכונה אורך. וזה אמרו שנסדק יסוד דעתיק לארכו מלמטה למעלה, שיורה על זווג דמסך עם אור העליון, שמעלה או״ח ממטה למעלה.

וזה אמרו ומתגלים החסדים שבתוכו ואז בין החסדים ובין הגבורות שבו הם בגילוי ואין ביניהם שינוי״ דהיינו כמבואר, שע״י הזווג הנ״ל, שנסדק המסך לארכו, הנה האירה אור החכמה בהחסדים, והחסדים נתגלו עם הארת חכמה. וכבר ידעת שכיסוי החסדים פירושם, שנמנעים מגילוי חכמה, וגילוי החסדים, פירושו, שהארת חכמה נתגלה בחסדים.

צט) ועם זה אין כאן מקום שאלה, איך או"א שהם יותר מעולים, נעשים לבושים אל זו"ן הקטנים במעלה מהם. והתשובה, כי מבשרנו נחזה אלוה, כי הוולד והעובר נתון במעי אמו בפנימיותה, ולא מפני כך נקרא עליון יותר מאמו, כי זה הוכרח להיות כן לצורך העובר להתקן שם, וכנ"ל, כי שם אין יכולת אל החיצונים לחזור להדבק במלכים אלו.

ק) עוד ט"א, כי הז"א, אפילו בהיותו פרצוף שלם בי"ס אחר התיקון, הוא קטן מאד מאבא או מאמא, כי נה"י של התבונה נעשים מוחים בז"א ומתלבשים תוך כל שיעור קומתו. ומה גם עתה, שאין בו רק ששה נקודות קטנות ולא בסוד פרצוף, וגם הם תלת כלילן בתלת, כי נמצא כי כל בחי' ו' קצוותיו אלה, הם נכללין יחד, ועומדין בחצי התחתון דת"ת דאמא, שהוא הבטן שלה ומקום ההריון, ובכל השאר

אור פנימי

וזה אמרו „ולכן עתה שכולם מגולים וכו' מאבא לבד ונכלל עמו יש"ס, וכו' מבינה לבד ונכללת עמה התבונה כי כל החסדים הם בהשואה" כי בעת שאו"א מלבישים לחג"ת דא"א עד החזה וישסו"ת מלבישים מחזה ולמטה, הנה או, כל החסדים שבאו"א עלאין הם מכוסים, כי אין גילוי לחסדים בחג"ת דא"א שלמעלה מחזה, משום אחורים של מסך דיסוד דעתיק המעכב על גילוי חכמה. מטעם שנתבאר לעיל (דף תרצ"ד אות יוד) וע"כ, גם או"א עלאין המלבישים לחג"ת דא"א, גם בהם אין הארת חכמה מתגלה בחסדים. וכל החסדים המגולים דאצילות מתגלים רק ע"י ישסו"ת, שהם מלבישים למטה מחזה דא"א, אחר שנפסק יסוד דעתיק. וזהו המחלק לאו"א וישסו"ת לב' פרצופים נבדלים זה מזה. אמנם עתה שנתבטל כל האחורים דיסוד דעתיק, ונה"י דא"א עלו למקום חג"ת, וחג"ת דא"א עלו לג"ר, הרי כל המקום שמפה דא"א עד הטבור הוא כולו מתחת החזה, ונחשב לנה"י דא"א, וע"כ יכולים החסרים להתגלות שם בהארת חכמה. וא"כ, אין עוד שום חילוק בין ישסו"ת לאו"א, ושניהם נעשים פרצוף אחד. ויש כאן עמקות יותר גדולה בענין חזרת או"א וישסו"ת לפרצוף אחד. שיתבאר בע"ה להלן.

וזהו אמרו „שיעור או"א בכל בחינות שהם ישסו"ת וכו' לא הוצרכו גם הם לאסוף רגליהם כמו עתיק ואריך" פי' כי גם או"א קבלו טפת הזווג דאור חדש דבקע לפרסא, שהוא ע"י הזווג דחיך וגרון דא"א, כמ"ש לקמן, והנה אז נתבטל גם הפרסא דגוי מעוהי דאו"א, שהוא בחינת הסיום דצמצום ב' שביסוד דאו"א, המסתיים במקום החזה דישסו"ת, שמסך הזה מבדיל אותם זה מזה לב' פרצופים מיוחדים, ואז נעשו גם ישסו"ת ואו"א עלאין לפרצוף אחד. ונמצא גם כאן כמו בא"א, אשר נה"י דישסו"ת עלו ונעשו עתה למעלה לנה"י דאו"א, דהיינו במקום חג"ת של עצמם, וחג"ת שלהם, עלו למעלה למקום ג"ר של או"א. דהיינו כמו שנתבאר בנה"י דא"א שעלו לחג"ת שלו. אלא שישסו"ת עלו למקום אמא עלאה, באופן שאבא ויש"ס נעשו פרצוף אחד, ואמא ותבונה נעשו ג"כ פרצוף אחד, (כנ"ל בדברי הרב אות פ"ח.) ונמצא משום זה שכל אותה המדה שתפסו או"א וישסו"ת בא"א מקודם זה, בעת שהיו ב' פרצופים, דהיינו מגרון שלו עד הטבור, נמצאים תופסים גם עתה, אחר שנעשו לפרצוף אחד. וז"ש שלא הוצרכו לאסוף רגליהם כמו עתיק ואריך ארוכי הקומה. כלומר שאו"א

אינו חוצץ בין אריך להם, ולכן אין זה נקרא חציצה והפסק בזו"ן בין א"א לאו"א. ועוד טעם אחר, כי היות שנכללו ג"כ אורות רבים שם, לכן אפילו אם היה הז"א מפסיק ממש לגמרי בין אריך לאבא ואמא, אינו מעלה ומוריד מחמת רוב האורות אשר שם.

* קא) אחר שנתבאר בפרק שקדם, איך נתלבשו עתיק ואריך וזו"ן ואו"א לצורך העיבור של ז"א, נבאר עתה, איך אחר התלבשות הזה נזדווג א"א לתקן לזו"ן. ונבאר תחלה הזווג הראשון של אריך, הנקרא זווג עליון דנשיקין.

אור פנימי

וישסו"ת נמצאים עומדים באותו המקום שעמדו מקודם, וכל השינוי שנעשו בהם, הוא ששבו או"א וישסו"ת פנים בפנים בקומה שוה.

והרב מדייק בזה להורות, כי ענין עליות נה"י לחג"ת דא"א, הוא גורם שם שינוי גדול וחשוב, כי מדת נה"י שלמטה מטבור עלו ונעשו לבחינת חג"ת שלמעלה מטבור, ועליה זו גרמה להתכללות נה"י דז"א בחג"ת שלו, שה"ס עלית ה"ת בה"ר. שהיא שורש כל התיקון הנרצה בעיבור ההוא. כנ"ל. אמנם עליות נה"י דישסו"ת לחג"ת דישסו"ת לא גרם כלל לשום שינוי חשוב, כי סוף סוף הן הנה"י והן החג"ת של ישסו"ת הם שניהם בחינת חג"ת שלמעלה מטבור, ושניהם הם בחי' ס"ג. וע"כ עיקר התיקון שנעשה שם הוא שע"י עלית ישסו"ת לאו"א חזרו שניהם לפרצוף אחד, ויכולים גם או"א להשפיע חסדים מגולים כמו הישסו"ת. כנ"ל בדברי הרב אות פ"ט ואות צ'.

קא) הזווג הא' של אריך הנקרא זווג עליון דנשיקין: וצריך שתדע שסוד הזווג הזה דנשיקין, הם בחינת זווג של נצח הוד, כי סוד שפתים הם נו"ה, ששפה עלאה היא נצח, ושפה תתאה היא הוד. וכבר ידעת אשר שורש זו"ן הם נצח הוד, ועיקר בנינם הם זו"ן דאצילות. אכן כל פרצוף הוא נכלל מע"ס, וע"כ נבחן בחינות הזו"ן האלו בכל הפרצופים ובכל המדרגות. אלא שיש כאן הבחן גדול, כי בכל המדרגות נבחן הזווג הזה של נצח הוד, בבחינת השפעה מן עליון לתחתון, רק בזו"ן דאצילות יש ביניהם זווג של ב' פרצופים בקומה שוה פב"פ, שז"ס מ"ש בזוהר איהו בנצח ואיהי בהוד, שז"א מלביש לנצח דא"א, והנוקבא מלבשת להוד דא"א, והם פב"פ. וכבר ידעת שעיקר ההבחן של מקורות הספירות הם בא"א לבד, שהוא פרצוף הכתר של אצילות.

והנה הזווג דנשיקין דחיך וגרון דא"א, הם בבחינת ע"ב וס"ג עליון ותחתון, הם בבחינת ע"ב וס"ג עליון ותחתון, שע"ב משפיע מבחינת הנצח שלו, שהוא שפה עילאה, כנ"ל. וס"ג מקבלת בבחינת ההוד שלו, שהיא שפה תתאה, וע"כ המה זכר ונוקבא, וע"י נגיעה זו של שפה עלאה בשפה תתאה מקבלת הס"ג בחינת טפת דחסדים מן הע"ב, שע"י טפת זו מוריד הס"ג את הה"ת מהעינים שלו, ומעלה האח"פ שנפלו ממנו בסבת עלית ה"ת לעינים, כי עתה יורדת הה"ת למקומה לפה, כמו שהיה מטרם שביה"כ.

והנה המוחין האלו היוצאים ע"י זווג דחיך וגרון דא"א, מגיעים לאו"א, ע"י עליתם והתכללותם בבחי' מ"ן בסוד הגרון דא"א, כמ"ש לפנינו. שע"י זה הם משיגים נה"י חדשים, דכלים, שהם האח"פ המוחזרים

* מבוא שערים ש"ה ח"א פרק ז'.

קב) הנה ביארנו, כי חכמה סתימאה דא"א יש בה י"ס, ובחינת היסוד שבה הוא החיך, ומזדווג עם הגרון, שהוא הבינה של כללות פרצוף אריך, והוא מלכות של החכמה הנזכר ג"כ. וכבר ידעת, כי בכל מקום שיש כללות י"ס יש בהם ארבע שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם בחכמה ובינה ות"ת ומלכות שבי"ס ההם, וא"כ גם באלו הי"ס של החכמה הנזכר דאריך, יש בה ד' שמות האלו של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן.

קג) והנה, כאשר נזדווגו חכמה דאריך בסוד הנשיקין עם המלכות שלה, שהיא בינה בערך כללות דאריך, והיא הגרון כנזכר. כדי להוליד או"א ולהוציאם שיהיו מלבישים את האריך, מהגרון שלו עד טבורא דיליה כנזכר. הנה אז יצתה טפת ההולדה הנזכר מן שם ע"ב שבחכמה הזו, כי לעולם טיפת הזרע אינה נמשכת אלא משם, ואותה הטיפה

אור פנימי

למדרגתם כנ"ל, וגם משיגים ג"ר דאורות, כי זה תלוי בזה, כנודע.

קג) חכמה דאריך בסוד נשיקין עם המלכות שלה שהיא בינה בערך כללות דאריך, והיא הגרון, כדי להוליד או"א וכו': כי הראש דא"א, הוא ע"ב דהיינו חכמה, שהוא שורש החכמה של אצילות, שה"ס מוחא סתימאה שבו, ונקרא סתימאה, משום דאתחפיא בקרומא מתחתיו, דלא לאתפתחא. כלומר: שהמסך שמתחתיו אינו נבקע לעולם, דהיינו אפילו בזמן שמשפיע טפת הזווג שלו, שהיא מורידה ה"ת מעינים דס"ג, וכלהו פרסאות מתבקעין, כלומר שהגבול שבהם מתבטל לשעתם, עד שמספיקים להעלות את האח"פ הנפולים שלהם, ולחזור ולחברם כמתחלה, כנ"ל. הנה הבקיעות האלו נעשו רק ממוחא סתימאה ולמטה, אבל הקרום שלו עצמו, אינו נבקע ואינו מתפתח, ונשאר סתום כמו שהיה, בלי שום שינוי. וענין הטפה שמורידה לס"ג, אינו מבחינת אור החכמה שלו, אלא רק מבחינת החסדים לבד. ומתוך שטפת חסד זו יוצאת מהחכמה המקורית דא"א, ע"כ די ומספיק לפתוח ולבקע הפרסאות של הפרצופים שלמטה ממנו. כנ"ל. כי הוא מוריד ה"ת מעינים והפרסאות מתבטלות לשעתן, ואו"א משיגים נה"י דכלים וג"ר דאורות, כי חסד דמו"ס נבחן כלפי התחתונים לבחינת חכמה.

וענין הגרון, כבר ידעת שהוא בחינת הבינה שיצאה לחוץ מהראש דא"א, שיצאה לחוץ מהראש דא"א, שזה נמשך עוד מהבינה המקורית דע"ס דאו"י, שחכמה ובינה הם בבחי' אחורים זה לזה, כי הבינה עומדת שם בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ יצאה הבינה לבר מראש דא"א, כי היא בבחי' אחורים לחכמה סתימאה, והיא יונקת רק אורות דחסדים מעתיק, כנודע.

וזה אמרו „נזדווג חכמה דאריך בסוד הנשיקין עם המלכות שלה" כי הם נבחנים לב' פרצופים עליון ותחתון, שהתחתון מקבל ממלכות דעליון, כנ"ל בדרושים הקודמים, שהתחתון מקבל מחיצוניות של המלכות דעליון. גם תדע, שהם המקבלים מבחינתם שכנגדם בא"ק, שחכמה סתימאה מקבלת מע"ב דא"ק, והגרון מקבל מהס"ג דא"ק.

טפת הזרע אינה נמשכת אלא משם: היינו טפת הזרע להולדות נשמות ותולדות, שהמה צריכים להארת חכמה, ואין הארת חכמה נמשכת אלא ע"י טפת חסד דחכמה

היתה בחינת או״א, ונתנה החכמה אל הבינה, שהיא סוד הגרון לעולם, בכל מקום כפי איזו בחי׳ אשר תהיה. ובינה זו, היא שם ס״ג, ונתלבשה אותה הטיפה שם בסוד עיבור, ואז יצאו שם או״א מן הגרון הנזכר, ויצאו שניהם שוים, כחדא נפקי כחדא שריין כו׳. והטעם לדבר מפני שיצאו משם ס״ג לבדו, שהוא הגרון כנזכר.

קד) ואמנם, כשנזדווגה החכמה הנזכר עם בינה, שהיא הגרון, לצורך זו״ן, לא היה ע״ד הנזכר, לפי שהיה מוכרח, שיהיו ב׳ המאורות האלו בלתי שוין, ויהיה זה גדול מזה, זה מאור הגדול וזה מאור הקטן, להנהיג התחתונים כמ״ש, ולכן בזה הזווג של עתה, לא שימש שם ס״ג רק דרך מעבר לבד, ויצתה הטיפה משם ע״ב. כי כל טיפה אינה יוצאה אלא משם כנזכר, ועברה דרך מעבר בעלמא דרך שם ס״ג, וירדה למ״ה וב״ן של זו החכמה, ושם קבלה ג״כ הארה משניהם, כי הם שרש זו״ן. ואז, משם מ״ה נמשך הז״א, ומשם ב״ן נמשך הנוקבא.

קה) ועתה, בהיות שיצאו מב׳ שמות נפרדים, שהם מ״ה וב״ן, ולא משם א׳, לכן יצאו בלתי שוין במעלתם, הז״א גדול מנוקבא, ולא כאו״א שיצאו שוין, להיותם יוצאין משם אחד דס״ג בלבד.

אור פנימי

סתימאה, שהיא מורידה הה״ת ומבקעת לפרסא, ומשפעת הארת חכמה, כנ״ל. ומכאן יוצא הכלל הזה, שאין טפת זרע דהולדה נמשכת אלא מבחינה ע״ב.

ונתלבשה אותה הטפה שם בסוד עיבור: כל עלית התחתון לעליון והתכללותו שם בזווג דעליון, נקרא בשם עיבור, אלא לבחינות זווג של קטנות נקרא עיבור א׳. ולבחינת זווג דגדלות נקרא עיבור ב׳.

יצאו שם או״א מן הגרון, כחדא נפקי כחדא שריין: פירוש, שאו״א הם לעולם בקומה שוה. הן בשעה שהם בזווג דלא פסיק. כדי להחיות העולמות, והן בעת הזווג דגדלות להולדות נשמות. וטעם הדבר הוא משום שאו״א דאצילות הם שניהם מבחינת הוי״ה דס״ג, אלא שיש להם גם מבחינת ע״ב דהתלבשות, ע״ד הס״ג דא״ק, שהטעמים שבו יש להם קומת ע״ב דהתלבשות, כנ״ל, וע״כ נבחן אבא שהוא בחינת קומת ע״ב דהתלבשות, ואמא היא קומת הס״ג. וכיון שאין בחינת ההתלבשות דע״ב יוצאת אלא רק ע״י העביות דבחי״ב דאמא שמשתתפת עמו, כנודע, ע״כ שניהם נבחנים לקומה שוה. ע״ד שביאר הרב בתחלת חלק ה׳ ע״ש.

קד) **הזווג של עתה לא שימש שם ס״ג אלא רק דרך מעבר לבד, ויצתה הטפה משם ע״ב:** פי׳ כי ידעת, שחכמה סתימאה דא״א היא ע״ב דאצילות, והגרון דאריך אנפין, היא הס״ג דאצילות. גם ידעת, שהגרון הוא בסוד אחורים על החכמה סתימאה, בסוד כי חפץ חסד הוא. וע״כ כיון שאו״א מקבלים את ג״ר שלהם מבחינת הוי״ה דס״ג עצמה שהוא הגרון, שחוקו להעלים על אור החכמה כנ״ל (דף תת״צ אות מ״ב ועי׳ באו״פ שם היטב) ע״כ נמצאים תמיד החסדים מכוסים

קו) ונבאר עתה מציאות טיפה זו. נודע, כי כל הטיפות הם בחי׳ צורת י׳ קטנה, כנזכר בתיקון ב׳ דף מ״ו, ויש בה ג׳ קוצין, והם סוד שלשה אותיות יה״ו, שהם סוד חכמה ובינה ודעת, כי גם משם נמשכה טיפה זו כנודע. והנה להיות, כי טיפה זו לא יצתה רק משלשה שמות ע״ב מ״ה ב״ן לבד, כי שם ס״ג לא הועיל לה רק למעבר בעלמא, לכן צריך שיהיה בטיפה זו׳ כללות ג׳ יה״ו: א׳ מע״ב, וא׳ ממ״ה, וא׳ מב״ן.

קז) ואמנם, להיות כי עבר דרך מעבר בשם ס״ג, לכן גם שם ס״ג נרמז בטיפה זו דרך רמז לבד, להורות, כי עבר בו דרך מעבר. והוא כי ג״פ יה״ו אלו הם בגימטריא ס״ג.

אור פנימי

באו״א עלאין, אע״פ שיש להם ע״ב דהתלבשות. וכל זה הוא מחמת התלבשות טפת הזווג דמו״ס בהוי״ה דס״ג, שהיא הגרון, מבחינת מה, שמעלים על אור החכמה.

אבל הזווג של עתה, שא״א העלה את נה״י שלו לחג״ת, שנבחן שעלה החזה דא״א למקום הגרון, ויסוד דא״א למקום החזה, כנ״ל. ונמצא שכל המקום הזה שמן הפה עד הטבור, שהיה מקודם בחינת חג״ת שהוא התפשטות הגרון מבחינת עתיק, הנה נעשה עתה לבחינת נה״י, דהיינו הבחינה שמחזה ולמטה, שאחר הפסק יסוד דעתיק. ונמצא שעם עלית החזה למקום הגרון נפסק בחינת האחורים של הס״ג אשר שם, כי כבר נבחן כמו המקום שלמטה מחזה שכבר נפסק המסך דעתיק. שז״ס שאומר הרב לעיל שיסוד דעתיק נבקע ונסדק לארכו ממטה למעלה. (דף תתק״כ אות פ״ט) כי כל אותו ההמשך שיסוד דעתיק מלובש בא״א, דהיינו מן הגרון עד החזה, שהיא כל כח הס״ג להעלים הארת החכמה, כנ״ל. הנה עתה מחמת עלית הנה״י דא״א לשם, שבחינת הגרון נעשה לחזה, נמצא מתבטל המסך דיסוד דעתיק לארכו של כל המקום הזה. וזה אמרו „בהזווג של עתה לא שימש שם ס״ג אלא בדרך מעבר לבד״ דהיינו כמבואר, שהמסך דס״ג שהיה בכל המקום הזה נבקע ונסדק, ואין עוד שם המסך דס״ג שיהיה אל האורות במה להתלבש ולהתעלם בהם, שזה מכונה דרך מעבר, כלומר, שאינם מתלבשים בהמסך שבו. והבן.

וצריך שתזכור בכל ההמשך שבכאן כי ענין ההעלם חכמה שבגרון, וענין התלבשות במסך דס״ג, שהם ענין אחד. כי הוא סוד כי חפץ חסד הוא, כנ״ל. גם ענין התלבשות יסוד דעתיק מגרון עד החזה דא״א, הוא ג״כ אותו הדבר, כנ״ל. כי כ״ז נמשך מבינת המקורית דע״ס דאו״י, שיצאה מחכמה, ונתנה אחוריה לחכמה, ואת פניה לינק חסדים מאור הכתר, דע״כ יצאה מהראש, שלא יכלה לקבל מא״א, מחכמה דראש, הרי שכל ענין יציאתה מהראש היה כדי להדבק בעתיק, והיינו היסוד העתיק, שנמשך מכחה עד החזה. ועי׳ בהסת״פ בסוף חלק ת׳.

קז) ס״ג נרמז בטיפה זו דרך רמז לבד להורות כי עבר בו דרך מעבר: פירוש, כמ״ש לעיל, (דף תתקכ״ב ד״ה וזה אמרו א״א) כי אע״פ שנה״י דא״א לקחו מקום החג״ת, מ״מ גם האורות דחג״ת עוד פועלים שם, כי אין העדר ברוחני. וע״כ אנו מבחינים שם: הן הנה״י דעתיק, והן הנה״י דא״א, וגם החג״ת הראשונים דא״א, כמ״ש בדברי הרב, בסוד הלבשתם והתכללותם זה בזה. וז״ש כאן ג״כ, כי אע״פ שחזה דא״א עלה במקום הגרון,

קח) והנה אחר שג׳ יה״ו אלו, הם ביסוד החכמה, שהיא החיך, אז נותנם בסוד זווג אל המלכות שבו, שהיא הגרון, שהיא בינה דכללות אריך כולו. גם תבין עתה סוד חקל תפוחין קדישין כי חקל תפוחין קדישין היא לעולם סוד המלכות, בהיותם יונקת מן הג׳ תחתונות נה״י, שאז נקראת חק״ל, כמבואר אצלינו בענין הקבלת שבת. והוא בסוד ג׳ יה״ו אלו שנעשים חקל, בהיותם יחד בנה״י.

קט) והנה כבר נתבאר, כי כיון ששם ס״ג שימש ג״כ למעבר בעלמא, ונרמז בג׳ יה״ו הפשוטים שהם בגימטריא ס״ג. לכן גם במילוים נרמז דרך רמז, והוא כי יה״ו דמילוי ס״ג, כזה: יוד, הי, ואו, הוא בגימטריא מ״ח, ועם חקל הנזכר הוא מקום, שהוא שם יהו״ה, כזה: יפ״י, הפ״ה, ופ״ו, הפ״ה. וזהו ג״כ סוד, הנה מקום אתי, פירוש, אות י׳, כי הטיפה הזו יצתה מן חכמה הנקרא י׳, וגם הטיפה עצמה היא י׳ כנזכר, ונעשית מקום.

קי) ונמצא כי עיקר מה שנגלה מטיפה זו, הוא יה״ו דההין שהוא מ״ב כנזכר, ובו מתלבשין ב׳ יה״ו האחרים. ולכן ז״ס מיין דכורין היוצאים מן החיך, שהוא יסוד חכמה דאריך, אל הנקבה גרון דאריך, שהיא מלכות שבחכמה, והיא בינה של כללות פרצוף דאריך. ואלו הם מ״ב זווגים הנזכר בתחלת ההקדמת דספר בראשית ע״ש.

אור פנימי

ונתבטל שם האחורים והמסך דס״ג, עד שאינו חשוב עוד להעלמה ולהתלבשות, אלא שעובר בו דרך מעבר, כנ״ל. מ״מ גם הס״ג פועל בו באיזה שיעור של התלבשות, אלא שאינו נרגש, להיות עיקר השליטה לנה״י דא״א שמה. ואותו שיעור שהס״ג פועל בו בהכרח, מתבאר בדרך הרמז. אשר ג׳ פעמים יה״ו בגי׳ ס״ג.

קט) גם במילוים נרמז דרך רמז, וכו׳ ועם חק״ל הנזכר הוא מקום וכו׳ וזהו ג״כ סוד הנה מקום אתי: מלכות נקראת שדה, שה״ס חק״ל, שהוא שדה בלשון הזוהר, וכבר נתבאר סוד זווג דנשיקין שהוא בשפתים אשר החכמה סתימאה משפיע מבחינת הנצח שבה, שהוא שורש ז״א. והגרון מקבל טפת הזווג בסוד ההוד שבה, שהוא בחינת שורש הנוקבא. עי׳ לעיל. והוד הזה ה״ס חק״ל הנ״ל. וכיון שהוא במקום הגרון, נמצאת הס״ג שנעשה מקום אל המלכות הנ״ל, שהיא המיתוק היותר גדול אל המלכות. ועל שם זה נרמז התלבשות הס״ג בטפת המוחין האלו. וז״ס הכתוב הנה מקום אתי וגו׳ הנאמר למשה. כי משה זכה לבינה עלאה, משום שזכה להתלבשות הס״ג בסוד המקום. והבן, (ועי׳ לעיל דף תתק״א ד״ה וזה אמרו משה) עש״ה. וז״ס את״י אות י׳: אהי״ה דיודין.

קי) גרון דאריך שהוא מלכות שבחכמה והיא בינה של כללות פרצוף דאריך: כבר

קיא) והנה נודע, כי אין טיפה יורדת מלמעלה שאין טפיים עולות מלמטה כנגדן. וצריך, שמהגרון שהיא מלכות של החכמה הנזכר, יעלו ב׳ טיפין, דמ״ן, ויהיו ב״פ מ״ב. והענין, כי הנה נתבאר לעיל, כי מהגרון הזה נעשו ב׳ כתרים של או״א, ונודע, כי הבינה היא שם אהי״ה, וכיון שאו״א נמשכים מגרון זה שהיא בינה דאריך, צריך שיהיו שם ב׳ בחינות, א׳ בצד ימין של הגרון שממנו יונק אבא, וא׳ בצד שמאל של הגרון שמשם יונקת אמא. ולהיות גרון זה בחי׳ בינה, לכן ב׳ בחי׳ אלו, הם כולם בבחי׳ אהי״ה כנזכר.

קיב) וא״כ, הם בגרון זה בשני צדדיו ב׳ שמות של אהי״ה, דוגמת שם א׳ של יה״ו שבחכמה שהיא מ״ב. והנה ב׳ הטיפות דמיין נוקבין הנז׳ הם ב׳ אהי״ה הנזכר, אשר שניהם בגימטריא מ״ב. אמנם ג״כ צריך שבכל א׳ מהם יהיה רמוז מ״ב כנזכר, שעולים ב׳ מ״ב ויורד מ״ב א׳. ויתבאר זה לקמן.

קיג) וכמו שג׳ יה״ו הנזכר יתחלקו בי״ס, של החכמה דא״א, ושורשם יה״ו א׳, כן יתחלקו ב׳ אהי״ה אלו בגרון לששה אהי״ה, בי״ס שבו. והוא כי גם בג״ר של הגרון, שבהם שם אהי״ה א׳, שהוא שרש אבא שבגרון, והוא במילוי יודין: אל״ף ה״י יו״ד ה״י. ואהי״ה ב׳ ג״כ דיודין, שהוא שרש אמא, כי כמו ששם יה״ו הוא כללות י״ס דחכמה, כן שם אהי״ה הוא כללות י״ס דגרון, אלא שיה״ו דחכמה נחלק לג׳ יה״ו כנזכר, ואהי״ה של הגרון נחלק לו׳ אהי״ה, יען יש בו כללות אבא ואמא.

קיד) ונמצא פי ג״ר של אהי״ה של כללות הגרון, יש שם שני אהי״ה דיודין. ואחר כך בתלת אמצעים של אהי״ה שבכללות הגרון יש ב׳ אהי״ה דמילוי אלפין, ואחר כך בתלת תחתוניות של אהי״ה דגרון יש ב׳ אהי״ה דמילוי ההי״ן. גם כמו שהג׳ יה״ו של החכמה, נכללו ביה״ו האחרון של מ״ב, כן בבינה, הו׳ אהי״ה נכללו בב׳ אהי״ה שהם בגימטריא מ״ב.

אור פנימי

ידעת שאין העליון משפיע לתחתון אלא מבחינת המלכות החיצונית שלו, (כנ״ל דף תתקי״ג ד״ה חיצוניות) ומבחינה זו נבחן הגרון שהיא מלכות דחכמה סתימאה. אמנם מבחינת עצמו היא בינה וס״ג דכללות הפרצוף.

קטו) אמנם ההפרש הוא, כי שם בחכמה שהיא טיפת מיין זכרים היורדים מלמעלה למטה, לכן ירדו ב׳ יה״ו העליונים, ונכללו ביה״ו התחתון. אך כאן בבינה, שהיא טיפת מיין נקבות העולות ממטה למעלה, הוא להפך, כי נכללין ד׳ אהי״ה האמצעים ותחתונים בב׳ אהי״ה העליונים דיודין שהם ג״כ מ״ב.

קטז) וכבר נתבאר, כי פסוק, ויאמר אהיה אשר אהיה, נדרש על ענין דרוש זה. ודע, כי אלו הב׳ אהיה העליונים דיודין הנז׳ פה, אלו הם, ב׳ אהי״ה שבפסוק הנזכר ויאמר אהיה אשר אהיה שהם, בחו״ב שבי״ס הגרון, שהוא הבינה, והכתר שבי״ס אלו שבגרון, הוא רמוז, במלת אשר שבין ב׳ האהי״ה, כי הוא קו אמצעי בין חו״ב.

קיז) וכן עד״ז הם אהי״ה אשר אהי״ה בחג״ת דגרון, והתפארת הוא, אשר, שיש ביניהם. וכן אהי״ה אשר אהי״ה בנה״י, ואשר, הוא היסוד שביניהם אמנם בפסוק לא נזכר רק ג׳ העליונות הנז׳, יען כי כל אלו נכללים בהם כנזכר, יען עולים מתתא לעילא בסוד מ״ן, ונכללים בב׳ אהיה העליונים.

קיח) גם כמו שג׳ יה״ו שבחכמה נרמזו בהם שם ס״ג כנ״ל, כן כאן בגרון הם ו׳ אהי״ה שהם ב״פ ס״ג: א׳ כנגד אבא, וא׳ כנגד אמא. גם כמו שהג׳ יה״ו שבחכמה נרמזו בחיך, בסוד גיכ״ק כנ״ל, כן אלו האהיה

אור פנימי

קטו) מיין זכרים היורדים מלמעלה למטה לכן ירדו ב׳ יה״ו עליונים ונכללו ביה״ו התחתון: כי ג׳ יה״ו הם: א׳ הוא ע״ב, ב׳ הוא מ״ה ג׳ הוא שם ב״ן, כנ״ל בדברי הרב. והנה כשחכמה סתימאה מזדווג על המ״ן, דאו״א שעלו אל הגרון, שה״ס ב׳ אהי״ה כנ״ל, הנה יוצאת על המ״ן קומה שלמה דחו״ב ותו״מ שהם עסמ״ב. אלא שהס״ג אינו בחשבון כנ״ל, ואין כאן אלא ג׳ בחינות ע״ב מ״ה ב״ן. וכשקומה הזו יורדת לגרון מלמעלה למטה, הרי כל הג יה״ו באים ביסוד דחכמה סתימאה, שהוא יה״ו דב״ן, שהוא החיך, כנ״ל בדברי הרב.

מיין נקבות העולות ממטה למעלה הוא להיפך, כי נכללים ד׳ אהי״ה האמצעים ותחתונים, בב׳ אהי״ה העליונים דיודין: כי גם הג׳ אהי״ה הם מבחי׳ ע״ב מ״ה ב״ן, שהם כל הקומה דאבא ואמא שמגרון דאריך אנפין עד החזה. כדברי הרב, ומתוך שהחזה דא״א עלה למקום הגרון, הרי העלה כל קומת או״א אל הגרון, אשר שם ב׳ אהי״ה דיודין העליונים, שז״ס התכללות ג׳ גו ג׳, הנקרא עלית מ״ן אשר בעיבור א׳ נכללים ג׳ דנה״י בג׳ דחג״ת, ובעיבור ב׳ לגדלות, נכללים גם הג׳ דחג״ת בג׳ דחב״ד. ועליה זו נקראת בשם עלית מ״ן, או התכללות בזווג דעליון, או עיבור, כנודע. וז״ש, מ״ן

הנכללין בב׳ אהיה העליונים כנז׳, יש בהם מ״ב ב״פ, שהם בגימטריא אחה״ע, שהם אותיות הגרון.

קיט) והענין, כי כמו שכל בחי׳ הגרון הם כפולים מן החכמה, בסוד טיפה מלמעלה וטיפים מלמטה כנזכר, גם כאן צריך להיות כן, כי שם בחכמה היה יה״ו האחרון, שבו נכללו האחרים, היה בסוד מ״ב כנ״ל, ופה בגרון, הב׳ אהיה עליונים, שבהם נכללים התחתונים, הם בגימטריא מ״ב א׳ לבד, וצריך שיהיו ב״פ מ״ב לטעם הנזכר.

קכ) והנה הוא באופן זה, כי בכל אהיה מאלו הב׳ יש מ״ב אותיות עם הכולל: ד׳ בפשוט, וי׳ במילוי, וכ״ז במילוי המילוי, הרי ב״פ מ״ב בב׳ אהיה הנזכר. וזהו הטעם שנק׳ בינה אמא, בסוד האהיה שבה, שיש בו א״ם אותיות.

קכא) והבן עתה ותראה, כי אע״פ שטיפת הנקבה כפולה מטפת הזכר, הנה שרשי הטיפה הנוקבית נמצא גם בזכר. והענין, כי הנה טיפת

אור פנימי

העולות ממטה למעלה וכו׳ נכללים כולם בב׳ אהיה העליונים.

קכא) שרשי הטפה הנוקבית נמצא גם בזכר: כי הזכר משפיע לנקבה מבחינת המלכות של עצמו, אלא שהמסך של הנקבה העולה לנגדו, נכלל ג״כ במלכות דזכר, כנ״ל בסדר השפעת המוחין מעליון לתחתון. ונמצא שורש המ״ן נמצאים בהכרח בזכר. כי ע״כ נבחן הגרון למלכות דחכמה סתימאה. כנ״ל.

בעתיק ואריך עדיין לא נתחלקו וכו׳ שרש או״א כלולים יחד בשם יה״ו דמ״ב הזה ואח״כ בגרון, וכו׳ המ״ב שלה בב׳ שמות דאהי״ה וכו׳ ושניהם מ״ב אחד: הנה בדיבורים אלו, נתן הרב לנו, התמצית היוצא מכל הדרוש הארוך הנ״ל, בשם מ״ב דיה״ו, ושם מ״ב דאהי״ה. וע״כ נזכיר בקיצור את כל האמור עד הנה, בהזווג דנשיקין דחיך וגרון, ונבאר אותם בעמקות יתרה, ואז נבין דבריו שבכאן.

והנה כללות הדברים, כי העלה א״א את הנה״י שלו לחג״ת שלו, וגם העלה את ב׳ אהי״ה התחתונים שהם ב׳ אהי״ה דנה״י דאו״א, וב׳ אהי״ה דחג״ת דאו״א, שהם ב׳ אהי״ה: דנה״י דגרון דא״א ואהיה דחג״ת דגרון דא״א, והביאם לב׳ אהי״ה העליונים דיודין שבגרון, שהם חב״ד שבגרון, ושם נעשו ב׳ אהיה התחתונים דההין, שהם נה״י דאו״א, ונה״י דגרון, המה נעשו לב׳ טפין מ״ן למו״ס דא״א שהם יחד גי׳ מ״ב, כי ב״פ אהיה פשוט, עולות מ״ב. ואז נזדווג מו״ס על המ״ן האלו, והוריד טפת מ״ד, המתבארת בהשם יה״ו דההין שבגי׳ מ״ב. ונתחברו המ״ן והמ״ד וירדו ליסוד דא״א, המלובש ביסודות דאו״א, ואז נזדווגו גם או״א על המ״ן האלו, וממ״ן ומ״ד אלו נולד ז״א. ותדע שמ״ש הרב כאן, שב׳ אהיה העליונים דיודין נעשו לב׳ טפות מ״ן, הכוונה היא, שהב׳ טפות מ״ן נתלבשו בהם. כי ב׳ טפות מ״ן העיקרים דז״א, הם ב׳ אהי״ה

הזכר הוא יה״ו דב״ן, שהיא מ״ב כנ״ל, ויש בה שורש ב׳ טיפות לצורך או״א, אלא שלהיות כי בעתיק ובאריך, עדיין לא נתחלקו ונתפרשו הזכר

אור פנימי

דההין דוקא, שאין במילוי שלהם רק כ״ה אותיות, כמ״ש הרב להדיא בע״ח שט״ז פ״ג, בסו״ה כ״ה תאמר אליהם. ע״ש.

ועתה נבאר הדברים היטב. והנה ידעת סוד שם מ״ב, שהוראתו על ג׳ הפרצופים שלמעלה מטבור דא״ק, שהם פרצוף גלגלתא, שה״ס הוי״ה פשוטה, וע״ב, שהוא המילוי הא׳ ביודין, של הוי״ה הפשוטה. וס״ג, שהוא המילוי הב׳ בג׳ יודין וא׳ של הוי״ה זו. ולפיכך גם בפרצופי האצילות, נבחנים ג׳ הפרצופים: א״א, או״א, וישסו״ת, שהם בבחינת השם מ״ב, כלומר שהם מקבלים מבחינה שכנגדם בג׳ פרצופי א״ק העליונים מלמעלה מטבור שלו, שעם זה נבחנים גם הם בכל שלימותם. ותזכור, שבכ״מ שהרב עוסק בשלימות מבחינה זו דלמעלה מטבור דא״ק, הוא מרמז עליו בסוד השם דמ״ב. וכן בעלי הזוהר.

ובזה מובן לנו מה שבג׳ פרצופים העליונים דאצילות, שהם: א״א, או״א, וישסו״ת, לא הוצרך בהם זווג דנשיקין, שפירושו זווג דע״ב ס״ג המוריד ה״ת מעינים ומבטל לפרסא לשעתו, לתחלת אצילות שלהם. אלא רק לגדלות שלהם, דהיינו להמציא להם נה״י חדשים ע״י הורדת ה״ת, שאז יוכלו לקבל הג״ר דאורות כנ״ל. אמנם לזו״ן הוצרך זווג דנשיקין הגדול, גם לצורך הזווג דעיבור שלהם. ובהנ״ל תבין, כי בהיות הג״ר דנקודים, וכן הג״ר דאצילות בבחינות השם מ״ב, שהמה שלימים אגב שורשם, לפיכך הספיק הגדלות דעליון, לברר תכף עמו יחד גם גו״ע דתחתון, עוד בהיותו בעלי עליון, בסוד רוחא קדמאה, כנ״ל, ומה גם כי אפילו הכלים דאחורים שלהם לא נפלו לבר מאצילות. משא״כ ז״ת של הנקודים, שהם אינם מבחינת השם מ״ב, אלא מבחינת נה״י דא״ק שלמטה מטבורו, כנ״ל, אשר תכף עם צמצום ב׳ דא״ק, המה נפלו ויצאו לבר מאצילות, בסוד ב״ש תחתונים דנה״י אלו, כנ״ל, ואע״פ שבעת גדלות של ע״ס דנקודים, בעת שנה״י דא״ק קבלו האור חדש דבקע לפרסא, חזרו אז ב״ש תחתונים אלו מבי״ע לאצילות, שה״ס הו׳ ונקודה, שיסוד דא״ק השפיע אותם ליסודות דאו״א דנקודים, כנ״ל. אמנם לא נתקיימו כן, אלא חזרו ונפלו לבי״ע, והכלים שלהם נשברו פנים ואחור. ולפיכך אע״פ שישסו״ת העלה את אח״פ שלו, בעת גדלותו, אשר גו״ע דז״א דבוקים בהם, מ״מ עדיין אין הם יכולים לקבל תיקון ע״י אור חדש דבקע לפרסא שקבלו ישסו״ת, משום, שאור חדש הזה בא משם ע״ב דא״ק, ונודע שע״ב דא״ק מסתיים על הטבור. ונמצא גם באצילות אין הארת הע״ב יכולה להתפשט אלא בסוד השם מ״ב, דהיינו עד הטבור דא״א לבד. וכיון שגו״ע דז״א הם מבחינת ז״ת דנקודים, ששורשם הוא מלמטה מטבור דא״ק, ע״כ אין הם יכולים לקבל משהו אור מאור חדש דבקע לפרסא, שהמשיך הגדלות דאח״פ בישסו״ת. והבן זה היטב. כי כאן הוא כל ההפרש בין הזו״ן אל הג״ר.

והנה לפי זה יש לשאול, א״כ איך יכלו ג״ר דנקודים ונה״י דא״ק לקבל מאור חדש דע״ב ס״ג דבקע שם לפרסא שיצאה הגדלות שלהם. כנ״ל. כיון שגם הם מקומם למטה מטבור דא״ק, אשר הארת ע״ב ס״ג אינה מגיעה שם, כמבואר. אכן התשובה על זה, היא תיקון הקוים שנעשה שם, שפירושו העלאת נה״י לחג״ת. כי מתחלה יצא הקטנות דנקודים מבחינת ה״ת בעינים. ולא יצא מהם אלא בחינת ראש תוך, דהיינו גו״ע, שבחינת הרוח בגלגלתא, ובחינת הנפש בעינים, ועד״ז בנה״י דא״ק, להיותו הפנימיות של ע״ס דנקודים, בהכרח

ונקבה כל אחד בפני עצמו, כנודע, ולכן עדיין היו שרש או״א כלולים יחד בשם יה״ו דמ״ב הזה.

אור פנימי

הוא נוטל מתחילה להחיצוניות, כי הוא המשפיע לחיצוניות כנודע. והנה הארה זו דגלגלתא ועינים, נמשכת מבחינת ממעלה מטבור דא״ק. כי זה הכלל, בכל מקום שתמצא ע״ס של פרצוף, ואפילו אם הוא כולו מבחינת למטה מטבור, מ״מ מקבלת כל בחינה מבחינה שכנגדה בעליונים, באופן, שחב״ד חג״ת שלו מקבלים מן חב״ד חג״ת שבכל העליונים, שהם בהם למעלה מטבור, ונה״י שבהם מקבלים מן נה״י שבכל העליונים, שהם בהם למטה מטבור. וע״כ גו״ע שיצאו בעת קטנות בג״ר דנקודים מבחינת ה״ת בעינים, כיון שהם מבחינת הכלים דגלגלתא ועינים, שהם בחינת חב״ד חג״ת דכלים, כנודע, ע״כ המה מקבלים מבחינה שכנגדם בא״א, שהוא למעלה מטבור. והנה עם זה תבין בפשיטות איך יכלו ג״ר דנקודים, וע״ס דנה״י לקבל מן הזווג דע״ב ס״ג שהם בחינת השם מ״ב. כי באמת גם הם יצאו רק מבחינת למעלה מטבור בלבד, וגם הם שייכים מבחינת הכלים שלהם לבחינת השם מ״ב.

ובזה מתבררים הדברים, מה שאנו אומרים תמיד. שאור חדש דבקע לפרסא הנמשך אל הפרצופים, אינו מספיק לבטל את הפרסא שבין אצילות לבי״ע, באופן שיתקנו הבי״ע במקומם, וישובו לבחי׳ אצילות. אלא רק להעלות את אח״פ הנפולים לבי״ע, אל למעלה מפרסא של האצילות. ובאמת יש לתמוה, ממה נפשך אם האור החדש דע״ב מבטל הפרסא, א״כ ישובו ג׳ עלמין דבי״ע להיות אצילות במקומם למטה. ואם אינו מספיק להאיר אותם במקומם, איך הוא מועיל להם להעלותם לאצילות. ובאמור מובן היטב מאד, כי ידעת, שענין הפרסא שנעשה בין אצילות לבי״ע, הוא ההפרש בין גו״ע דנה״י דא״ק, שקבלו מה״ת בעינים, ובין אח״פ שלו, שיצאו לבר מאצילות, ולמטה מסיום הקו, שהיא מכח ה״ת בעינים. ולפיכך גם האור החדש, שנה״י דא״ק אלו קבלו מע״ב ס״ג, דבקע לכללהו הפרסאות, הנה אור זה לא יכול להתמשך למטה מגו״ע דנה״י דא״ק, שהם בחינת חב״ד חג״ת שלו, כנ״ל, משום שבעינים הוא מקום סיום החג״ת שלו, דהיינו הטבור, ואין אור ע״ב יכול, להמשך למטה מטבור. כנ״ל. כי רק בחי׳ גו״ע, שהם בחינת חב״ד חג״ת דכלים, שהם מקבלים מכל העליונים מבחינת חב״ד חג״ת דעליונים, ע״כ המה יכולים לקבל אור ע״ב הנמשך בחב״ד חג״ת אלו. אמנם מטבורו דע״ס דנה״י, ולמטה, שהוא מפרסא שמתחת, האצילות ולמטה, כיון שגם בעליונים אין אור ע״ב מגיע לשם, הרי גם בע״ס דנה״י דא״ק שקבלו אותו האור, הנה הוא מסתיים גם בהם על הטבור, ואינו מתפשט למטה מטבור, אף משהו. וע״כ היו יכולים בכח האור החדש רק לבטל את הפרסא הדבוקה בהם על הטבור, אבל להמשיך אור דע״ב לבי״ע לא היו יכולים, וע״כ העלו את הב״ש תחתונים אל המקום שלמעלה מטבור שלהם ועד״ז כל פרצופי אצילות, המה יכולים ע״י האור דע״ב, רק לבטל הפרסא הדבוקה מתחת רגליהם, שבזה יכולים אח״פ שלהם לעלות למעלה מפרסא, אבל אינם יכולים להמשיך האור דע״ב עצמו למטה מפרסא, כיון שהוא בחינת למטה מטבור הכללי. דהיינו על פי ערך הנה״י דא״ק, שעליהם סובב כל התיקון. כנודע.

ובזה מתבאר לך הטעם סוד השבירה, כי בשעה שיסוד דא״ק השפיע המ״ן דר׳ ונקודה אל הפה דאצ״א, שהם בחינת גו״ע דכלים של ע״ס דנקודים, כנודע, הנה נזדווגו או״א עליהם בזווג דסב״ם, והמשיכו עליהם האור דע״ב ס״ג, ונתקיימו שם הישב

קכב) ואחר כך בגרון, אשר שם התחיל התלבשות או״א שם, והתחילה הנקבה להפרד מהזכר, לכן טיפת הנקבה שבגרון היה המ״ב שלה בב׳ שמות של אהיה העולים מ״ב כנזכר. ונמצא כי כ״כ גדול יה״ו שם א׳ דזכורא, שהוא בגימטריא מ״ב, כמו ב׳ טיפות דנוקבא שהם ב׳ שמות דאהיה, ושניהם מ״ב א׳.

קכג) ונמצא, כי או״א נשרשו גם בזכורא שהיא חכמה דאריך, אלא שהיה באחדות וגם נשרשו שניהם בנוקבא בינה דאריך, אלא שהיה בפירוד, בב׳ שמות דאהיה. הרי נתבאר, כי הכל בחי׳ א׳, וכל מה שיש בגרון יש בחיך, אע״פ שבגרון הוא כפול כפלים מן החיך, כי כל כך טיפה אחת מן החיך, כמו ב׳ הטיפות של הגרון, אלא שבגרון נתחלקו לב׳ לסיבה הנ״ל.

קכד) ונתבאר, איך הוא טיפת מ״ב א׳ מיין דכורין מן החכמה שהוא יה״ו דמילוי ההי״ן, והם ב׳ טיפות מיין נוקבין, ב׳ שמות אהיה דיודין שהם בפשוט ובמילוי ובמילוי המילוי, ב״פ מ״ב אותיות. והרי נתבאר זווג זה העליון דנשיקין דאריך, שהם מחכמה מוחא סתימאה דביה, עם הבינה שבו דאריך, שהיא בגרון, ע״י החיך שהוא יסוד החכמה כנ״ל. ולהיות זה הזווג בפה נקרא זווג דנשיקין. והבן עתה ענין הנשיקין הנזכר בכל מקום, שהוא זווג החיך עם הגרון.

אור פנימי

כתיקונו. אמנם בשעה שנתפשטו הז״ת משם למקומם ונמשכו עד בי״ע, והאור דע״ב לא היה יכול להתפשט עמהם, כי אינו יכול לרדת ממטה לטבור, כנ״ל, נמצא, כי בשעה שבאו למטה מטבור, שהוא למטה מפרסא דאצילות, אשר האור החדש דבקע לפרסא, נעלם מהם לגמרי, ומאחר שהאור הזה נעלם, הנה תכף חזר כח הה״ת בהפרסא, ונחתכו גם מאצילות, כלומר, שלא היו יכולים אפילו לחזור ולעלות לאצילות, כי כבר הה״ת שולטת בהפרסא. והבן היטב. כי ע״כ נשברו פנים ואחור, כלומר אפילו בחינת גו״ע שבהם, שהיו ראוים לקבל את האור החדש דע״ב, מ״מ גם המה נשברו, משום שנתפשטו מתחת לטבור הכללי, שהוא הפרסא דאצילות, שמתחת היסוד דא״ק, וזכור היטב את ההבחן בין גו״ע שהם כלים דפנים, דהיינו חב״ד חג״ת, ובחינת אח״פ דכל מדרגה, שהם כלים דאחור, דהיינו בחינת נהי״מ.

ועם זה נתבאר היטב, איך שבכל העליונים, דהיינו מבחינת הג״ר של הנקודים, שהם ג׳ הפרצופים: עתיק, א״א, ואו״א וישסו״ת, הם לא נצרכו לזווג דנשיקין, רק למוחין ונה״י, כי הקטנות שלהם, שהם גו״ע, נתקנו ביחד עם הגדלות דעליון, להיותם דבוקים עמהם במדרגה אחת כנ״ל. אבל ז״ת דנקודים, שהם נתקנים בזו״ן דאצילות, אע״פ שהרשימות שלהם נשארו במלכות דאצילות, שהיא עתה מלכות דא״א, עכ״ז אינם נחשבים למדרגה אחת עם הג״ר, שהרי אפילו הג״ע שלהם נפלו ג״כ לבי״ע. וע״כ אפילו הגו״ע שלהם, אינם עולים עם גדלות דישסו״ת,

קכה) והנה זה הטיפה דכורא, שיצתה מן החכמה, אל הבינה שהוא בגרון דאריך, ונתערבה שם עם ב׳ טיפות הנקבות, הנה הוא לצורך תיקון זו״ן. וז״ס הפסוק, ויאמר אהיה אשר אהיה כו׳, והענין כמ״ש אצלינו בסוד כונת יציאת מצרים בליל פסח, כי אז היה הז״א בחי׳ עיבור תוך אמא ורצה השי״ת להודיע למשה, כי עתה היה נולד הז״א, שהוא ענין יציאת מצרים, והודיעו התחלת הדבר איך היה.

קכו) כי בתחילה היה הזווג דא״א בסוד הנשיקין כנזכר להוציא זעיר ונוקביה על ידי ב׳ אהיה אלו הנז׳, שהם בגרון דאריך, שהם ב׳ אהיה לצורך זו״ן, אחד לז״א, ואחד לנוקבא, והבן זה. כי כמש״ל, שהם ב׳ אהיה כנגד או״א, כן משם נמשך אל הז״א ואל הנוקבא. ואלו הב׳ אהיה הם מש״ה, אהיה אשר אהיה, כמבואר לעיל, אחר כך ירדו טיפות אלו ליסוד דאריך, ומשם למלכות דאריך, ומשם לאבא, ומשם לאמא, כמ״ש בפרק הבא בע״ה. ושם באמא נשאר בסוד עיבור, ושם נתקן לגמרי. ואמא זו, היא סוד שם אהיה הג׳, כמ״ש אהיה שלחני אליכם.

קכז) ואחר כך כשנולד ז״א, הנקרא שם הוי״ה כנודע, אז נאמר כה תאמר אל בני ישראל ה׳ אלהי אבותיכם כו׳ כי כבר נולד ז״א, ונתגלה שם, שם ההויה. ונחזור אל הענין, כי חכמת א״א הוריד טיפת דכורא, שהוא יה״ו דההי״ן, שהוא מ״ב בגרון שלו שהיא הבינה, ושם נכללה תוך ב׳ טיפות ב׳ אהיה שהם מיין נוקבין, ונמצא מה שמתגלה עתה, הם ב׳ אהיה שבגרון, שהם ב״פ מ״ב כנזכר.

אור פנימי

שהם מבחינת השם מ״ב, ואין להם דבר, אפילו עם הפרסא דבי״ע, כי רגליהם מסתיימים למעלה מטבור של א״א דאצילות. כי רק עתיק וא״א, מסתיימים על הפרסא דאצילות. כנודע.

גם צריך שתזכור, שאותם ב׳ הפרצופין: הלמטה מטבור דא״ק הפנימי והע״ס דנקודים, שהרב עוסק בהם שם, הם בחינת תנה״י דפרצוף הכתר דא״ק, ובחינת תנה״י דפרצוף הס״ג דא״ק. שהם מלבישים זע״ז. כי ע״כ נזדווג יסוד דא״ק עם או״א דנקודים, והשפיע להם את הו׳ ונקודה שהם זו״ן. והבן זה היטב, כי מצד הקטנות דנקודים, שיצאו מבחינת הה״ת בעינים, המה נחשבים ודאי לפרצוף נפרד מן הס״ג דא״ק, אלא שהם מלבישים עליו. אמנם מצד הגדלות דנקודים, אחר שקבלו האור החדש דבקע לפרסא דרך הטבור דפרצוף הכתר דא״ק, ואו״א שבו לראש, הנה אז המה משתוים לגמרי עם פרצוף הס״ג דא״ק, כי אותו צמצום דה״ת בעינים, שעשה את ע״ס דנקודים לפרצוף נבדל מן הס״ג, הנה זה כבר נתבטל בהם, ואין עוד מה שיבדילם זה מזה. ובזה תבין ביותר, ענין הזווג דיסוד א״ק עם הפה דראש דאו״א דנקודים. כי עתה אין עוד הפה הזה דאו״א דנקודים, אלא רק בחינות יסוד דס״ג דא״ק, כי עתה כבר מחובר פרצוף הנקודים לפרצוף הס״ג, ונחשב לתנה״י דס״ג

* קכח) הנה אחר שהיה זווג עליון דאריך בחו״ב שבו, ונכללה טיפת הזכר תוך טיפת הנקבה, והיתה בחי׳ ב״פ מ״ב כנ״ל, כי אלו הם הנגלים כנ״ל. הנה אחר כך, ירדה טיפה זו עד היסוד דאריך עצמו, ונמצא עתה, כי יש ביסוד דאריך ב״פ: מ״ב, מ״ב.

קכט) וז״ש בפרשת בראשית ד״א. וכמה דדיוקנא דברית אזדרע במ״ב זווגין. פירוש, כי היסוד דאריך הנקרא ברית, נזרעו בו מ״ב זווגין, ר״ל מ״ב זוגות כי הם ב״פ מ״ב כנזכר, שירדו מן הגרון בו ונזרע מאלו המ״ב זוגות כפולים שהם שני פעמים מ״ב כנזכר.

קל) גם אם נראה לפרש, כי טיפת דכורא היא מ״ב א׳, יה״ו דההין כנ״ל, וב׳ הטיפות נקבות, אע״פ שהם שני פעמים מ״ב, עכ״ז בפשוטן אינם רק אהי״ה ב״פ, שהם בגימטריא מ״ב לבד, ואלו ב״פ מ״ב, הם המ״ב זווגים כפולים דאזדריעו בברית קדישא דאריך.

קלא) והנה נתבאר לעיל, סדר התלבשות כל הפרצופים לצורך זווג זה, שהוא לצורך זו״ן, ונתבאר שם, כי נצח דאריך מתלבש תוך אבא, והוד דאריך תוך אמא, והיסוד דאריך נעשה סוד הדעת המכריע בין אבא לאמא, שהוא בב׳ היסודות שלהם, כי חצי יסוד הימני דאריך נתון ביסוד דאבא, וחציו השמאלי נתון ביסוד דאמא.

קלב) והענין, כי אין בא״א נקבה נפרדת ממנו, אמנם כל צד הימין שבו הוא זכר, וכל צד שמאלו הוא נקבה. ונמצא, כי כן עד״ז היסוד שלו כלול מזכר ונקבה, כמו התמר, בסוד צדיק כתמר יפרח. ויהיה חציו הימני זכר, וחציו השמאלי נקבה, והוא בחי׳ היסוד זכר, ובחי׳ העטרה שלו נקבה, כי העטרה היא בחינת מלכות דא״א, ואז ניתן בחי׳ חציו הימני ביסוד דאבא שהוא ג״כ זכר בסוד מיין זכרים. וחציו השמאלי, ביסוד דאמא, שהיא ג״כ נקבה בסוד מ״ן.

אור פנימי

דא״ק, דהיינו למקום הלבשתו לס״ג. וכבר ידעת, שג״ר דנקודים מלבישים מטבור ולמטה דס״ג ומסתיימים בשוה עם סיום הת״ת של הס״ג דא״ק. ונמצא פה דראש דאו״א במקום הסיום דת״ת, שהוא פי יסוד, בערך הס״ג. באופן, שהיה כאן זווג של פרצוף הכתר דא״ק עם פרצוף הס״ג דא״ק. והבן היטב.

ובזה תבין, ששה השמות אהי״ה של או״א, מגרון עד הטבור. שהם אהיה דיודין ודאלפין, ודההין: שד׳ אהיה דיודין ודאלפין, הם חב״ד חג״ת דאבא ודאמא, המסתיימים

• מבוא שערים ש״ה ח״א פרק ה׳.

קלג) ועל ידי התלבשותו באלו ב׳ היסודות, שהם זכר ונקבה דאו״א, אז נזדווג האריך מיניה וביה, יסוד בעטרה, בסוד זווג תחתון. ונתן היסוד בעטרה אותם הטיפות שנמשכו אליו מבחי׳ זווג עליון דחכמה וגרון הנ״ל, והוציא לזו״ן בבחינת תלת כלילן בתלת.

קלד) והאמת, כי אין האשה מתעברת מביאה ראשונה עד שיעשה אותה כלי, ע״י ההוא רוחא דשביק בה בביאה ראשונה, ואחר כך מביאה ב׳ מתעברת. אמנם כאן להיות שנוקבא דאריך, אינה בחי׳ נפרדת ממנו, אמנם היא כלולה בו כנזכר, לכן לא הוצרך לעשותה כלי, ונתעברה מביאה ראשונה. ואמנם עכ״ז, הוצרך להיותו חציו הימין ביסוד דאבא בסוד מיין זכרים, וחציו השמאלי ביסוד דאמא בסוד מ״ן.

קלה) ובזה תבין מש״ל, כי עיקר הזווג הזה הוא בא״א, אך או״א לא שמשו עתה, רק שהזווג נעשה על ידי התלבשות אריך בהם, וכבר נתבאר עתה מה היה צורך התלבשות יסוד דאריך בהם, ומזה תבין ענין יעקב שהוליד לראובן מטיפה ראשונה בביאה ראשונה, כמש״ה כחי וראשית אוני, וכמשז״ל כל מעכות של בית רבי תמר שמן, ובאצבע היו, ולא הוצרכו לביאה שניה. והענין מכח זה דאריך נמשך אליהם כנזכר. היותו של היסוד שלו כלול מזכר ונקבה כמו התמר, לא הוצרך לביאה שניה, וז״ש ותמר שמן, והבן זה.

אור פנימי

בחזה דא״א, שהם בחינת גו״ע שלהם, שהם סוד ס׳ כנ״ל. וב׳ אהיה תחתונים הם בחינת נה״י דאבא ודאמא, שהם בחינת ם׳ סתומה כנ״ל. וטעם המילויים אלו, כבר נתבאר לעיל (דף תס״ג תשובה א׳) כי המילוי עם יודין, מורה, ששורשו מן צמצום א׳ לבד, ואין בו מצמצום ב׳ כלום. ומילוי אלפין, מורה רק על בחינת מסך דצמצום ב׳, שיש בו בחינת ה״ת בעינים. עש״ה. וע״כ קומת ס״ג דאצילות, הנמשכת מס״ג דא״ק, אשר למטה מטבור שלו כבר נתחברה הה״ת בעינים, ע״כ בחינת הואו דס״ג כבר היא במילוי אלף, משא״כ למעלה מטבור דס״ג, שהם חב״ד חג״ת שלהם, ה״ס מילוי יודין, כי בהם עוד לא נתחברה ה״ת משורשם. אמנם בחינת נה״י דס״ג שהם ה״ת שלה, אין בהם מילוי אלף, כי הנה״י דס״ג הם בחינת כל ז״ת של הנקודים, שהמה יצאו מתחילתם מבחינת האור החדש דע״ב ס״ג דבקע לפרסא, דהיינו שביטל לצמצום ב׳, כי ע״כ נתפשטו לבי״ע. וע״כ ההי״ת דס״ג נשארה כמו כל הפרצוף שלה, רק במסך דצמצום א׳, וע״כ גם ההי״ת של הס״ג הוא במילוי יוד. משא״כ פרצוף ע״ב דאצילות, המקבל מבחינה שכנגדו מיו״ד דא״ק, ע״כ כולו מילוי יודין. כי ע״ב דא״ק לא היה לו שום חיבור עם ה״ת כלל.

אמנם תדע כי ענין מילוי אלפין זו, נאמר בעיקר רק על בחינת הגדלות של הפרצופים האלו דהיינו אחר שהורידו ה״ת מעינים שלהם, כי זה הוראת אות הא׳, שהמים העליונים המרומזים בי׳ עלאה,

קלו) ונמצא, כי כמו שהזווג דאריך היה על ידי כללות תלת נה״י, גו תלת חסד גבורה תפארת, כן יצא הזעיר אנפין כלול תלת גו תלת. כמו שאכתוב לקמן היטב בעזרת האל, אשר זהו הטעם, למה אריך הוצרך לאסוף רגליו ולכלול אותם תוך חג״ת כנ״ל, וזה היסוד דאריך, הוא השופר דנפק מיניה קול כלול מג׳ שהם אש רוח ומים, כמש״ל בפרק זה על פסוק מן המצר קראתי יה, כי יצאו אחר כך, מזה היסוד הנקרא שופר לאו״א הנקראים י״ה, ושם נתקנו בסוד העיבור. ולכך נבאר תחילה, איך נמשכו הזו״ן בסוד העיבור תוך או״א.

קלז) הנה כבר נתבאר לעיל, כי עיקר הזווג הוא בא״א, אלא שגם הוצרך לזווג או״א הגבוהים מן זו״ן, והוכרח להיות יצירתם על ידיהם. והענין כי הנה נתבאר לעיל בראש פרק זה ענין התלבשות כל הפרצופים, ואיך זו״ן בהיותם בחי׳ תלת כלילן בג׳, היו נתונים באמצע בין נה״י של א״א לאו״א.

קלח) ונמצא כי מחצית זו״ן, שהם: נצח, וחסד, וחצי הימני של ת״ת, וחצי הימני של יסוד, וחצי הימני של מלכות היו מלבישים לנצח וחצי יסוד הימני דא״א, והם מלובשים תוך אבא המלביש עליהם. ומחצית השמאלי דזו״ן, שהם: הוד, וגבורה וחצי השמאלי דת״ת, וחצי השמאלי דיסוד, וחצי השמאלי דמלכות נתונים ומלבישים על הוד

אור פנימי

מחוברים ע״י פרסא במים התחתונים המרומזים ביוד דלתתא. משא״כ בקטנות, עדיין המים התחתונים בוכים, שפירושו, שהם נמצאים במדרגה תחתונה נפרשים ונבדלים מהמקור שלהם, וזכור זה תמיד. כי רק לעתים רחוקות מאד מרמזים גם הקטנות דה״ת בעינים בשם מילוי אלפין, והוא משום הכרח. אכן בשעת קטנות, שעדיין המים התחתונים חסרים שם, המה נבחנים במילוי ההין כלומר, שעדיין הם חסרי כל מילוי, כי הוי״ה במילוי ההי״ן אינם אלא הוי״ה כפולה. כי ענין מילוי יורה על צורת המסך שבמדרגה, וכיון שה״ת בעינים, ואין לה ראש, הרי אין שם מקום זווג, וא״כ אין שם מסך, שיהיה מרומז במילוי, וע״כ אין בה אלא מה שהעליון נותן לה משל עצמו, לפיכך מרומז זה בהוי״ה כפולה, שהם: הוי״ה דעליון, והוי״ה דעצמו. כנודע.

וצריך לזכור היטב המתבאר לעיל, בההבחנות מבין או״א לישסו״ת, כי המקור של כל הבחנות הוא החזה דא״א, אשר או״א מסתיימים למעלה מחזה שלו, וישסו״ת מלבישים אותו מחזה ולמטה. עש״ה. גם ידעת ההפרש של ב׳ הסיומים שבכל פרצוף: א׳ הוא בהבחן סיום של האורות, אשר בהפרצוף שמטבור ולמעלה נקרא חזה, ובהפרצוף שמטבור ולמטה נקרא יסוד. דהיינו הסיום דקו האמצעי, שתחלת שורשו הוא מאור העינים, וע״כ הוא חסר שליש תחתון שהם בחינת אח״פ שאינם יוצאים עם המסך דה״ת בעינים, וב׳, הוא בהבחן סיום של הכלים, אשר בהפרצוף שלמעלה מטבור

וחצי השמאלי דיסוד דא"א. ואחר כך אמא מתלבשת עליהם ונמצא, כי היסוד דא"א נחלק לב', חציו נתון ומלובש תוך יסוד דאבא וחציו ביסוד אמא.

קלט) ונמצא, כי בהיות הטיפות של זווג א"א הנ"ל נתונים ביסוד שלו, הם עומדים ממש תוך ב' היסודות דאו"א, ואז יסוד דא"א העומד בתוכם השפיע ונתן טיפות אלו תוך יסוד דאבא. ונתערבה שם במחצית הימני דזו"ן המתלבש בתוך אבא כנזכר, ואז אבא אחר כך בסוד זווג, שנזדווג עם אמא, נתן המחצית ההוא עם הטיפות ההם בסוד זווג תוך אמא, ואז נמצא כל בחי' זו"ן בסוד עיבור תוך אמא לבדה. וזה יתבאר היטב בארוכה.

קמ) ונחזור עתה לבאר, ענין זווג דא"א מה שימש בזה, ומה בחי' נעשית ע"י בזו"ן. הנה נתבאר לעיל, כי הז"א, כל עצמו אינו פחות מו"ק, ולא יותר עליהם, עד שיגדיל בעיבור ב', ואמנם, עתה

אור פנימי

הוא מקום הטבור, ובפרצוף שלמטה מטבור הוא בחינת אצבעות רגלין, דהיינו הסיום דבחינת הקצוות שיש להם שורש מצמצום א', וע"כ מבחינת הכלים אינם חסרים השליש תחתון, כנ"ל באורך (דף תתקט"ז ד"ה וזכור) ע"ש, כי אין כאן המקום להאריך, ועם זה נמצא שאותו המקום שישסו"ת מלבישים שמה לא"א, שהוא מהחזה עד הטבור, הנה מצד האורות, הם כבר נחשבים לבחינת למטה מטבור, כי בחינת פרצוף העליון דא"א, נגמר שם במקום החזה, ומחזה ולמטה כבר נבחן לבחינת נה"י, ולבחינת למטה מפרסא. דהיינו כמו זו"ן ממש. אכן מצד הבחן הכלים של הפרצוף דלמעלה מטבור, הנה הוא עוד נמשך למטה מחזה, ומסתיים רק במקום הטבור ממש דא"א. כנ"ל.

ולפיכך נבחנים ישסו"ת בעת הלבשתם אל המקום הזה, שמחזה ולמטה שהם בחינת אהי"ה במילוי ההין, שאין במילוי שלהם בחינת מ"ב. כי ידעת שבחינת מילוי מ"ב מורה על בחינת השלימות שלמעלה מטבור, היונקים מג' פרצופים דא"ק שלמעלה מטבורו, שנגמרו על כל שלימותם בא"ק עצמו, ואינם צריכים עוד לתחתונים שימלאו שם מאורותיהם כנ"ל. אמנם ישסו"ת כיון שעמידתו הוא למטה מחזה, הרי הוא כבר למטה מסיום הפרצוף שלמעלה מטבור דא"א, ואינו נחשב עוד לבחינת מ"ב, אלא לבחינת כ"ה כמו זו"ן, כי זו"ן נקרא כ"ה, בסו"ה כה תאמר וכו' כנ"ל. אמנם כיון שמצד הארת כלים עדיין אינם נחשבים למטה מפרסא, כי עדיין נמשכים הרגלים עד מקום הטבור ממש, ע"כ מיחס הזה דכלים, הם נחשבים לבחינת השם דמ"ב, דהיינו לבחינת או"א, ולא לבחינת זו"ן.

וצריך שתדע דברי הרב, בע"ח שער י"ט פ"ג, וז"ל ודע כי לעולם כשהשם לבדו בלתי מילוי, אז הוא יותר גרוע מהמילוי עצמו שהוא לבדו אמנם בהיות שניהם יחד, השם והמילוי אז השם בעצמו בפשוטו יותר חשוב ומעולה מן מילוי שבו. ע"כ. פירוש, כי האותיות הפשוטות של השם, הם בחינת הכתר, של המדרגה, אשר הוא מתמלא בד' לבושיו עסמ"ב. וכן בד' מילוים אהי"ה.

לצורך זה הזווג של א״א, נכלל הז״א ג׳ גו ג׳ כנ״ל, כי א״א לומר שבעיבור נגרעו ממנו תלת קצוות ונשאר בג׳ לבד, כי זה אינו עולה בדעת, אמנם נכללו הג׳ גו תלת כנ״ל.

קמא) והענין, כי הנה תיקון ז״א עתה, אינו אלא ע״י א״א, והוא העיקרי בזה הזווג להמציא שרש ועיקר הזו״ן. והנה א״א עצמו נכלל תלת גו תלת, ולא נתגלו בו עתה החג״ת רק הנה״י שלו אשר עלו למעלה במקום חג״ת, אשר שם או״א, ועלו ונתלבשו תוך חג״ת דאו״א עצמם, ואז מכח אותם הנה״י דא״א עצמם לבדם, אשר נתעלו שם ונכללו בחג״ת, יצתה הטיפה כלולה מכחם דרך היסוד דא״א בסוד זווג תחתון.

קמב) ואלו הנה״י דא״א, הם סוד תלת טיפין דסגול, הנזכר בתיקון ס״ט דף ק״ז וק״ח, שמהם נעשה אדם תתאה שהוא ז״א, ונמצא כי שרש טיפה זו אינה רק מבחי׳ תלת טיפין דנה״י לבד, אלא שהיו כלולים בחג״ת, וא״כ נמצא, כי אין בחי׳ הז״א עתה רק בחי׳ ג׳ קצוות לבד

אור פנימי

והנה ודאי הפשוט שהוא הכתר, חשוב לאין ערך מן המילוי שלו. אמנם בשעה שאין שום מילוי בהשם, שזה מורה שאין בו אלא בחינת כתר לבד, אשר אז אין מתלבש בו אלא אור הנפש, כנודע שבכלים נבחן אשר העליון מתגלה בו בתחלה, ובאורות נבחן שהתחתון מתגלה בו מתחלה. הרי שהפשוט גרוע מן המילוי, כי כל מדרגת הפשוט הוא רק מהמילוי שלו. כי בקונה המילוי דבחי״א, יש לו קומת ז״א, שהוא אור הרוח. והרוח מתישב אז בכלי דכתר והנפש בהמילוי, שהוא כלי דחכמה. ובקונה המילוי דבחי״ב, אז משיג קומת נשמה, והנשמה מתלבשת בכלי דכתר, והרוח בהמילוי דבחי״א שהוא כלי דחכמה, והנפש בהמילוי דבחי״ב, שהוא הכלי דבינה. וכו׳ עד״ז. הרי שמדרגת הכתר עולה רק על ידי המילוים שהוא קונה.

ובזה תבין דברי הרב, שאומר כאן, שב׳ טפות המ״ן הם ב׳ אהי״ה פשוט, שעולים מ״ב. שלכאורה תמוה, למה אינו חושב את המילויים. אלא כנ״ל, כי אע״פ שב׳ אהי״ה התחתונים עולים בבחינת מ״ן, ומתלבשים בב׳ אהי״ה העליונים, שהם במילוי יודין, מ״מ עיקר המ״ן הם התחתונים, שהם ב׳ אהי״ה דמילוי ההי״ן, שהם בחינת נה״י, והם בחינת זו״ן. וכיון שב׳ אהי״ה אלו הם מבחינת מחזה ולמטה, ע״כ הם במילוי כ״ה כמו זו״ן. וא״כ יש לשאול איך הם עולים למ״ן לבחי׳ מו״ס, שהוא בחינת ע״ב דא״א, הלא הע״ב אינו מאיר כלום אל הבחינות שלמטה מפרסא, אלא אל הבחינות שלמעלה מפרסא, דהיינו לבחינת השם של מ״ב. וזה שאומר לנו הרב, שיש גם בב׳ אהי״ה התחתונים בחינת מ״ב, והיינו בבחינת האותיות הפשוט שבהם, שב׳ פעמים אהי״ה פשוט עולים מ״ב. כלומר כי אע״פ שהם כבר למטה מפרסא דבחי׳ החזה, דהיינו מבחינת האורות שהם מסתיימים עם קו האמצעי, מ״מ הם נחשבים עוד לבחינת מ״ב מבחינת הארת כלים, דהיינו מבחינת הסיום דקצוות שנמשכים עוד עד הטבור ממש, שמבחינה זו עדיין לא נגמר הפרסא, כנ״ל. והארת כלים

שהם הנה״י שלו, ואלו נשלמו עתה ונתגלו, אמנם היו כלולים גם כן בחג״ת דיליה דוגמת האריך כנזכר.

קמג) אמנם עיקר התיקון לא היה רק בנה״י אלו שלו, שהם נתגלו לבד, אמנם אחר שנולד ז״א ויצא לחוץ, והגדיל ונעשה ט״ס גמורות, מלבישין את א״א, כמ״ש, הנה כי גם א״א נתפשטו רגליו למטה, ואינו ג׳ כלול בג׳ כמו עתה.

קמד) וזה יובן במש״ל, איך תלת בחי׳ שיש לז״א בעיבור ויניקה ועיבור דמוחין, שלשתן נמצאו בו בעיבור הזה הא׳ לבד, והנה זו היא הבחי׳ הראשונה מהם, שנעשה עתה בסוד ג׳ לבד, אלא שנכללו בג׳ אחרנין, ואותם ג׳ חג״ת, הם בכח ולא בפועל.

אור פנימי

ה״ס אור הנפש, כנודע. והוא מרומז בהפשוט שבשם בלי מילוי, כלומר שאין שם אלא בחי׳ אור הנפש בכלי דכתר. וזהו המרומז בב׳ שמות אהי״ה פשוט, שעולים מ״ב. וע״כ המה ראוים לקבל המ״ד מן חכמה סתימאה דא״א. והבן היטב, כי אם היה חסר להם גם בחינת מ״ב דכלים, לא היו ראוים כלל לקבלת מ״ד מן חכמה סתימאה, כי אין אור ע״ב מאיר משהו לבחינת למטה מטבור.

ובזה תבין מה שמ״ד דמו״ס נקרא בג׳ שמות יה״ו, ולא בשם יהו״ה, כי אע״פ שכלפי עצמו נבחן ודאי גם מו״ס דא״א ביהו״ה, כנודע. מ״מ כיון שהמדובר הוא כאן בערך כללות הפרצוף דא״א, אשר הע״ב הזה אינו יכול להאיר למטה מטבור, דא״א, כנ״ל. וע״כ בהבחן זה נמצא, שהארת חכמה סתימאה חסר ה״ת, כנודע, שבחינת הלמטה מטבור נבחן בערך כללות כל הפרצוף, לבחינת ה״ת שבו. ולפיכך נקראת הארת מו״ס בשם ג׳ יה״ו לבד, להורות על שם מ״ב הנ״ל, המסתיים עם הפרסא שבטבור. כמבואר.

וזה אמרו „טפת הזכר היא יה״ו דב״ן, שהיא מ״ב, ויש בה שורש ב׳ טפות לצורך או״א, אלא שלהיות כי בעתיק ואריך עדיין לא נתחלקו ונתפרשו הזכר והנקבה כל אחד בפני עצמו, ולכן עדיין שורש או״א כלולים יחד בשם יה״ו דמ״ב הזה״ דהיינו כמבואר, שטפת המיין דוכרין הם חסרי ה״ת בערך א״א, כי אינם מאירים רק עד הטבור, כנ״ל. אמנם יש בהם שורש ב׳ טפות, כלומר, שגם בע״ב יש בהכרח דו״נ, שהם או״א דע״ב, המקבלים מן הבחינה שנכגדם, מאו״א דע״ב דא״ק. שהם בחינת הוי״ה דיודין, ואין בהם מבחינת ה״ת כל עיקר, וז״ש כי בעתיק ואריך עדיין לא נתחלקו ונתפרשו הדכר והנוקבא, כי כל ענין ההפרש הזה של דכר ונוקבא הנפרדת, הוא מכח הה״ת בעינים, כי ע״כ יצאה הבינה לחוץ מאבא, ונעשו ב׳ פרצופים נפרדין או״א בקומת ס״ג, שהיא קומת בינה דעביות ובחינת ע״ב דהתלבשות, שאז נבחן אבא עלאה לבחינת ע״ב דהתלבשות, שהוא מקבל מע״ב העליון וגם הוא נקי מה״ת. ואמא עלאה שהיא בקומת בינה דעביות, הנה כבר יש בואו שלה, בחינת אלף במילוי, ש׳ מורה על החיבור שלה עם הה״ת, כנ״ל. ובזה נבדלו ונתפרשו או״א דאצילות לב׳ פרצופים אלא שמחוברים פב״פ כנודע. והנה כל זה ההבדל בין אבא לאמא, הוא רק

קמה) והנה בחי' טיפה זו הכלולה מג' טיפין ממש, שהם נה"י דז"א לבד, אלא שנכללו גם בחג"ת, טיפה זו ניתנה בחזה דאבא, והוא נתנה בסוד זווג לאמא, ושם נעשית בחי' ו' זעירא שבתוך ה' שהיא אמא, כנודע, ונקרא ו' זעירא, נחלקת לג' נקודות דטיפין כזה : שהם תלת טיפין דסגול הנזכר, ובסוף ו' זו באותו הקוץ הדק, יצתה נוקבא דז"א, בסוד פסיעה לבר רביעית אליו כמש"ל. כי הנה ו' גדולה היא מספר ו' אך ו' זעירא אינה רק ג' לבד, אלא שכיון שגם נכללו בחג"ת בכת ולא בפועל, לכן נקרא בשם ו', אלא שהיא זעירא.

קמו) ונבאר מציאות או"א עתה, והוא, כי הנה נתבאר לעיל, כי או"א עם היות בהם לפעמים התחלקות ארבע פרצופים, עתה לצורך זווג זה נתחברו ונעשו ב' פרצופים לבד. ונמצאו עתה תלת בחינות שיש

אור פנימי

באו"א המלבישים לא"א מגרון ולמטה, שהם כבר בבחינת עביות דס"ג, והם כבר נמצאים מתחת הקרומא דחפיא על מוחא סתימאה כנ"ל באורך, לכן כבר יש לבינה בחינת ה"ת בז"א שלה. אמנם במוחא סתימאה גופיה, שה"ת, והמסך שהוא הקרום, המה למטה ממנו, הרי אינה יכולה לפגום משהו למעלה ממקור התחלתה, כנודע. וע"כ אין שום הפרש בין אבא דמו"ס לאמא דמו"ס, כי גם אמא דמו"ס נקיה לגמרי מה"ת בשוה עם אבא דמו"ס, וע"כ הארת הזווג היוצאת מאו"א דמו"ס, כחה יפה להוריד הה"ת בכל מקום שהארתם מגעת. והבן זה היטב.

ומה שאומר שהמילוי דיה"ו הזה דטפת הזכר דמו"ס הוא במילוי ב"ן, הנה זה ענין אחר, כי גם בא"א יש כל בחינת הקטנות מבחינת הרושם הנשאר גם לאחר גדלותו. ומבחינה זו אנו מבחינים ביה"ו שיש בו מילוי מ"ה וגם מילוי ב"ן. גם ידעת, שאין העליון משפיע אל התחתון אלא בהתאם למדת המ"ן שהתחתון העלה אליו. וע"כ כיון שהמ"ן האלו שעלו למו"ס, היו בחינת ב' אהי"ה דמילוי ההין, והמ"ב היא ב' אהי"ה פשוט לבד, כנ"ל שזה מורה שאין בהם אלא מבחינת עביות דכתר, שאינו מוציא אלא קומת מלכות, ע"כ גם העליון, שהוא מו"ס, אינו משפיע להם המיין דוכרין אלא מקומת מלכות שבו, שהוא הוי"ה דב"ן, כנודע. ולכן אומר, שטפת הזכר הוא יה"ו דב"ן. דהיינו מבחינת הקומה דמלכות לבד. כמבואר. אלא שהוא מבחינת מ"ב.

אמנם ענין ששה אהי"ה אלו, שכתב הרב שנכללו ב' התחתונים בעליונים, הנה המדובר הוא רק בבחינת הגרון וחג"ת דא"א עצמו, ומה שהרב פירש אותם גם באו"א, הוא רק להראות על מקום מוצאם, כלומר, שרצה להראות על בחינות הב' אהי"ה תחתונים שהם בחי' נה"י דאו"א, שמקומם מחזה לטבור, דהיינו באותו מקום, שמצד האורות הם כבר למטה מפרסא, ומצד הכלים הם עוד למעלה מפרסא, כי זה כל ההבחן שעליו נבנים כל הכלים והאורות דזו"ן, כמ"ש להלן במקומו.

והנה הסדר של העלאת המ"ן האמור, התחיל מעתיק, כמ"ש לעיל, כי אחר שקבלו נה"י דא"ק המוחין דע"ב ס"ג, קבלו ג"כ הע"ב ס"ג דעתיק המוחין האלו דאור דבקע לפרסא, כי הם מלבישים זה את זה כנ"ל. ואז העלה עתיק את הב"ש תחתונים דבי"ע לאצילות, שבהם נכללים

באמא. א' הוא בחינת היסוד של הבינה עליונה, בהיותה נחלקת לב' פרצופין בינה ותבונה. ב' בחינות יסוד התבונה, בהיותה נפרדת מהבינה כנזכר. ג' מקום החת"ד שבין רגלי הבינה לראש התבונה, בהיותה נחלקת כנזכר.

קמז) והנה עתה בהתחברם נעשו פרצוף א' לבד, נמצא כי מה שהיה בתחילה ראש התבונה, הוא עתה הבנין והיסוד של כללות ב' הפרצופים בהיותם פרצוף א' לבד. ומה שהיה תחילה יסוד הבינה, הוא עתה החזה דבינה של בחי' הכללות של פרצוף א' לבדו. כי הנה ראש

אור פנימי

הכלים דזו"ן, והמה עמדו במקום ב"ש תחתונים דנה"י דא"א. ואז העלה א"א את הנה"י לחג"ת שלו, ע"ד שנתבאר לעיל באורך, אשר עם העלאה הזו, נמצאים הרשימות דזו"ן, שהיו במקום מלכות דא"א, שנתעלו עתה למקום החזה דא"א, כי שם עומדים עתה היסוד והעטרה שלו, כנ"ל. והנה ידעת, ששם במקום החזה, נמצאים ב' אהי"ה התחתונים דההי"ן עד הטבור, כנ"ל, וע"כ נכללו הרשימות דזו"ן באותם ב' אהי"ה דההין, והם שהעלו אותם למ"ן לב' אהי"ה העליונים דמילוי יודין, העומדים במלכות דמו"ס שהוא הגרון בסוד אחה"ע, ואז נעשה הזווג דחיך וגרון, וירדה הטפה דמ"ד שה"ס יה"ו דמו"ס, אל הטפיים דמ"ן, העומדים שם בבחינת ב' אהי"ה פשוט העולים מ"ב, דהיינו בבחינת הכלים שלמעלה מטבור כנ"ל באורך, וע"כ יכלה הטפה דמ"ב של המ"ד, להתערב יחד בטפיים דב' אהיה דפשוט, כנ"ל. ואז ירדו משם ליסוד דא"א, העומד במקום החזה, שעליו מלביש הפה דישסו"ת, שהוא עתה בכללות בחינת היסוד דאו"א וישסו"ת שנעשו לפרצוף אחד, וקבלו או"א את ג' הטפות הנ"ל, ונזדווגו עליהם והוציאו לזו"ן בבחינת עיבור. כמ"ש עוד לפנינו.

קמז) מה שהיה בתחילה ראש התבונה, הוא עתה הבנין והיסוד של כללות ב' הפרצופים, בהיותם פרצוף א' לבד: צריכים לבאר מקודם, ההפרש מענין זווג דנשיקין, לזווג היסודות ולמה נתחדש ענין זה כאן, וגם בעולם הנקודים, מה שלא היה זה במציאות כלל בפרצופי א"ק. וכן ענין הזווג של פרצוף הכתר דאצילות, שהוא א"א עם קומת הס"ג דאצילות, שהם או"א. וכבר ביארנו שזווג הזה נמשך עוד מהנקודים, כי גם שם נזדווג פרצוף הכתר דא"ק, עם או"א דנקודים, אחר שנתחברו לקומת ס"ג דא"ק, כנ"ל (דף תקל"ו ד"ה גם) עש"ה. אמנם גם שם צריך ביאור, כי ענין ההשפעה הוא רק מעליון לתחתון שלו הסמוך אליו במדרגה, דהיינו מכתר לע"ב, ומע"ב לס"ג, אבל לא למדרגה שלישית ממנו, ואיך ישפיע כאן פרצוף הפנימי דא"ק, שהוא פרצוף הכתר, אל פרצוף ס"ג דא"ק, שהוא שלישי אליו. כי זה הוא דילוג מדרגה.

אכן יש כאן עמקות מקורית, עוד מע"ס דאור ישר בעצמם. כי ידעת, אשר חו"ב דאו"י עומדים מתחלת אצילותם אב"א, בסוד י' ונ' דצדי', שפירושו, שבינה בסוד כי חפץ חסד הוא, נתנה אחוריה לאור החכמה, ופנתה פניה לינק אור דחסדים מן כתר דאור ישר (כנ"ל בחלק א' דף ה' ד"ה וטעם. עש"ה) כי אין כאן המקום להאריך. ולפי"ז נמצא, כי כמו שהכתר השפיע אור חכמה לחכמה דאו"י, כן הוא משפיע אור חסדים לבינה דאו"י, כי חכמה דאו"י, נבחנת שכולה חכמה, ואין בה מבחינת החסדים, וע"כ

התבונה, היה תחילה במה שהוא עתה שליש התחתון של ת״ת, אשר הוא מקום הבטן של הכללות עתה.

קמח) ונמצא כי מקום זווג או״א, עתה הוא בבטן של הכללות, שהיה מתחילה נקרא ראש התבונה, וכמעט שמקום זה הוא בפי התבונה. ובזה תבין איך תמיד אנו קוראים אל התבונה, אם הבנים, כי בראשה היה בחינת עיבור הבנים כנזכר.

קמט) ודע, כי פעם אחרת שמעתי ממורי ז״ל, כי או״א עילאין נתלבשו ממש תוך יש״ס ותבונה תתאין, ובמעי תבונה זו היה העיבור. ונשלים דרוש ראשון, ועמו יתיישב גם דרוש הזה שכתבתי ששמעתי

אור פנימי

בינה מחויבת לקבל אור החסדים מן הכתר וע״כ פנתה אחוריה לחכמה.

וכבר ידעת, ההפרש הגדול מן פרצופי א״ק עד הנקודים, אל הפרצופים שמנקודים ואילך, אשר פרצופי א״ק נמצאים ע״ס שבהם, מבחינת כח״ב זו״ן דאור חכמה. והם מסתיימים בטבור דא״ק. אבל מנקודים ואילך בכל אבי״ע דעולם התיקון, הנה ע״ס שבהם, נבחנים רק לבחינת כח״ב זו״ן דאור חסדים, ואע״פ שיש בכל פרצוף כתר חכמה גם כן, אמנם הם מתלוים בהפרצוף בבחינת שורשים, כדי להשפיע הארת חכמה בחסדים, דהיינו באותו הכמות ואיכות שהיו אל הזו״ן דפרצופי א״ק. באופן אשר קומת הכתר שבפרצופי נקודים ואצילות שוה לבחינת זו״ן דפרצוף הכתר אשר בא״ק, דהיינו מטרם הסתלקות א׳ שהיה בו. וכן קומת חכמה, שוה לזו״ן דחכמה שבפרצופי א״ק. וכו׳. כמ״ש בחלק ז׳ ע״ש. וטעם הדבר, כי כל ענין השתלשלות הפרצופים באים בסבת חסרון, אשר כל תחתון ממלא ומשלים את העליון שלו, כנ״ל באורך, וכיון שא״ק נשלם בשלימות עד הטבור שלו, בסוד מילוי, ומילוי דמילוי, כנ״ל. כי ב׳ בחי׳ המילוים האלו, שהם הע״ב והס״ג שלו, חזרו ומלאו את הכלים שלו, אחר הסתלקות אורותיהם בזמן הסתלקות א׳, עד הטבור. אלא רק מטבור ולמטה, נשאר עוד בלי מילוי, שע״ב וס״ג אינם מגיעים לשם, כנ״ל. ולפיכך, נשתלשלו ויצאו ע״ס דנקודים, וכן כלהו פרצופי אבי״ע דעולם התיקון, כדי לחזור ולמלאות מקום זה דנה״י דא״ק.

והנה לפי המתבאר, תראה שאין כאן שום חסרון אלא רק בבחינת זו״ן דא״ק שמטבור ולמטה, וכבר ידעת אשר מדת זו״ן היא רק אור החסדים עם הארת חכמה, דהיינו במדת זו״ן דאו״י, כנודע. וע״כ מדת כל הפרצופים דאבי״ע הבאים להשלימם, אינם צריכים יותר רק חסדים בהארת חכמה. אמנם ודאי יש גם קומת כתר וחכמה בהם, כמו בפרצופי א״ק, אלא שאינם מאירים מבחינת אור החכמה בעצם, אלא בבחינת הארתם לבד. דהיינו באותו שיעור הצריך להשלמת הלמטה מטבור דא״ק, כנ״ל. והנה נתבאר כי כמו שהע״ס מתחלקות, לה׳ בחינות של אור החכמה, הנקראים כח״ב זו״ן, ולה׳ בחינות של אור החסדים הנקראים חג״ת נ״ה. כן מתחלקים הפרצופים בכללם: אשר ה״פ א״ק, הם מבחינת אור חכמה. וה״פ שמנקודים ואילך, הם מבחינת אור חסדים בהארת חכמה. ועד״ז ממש, מתחלקים ג״כ בפרטם: כי ג׳ פרצופים הראשונים דכל

פעם אחרת. והענין, דע כי דרך כל האורות העליונים, נשאר רישומם קיים תמיד לעולם, אף אחר הסתלקותם. וזכור הקדמה זו.

קנ) ונמצא, כי אף גם עתה, שנעשו בינה ותבונה פרצוף א׳, לא מפני זה נתבטלו הג׳ בחי׳ ראשונות, שהיו בהם בעת התחלקם לב׳ פרצופים הנ״ל, שהם יסוד הבינה, ויסוד התבונה, ומקום החתך. ונמצאו עתה שלשה מקומות ראויים לעיבור. (ונלע״ד חיים כי מקום החתך הוא היסוד של עתה של הכללות באופן שכולם מקום יסוד: השנים, יסודות ישנים, והא׳, יסוד חדש).

אור פנימי

פרצוף וכל עולם, הם ביחס אור חכמה שבאותו עולם או באותו פרצוף. וב׳ פרצופים התחתונים שהם זו״ן דאותו עולם ופרצוף, הם ביחס דאור חסדים בהארת חכמה.

והנה כמו בע״ס דאו״י, הנה עיקר המשפיע הוא הכתר דאו״י, אשר משפיע אור החכמה לספירת חכמה דאו״י, ואור חסדים הוא משפיע לספירת בינה דאו״י, כנ״ל, הנה כן הוא גם בה׳ הפרצופים: כי פרצוף הכתר משפיע בחינת ע״ס דאור חכמה, לפרצופי הג״ר. והוא משפיע בחינת ע״ס לפרצופי הז״ת, מבחינת אור דחסדים בהארת חכמה. ולפיכך נבחן בכתר ב׳ מקומות, לב׳ מיני ההשפעות האלו, כי מבחינת חג״ת שלו, הוא משפיע אור החכמה. ומבחינת נה״י שלו, שמטבורו ולמטה, הוא משפיע חסדים. ונמצא בעת שמשפיע לפרצוף ע״ב, המיוחס לספירת חכמה דאו״י, הוא משפיע לו מבחי׳ חג״ת שלו. וכשמשפיע לפרצוף ס״ג, המיוחס לספירת בינה דאו״י, הוא משפיע לו מבחינת נה״י שבו. באופן שכמו שפרצוף ע״ב מקבל אור חכמה מחג״ת דפרצוף הכתר, כן פרצוף ס״ג מקבל אור החסדים מנה״י דפרצוף הכתר. ועם זה מיושב בפשיטות מה שעמדנו לעיל, על ענין הדילוג, אשר פרצוף הכתר דא״ק השפיע לס״ג שלו, כי שם היה עיקר ההשפעה לבחינת אור חסדים, כנ״ל. וע״כ השפעה זו שייכת לנה״י דפרצוף הכתר. כמבואר, ואין זה דילוג כלל, כי כן הוא עוד מהע״ס דאו״י, שהשפעה ראשונה מקבלת חכמה דאו״י, והשפעה שניה של חסדים מקבלת בינה דאו״י.

ועם זה יתבאר לך ההפרש מחג״ת דא״א דאצילות, אל הג״ר שלו. כי הג״ר דא״א, המה מלבישים לחג״ת דעתיק עד החזה, וע״כ נבחנים הג״ר דא״א לעצמות אור החכמה, שה״ס חכמה סתימאה. אמנם חג״ת דא״א, שהם מלבישים מחזה דעתיק ולמטה, דהיינו על נה״י שלו, ששם השפעת אור חסדים, ע״כ כבר נבחן שם א״א ג״כ לבחינת אור דחסדים, והבן. ובזה תבין ג״כ ענין הגרון שיצא לחוץ מראש שלו. כי הגרון הוא בחינת הבינה דא״א, שכל חפצה היא אור החסדים, וע״כ לא יכלה להלביש את חג״ת דעתיק, אשר שם השפעת אור חכמה, וע״כ יצאה לחוץ דהיינו למטה מחזה דעתיק, שהוא לבר מראש דעצמו, ואז יכלה לקבל חסדים מכתר, שהוא עתיק, כי מחזה ולמטה הוא מקום השפעת חסדים דעתיק. ולכן כל המקום הזה של חג״ת דא״א, שהוא מגרון עד הטבור בבחינת חסדים מכוסים, שאין מהם הארת חכמה. כי שם המקום המוכן להשפעת חסדים אל הבינה, וע״כ מכח שליטת הבינה, אשר נמצאת בבחינת אחורים אל הארת חכמה של ראש דא״א, ע״כ החסדים מכוסים, שפירושו, שאין הארת חכמה מתגלה בהם. שז״ס יסוד דעתיק המתלבש בחזה דא״א, שיסוד זה כולו רק להשפעת חסדים אל

קנא) והנה גם כנגדם יש בז"א ונוקבא תלת בחינות: א', הוא, האורות של הכלים שנתחלקו בעת שבירת הכלים, שירדו למטה בבריאה, והם עלו למעלה כנ"ל. ב', בחינות הכלים שנשברו וירדו למטה בבריאה. ג', בחינות רפ"ח הניצוצין הנקראים הבל דגרמי, שאלו הם ניצוצי אור, שנשארו בתוך הכלים הנשברים להחיותם כנ"ל.

קנב) והנה תלת בחינות אלו, עלו בסוד עיבור, בג' הבחינות דאמא. כיצד: במקום רשימו דיסוד דבינה, עלו שם האורות. ובמקום האמצעי של מקום החתך, עלו שם הרפ"ח ניצוצין דאור. ובמקום יסוד

אור פנימי

הבינה הוא עומד, ע"ד כתר דאר"י בהשפעה ב', שמשפיע רק חסדים בלי חכמה אל הבינה דאר"י. והבן וכור היטב, ענין ב' מקומות השפעה, שנקבעו בפרצוף הכתר: חג"ת להשפעת חכמה. ומטבור ולמטה להשפעת חסדים.

ועתה מובן ענין הב' זווגים: זווג דנשיקין, וזווג דיסודות, שנתחדשו מעולם הנקודים ואילך. כי נתבאר לעיל, אשר עד עולם הנקודים, היו ה' פרצופי א"ק, מבחינת אור החכמה. אלא מנקודים ואילך, נבחנים העצמות של כלהו פרצופים, שהם מבחינת חסדים בהארת חכמה. גם נתבאר, שעם זה נמצא אותו ההפרש גם בה"פ אלו ג"כ, כי ג"ר שבהם נבחנים לבחינת חכמה, בערך הו"ת שהם מבחי' עצמותם חסדים כנ"ל (תתקמ"ו ד"ה והנה) ולפיכך אותו ההבחן הנ"ל דב' מקומות ההשפעה שנעשה בפרצוף הכתר: שחג"ת שלו משפיעים חכמה לע"ב. ונה"י שלו משפיעים חסדים לס"ג. מתחיל רק מעולם הנקודים ואילך, דהיינו אחר שהתחיל התיקון לבחינת למטה מטבור דא"ק, שכל תיקונו הוא מבחינת חסדים בהארת חכמה, כי בחינת הה"פ דאור חכמה כבר קנו שלימותם, ע"י המילוים דע"ב ס"ג עד הטבור, וע"כ נקבע אז בחינת נה"י דכתר להשפעת חסדים. אלא כיון שאי אפשר שיתגלה בהפרצוף חסדים בהארת חכמה, אם לא יהיה שם קומת כתר וחכמה בג"ר של הפרצוף, ע"כ בהכרח שצריכים גם להשפעת עצמות חכמה בהפרצוף, אשר מעצמות זה, יגיע הארת חכמה אל החסדים. וע"כ צריכים ג"כ להשפעת חג"ת דכתר. הרי שצריכים לב' זווגים: א' להשפעת חכמה, מבחי' חג"ת דכתר, והוא נקרא זווג דנשיקין, והוא שייך רק בשביל ג"ר עצמם. וב' הוא זווג דיסודות, שהוא בחי' השפעת חסדים, מנה"י דכתר, שזה שייך בעיקר בשביל ז"ת. כנ"ל.

והנה בשעה שהארת הזווג דמוחין דע"ב ס"ג דא"ק מגיעים לנה"י דא"ק, ולעתיק דאצילות המלביש עליו, שאז מתבטלים הפרסאות שבפרצופי אצילות, כנ"ל, וחזרו עתיק וא"א לפרצוף אחד, דהיינו ששב א"א להיות עתיק, הנה אז מתחלק א"א עצמו לב' מקומות ההשפעה הנ"ל, שמבחינת חג"ת שלו משפיע אור חכמה לאר"א, והיינו על ידי זווג דנשיקין. ומבחינת נה"י שלו משפיע לזו"ן אור חסדים. אלא שגם לבחינת זו"ן, שעיקרם הוא אור חסדים, מ"מ הוא צריך ג"כ להקדם זווג דנשיקין, משום שאין מציאות זו"ן, אלא בחינת הארת חכמה בחסדים, וע"כ אפילו בשעת קטנות של הזו"ן, צריך ג"כ עכ"פ להכלל מהארת חכמה, וע"כ גם לזווג דנשיקין צריך כנ"ל באורך.

התבונה, עלו הכלים. ודע כי אלו הג' הבחי' הם משו"ל, שיש תלת מדורות באשה, ג' חדשים במדור תחתון כו' ויתבאר זה היטב בפרקים הבאים.

קנג) גם צריך שתדע, כי כל בחי' מאלו התלת בחי' העיבור, שהם: שבעה, ותשעה וי"ב, יש בהם בכל אחד ארבע זמנים. והם, תחלה שלשה ימים ראשונים של קליטה. ב' הוא, עד סוף ארבעים יום ראשונים, שבהם נגמר צורת הולד. ג' הוא, עד סוף שלשה חדשים הראשונים, שבהם ניכר העובר. ד', עד תשלום שאר חדשי העיבור, להשלים תיקון הולד עד שעת הלידה. והרי נתבאר כל זה בכללות.

אור פנימי

והנך מוצא, שבחינת החזה דעתיק, ששם היה בחינת מקום החתך בין אור חכמה לאור חסדים, להיותו הסיום דבחינת חג"ת דכתר, כנ"ל. שהוא המבדיל בין הראש דא"א, ששם חכמה סתימאה עד החיך שבראש, ובין הגרון דא"א שהוא הבינה, שכבר היא באחורים על אור חכמה, והיא מקבלת רק חסדים מלמטה מחזה דעתיק, כנ"ל. הנה עתה נעשה לבחינת משפיע לאור חכמה, כי שם זווג דנשיקין דחיך וגרון דא"א, המשפיעים חכמה לאו"א, כנ"ל, הרי שנעשה שם מקום יסוד חדש, דהיינו ליסוד דראש, המשפיע חכמה. ומקום החתך דאור החכמה, נתהפך ונעשה למקום משפיע לאור החכמה. ומכאן המקור להבחן בנקודת החזה, שיש שם בחינת יסוד פנימי, כמ"ש הרב בכמה מקומות. כי בעת ביטול הפרסא, נהפך פי החזה מבחינת מבדיל על אור החכמה, לבחינת משפיע לאור החכמה. שה"ס זווג דנשיקין דפה דא"א, אחר שנעשה לאחד עם פרצוף עתיק. כמבואר.

והנה נתבאר לעיל, שבשעת השגת המוחין לאו"א, על ידי הנשיקין דא"א, גם או"א וישסו"ת חוזרים להיות פרצוף אחד, כי גם הפרסא דבגוי מעוהי דאו"א ג"כ מתבטלת. והנה אז, יש בהם ג"כ אותו ההבחן בפרטיותם, כמו שביארנו אצל פרצוף הכתר דכללות ה"פ אצילות. וע"כ גם הם משפיעים מבחינת חג"ת שלהם את אור החכמה, ומבחינת נה"י שלהם את אור החסדים. ונמצא גם הם צריכים ב' הזווגים: דנשיקין, ודיסודות, לצורך אצילות זו"ן, ע"ד הנ"ל בא"א. אמנם נבחן בזווג היסודות עצמו, שיש שם ג' בחינות זווגים, שהם: יסוד בינה עלאה, ויסוד תבונה, ומקום החתך, שבין ראש התבונה לרגלי הבינה, וכל אלו הג' נכללים ביסוד הכללי דאו"א, אחר שישסו"ת נכלל ונעשו לאחד עם או"א. כי לפי התאם הגידול של הולד, כן מתעלים בחינות הזווגים. וע"כ המה נבחנים בג' מדרגות, שהם ג' המדורים שבדחז"ל, שמתחלה נבחן הזווג לבחי' חיצוניות גמורה, שהיא במדת יסוד דתבונה, והיא לבחינת נפש דנפש, ומדה זו נקראת מדור א'. ואח"כ בג' חדשים השניים נבחן הזווג לבחינה פנימיות יותר מקודם, שהיא במדת מקום החתך, והוא המדור הב', וזהו לבחינת רוח דנפש. ולבסוף בג' חדשים אחרונים, נבחן הזווג לפנימיות גמורה, שהיא במדת יסוד דבינה עילאה, והיא המדור העליון, ששם מקבל תכלית שלימותו, דהיינו בחינת נשמה חיה יחידה דנפש. ואז הוא יכול לצאת משם למקומו עצמו.

* קנד) והנה נתבאר לעיל בדרושים שעברו, כי יש פרצוף בינה עילאה דאהי״ה דיודי״ן, ופרצוף תבונה דס״ג, ונדבר עתה בפרצוף תבונה דס״ג לבדה, אשר יש בה כח״ב וג׳ תבונות כנ״ל, וכבר נתבאר לעיל, כי החיצוניות העליון נעשה פנימיות בתחתון, וכל זה בבחי׳ כלים.

אור פנימי

אמנם תבין, שאין זה ג׳ מקומות של זווג ממש, בדומה לזווג דנשיקין וזווג דיסודות, אלא שהם כולם רק בבחינת היסוד דכללות הפרצוף, שהיא מקום הבטן של כללות הפרצוף, שבסיומו עומד היסוד, כנודע. אלא שיש שם ג׳ מדורים, כמבואר. וכבר נתבאר זה, שאין העליון מזדווג מבחי׳ המסך דעצמו לצורך התחתון, אלא מבחינת חיצוניותו, שמודד לו מבחינת מסך כזה, שהוא בהתאם להמ״ן של התחתון, כנ״ל באורך, ומבחינה זו נבחנים הג׳ מדורים והבן.

וזהו שהאריך כאן הרב, להורות לנו מתחלה את מקום יסוד הכללי, שבו נעשה הזווג וכל הבחינות דעיבור, מתחילתו עד סופו. וזה אמרו „כי מה שהיה בתחלה ראש התבונה, הוא עתה הבנין והיסוד של כללות ב׳ הפרצופים בהיותם פרצוף א״י כי ידעת שהחזה דא״א, הוא מקום החתך החוצה את ב׳ הפרצופים האלו, כי או״א להיותם בחינת ג״ר דבינה, שהגרון דא״א הוא הכתר שלהם, נמצאים בבחינת חסדים מכוסים מחזה ולמעלה דא״א. אבל ישסו״ת, להיותם בחינת ז״ת דבינה, שהם צריכים להארת חכמה, מוכרחים להמצא מתחת החזה דא״א, אחר שנפסק היסוד דעתיק, כי שם הוא המקום שאפשר להתגלות בחינת הארת חכמה, כנ״ל באורך. וכבר נתבאר לעיל אשר מי החזה דא״א, הוא בחינת הסיום של קו האמצעי, בערך הפרצופים דלמעלה מטבור, בדומה ליסוד שהוא בחי׳ הסיום על קו אמצעי בערך הפרצופים שלמטה מטבור. הרי שמקום החזה דא״א הוא מקום היסוד הכללי דאו״א וישסו״ת, בעת ששבו שניהם להיות פרצוף אחד. כי אז הם בחינת פרצוף שלמעלה מטבור, ובהכרח שבחינת הסיום של קו האמצעי שלהם, הוא בחזה דא״א. וע״כ נבחן החזה דא״א לבחינת מלכות דראש דישסו״ת, שהחזה דא״א מלובש בפה דראש זה, ומסיים שם בחינת ג״ר דאו״א, שגם ראש דישסו״ת הוא בכללם. אשר שם החסדים המה מכוסים מבחינת ג״ר דבינה, בסוד כי חפץ חסד הוא, ומשם ולמטה, דהיינו בז״ת שהם ישסו״ת, נמצאים החסדים מגולים. כנ״ל. הרי שהפה דישסו״ת מלביש על מקום החזה דא״א, ששם היסוד דאו״א דכללות, דהיינו בשעה שנעשים שניהם לאחד, ותופסים כל המקום שמגרון דא״א עד הטבור, אז נמצא שם היסוד של או״א. שמתחלה היה שם הפה דראש של ישסו״ת, והבן.

וזה אמרו „כי הנה ראש התבונה היה תחלה במה שהוא עתה שליש תחתון של הת״ת, אשר הוא מקום הבטן של הכללות עתה״ דהיינו כמבואר, שפה דראש הישסו״ת מלביש במקום החזה דא״א, שהוא פי היסוד דאו״א, ומשם עד הטבור דאו״א נמשכים הע״ס דראש, הרי שהראש דישסו״ת הוא במקום שליש תחתון של או״א עילאין. שהם מלבישים עם הע״ס דראש שלהם מטבור דאו״א עד היסוד דאו״א. כמבואר.

וזה אמרו „ונמצא כי מקום זווג או״א עתה הוא בבטן של הכללות שהיה מתחילה נקרא ראש התבונה, וכמעט שמקום זה הוא

* ע״ח ח״א שער כ׳: שער המוחין פרק ה׳.

קנה) והנה זו"נ, אינן יכולים לקבל הארתן בבחי' נשמתן אלא באמצעית חיצוניות התבונה, שנתלבש תוך פנימיותן בסוד מוחין, כנודע. ואמנם יש כמה בחי' באורות הנשמה, והם נרנח"י. גם יש כמה בחי' תבונה וכמה בחי' בינה כו'. ונמצא, כי לפעמים יש בז"א ה' בחי' אורות נרנח"י הנ"ל כולם על ידי אמצעית חלק התבונה, ולפעמים כולם באמצעית הבינה, ולפעמים על ידי אמצעית א"א.

קנו) ואמנם דע, כי כשאנו אומרים שלוקחין כולם באמצעית תבונה, ר"ל וגם מיש"ס. וכן כשאנו אומרים שלוקחין על ידי הבינה,

אור פנימי

בפי תבונה" כמבואר, שפה התבונה הוא במקום החזה דא"א, שהוא מקום היסוד דאו"א עלאין, אשר בשעה, שהם ב' פרצופים, הרי הם מלבישים על כל המקום הזה, והוא נעלם בתוך הראש דישסו"ת. וכשחוזרים לפרצוף אחד, נעשה שוב המקום הזה מגולה לבחינת שליש ת"ת התחתון, ופה דישסו"ת תוכר ונעשה ליסוד של או"א. ששם מקום הזווג עתה, ושם סוד הבטן, שהוא מקום העיבור.

וזה אמרו „ונמצאו עתה תלת בחינות שיש באמא א' הוא בחינת היסוד של הבינה העליונה. ב' בחינת יסוד התבונה בהיותה נפרדת מהבינה. ג' מקום החתך שבין רגלי הבינה לראש התבונה" כי בהיותם ב' פרצופים, שנמצא המקום שמטבור דאו"א עד סיום רגליהם, מלובשים כולם בתוך ישסו"ת, הנה אז יש לאו"א בחינת תגה"י מיוחדים לעצמם, שהם למעלה מראש התבונה. ועד"ז יש לישסו"ת בחי' תגה"י מיוחדים לעצמם. שהם ב' בחי' יסודות אמיתיים: דבינה עליונה, ושל התבונה התחתונה. ומלבד זה נבחן ג"כ המקום החתך שנמצא במקום המבור דאו"א, ששם מסתיים ראש ישסו"ת, כנ"ל, ורגלי אמא עלאה הם בהכרח למעלה מראשם. והנה מקום זה הוא גם כן בחינת השפעה לתחתון, בדומה לבוצד"ק שבנקב החזה דז"א, המשפיע בחינת הקטנות אל הנוקבא, בעת היוחה אב"א עם ז"א. כנ"ל בחלק ט'. ע"כ ג' מקומות אלו המה ג' בחי' מסכים, שמדת הזווג נמדדת על ידיהם. אשר או"א מודדים לזו"ן בעת עיבורם, על פי המסכים האלו, מתחא לעילא, בסוד ג' המדורים. כנ"ל.

וזה אמרו „וכנגדם יש גם בזו"ן תלת בחינות: א' הוא האורות וכו'. ב', בחינות הכלים וכו'. ג' בחינות הרפ"ח ניצוצין וכו'" כלומר שהכלים מקבלים בג' חדשים הראשונים, שאז הולד במדור התחתון בזווג דמסך מבחינת יסוד דתבונה, המודד לו בחי' נפש דנפש, שהוא הארת כלים. והניצוצין מקבלים תיקונם בג' חדשים האמצעים, שאז הולד במדור אמצעי, שהוא בחינת המסך דמקום החתך, המודד לו קומת רוח דנפש, שהוא מספיק לתיקון הניצוצין, וו"ש, שבמקום האמצעי של מקום החתך עלו שם הרפ"ח ניצוצין דאור. ועלו, פירושו שנתקנו. ובג' חדשים האחרונים, מקבל הולד תיקון האורות, שהם בחינת ג"ר של העיבור, שהיא בחי' נשמה חיה יחידה דנפש, והיינו מבחינת מסך דיסוד הבינה עלאה, שנקרא מדור העליון. אבל אין לפרש, שהניצוצין מתחילים לעלות רק במדור האמצעי, שהוא בג' חדשים האמצעים, וכו'. שהרי גם בג' חדשים הראשונים שהולד הוא במדור התחתון, הנה כבר יש שם, אורות ניצוצין כלים. כי אז נכנסים בו ק"ב ניצוצין, גם אור הנפש

ר"ל וגם מאבא עילאה. ופירוש הענין הוא, כי הלא כל בחי' אלו הם נמשכין מזווג או"א, וא"כ צריך שבכל בחי' מאלו ה' שהם נרנח"י, יהיה בהם חלק או"א.

אור פנימי

דנפש. אלא הכוונה היא כלפי מדת התיקון, כמבואר לעיל.

וכמו שבארנו ענין הנרנח"י דנפש בהתחלקותם בכלים ניצוצין ואורות בג' המדורים, כן נבחן עוד בכל אחד מהם בחינת נרנח"י פרטים. כי גם יש בכלים לבד בחינת נרנח"י, דהיינו בחינת נרנח"י בנפש דנפש. וכן בניצוצין יש בחינת נרנח"י, שהם נרנח"י דרוח דנפש. וכן באורות בחי' נרנח"י, שהם נרנח"י דג"ר. וזה אמרו „כל בחינה מאלו תלת בחינות העיבור וכו' בכל אחד ארבע זמנים, והם: תחלה ג' ימים ראשונים של קליטה. ב', הוא עד ארבעים יום, שבהם נגמר צורת הולד. ג', הוא עד סוף ג' חדשים ראשונים, שבהם ניכר העובר. ד', עד תשלום שאר חדשי העיבור וכו'" דהיינו כנ"ל, שג' ימי קליטה שבכל מדור, הוא בחינת נפש של המדרגה ההוא אשר שם. וארבעים יום הראשונים דבחינת הג' חדשים שבמדור ההוא, הוא בחינת רוח שבאותה המדרגה. ותשלום ג' חדשים שבכל מדור ומדור, הוא בחינת הנשמה חיה יחידה שבאותה מדרגה. וזמן הד' שהוא תשלום כללות העיבור עד שיהיה ראוי לצאת משם למקומו, שנקרא לידה, הוא בחינת נפש דרוח המתחיל להכנס בו כמ"ש במקומו. שגם בחינה זו נוהג בשעת ההעברה ממדור למדור.

והנה מה שכתב הרב אשר ישסר"ת מלבישים רק שליש תחתון של ת"ת דאו"א, אין מכאן סתירה למ"ש במ"א, שישסר"ת מלבישים מחזה ולמטה דאו"א, שהוא ב"ש ת"ת דאו"א. כי עיקר ישסר"ת מתחילים מטבור ולמטה דאו"א, אלא הכתר שלהם מתחיל מחזה דאו"א, באופן, שאותו המקום מחזה עד הטבור, הוא שייך לכתר דישסר"ת. ונודע, שכתר אינו נכנס בחשבון הפרצוף, וע"כ מדייק כאן מקומם של ישסר"ת מטבור ולמטה דאו"א.

וטעם הדבר הוא, משום שישסר"ת הזה, שסוד הבטן לתיקון העיבור נתתקן בע"ס דראש שלו. הוא בחינת וא"ו של הוי"ה דס"ג, שיש בו לבד המילוי של ה"א, כנודע, שכל אותיות הוי"ה דס"ג הם במילוי יודין, חוץ מ"ו שבו, שהיא במילוי א'. וכבר ידעת טיבה של הוא"ו הזו דס"ג, שהיא השורש של הוי"ה שאותיות המילוי הם במילוי אלפין, שנקרא מ"ה החדש, שנקרא הדר ומהיטבאל, שהם וי"ן של אצילות כנ"ל (דף תתקי"ז ד"ה ועתה). עש"ה בכל ההמשך. כי מילוי אלפין פירושו, תיקון קוים הנעשה ע"י עלית ה"ת בעינים, שקו האמצעי שבא' מורה על הפרסא הנעשה מלמטה לגו"ע של המדרגה, שהוציא את אח"פ של המדרגה לחוץ ממנה, כנ"ל באורך. שעיקר תיקון הזה הוא רק לבחינת וי"ן, אמנם ג' הפרצופים הראשונים דאצילות, שנמשכים מסוד השם מ"ב, הם במילוי יודין, שפירושם ממסך דצמצום א', הנמשכים מהבחינה שכנגדם מג"ר של א"ק, המסתיימים למעלה מטבור, שאין בהם מצמצום ב' ולא כלום, כי עד הטבור דא"ק נבחן בשם עולם העקודים כנודע. והנה תיקון קוים הזה, מתחיל בעולם הנקודים, ששמה נתקנו רק בחי' ג"ר של הז"ת, שהם בדיוק אותו המקום שנקרא בטן דפרצוף ס"ג הכולל דא"ק, כי מקום הטבור דא"ק הפנימי הוא ג"כ מקום הטבור דס"ג דא"ק, כמ"ש בחלק ד'. אשר הטעמים דס"ג, שלא ירדו כלל למ"ה וב"ן דא"ק, הם נתפשטו עד הטבור דס"ג, שהוא משום שיש בהם התלבשות של ע"ב, וע"ב מוכרח להסתיים על הטבור, כי אין אור החכמה

קנז) אך דע כלל גדול, כי הנפש לבדה כלולה מכל ה' נרנח"י, וכולם נפש לבד. ודוגמתן ה' בחי', וכולם נקרא רוח. וכן בנשמה וכן בחיה וכן ביחידה. ונודע, כי הז"א כולו נקרא רוח, ויש בו נרנח"י. ובנפש שלה, יש בה ה' בחינות נרנח"י, וכן הרוח כו'. באופן, שהם ה' בח"י כל אחד כלולה מה' שהם כ"ה בחי', וכולם נקרא רוח לבד. וכן כ"ה בחי' בנוקבא. וכולם נקרא נפש.

אור פנימי

יכול להתפשט לעולם למטה מטבור של הפרצוף. אלא הנקודות דס"ג, שכבר אין בהם מבחינת ע"ב דהתלבשות, הם יכלו להתפשט למטה מטבור דס"ג, ולהתחבר עם המ"ה וב"ן דא"ק, כמ"ש שם באורך. וע"כ גם הג"ר דנקודים מתחילים רק מטבור דס"ג דא"ק ולמטה, ונמשכים עד סיום הת"ת, דהיינו בדיוק שליש התחתון של ת"ת דס"ג. וג"ר אלו דנקודים יצאו שם בתיקון קוים מה"ת בעינים בעת קטנותם, אבל לז"ת דנקודים לא נמשך תיקון זה, הרי שרק מקום הבטן דס"ג לבדו נתקן שם בתיקון קוין. והוא בחינת הוא"ו דס"ג, אבל מבטן ולמטה, שהם הנהי"מ דס"ג לא נתקנו בתיקון קוין, וע"כ הה' אחרונה דס"ג אין בה מילוי א', אלא מילוי י', כנ"ל באורך.

ונתבאר שם, שראש הא' דנקודים יצא שם מטבור דס"ג ולמעלה, עד החזה דס"ג, אלא שאינו מצטרף לנקודים, משום שהמסך שלו נמצא למטה ממנו, ואין עביות המסך פועלת כלום ממטה למעלה. כנ"ל (דף ת"ט ד"ה ג"ר) ולכן גם הוא נחשב עוד לעקודים, דהיינו שאין בו עוד מתיקון קוין. וע"כ הוא נבחן לבחינת כתר עליון של הנקודים, שאינו כלל בחשבון הפרצוף נקודים. ומכאן המקור אשר הכתר דב"ן, אינו מצטרף לפרצוף.

ותדע, שערך ישסו"ת כלפי או"א באצילות, הם ממש, כערך פרצוף הנקודים, כלפי הס"ג דא"ק, לכל פרטיהם ודקדוקיהם. כי גם או"א אלו, הם קומת הס"ג באצילות, שיש בהם בחינת ע"ב דהתלבשות, בשוה לס"ג דא"ק, וע"כ גם הם, נמשכים הטעמים שבהם רק עד הטבור, מאותו הטעם הנ"ל, כי בחינת ע"ב אינה יכולה להתפשט למטה מטבור בשום פרצוף. וע"כ עד שם הוא בחינת י"ה דאו"א, שהם במילוי יודין, ומטבורם ולמטה עד סיום הת"ת, הם במילוי א', דהיינו הוא"ו דהוי"ה דס"ג, כי זה המקום מקבל התיקון קוים מהבחינה שכנגדו בס"ג דא"ק, ששם עומדים ג"ר דנקודים, וע"כ מתחיל הלבשת ישסו"ת מטבורם של או"א ולמטה, שהוא הבטן דעיבור, הראוי לתקן את הזו"ן הנכללים שמה בבטן ההוא, עם התכללות נה"י בחג"ת, שפירושו, עלית ה"ת בעינים שלו, ותיקון קוים, העושה אותו בסוד רשות היחיד, כנ"ל באורך. הרי ברור שאין ישסו"ת יכולים להתחיל ממעלה מטבור דאו"א אף משהו, בדומה לג"ר דנקודים. ועם כל זה, בחינת ראש הא' של ישסו"ת, שנקרא כתר דישסו"ת, הוא מלביש מטבורם ולמעלה דאו"א עד החזה שלהם, דהיינו בדומה לראש הא' דנקודים, המלביש ג"כ מטבור דס"ג דא"ק ולמעלה עד החזה, אלא שה"ס הכתר ב"ן, שאינו מצטרף לפרצוף, משום שמסך שלו עומד בו מלמטה, ואין עביות המסך פועלת ממטה למעלה. וע"כ כתר דישסו"ת, נחשב עוד לבחי' י"ה דאו"א, שהם במילוי יודין, והוא אינו נכלל כלל בבטן דאו"א, שהוא במילוי א', כמבואר. והנה נתבאר היטב סוד הבטן דאו"א, שהוא ממש בחינת ג"ר דנקודים, כלומר, שהוא המקבל באצילות, אותו ערך דג"ר דנקודים בעולם הנקודים. והוא סוד המילוי א'

קנח) אמנם דע, כי עדיין לא נכנסו שם רק בחי׳ נפש שבנפש דז״א, ולכן לא נתבררו רק הכלים, של החלק של הנפש שבנפש דז״א. כי כפי הנברר מן הנפש נתברר מהכלי. ולכן עדיין קומת גוף העובר

אור פנימי

שבוא״ו דס״ג. וע״כ א׳, זו היא כל השורש של מ״ה החדש המתקן את הב״ן, והבן היטב.

ועם זה תבין היטב מה שכייל לן הרב, שאין שום מציאות זווג באו״א לצורך הזו״ן, אם לא יתחברו או״א וישסו״ת לפרצוף אחד. והטעם הוא כמבואר, אשר ערך ישסו״ת כלפי או״א דאצילות, הוא ממש אותו הערך דג״ר דקטנות הנקודים, כלפי ס״ג דא״ק. וזכור כאן, שענין תיקון הקוים שיצא בג״ר דנקודים, הוא מבחינת התכללות ה״ת בעינים, וזה יצא רק בזמן הקטנות דנקודים, כנודע. אמנם אחר שקבלו נה״י דא״ק את האור החדש דבקע לפרסא, והאיר אותו דרך הטבור דא״ק לג״ר דנקודים, שהוריד ה״ת מכתר דנקודים והשיב או״א לראש, הנה אז נתיחדו ג״ר דנקודים עם כללות הס״ג דא״ק לפרצוף אחד, כי כל ההבדל שביניהם היה מכח ה״ת שנכללה בעינים דג״ר דנקודים, מה שלא היה זה למעלה מטבור דס״ג דא״ק, כנ״ל בדברי הרב (דף שצ״ו אות ו׳) כי הלמעלה מטבור, לא נתחבר מעולם עם ה״ת שבמ״ה וב״ן דא״ק. ונמצא עתה אחר שירדה ה״ת מעינים גם מג״ר דנקודים, הנה אין עוד מה שיבדיל בין ג״ר דנקודים לס״ג דא״ק, וע״כ נעשו עתה לפרצוף אחד, כנ״ל (דף תתקל״ו ד״ה גם) והנה אז אחר שג״ר דנקודים נעשו עם ס״ג דא״ק לפרצוף אחד, דהיינו שג״ר דנקודים נעשו לבחינת שליש תחתון דת״ת דס״ג דא״ק, ופה דנקודים נעשה לבחינת יסוד לפרצוף הכללי דס״ג, הנה אז השפיע יסוד דא״ק הפנימי, את הו׳ ונקודה, אל יסוד הכללי דס״ג דא״ק, שהיה מקודם זה בחינת פה של ראש דנקודים, שהוא ג״ר, ואז נזדווגו בחינות או״א על המ״ן- אלו דו׳ ונקודה, שהם טפת זו״ן השורשים כנודע. ותקנו אותם, והולידו ז״ת דנקודים. כמ״ש שם. הרי שלא נזדקק יסוד דא״ק הפנימי, לבחינת ג״ר של הקטנות נקודים, כי המה אינם ראוים כלל לזווג, להיותם בבחינת קטנות, ומה גם עם פרצוף כתר דא״ק, אלא „שיסוד דא״ק נזדקק רק לפרצוף ס״ג שלו, ורק למקום הבטן דס״ג, דהיינו שליש התחתון דת״ת, כמבואר, שהוא באותו מקום שהיה שם בתחלה הפה דאו״א דנקודים, ועתה הוא בחינת יסוד דס״ג דא״ק.

ועם זה מתבאר בפשטות גמורה, שאין ישסו״ת דאצילות, ראוים לקבל זווג מבחינת מ״ן דזו״ן, על ידי זווג מיסוד דא״א, בזמן היותם נפרדים מאו״א דאצילות, כי אז הם בבחינת קטנות, ואין יסוד דא״א מזדווג אלא בפרצוף הס״ג הכללי דאצילות שהם או״א. כמבואר לעיל, (דף תתקמ״ו ד״ה והנה כמו) שיש לפרצוף הכתר ב׳ מקומות השפעה, שהשפעת חכמה משפיע לע״ב. והוא מפה ולמטה שנקרא זווג דנשיקין. והשפעת חסדים, הוא משפיע לפרצוף ס״ג. שהוא מבחי׳ היסוד שלו עש״ה כל ההמשך. הרי שאין זווג ליסוד דכתר דאצילות עם או״א דאצילות, אלא אחר שישסו״ת ואו״א חוזרים לפרצוף אחד, שאז נה״י דא״א משפיעים לבחי׳ הבטן של פרצוף ס״ג, שיש שם התיקונים של המילוי א׳, כנ״ל. משא״כ בהיותם נפרדים, שעדיין יש הה״ת בעינים של ישסו״ת, הנה אינם ראוים לזווג כלל. והבן זה היטב.

המתבאר מכל האמור עד כאן, שבחי׳ העיבור דזו״ן בעולם האצילות, דומה לגמרי, לבחי׳ השפעת יסוד דא״ק את הו׳ ונקודה אל הפה דאו״א דנקודים, לכל דקדוקיהם ופרטיהם: הן מבחינת המזדווגים, והן

קטן מאד, עם היותו כלול מי״ס, ומרמ״ח איברים שלו, שהם מבחינת נפש שבנפש כנ״ל.

אור פנימי

מבחינת המ״ן שורשים של התהוות הוו״ן, והן מבחינת ב׳ הזווגים של נשיקין ויסודות, וכו׳. אלא, שיש כאן ב׳ ענינים נוספים: א׳ הוא, ענין התחלקות הכתר לב׳ פרצופים א״א ועתיק. ב׳ הוא, ענין הזווג שלא נעשה על עצם המסך דעליון, אלא מבחינת החיצוניות שלו, שבזה נמצא, שמדד אל העובר את בחינותיו לאט לאט על סדר המדרגה, מראשית קטנותו, עד גמר גדלותו, דהיינו בהתאם לפי מדת המ״ן דוו״ן, שגם הֵמה עולים בסדר המדרגה, כמ״ש זה בחלקים הבאים בע״ה. ועיקר החידוש שנתוסף כאן, על בחינת הזווג דנקודים, הוא ענין תיקון קוים בבחינת ו״ק של הנה״י. כי בנקודים, שו״ת של פרצוף נה״י, שהם הו׳ ונקודה שהשפיע יסוד דא״ק לאו״א דנקודים, יצאו שם מבחי׳ עצם המסך דאו״א עצמם, ולא היה בהם בחינות קטנות כלל, אלא שיצאו מוכני בכל גדלותם, מבחינת האור החדש דבקע לפרסא, דהיינו בלי תיקון קוים כלל כנ״ל, ע״כ היה בהם שביה״כ, כנודע. ולא נשאר שם, אלא בחינת ג״ר של פרצוף נה״י, שהם ג״ר דנקודים, מכח תיקון הקוים שלהם. ומהם נשאר שורש מספיק לתיקון המ״ה החדש, כי מהם נמשך סוד הבטן דאו״א, שה״ס וא״ו דהו״ה דס״ג. כנ״ל. וכבר ידעת אשר בחינת היסוד, נתחדשה ע״י עיבור דור״ן פעם שנית בבטן דאו״א דנקודים, כי אז יצאו גם בחינת ז״ת דפרצוף נה״י, בבחינת תיקון קוים, שע״י כך, יצא בחינת קו אמצעי, גם בנה״י עצמם, שנקרא יסוד. (כנ״ל דף תתקי״ז ד״ה והנך ע״ש כל המשמך) וזהו עיקר החידוש שנתוסף כאן על הזווג דנקודים, כי שם לא נתקן בפרצוף נה״י אלא רק מדת הנקבה, שפירושו, שנתקן לה תיקון קוים בג״ר דנה״י, שה״ס הבטן, שמשם כל שורש הולדה דפרצופי אבי״ע, שתיקון זה נעשה בבחינת הס״ג דא״ק, כנ״ל, שה״ס ג״ר דנקודים, שבעת גדלותם נעשה בהם בטן אל הס״ג. כנ״ל. ובבחינה זו לא שלט שם שבירה וביטול אפילו במשהו, כי כל הקטנות דג״ר אלו, דהיינו כל הבחינות שהיו בהם תיקון קוים, כל זה נשאר להם בתכלית השלימות, כנודע. שז״ס שנולדה בת תחלה. וז״ס בת תחלה סימן יפה לבנים, כי אם לא היה תיקון זה בעולמות, הנה לא היה כלל בחינת הבטן, שהוא שורש כל הולדה שבעולמות, וע״כ נבחן לשורש הבנים שבעולמות, והבן זה. ובעולם אצילות, נעשה תיקון קוים גם בז״ת שהוא הקו אמצעי דנצח הוד יסוד עצמם, שנקרא יסוד, ונקרא מ״ה החדש, וה״ס זו״ן דאצילות, שנקרא מ״ה ומה״ט בא״ב. והנה נתבאר ב׳ העקרים הנוספים כאן, על עולם הנקודים, שהם: א׳, התחלקות הכתר לב׳ פרצופים, וכן כל שאר פרצופי אצילות. וב׳, הוא ענין יסוד זכר שנתחדש כאן. אכן ביתר הענינים דומים זה לזה לגמרי.

כי תמצא שם, שאחר שהגיע אור החדש של הזווג דע״ב ס״ג העליונים דא״ק, הוריד ה״ת מעינים דנקודים, וביטל הפרסאות, שהוא הזווג דנשיקין שנעשה מתחלה, לתיקון ג״ר עצמם: שאור הזווג דע״ב ס״ג דא״ק, יצא דרך הטבור דא״ק, והאיר אל הג״ר דנקודים, והוריד ה״ת מעינים דשם, שעם זה נתחברו ג״ר דנקודים עם כללות הס״ג דא״ק לפרצוף אחד, כנ״ל ע״ש. והנך מוצא, ענין זה ממש גם כאן, כי ע״י זווג דנשיקין של חיך וגרון דא״א, יצאה טפת הזווג גם אל או״א, שע״י זה נתיחדו או״א וישסר״ת לפרצוף אחד. וכבר ידעת, שערך או״א וישסר״ת הם כערך ג״ר דנקודים עם ס״ג דא״ק. ע״ש. אלא שיש שינוי, כי שם יצאת

קנט) ואמנם הטפה הנ״ל, שהטילו או״א בחומר וצורה לצורך שאור של העיסה כנ״ל, נמשכה מבחי׳ החיצוניות של מלכות יש״ס ומלכות דתבונה. ובכל זווג וזווג שבזמן העיבור, היה נמשך ומתרבה אותו הטפה. באופן, שבהשתלם ימי העיבור, נגמר החיצוניות דמלכות הנ״ל כל י״ס שלהם לכנוס תוך זו״נ.

אור פנימי

טפת הזווג דא״ק דרך הטבור, וכאן יצאה דרך הפה דא״א. אמנם כשתדייק היטב, תמצא גם בזה שיש השואה ביניהם. כי נתבאר לעיל אשר חזה דעתיק מלובש בפה דא״א בסוד מקום החתך בין אור החכמה אל אור החסדים, כי ע״כ נבחן חכמה סתימאה, לאו״א, והגרון לישסו״ת, כנ״ל בדברי הרב. (ועי׳ היטב לעיל דף תתקמ״ח ד״ה והנך מוצא) ונתבאר שם, שע״י טפת הזווג דע״ב, נתהפך פי החזה דעתיק, ממבדיל על אור החכמה, ונעשה למשפיע לאור דחכמה. ע״ש. הרי שגם כאן באצילות, אע״פ שנעשה הזווג דנשיקין בפה דא״א, מ״מ עקרו הוא מחזה דעתיק, המלובש שם, הרי שגם באצילות, יצא האור המוריד להה״ת, דרך החזה דכתר כמו בנקודים דרך הטבור דא״ק, אלא משום שיש כאן ב׳ פרצופים בכתר, נמצא זה המקום דחזה דעתיק, שהוא פה דא״א.

גם יש לדייק, כי החזה דעתיק וטבור דא״ק הם ג״כ בחינה אחת, כי גם הטבור דא״ק, הוא בחינת מקום החתך. בין אור חכמה שבפרצופי הג״ר דא״ק שלמעלה מטבור, ובין ג״ר דנקודים שהם בחי׳ אור החסדים. כנ״ל. (דף תתקמ״ה ד״ה וכבר) הרי שמבחינת עתיק שהוא עיקר הכתר דנקודים, דומה הזווג דנשיקין דאצילות, לבחינת האור החדש שיצא דרך הטבור, לתיקון הג״ר דנקודים. וכן כל יתר הבחינות כמ״ש לעיל. והנה נתבאר לך המפתח, להבין עמו כל בחי׳ העיבורים של זו״ן, כי תשוה אותם לזווג פרצוף הכתר דא״ק עם הס״ג דא״ק. ושים לבך לזה, ויהיה לך לפתח עינים.

הסתכלות פנימית

א) הנה הרב מחלק את ז' המלכים שירדו לבריאה, על ג' בחינות שהם: אורות, ניצוצין, וכלים. גם מיחד להם ג' מקומות מיוחדים לתיקונם: שביסוד התבונה, מתקנים הכלים, ובמקום החזה, מתקנים הניצוצין וביסוד בינה עלאה, מתקנים האורות. (דף תתקמ"ז אות קנ"ב ע"ש) וצריכים להבין ענינם. ובעיקר צריכים להבין ענין הניצוצין, אשר כל ענין הבירורים, והעלאת מ"ן, ועבודת הצדיקים להעלות מ"ן, סובבים עליהם. וע"כ צריכים להבין אותם היטב, א' מה מהותם של אלו הניצוצין. ב' מה ענין מספרם. ומה גם שמוצאים לכאורה סתירות בדברי הרב בדבר המספר, כי לפעמים אומר שמתבררים ועולים ש"ך ניצוצין, ולפעמים אומר שהם רק שט"ו ניצוצין, ולפעמים שהם רפ"ח ניצוצין. שכל אלו המספרים המה עיקרים גדולים וצריכים להבינם במקורם.

ב) ותחלה נבאר את מהותם של הניצוצין, שעליהם אומר הרב שנפלו עם הכלים הנשברים לבי"ע כדי להחיותם. והנה באמת כבר פירש אותם הרב היטב עוד בעולם עקודים (דף רכ"ט אות י') שאומר שם, שהרשימות והאור חוזר היורד, מכים זה בזה, ואז נולד מביניהם ניצוצות של אור, מבחינת אור חוזר, שהוא דין, והוא גרוע מאור הרשימו שהוא רחמים. עש"ה. ונתבאר שם באור פנימי, כי האור מניח אחריו רשימו בתוך הכלי אחר הסתלקותו משם, למשל אם הוא קומת כתר, מניח הוא רשימו בתוך הכלי מן בחי"ד, שהיא קומת כתר, והנה אח"כ כשנעשה הזווג על העביות הנשארת בהמסך שהוא בחי"ג, ויוצא עליו קומת חכמה, הנה אותה הקומה שיצאה עתה כיון שהיא חשובה הרבה מן הרשימו, מבחינת מה שבאה מהארת זווג, משא"כ הרשימו, הגם שמדת קומתה גבוה מן קומת חכמה שבאה עתה, אמנם כבר נסתלק הארת הזווג שלה, ואין בה אלא הארה מועטת, ע"כ האור דקומת חכמה מכה בהרשימו, כלומר, שנכנס ומאיר בכלי שלה, שמכח זה מוכרחת הרשימו להסתלק מהכלי, ולעלות ממעל לכלי בסוד תגין החופפים על האותיות, ואז נופלים ניצוצות מן הרשימו, כי הרשימו כוללת ב' מיני אורות: אור זך, ואור עב. כי כמו שכללות האור כולל אור ישר, ואו"ח. דהיינו בחי' או"ח המתהפך ממעלה למטה ונעשה כלי ומלביש האו"י, כן הרשימו שנשאר מאור הזה, כלולה ג"כ מאו"י ואו"ח, שהאו"י נקרא אור הזך, והאו"ח נקרא אור העב, כדברי הרב (דף רכ"ב אות י') אמנם אור העב הזה, הנעשה לבחינת כלי ומלביש על או"י, הנה עדיין אינו כלי גמור, כדברי הרב (דף רמ"ו אות ב') כל עוד שהוא מחובר עם האור ישר. אלא אחר הסתלקות אור הזך למעלה, ונשאר אור העב למטה. כי אור העב, שהוא או"ח אינו יכול לעלות לעולם, אלא שנשאר למטה, ואז נעשה אור העב בחינת כלי. עש"ה. והנה זה אמור, בכללות אור העב שהלביש לכללות האור ישר. אמנם זה החלק של אור העב שנפרש מהרשימו ונשאר בכלי, מחמת הכאת הקומה של אחורים בו, כנ"ל. הנה הוא עדיין לא נחשב לכלי ממש, כמו אור העב של כללות, והוא, משום שיציאת הרשימות לחוץ מן הכלי בסוד תגין, אינו נחשב ליציאה גמורה ולהסתלקות, כי זה הכלל, שרשימו אינה מסתלקת לעולם, אלא אע"פ שיצאה ממעל לכלי, הרי היא עוד מאירה לבחינת אור העב שלה, כי ע"כ נבחן בסוד תגין על האותיות, כלומר שמחוברת בו ומאירה אותו, וע"כ אין אור העב של הרשימו נעשה עוד לבחינת כלי ע"י יציאת הרשימו מן הכלי, ונחשב עוד לאור גם עתה. וזה שמדייק הרב לכנותם תמיד בשם ניצוצות של אור, להורות שאין

ע יהם שם כלי כמו על האור העב של כילות הנ״ל, כי האו״י של כללות הקומה נסתלק לגמרי ועלה לשורשו, ונשאר אור העב למטה בלבדו בלי שום הארה ממנו. מה שאין כן אור העב שנפרש מהרשימו מחמת ההכאה הנ״ל, ונשאר לבדו בכלי, הנה אור הרשימו עדיין דבוק בו, וכיון שהוא דבוק בו, הוא נחשב עוד לבחינת מעורב עמו, כנ״ל (דף רמ״ו אות ב׳) כי כל זמן שהאור חוזר דבוק עם אור הישר, מטרם שנסתלק, הנה האו״ח מעורב עם או״י בלי שום הבר ביניהם. עש״ה.

ג) והנה שם בעקודים היה ב׳ מיני ניצוצין: א׳ בחינת אור העב מהרשימו, שנשאר בכלי אחר יציאת הרשימו משם, מפאת הארתה של הקומה החדשה דאחורים הנמוכה ממנו. כנ״ל, ועוד יש שם בחינת ניצוצין מן אור העב שנשאר אחר הסתלקות הארה דקומה החדשה מן הכלי, אשר בחינת אור העב של הקומה החדשה אינו יכול לעלות עם האור המסתלק, ונשאר גם הוא בכלי בסוד ניצוצין. כמ״ש שם, אשר מניצוצין שנשארו מבחינת הרשימו, נעשה אח״כ הכלים דזכרים, ומניצוצין שנשארו מהקומה החדשה נעשו אח״כ כלים דנקבות, ע״ש. אמנם כאן בנקודים, לא היה אלא בחינת הניצוצין שנשארו אחר יציאת אור הרשימו מן הכלי, בעת שנשבר ונפל לבי״ע, אמנם בחינת הניצוצין דהסתלקות הקומה דאחורים אין כאן, משום, כי אחר הסתלקות האור של הכלי, הנה תכף נפל לבי״ע, ולא היה לו זמן שיקבל ההארה של הקומה השניה של אחורים, שיצאה אחריו. ונמצא שיש כאן, רק בחינת אור העב שאינו יכול להסתלק ולעלות עם אור הרשימו, כנ״ל, אלא שהוא נשאר בכלי, וע״כ האור הזה ירד יחד עם הכלי לבי״ע.

ד) והנה נתבאר היטב, מהותם של אלו הניצוצין שנפלו עם הכלים לבי״ע בעת שבירתם, שהם בחינת האו״ח והמסך של ראש, המתפשטים לעשר כלים מניה וביה, ממעלה למטה, להלביש את האו״י עד הטבור. שאחר הסתלקות האורות מהם, שהם אינם עולים למעלה להיותם בחינת עביות, הנה אז נעשו לכלים, אמנם מטרם ההסתלקות של האו״י מהם, המה מעורבים כאחד עם האו״י, ואינם נחשבים כלל לבחינת כלי אלא לאור גמור. עש״ה. שמשום זה יש חילוק גדול בין אור העב של הרשימו עצמה, ובין אור העב דכללות הע״ס שבמדרגה, כי אור העב דכללות הע״ס, נעשה לכלי תכף אחר הסתלקות הע״ס דאו״י מהם. אמנם אור העב של הרשימו, לא נעשה לכלי גם אחר יציאת הרשימו משם, שהוא משום, כי אע״פ, שגם הרשימו יצאה בהברח מן הכלי שנפלה לבי״ע, כדי שלא תתבטל מתורת רשימו, מ״מ עדיין הוא חופפת ומאירה לכלי בסוד תגין על האותיות וע״כ אין יציאת רשימו מכלי נבחן להסתלקות גמורה המוסיף עביות על העביות דאור העב ועושה אותו לבחי׳ כלי, אלא שהוא נחשב עדיין לבחינת אור, אלא אור העב, שהוא או״ח ולא או״י, גם אין בו מבחי׳ ג״ר כלום, אלא מבחי׳ אור חסדים שהופרשו מן אור חכמה לגמרי, שכל שורשם הוא מבחינת חג״ת, ממה שנעשה לכלי קבלה מבחינת התפשטות המסך דראש עד הטבור כנ״ל. ונבחן ע״כ ערך הניצוצין כלפי הרשימו, כדוגמת אור חסדים כלפי ג״ר, כי כל מה שיש שם מבחי׳ ג״ר, נקרא אור הזך שברשימו, והוא נשאר בהכרח באצילות, כי אור שיש בו משהו מבחינת האורת חכמה לא יוכל לירד למטה מגבול הקו, שהוא בחינת הסיום של הפרסא מבין אצילות לבריאה, אלא רק אור העב של הרשימו, שהוא בחינת אור חוזר, ובחינת אור חסדים, הוא שיכול לירד עם הכלי לבי״ע, משום שעל אור חסדים לא היה צמצום, כנודע. באופן, שיש להבין כאן ב׳ חלקים של רשימו: א׳, הוא האורת האצילות וג״ר הכלול ברשימו, שזה נשאר באצילות. וב׳, הוא בחינת אור חוזר ואור

חסדים שיש ברשימו, שזה ירד לבי״ע, ונחשב שם ג״כ לבחי׳ הרשימו המחיה את הכלים במקומם בבי״ע. וערכם זה על זה הם כערך תג״ת על חב״ד. והבן.

ה) עוד בחינה אחת יש להבין באותם הניצוצין, שהוא עיקר בחינת הנושא למדת העביות שבמדרגה שנתבטלה או שנשברה. כי בעת הזדככות המסך ועליתו למעלה בזמן השבירה, הנה רק בחינת המסך נזדככה מעביות שהיה כלול בו, אמנם העביות עצמה לא נאבדה, אלא שנשאר בבחינת חלק אור העב של הרשימו. כי ע״כ אח״כ בעת שהמסך עם הרשימות נכללים בזווג דראש דעליון, אשר הרשימות מקבלים משם בחינת המסך דעליון, הנה תכף מעלים אליהם בחינת העביות הנשאר באור העב של הרשימות, שהעביות ההיא מתחדשת עם תיקון המסך, ואז יכולים הרשימות והמסך לעשות הזווג עם אור העליון במקומם עצמם, אחר שיוצאים מהתכללות דעליון, כמ״ש בחלקים הקודמים, בפרצופי א״ק. אמנם שם לא היה מרחק גדול בין אור העב של הרשימו ובין אור הזך של הרשימו, כי שניהם נשארו בתוך הכלי ביחד. אבל כאן בשביה״כ. הנה בעשה ביניהם מרחק גדול מאד, כי אור הזך נשאר באצילות. ואור העב שהם הניצוצין ירדו לבי״ע. כנ״ל. ועכ״ז גם כאן, בשעה שהרשימות עולים ונכללים בעליון בהזווג שלו, והמה מקבלים שם תיקון מסך ע״י התכללות בהמסך דעליון, הנה הם מעלים אצלם את העביות מהניצוצין שלהם דבי״ע, והעביות מתתקנת במסך דעליון, עד שראוים לזווג דהכאה עם אור העליון מכח עצמם, ואז הם יורדים למקומם באצילות, ומזדווגים שם מבחינת עצמם, ע״ד שנתבאר בפרצופי א״ק. הרי שכל בחינת הגדלות של הפרצוף טמון בניצוצין שירדו עם הכלים לבי״ע. כי כבר ידעת, שכל גדלות הקומה תלויה ונמדדת במדת העביות שבמסך.

ו) ובזה תבין שכל ענין גדלות הקומה שבפרצופי אצילות תלוי ומדוד בשיעור הניצוצין המתבררים ועולים מבי״ע, כי בהם כל העביות אשר המסך של המדרגה מתתקן עמהם. ובהעלות שיעור ניצוצין בעביות של בחי״א אין שם אחר תיקון המסך רק קומת ז״א. ובהעלות ניצוצין בשיעור עביות דבחי״ב. הנה אחר תיקון המסך בהם, הם מוציאים קומת בינה. וכו׳ עד״ז. הרי שכל שיעור קומה שבפרצופי אצילות תלוי במדת הניצוצים שמעלים ומבררים מבי״ע.

ועם זה תבין סוד העיבור, כי אע״פ שאלו ג׳ בחינות הנ״ל, דהיינו: הרשימו שנשארת באצילות, שהוא בחי׳ אור הזך שבו. והרשימו שירדה עם הכלים לבי״ע, דהיינו בחינת אור העב שבו. והכלים עצמם של המדרגה. אשר מכח גו״ע דתחתון, בכל ג׳ הבחינות הנ״ל, הדבוקים באח״פ דעליון בכל ג׳ הבחינות דאח״פ הנה הם נמשכים ועולים לאצילות, עם אח״פ הללו, עכ״ז אינם ראוים לזווג עם אור העליון מטרם שיקבלו את תיקונם, כי בצאתם מתוך הקליפות שבבי״ע, הנה הם מעורבים עוד בה״ת, כלומר בבחי׳ העביות דבחי״ד, שבחי׳ המסך שלה אין עוד באצילות, כמו שידעת, שאפילו בחינת הכתר דאצילות אין שם אלא בחי״ד דהתלבשות, ולא כלל מבחי״ד דעביות. גם ידעת שעביות זו דה״ת הנ״ל, נתערבה בכל ספירה וספירה של ז׳ המלכין קדמאין, שזה היה סבת השבירה. וע״כ התיקון הראשון אשר צריכים לתקן, הוא, הפרשת העביות דה״ת מניצוצין אלו, דהיינו מבחי׳ העביות דה״ת, שאין מסך נוהג בה עוד, מזמן הזדככות דגוף דפרצוף הכתר דא״ק, שנעלמה בחינה אחרונה מן המסך, והיא לא חזרה ונתחדשה גם בפרצופי נקודים. כמ״ש שם. ומלבד התיקון הגדול האמור, צריכים עוד לתיקון חשוב מאד. שהוא לשתף מדת הדין במדת הרחמים, שה״ס עלית ה״ת בעינים, שב׳ ההי״ן: ה״ר וה״ת מתחברות יחד, כנודע. אשר זולת השותפות הזו לא היה ענין השכר ועונש מתגלה

בעולמות, גם ענין גילוי שמותיו יתברך, שעליו סובבת כל הבריאה, גם אלו לא היה להם מקום להתגלות. ולפיכך מטרם שהניצוצין מקבלים אלו ב׳ התיקונים הנ״ל, אינם ראוים עוד לשום זווג כלל, והתיקונים האלו הם מקבלים בסוד העיבור.

ז) ולפיכך צריכים לכל אלו הבחינות המרובות האמורות בסוד העיבור, שפירושו התכללות התחתון בזווג דעליון, אשר בז״א יש ג׳ בחינות עליון, שהם: א״א, ואבא, ואמא. כמ״ש בפנים. ותדע שרוב התיקונים הבאים בעיבור, הוא לתקן ב׳ תיקונים העיקריים הנ״ל, כמ״ש בחלק י״א, בע״ה. ואע״פ שעיקר מקבלי התיקון הם בחינות הניצוצין, כנ״ל. עכ״ז גם ב׳ הבחינות האחרות, שהן: הרשימות, דהיינו אור הזך שברשימו שנשאר באצילות. גם הכלים, שהם בחינת או״ח, דהיינו אור העב שנשאר למטה מכל הכללות דע״ס, וכן הכלים ישנים דס״ג, ששמשו בז״ת דנקודים וגם הם נפלו לבי״ע. הנה גם הם צריכים לאותם ב׳ התיקונים הנ״ל. באופן שג׳ בחינות צריכים תיקון, שהם נקראים בדברי הרב: אורות, ניצוצין כלים. שאור הזך שברשימו הנשאר באצילות, נקרא אורות, ואור העב שברשימות שירדו עם הכלים, הן נקראות ניצוצין, וג׳ הם הכלים כנ״ל.

ח) וז״ש הרב „והנה ג׳ בחינות אלו עלו בסוד העיבור בג׳ בחינות דאמא. כיצד: במקום רשימו דיסוד דבינה עלו שם האורות. ובמקום האמצעי של מקום החתך, עלו שם הרפ״ח ניצוצין דאור. ובמקום יסוד התבונה עלו הכלים״ דהיינו כמבואר, שכל אלו ג׳ הבחינות צריכים תיקון. ונודע שכל בחינה מקבלת מבחינה שכנגדה בעליון. ולפיכך כיון שהרשימו היא בחינת ג״ר שנשאר ברשימו מן כללות האור שנסתלק, כנ״ל, ע״כ היא צריכה לקבל תיקונה מבחינת ג״ר של אמא, הנקראת בינה. וז״ש במקום רשימו דיסוד בינה, עלו שם האורות. וכבר ידעת, שהרב מכנה תמיד את הרשימות בשם אורות. ואור העב של הרשימות, שהם בחינת הרפ״ח ניצוצין שירדו עם הכלים לבי״ע, כנ״ל, הנה נתבאר, שהם בחינת אור חסדים ולבושי חג״ת עד הטבור. ולפיכך המה מקבלים תיקונם מבחינת חג״ת דאמא, וז״ש שבמקום החתך עלו שם הרפ״ח ניצוצין. וכבר ידעת שמקום החתך, הוא בחינת החזה דכללות, ששם הוא הזווג דחג״ת. הראוי לתיקון הניצוצין, כנ״ל. והכלים מבחינת עצמם, הם מתתקנים בהארת נה״י, כי ז״ת דנקודים, בעת שיצאו מהסתכלות עינים באח״פ, לא היו להם אז רק הארת הנה״י, כי או״א דנקודים היו אז בבחינת אח״פ שירדו לבחינת חג״ת, ולא נשאר לז״ת דנקודים אלא הארת נה״י, הנקרא שם בדברי הרב, בשם הארת כלים. הרי שהכלים מתתקנים בנה״י. וז״ש, שבמקום יסוד דתבונה עלו הכלים. דהיינו בחינת נה״י, כי התבונה היא בחינת נה״י דאמא. באופן שג׳ הבחינות אורות ניצוצין כלים, מקבלים תיקונם מג׳ יסודות מיוחדים: הכלים מקבלים מיסוד דבחינת נה״י, והניצוצין מקבלים מיסוד דבחינת חג״ת, שנקרא חזה. והאורות שהם הרשימות, מקבלים מיסוד דבחינת ג״ר. שנקרא יסוד דבינה. ועם זה תבין ג״כ דברי הרב לעיל (חלק ח׳ אות ב׳ וג׳.) שאומר שם שהרשימות, שנקראות אורות, עלו למ״ן לג״ר, ונעשו שם ג׳ גו ג׳. וכלים עלו לבחינת נה״י דשם. ונתקנו ג׳ גו ג׳. כמבואר.

ט) הנה נתבאר היטב, מהותם של אורות ניצוצין כלים. גם ענין תיקונם המחויב לג׳ יסודות שבאמא: שרשימות שהן בחינות ג״ר, צריכות ליסוד דג״ר דאמא, וניצוצין שהם בחינת חג״ת, צריכים ליסוד דחג״ת דאמא, שהוא בחינת החזה, שנקרא מקום החתך. וכלים שהם בחינות נה״י צריכים ליסוד דנה״י דאמא, שהוא בחינת יסוד דתבונה. ועתה נבא להבין את המספרים: ש״ך, שס״ו, ורפ״ח האמור

בניצוצין. אמנם צריכים לדעת מקודם בידיעה מקורית את ענין ה"ג מנצפ"ך, האמור ביסוד דאמא. גם ענין החמשים שערי בינה מה הם. והנה הרב פירש את החמשים שערי בינה, שהם ה"ג, וכל גבורה כלולה מעשר, הם חמשים. (עי' שעה"כ ופע"ח בברכת העומר. ובכ"מ) והנה לפי זה נמצא, שה' גבורות, ומנצפ"ך, וחמשים שערי בינה, הם ענין אחד, וא"כ חילוף השמות בהם למה לי.

אמנם בע"ח שי"ג פי"ג, מבאר אותם יותר, וז"ל, „נודע כי ענין נ' שערים שיש בבינה, לפי שהוא ענין מ"ב הנ"ל שיש בבינה. ולפי שהוא ז' שמות שבשם מ"ב אותיות, ועם ז' שמות עצמם, הרי מ"ט. ויש שער הנ' הכולל כל המ"ט, והוא כתר עליון שבהם, הרי נ' שערי בינה. ובזה אל תתמה, אם שער הנ' הוא לבדו כתר כי הרי הוא כולל כל המ"ט שערים, ואינו חלק שער פרטי. והנה לא נדבר עתה בענין כללות הז' שמות, שעמהם הם מ"ט, ועם הכולל הם נ', אבל נדבר בשם מ"ב עצמו וכו'. אבא טמיר וגניז יתיר, לכן הכתר של אמא כלול באבא, כי שער המ"ב העליון שהוא כתר שבה, כלול באבא, נמצא כי נשארים מ"א לבד באמא, וג"מ באבא. וז"ס ג"ם צפור מצאה בית וכו'. וז"ס כי אם לבינה תקרא, כי הבינה נקרא א"ם, מפני שחסר ממנה הכתר, והוא נכלל באבא, ולכן לעולם הבינה נקרא א"ם. והבן זה". עכ"ל. ע"ש בהמשך שמקודם זה, בענין ביאור המ"ב בסוד: פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי.

י) והנך רואה איך קא טרח לן הרב לבאר היטב את הנ' שערי בינה, מכל הצדדים שבהם: הן מצד השם מ"ב, דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי הנוהג באמא עלאה מבחינת ג"ר שבה. והן מצד השם מ"ב של ז' פעמים ו' אותיות, המרומזים בר"ת של אנא בכח, הנוהג בישסר"ת מבחינת ז"ת דבינה. דהיינו חמשים בג"ר דבינה, שיש בהם שם המ"ב בשלימות ג' הפרצופים הראשונים דא"ק, שאינם צריכים תיקון, כנ"ל בביאור שם מ"ב ע"ש. וחמשים שערי בינה בז"ת שלה, שהם ישסר"ת, שמצד האורות כבר אינם נכללים בשם מ"ב, להיותם למטה מסיום קו האמצעי דא"א, מבחי' אורות שלמעלה מטבור שלו, שהוא מקום החזה כנ"ל באור פנימי. שמחזה דא"א ולמטה כבר נחשב למטה מטבורו, והוא בחינת זו"ן דא"א, אשר המילוי שלו חסר גם בגה"י דא"ק, וע"כ כל התיקונים דאבי"ע סובבים למלאות את החסרון הזה, כנודע. ע"ש. אמנם כיון שישסר"ת הזה עדיין נמצא למעלה מטבור דא"א, כי מקומם מחזה עד הטבור כנודע. אשר מצד הכלים נבחן כל המקום הזה שמחזה לטבור עד בבחינת שם מ"ב, כי סיום הרגלים של הקצוות דפרצופים שלמעלה מטבור נמשכים עד הטבור ממש, כי רק בחינת יסוד שלהם מסתיים בחזה, לפיכך עדיין יש להם השלימות דמ"ב מצד הכלים. אלא שמ"ב זה דכלים, כבר הוא עומד בסוד ז' פעמים ו' אותיות דאנא בכח. שהם בחינת ו' ספירות תג"ת נה"י דז"א, משום שמבחינת האורות אין שם ג"ר, אלא בחינת זו"ן לבד. כמבואר. ומכאן תדע סוד השם מ"ב דז"פ ו' אותיות, הנאמר בזו"ן, שהוא ג"כ מבחינת ישסר"ת הנ"ל, שהוא רק בחינת מ"ב דכלים, אבל לא באורות.

יא) ותדע שזהו מקור ההתחלקות של אמא עלאה לב' פרצופים בינה ותבונה, מה שלא נמצא כזה בספירה אחרת. כי יש מרחק גדול מן ג"ר שבה לז"ת שבה, שג"ר שבה נחשבים לשם מ"ב ממש, שהוא בסוד ג' הפרצופים דא"א הראשונים, הנקראים פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי, שהם כבר בתכלית השלימות, ולא באו בפרצופי אצילות לצורך עצמם, אלא רק כדי להאציל את הפרצופים שלמטה מטבור, כי אי אפשר שיצאו הפרצופים שלמטה מטבור, בלי הפרצופים שלמעלה מטבור. כנ"ל באור פנימי. מה שא"כ ז"ת דבינה, שהם בחינות

ישסו״ת, כבר הם שייכים לבחינת הפרצופים שצריכים תיקון, כי מצד האורות הם עומדים למטה מחזה דא״א, ששם הסיום דקו אמצעי של הלמעלה מטבור, וע״כ המה מיוחסים לבחינת למטה מטבור דא״ק, שהוא עדיין לא נתמלא באורות שלו לגמרי, דהיינו מהסתלקות שהיה בגוף דפרצוף הכתר, אחר אצילותו, כי ע״ב וס״ג מסתיימים בטבור שלו. כנודע. וע״כ רב מאוד המרחק בין אמא לתבונה, וע״כ נתחלקו לב׳ פרצופים נפרדים זה מזה. וע׳ לעיל (דף תתקט״ז ד״ה וזכור)

אכן ענין עמידה זו דישסו״ת למטה מחזה דא״א, אינו במקרה ח״ו, אלא שיש לזה סבה גדולה. כנ״ל (דף תתפ״ו ד״ה אמנם) כי מתוך שפרצופי אצילות יצאו מתחלה בקטנות, מבחינת ה״ת בעינים, הנה גם אחר גדלותם, שכבר הורידו ההי״ת מעינים שלהם, מ״מ אין הרושם דהי״ת מסתלק ממקומו, וכל הפרסאות שיצאו מבחינת ה״ת בעינים נשארים קבועים גם בעת גדלות, עש״ה. ונתבאר שם, שע״כ אתחפיא קרומא מתחת מו״ס דא״א, דהיינו מתחת גו״ע שלו, שהם כתרא ומו״ס, ובינה שלו יצאה מבחינת ג״ר לבחינת ז״ת, שהוא הגרון. אלא שאין יציאה זו מורגשת כל עיקר כלפי ג״ר דבינה, להיותה בלאו הכי מבחינת אור דחסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא, וע״כ נחשבת עוד הבינה לבחינת ראש וג״ר בסוד השם דמ״ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי. וע״כ נחלקו ג״ר דבינה, והיו לפרצוף הג׳, דג׳ הפרצופים הראשונים דאצילות. הנקראים או״א עלאין, דזווגייהו לא פסיק לעלמין, וע״כ הם מסתיימין למעלה מחזה דא״א, דהיינו עד המקום שחשוב עוד לבחינת מ״ב שלו גם מצד האורות. וכל אלו טעם אחד להם, כי ג״ר דבינה, אע״פ שכבר נמצאים למטה מג״ר דא״א, מחמת ההי״ת שהשאירה הרושם שלה בהאי קרומא דאתחפיא מתחות מו״ס, מ״מ אינה נפגמת במשהו מחמת יציאתה זו, ונחשבת לג״ר גמורים ולבחינת ראש כמו המו״ס עצמו. אכן ז״ת דבינה, שהם ישסו״ת, שהם אינם מבחינת כי חפץ חסד הוא, אלא להיפך ממש, שהם מבחינת הארת חכמה בחסדים, להיותם המאציל של זו״ן, שכל עיקרו הוא בחינת הארת חכמה שבחסדים, (כנ״ל דף ה׳ ד״ה וטעם). הנה כל הכובד של יציאת הבינה מראש לז״ת, נופל עליהם, כי הרושם של ה״ת בעינים ששורה בהאי קרומא דתחות מו״ס, מגביל אותם מהארת חכמה דבחינת השם מ״ב, דהיינו מבחינת ג׳ פרצופים הראשונים דא״ק שלמעלה מטבור, שהרי הה״ת מושרשת בטבור דא״ק, כנודע, וע״כ ישסו״ת מוכרחים לקבל מבחינה שכנגדם בא״ק, שהוא למטה מטבור שלו דהיינו משליש תחתון דת״ת דא״ק, שה״ס הבטן, כנ״ל באור פנימי (דף תתקנ״א ד״ה וטעם) וע״כ המה נחלקו מבינה עלאה, שהיא מג׳ הפרצופים הראשונים דאצילות, והיו לבחינת פרצוף של ז״ת דאצילות, אלא מבחינת האור שלהם, אבל מצד הכלים שלהם, הם נחשבים עוד למ״ב כנ״ל. וזכור היטב ההבחנות הנ״ל, שבין אמא עלאה לישסו״ת, כי אי אפשר להאריך בכל מקום.

יב) והנה יש עוד טעם יותר קרוב להתחלקות בינה ותבונה לב׳ פרצופים נפרדים. והוא, מפאת בינה עצמה. כי גם קומת בינה דאצילות, שנקראת או״א עלאין, יצאו מתחילה בבחינת קטנות, דהיינו בה״ת בעינים שלהם, שכלי דגלגלתא היה לבחינת חג״ת שלהם, וכלי דעינים היה לבחינת נה״י שלהם. ולפיכך גם אחר הגדלות שלהם, שכבר הורידו ההי״ת מעינים שלהם, והשיבו אליהם את אח״פ והיו לבחינת נה״י חדשים דכלים, שעי״ז זה השיגו את ג״ר דאורות שהם ג״ר דבינה. כנודע. הנה גם אז נשארת הה״ת בעינים שלהם בבחינת רושם, כנ״ל. שהוא המקום שנקרא חזה דאו״א, ששם עומד היסוד דזמן קטנות שלהם, שעלה ונעשה לשליש עליון דת״ת, כנודע. וביסוד זה, נשאר הרושם של ההי״ת הדבוקה בו מעת

הקטנות, שהרושם הזה ה"ס הפרסא שבגוי מעוהי דאמא, התוצה בין אמא לתבונה, ועושה אותם לבי' פרצופים. בסוד ס' למעלה מפרסא, ובסוד ם' סתומה למטה מפרסא, כמו שהאריך הרב בהם ע"ש. וכיון שתבונה נמצאת למטה מה"ת דאמא עלאה, נמצאת מקבלת מבחינה שכנגדה באי"ק, ממקום שלמטה מטבור, ששם בחינת הלמטה מה"ת, שהיא עומדת בטבור דאי"ק, כנודע. וע"כ התבונה יוצאת מסוד השם מ"ב. כנ"ל. כי להיותה מתיחסת אל הלמטה מטבור דאי"ק, כבר נחשבת חסידה כמו זו"ן, ומתחייבת לתיקונים ומילואים, מה שג"ר דאצילות אינם צריכים לזה, להיותם מתוקנים מצד שורשם באי"ק.

יג) ודע כי אלו ג' הטעמים הנ"ל שאמרנו בהתחלקות בינה ותבונה, שהם: מכח שתבונה נמצאת למטה מחזה דאי"א. ומכח שנמצאת למטה מקרומא דמו"ס. ומכח שנמצאת למטה מפרסא שבגוי מעוהי דאמא עלאה. הנה כל ג' אלו שולטים על התבונה וכל אחד מהם מכה שורשים בפני עצמו כמ"ש במקומו. אמנם כולם הם ענין אחד ממש, שהוא מפאת עלית ה"ת בעינים, שהוציאה אח"פ לחוץ מכל המדרגות. ואע"פ שחזרו ונתחברו בעת הגדלות שלהם, מ"מ נשאר הרושם שלהם. והרושם הזה שנשאר, הן מצד פרצוף הכתר שהוא א"א, והן מצד החכמה, שהוא מו"ס, והן מצד הבינה, שהם או"א עלאין, אינו מגביל שום פרצוף מג' הפרצופים הראשונים, אלא רק לישסו"ת לבד, כמו שנתבאר היטב בג' הטעמים הנ"ל. ותדע, שסוד אח"פ אלו שיצאו לחוץ מפאת עלית ה"ת בעינים, ה"ס מבצפ"ך, כלומר שהגבורות האלו השורים על אח"פ, מחמת יציאתם לחוץ, נקראות ה"ג מבצפ"ך ונקראים כן, להיותם בחינת ה' אותיות דסיום המלות, אשר באולפנא ביתא, וכיון שאח"פ אלו הם בחינת נה"י, כמ"ש לעיל, שעיקרם הם ע"ס דסיום, ע"כ הם מרומזים באותיות הסיום שבאולפנא ביתא. ומתוך שענין עלית ה"ת בעינים מתחיל מפרצוף ס"ג דאי"ק, ע"כ ענין ה' גבורות אלו דמבצפ"ך, שהם בעים מעלית ה"ת זו, אינם אלא רק באמא לבד, אמנם באבא אינם כלל אלו הה"ג מבצפ"ך, כי אבא מקבל מבחינה שכנגדו באי"ק, שהוא ע"ב דאי"ק, שבו אין שום התחלה עוד לעלית ה"ת בעינים. לפיכך, כשיש צורך להראות על הגבורות האלו המיוחדים רק לאמא מכנים אל הגבורות בשם מבצפ"ך, שמורה על ענין יציאת אח"פ לחוץ, או על ענין חזורם אל המדרגה. כי בכל מקום שרוצה הרב להראות על ענין השיתוף דה"ר בה"ת, בסוד שיתוף מדת הרחמים בדין, הן מצד הקטנות שבהם, והן אחר זמן הגדלות, הוא מכנה אותם בשם מבצפ"ך. וזכור זה.

יד) ודע, כי גם חז"ל שמשו בשמות אלו, (במסכת שבת ק"ד ע"א) „מבצפ"ך צופים אמרום, אלא ששכחום וחזרו ויסדום" פירוש: כי צופים, הוא בחינת מוחין וג"ר שבמדרגה. שהוא מלשון ראיה, שפירושו מוחין, כנודע. וז"ש, מבצפ"ך צופים אמרום, כי אע"פ שהם באים במדרגה בשעת גדלות, שהם בחינת נה"י החדשים המחוזרים למדרגה בשעת גדלות, מ"מ אינם חדשים ממש, כי כבר צופים אמרום, כלומר, שמתחלתם, מסרם עלית ה"ת בעינים, כבר היו אותם מבצפ"ך מחוברים שמה. כנ"ל, אלא אחר עלית ה"ת בעינים, הנה נפלו אח"פ לחוץ מן המדרגה, ונשכחו מן המדרגה, ועתה בשעת גדלות חזרו ויסדום, וע"כ המה נראים כחדשים. וז"ש שכחום, חזרו ויסדום. והבן. ויש כאן רמז נכבד מאד, אלא שאין כאן המקום להאריך.

ועם זה תבין, ענין הני' שכתב הרב לעיל, בענין פנים ואחורים דאו"א (תתק"א אות ג"ז ודף תתק"ב אות ג"ת) שאומר שם, שפנים דאו"א, הם הוי"ה ואהי"ה דמילוי יודין, שהם ע"ב וקס"א, שפולים בבי' זכר, ואחורים דאו"א, הם הריבוע של הוי"ה

ואהי״ה דיודין, שהם בגימטריא תשכח. עש״ה. כי מחזה ולמטה הם בחי׳ אחורים דאו״א, משום הרושם דה״ת בעינים הנשאר בחזה, כנ״ל. וע״כ נמצאים בחינות ישסו״ת המלבישים שם מחזה ולמטה, שהם בחסר ג״ר, כי אין בהם אלא מאחורים דאו״א, דהיינו מבחינת הקטנות שלהם, מעת היות גו״ע שלהם חסרים מאח״פ. ולפיכך נבחנים שמות דישסו״ת בבחינת הריבוע דשמות הוי״ה ואהי״ה דיודין שבאו״א, כי כל ריבוע מורה על קטנות ואחורים. וכיון שאין בישסו״ת אלא גו״ע, נבחנים אח״פ החסרים שלהם, שהם בבחינת שכחה מן ישסו״ת, שז״ס הנימטריא תשכח. אמנם אח״כ, כשמשיגים הגדלות שלהם, דהיינו אחר שמשיגים ספת הזוג דאו״א עלאין, המורידה הה״ת מעינים שלהם ואח״פ דישסו״ת חזרו ונתיסדו בהם, אז הם משיגים הפנים דאו״א, שהם הוי״ה ואהי״ה דיודין שבגי׳ זכור. הרי ממש כלשון חז״ל, שכחום וחזרו ויסדום.

טו) ומ״ש הרב שאחורים דאו״א הם פנים לישסו״ת. הענין הוא, כי ענין זה של עלית הה״ת בעינים, אע״פ, שהוא בחינת גבורות, המוציא את אח״פ מהמדרגה, והפרצוף נשאר משום זה בקטנות, ובחוסר ג״ר דאורות, מ״מ, כיון שכל עיקר תיקון העולם בשכר ועונש, וכל מתן שכר של הצדיקים מתחיל משם. בסוד שאמרו ז״ל והלא במאמר אחד יכול להבראות וכו׳ כנ״ל (דף ר״א ד״ה וזה עיין שם) ע״כ נחשב זה להארה גדולה, כי הוא סוד השיתוף דמדת הרחמים בדין. וע״כ נבחן אלו הגבורות עצמן דעלית ה״ת בעינים, לבחינת הארה גדולה. וע״כ אומר, שפנים דישסו״ת אלו, הם עתה אלו אחורים הנ״ל, כי הם הארה אמיתיות, אלא שהם מבחינת קטנות.

וכן דרכו של הרב לכנות את ענין הקשר של עלית ה״ת לעינים, בשם הארה של הגבורות וענין הורדת ה״ת מעינים והחזרת אח״פ אל המדרגה הוא מכנה בשם ביאת עצמות הגבורות אל המדרגה, או בשם הארת המנצפ״ך, ועצמות המנצפ״ך. או בשם מנצפ״ך א׳ ומנצפ״ך ב׳. כי עלית ה״ת לעינים שהפרצוף מקבל מן העליון שלו, נקרא הארת מנצפ״ך, או מנצפ״ך א׳. והורדת ה״ת מעינים, ע״י קבלת טפת הזווג דע״ב, נקרא בשם עצמות המנצפ״ך, או מנצפ״ך ב׳. וכן בשם גבורות נקבות וגבורות זכרים. עי׳ לעיל (דף תשנ״ט אות מ׳ ודף תשפ״ג אות ע״ח. ודף תשצ״ט אות צ״ז ודף תת״ו אות ק״ג.

טז) ועתה תבין היטב, סוד החמשים שערי בינה. כי המה נמשכים מכח ה״ג מנצפ״ך הנ״ל, והוא מבחינת הרושם דה״ת שבחזה דאמא עלאה, שה״ס הפרסא שבגוי מעוהי דאמא, החוצה את הפרצוף דאמא עלאה לב׳ פרצופים: ג״ר, וז״ת, שהם ס׳ ום׳ הנקראים פנים ואחורים, כנ״ל. ונודע כי רק הבינה נחלקה לב׳ פרצופים, ולא שום ספירה אחרת, ונתבאר לעיל באות י״א, שהוא משום דה״ת שהשאירה הרשם שלה מקרום שתחת המו״ס, והוציאה הבינה לחוץ מהראש לבחינת ז״ת, שהם זו״ן, הנה יציאה זו אינו פוגמת כלל את ג״ר דבינה, אלא את ז״ת דבינה, שהם בחינת אחורים שלה, שמחזה ולמטה. ונמצאים ע״כ הע״ס דבינה, שנחלקים לב׳ פרצופים נפרדים זה מזה, כמרחק מפרצוף דג״ר, לפרצוף דזו״ן, ומתוך שכללות כל הפרצוף ג״ר וז״ת דבינה נבחנים למאה ספירות, ע״כ אחר שנחלקו לשנים: ג״ר לפרצוף בינה עלאה, וז״ת לפרצוף התבונה. הנה הם נבחנים, לחמשים חמשים: כי הבינה נבחנת רק חצי פרצוף, שבו חמשים ספירות. וכן התבונה נבחנת לחצי פרצוף התחתון, שיש בו רק חמשים ספירות. ואע״פ שמזמן הגדלות כבר הבינה עלאה החזירה אח״פ שלה, ויש לה ע״ס שלימות, מ״מ נחשבת עוד לחצי פרצוף, מטעם הנ״ל, כי הרושם דה״ת מבחינת הקטנות, אינו זז ממקומו גם בעת הגדלות, וע״כ אח״פ החדשים אינם משלימים אותם לגמרי שתהיה

עמהם לפרצוף שלם, משום הה"ת שבחזה שלה, כנ"ל.

יז) וז"ש הרב, „שה"ג דבינה כל אחד כלול מעשר, הם חמשים שערי בינה" (לעיל אות ט') כי סוד ה"ג, הם חג"ת נ"ה, שפירושו שחסר להם ג"ר, ואין בהם רק ז' ספירות התחתונות דז"א. והיא בזמן שהמדרגה חסרה אח"פ, שהם נה"י דכלים, ע"כ המה חסרים ג"כ ג"ר דאורות. כנודע. וכיון שגם בעת גדלות נשאר הרושם של הקטנות, ע"כ נחשבת הבינה בבחי' ה"ג גם בגדלות. כנ"ל. דהיינו רק חצי התחתון של הפרצוף, וחסרה ג"ר האמיתיים. משום דאח"פ החדשים נמצאים תחת הה"ת שבחזה, וע"כ אינם יכולים להשלים הג"ר דחכמה אל הפרצוף בשלימות. הרי שבחינת הה"ג שבבינה, גורם לה שתשאר בבחינת חצי פרצוף תחתון, גם בעת גדלות שלה. וע"כ אומר הרב שה"ג שבאמא, עושים את הבינה בסוד חמשים שערים, שהם בחי' חצי פרצוף תחתון. כנ"ל.

וז"ש (בע"ח שי"ג פי"ג הנ"ל) „כי ענין נ' שערים שיש בבינה, לפי שהוא ענין מ"ב הנ"ל שיש בבינה, ולפי שהוא ז' שמות שבהם מ"ב אותיות ועם הז' שמות עצמם הם מ"ט ויש שער הנ' הכולל כל המ"ט, והוא כתר עליון שבהם" (הנזכר לעיל אות ט') פירוש: כי בינה נחלקת לב' בחינות שמות של מ"ב, כי ג"ר שבה שנקראים בינה עלאה, היא שם מ"ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי. ועליה אומר שם, „לפי שהיא ענין מ"ב הנ"ל שיש בבינה" כי לפני זה מפרש השם מ"ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי. אכן ז"ת שבבינה, הם בחינת שם מ"ב של ז"ת. שהוא בחינת שם מ"ב דכלים. כנ"ל באות י'. ונקרא פרצוף תבונה. ועליה אומר שם „ולפי שהיא ז' שמות שבשם מ"ב אותיות, ועם הז' שמות עצמם הם מ"ט" דהיינו ז' שמות של אנא בכח, שבכל אחד ו' אותיות. שהם כלפי ו"ק דז"א: חג"ת נה"י. וירצה בזה להראות ענין התחלקות הבינה לב' חצאי פרצוף: גו"ע ואח"פ, שהם ג"ר וז"ת, אשר מבחינת הארת חכמה, נבחנת גם חצי פרצוף העליון דבינה, ג"כ לבחינת חסר ג"ר. אלא שאפילו אז, היא נחשבת לבחינת שם מ"ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי, משום שה"ת שעליה. בקרומא שתחת המו"ס, אינה פוגמת אותה כלום מפאת כי חפץ חסד הוא. וזהו מבחינת מעלתה עצמה. אכן בהתחשב מבחינת הארת החכמה, הנה בהכרח גם הבינה עלאה סובלת מהקרום שמתחת המו"ס ששם שורה ה"ת מבחי' הרושם דקטנות כנ"ל. ונמצאת חסרה ג"ר מבחינה זו. ומכ"ש התבונה, שהיא צריכה להארת חכמה, הנה היא מבחינת עצמה ג"כ חסרה מהארת ג"ר. וע"כ מראה על שם מ"ב שלה, שהוא מ"ב דו"ק, דאנא בכח, כנ"ל. וז"ש, שעם הז' שמות עצמם הם מ"ט. שזה מורה על כל ז' הספירות שלה: חג"ת נה"י"מ, שבכל אחת מהן יש ז' ספירות, שז' פעמים ז' הם מ"ט.

וזה אמרו שם „ויש שער הנ' הכולל כל המ"ט, והוא כתר עליון שבהם, הרי נ' שערי בינה". כלומר, שענין המ"ט הם ז"ת בחוסר ג"ר. כנ"ל. שהם זפ"ז שבגי' מ"ט. וג"ר שלהם, הם השער הנ'. ונמצא ששער הנ' הוא החצי פרצוף העליון שלהם, דהיינו ג"ר החסרים להם. וז"ש ששער הנ' כולל כל המ"ט, כלומר שמשלימו למאה ספירות. כי כל עוד הם חסרי ג"ר, הם נחשבים למ"ט ספירות לז' פעמים ז', כנ"ל, וכשמשיגים הכתר העליון, הרי יש להם עשר ספירות שלימות, שבכל אחת מהן ע"ס, הרי מאה ספירות, דהיינו יפ"י. כי עתה נכללת כל אחת מהן מן יוד ספירות.

וזה אמרו „ובזה אל תתמה, אם שער הנ' הוא לבדו כתר. כי הרי הוא כולל כי המ"ט שערים" מורה בזה, שאין הכוונה כאן לספירה אחת של כתר, אלא לכל חצי פרצוף העליון שהיה חסר בשעת הקטנות. וז"ש שהוא כולל כל המ"ט שערים.

יח) וזה אמרו „כי שער המ״ב העליון שהוא הכתר שבה, כלול באבא, נמצא כי נשארים מ״א לבד באמא וג״מ באבא״ וזה סובב על אמא עלאה עצמה, כי אע״פ שהיא בחינת ג״ר, והיא בחינת שם מ״ב דג״ר, מ״מ אינה נחשבת לג״ר, רק מצד עצמה, להיותה בסוד כי חפץ חסד הוא, שאין בה חפץ כלל אל הארת חכמה, כנ״ל. אכן מצד הארת חכמה בכלל, הנה גם היא נחשבת כמו שחסרה ג״ר. וז״ש ששער המ״ב שבה, שהוא כתר שבה, כלול באבא. רצונו לומר, כי רק אבא יש לו בחינת ג״ר דחכמה בשלימות, משום שהוא מקבל מבחינתו שכנגדו דע״ב דא״ק, אשר ה״ת עדיין לא התחילה שם, כי ראשית התחלתה היא בס״ג דא״ק. וע״כ אין ה״ת שתחת מו״ס שולטת על אבא, וע״כ יש לו הארת הכתר בשלימות. אמנם אמא, שהיא מקבלת מבחינה שכנגדה מס״ג דא״ק, שכבר הה״ת נשרשת שם, ע״כ נבחן שעיקר הכתר וג״ר דאמא כלול באבא, שהוא נקי לגמרי מה״ת. וכבר ידעת שאפילו טפת הזווג הנמשכת מאבא, מורידה הה״ת בכל מקום. שהוא ג״כ מטעם הנ״ל. וזה שאומר „נמצא כי נשארים מ״א באמא, וג״מ באבא״. כלומר, שאותו חצי פרצוף העליון החסר לבינה עלאה מיחס דהארת חכמה, הנה הוא כלול בשם מ״ב דאבא, וע״כ נבחן אבא שיש בו מ״ג שערים, כלומר שכלול מכתר דאמא. ואמא נחשבת שחסר לה שער העליון דמ״ב שערים, דהיינו מחצית הפרצוף העליון שלה, שהוא ג״ר שלה מצד אור חכמה. כנ״ל. וע״כ אין לה אלא מ״א שערים.

וזה אמרו „כי הבינה נקרא אם משום כי חסר ממנה הכתר״ פירוש: כי כל ענין החסרון הזה, שנכללת הה״ת בעינים בסוד שיתוף מדת הרחמים בדין, הנה זה היה בסוד מ״ש בזוהר דאבא הוציא אמא לחוץ אודות בנה. כנ״ל בדברי הריב (דף תתפ״ב אות ל״ב ול״ג) ועל ענין זה מרמז גם כאן, במה שאומר שבינה נקרא אם, מחמת החסרון של שער המ״ב שלה, שהוא מכח עלית ה״ת בעינים ויציאתה לבר מראש דא״א, כנ״ל. וכל זה היה, כדי לתקן את זו״ן בסוד העיבור, ולהכליל גם אותו בסוד ה״ת בעינים, שמכאן היסוד לכל המוחין דגדלות של ז״א, כנ״ל בדברי הרב (דף תתפ״ג אות ל״ה עש״ה) כי אי אפשר להתהוות שום מוח עד שתצא הבינה לחוץ.

יט) ואל יקשה לך על מה שנתבאר, שגם באו״א עלאין נחשבת הבינה בבחינת חצי פרצוף תחתון ובבחינת חמשים, חסר ג״ר, מפאת הקרומא דאתחפיא על מו״ס. ומה שנחשבת לג״ר הוא רק מבחינת אור חסדים לבד, אשר כלפי עצמה מספיק זה לגמרי, בסוד כי חפץ חסד הוא, אמנם בהתחשב מבחי׳ השפעת חכמה, נחשבת גם הבינה לחסר ג״ר, מפאת המצאה תחת הקרום דמו״ס ששם הרושם דה״ת בעינים, כמ״ש לעיל באורך. שלכאורה הוא כנגד כל המקומות שמפורש להדיא, שאו״א הם פב״פ, ובסוד זווג דלא פסיק לעלמין, כחדא יתבין וכחדא שריין. שמשמע שיש בהם ג״ר גמורים, כהמשמעות של פב״פ. אמנם זה אמור רק כלפי או״א עצמם, בהיות הבינה בסוד כי חפץ חסד הוא, ע״כ נחשב זה אצלה לפב״פ. אבל מבחינת השפעתם למטה, דהיינו לפרצופים שצריכים להארת חכמה, נחשב זה הזווג דפב״פ דאו״א, לבחינת אב״א, דהיינו לבחינת חצי פרצוף תחתון, בסוד חמשים שערי בינה, אשר הכתר שבה, כלול באבא עלאה. או ששער המ״ב העליון כלול באבא. כמ״ש לעיל שכתר של הבינה, שהוא בחינת חצי פרצוף עליון החסר לה, נקרא פעם בשם שער מ״ב עליון, דהיינו ביחס שם מ״ב, אשר הוא בחינת בינה עלאה ג״כ. ופעם נקרא בשם שער החמשים, דהיינו ביחס הספירות שלה, שבהיותה חסרה ג״ר, אין לה אלא ז״ת, שכל אחת כלולה מכולם, והם ז״פ ז׳ שהם מ״ט. וכשמשגת הכתר, שהוא שער החמשים, דהיינו פרצוף ג״ר שלה, נמצאת

בי"ס שלימות, שכל אחת כלולה מכולם, שהם יפ"י, שעולים מאה. וע"כ נחשב הכתר בלבד שכולל כל המ"ט שערים. כנ"ל באורך.

ודבר זה תמצא בדברי הרב (בשער מאמרי רשב"י פרשת בראשית בענין ביאור אות צדי) במפורש, וז"ל „ולפיכך היה בצדי ב' היפוכים מלמטה ומלמעלה, להורות על היפוך ב' הזווגים דלא הוו פב"פ. וכדי שלא יתגלה זה בעולם, אינו ראוי להבראות בו העולם. ועוד שאינו ראוי לברא העולם בדבר שאינו עומד, כי אח"כ אנא זמין לנסרא לך ולמעבד פב"פ. אבל לא יהיה זה בעולם העליון, כי שם סתום מאד. ואין מי שישיג פב"פ לעליונים. כי אף משה שזכה לבינה, לא זכה לה אלא בסוד אחור ולא בסוד פנים. וזהו וראית את אחורי ופני לא יראו. אבל באתר אחרא תסתלק למטה, בזווג התחתון תתגלה פב"פ על ידי יסוד במלכות. ואפשר לפרש בהיפך. כי אנא זמין לנסרא לך בזווג התחתון אבל בזווג העליון תסתלק כמות שאת עומדת, ולא בנסירה. כי אלו היית פב"פ בעולם העליון, לא היה אפשר להשיג אורה. והענין הוא, כי עם היות חכמה בבינה מזדווגים פב"פ, ברעותא באחדותא בחדותא דלא מתפרשין, מכל מקום אין אורם מתפשט למטה בבנין אלא בסוד אחור באחור, כי אף משה לא זכה אלא בסוד אחורים, כדפרישית. משא"כ בזווג התחתון שיכולים להשיג אורו פב"פ, וכד"א, פנים בפנים דבר ה' עמכם". עכ"ל.

הרי מפורש בדברי הרב, שאין אורם דפב"פ דאו"א מתפשט למטה בבנין, אלא רק בבחינת אחור באחור, כי ע"כ אין ענין נסירה נוהג באו"א. אלא בזו"ן לבד, שבזה פירש שם דברי הזוהר בראשית, באות הצדי, שיש לה ב' ענינים הפוכים, כי הי' וני' שבה, המה למעלה הפוכים זו מזו. אשר פני ה' הוא לימין, ופני הנ' לשמאל אמנם למטה נמצאים ה' והנ' מתוברים זה בזה. שהטעם הוא, משום שב' זווגים, שהם: של או"א, ושל זו"ן, מרומזים בצדי, ומתחלת אצילותם היו ב' הזווגים האלו, הן דאו"א והן דזו"ן בבחינת אחור באחור. אלא אח"כ נתקנו שניהם בבחינת פב"פ. אמנם יש הפרש ביניהם, כי או"א אע"פ שנתקנו בפב"פ, לא נעשה בהם נסירה, שפירושו אחור שלם לזכר ואחור שלם לנוקבא, שאז נבחנת הנוקבא לע"ס שלמות כמו הזכר. אלא המה לא נתנסרו זה מזה, גם בזמן שהם חוזרו פב"פ בזווג דלא פסיק, כי גם אז נשארו דבוקים שניהם בכותל אחד. שפירושו, שהנקבה משתמש באחור דזכר, ואין לה אחורים בפני עצמה. והיינו כדברי הרב לעיל, ששער החמשים שבה, שהוא מחצית הפרצוף העליון שנקרא כתר עליון, הוא כלול באבא, ובה עצמה נמצא רק מ"ט ספירות, שהם ז"ת, זפ"ז. כנ"ל. כי אע"פ שאח"פ שלה הוחזרו בעת הגדלות, שהם הנקראים אחורים שלה, אמנם אין זה נבחן בה לאחורים גמורים המתחברים בבנין פרצופה, משום הרושם דה"ת בעינים הנשאר בחזה, ומטעם שהיא נמצאת תמיד בסוד כי חפץ חסד הוא, ואינה חפצה בהארת חכמה שהוא עיקר הג"ר. כנ"ל. ע"כ היא דבוקה עם החכמה בכותל אחד, ואין לה אחורים בפני עצמה, ואין נסירה נוהג בה. כנ"ל. וע"ז רומז ה' והנ' שבצ' שנשארו למעלה בקביעות בבחינת הפכת אחורים זה מזה. אמנם למטה, דהיינו הקוץ התחתון דיוד, הרומז על זווג זו"ן, המה דבוקים, שיורה שעתידים הזו"ן להתנסר זה מזה, ויהיה אחור שלם לז"א ואחור שלם לנוקבא, ואז המה חוזרים פב"פ ממש, דהיינו שמשפיעים ג"כ מבחינתם זה דפב"פ, ועל זה הוא מביא הפסוק, פנים בפנים דבר ה' אליכם. להורות שסוד פב"פ מתגלה רק מזווג זו"ן. ולא מזווג או"א. והבן זה היטב. כי כאן פירש הרב הבנה מקורית בהפרש מאו"א לזו"ן.

כ) והנה נתבאר היטב סוד חמשים שערי בינה, וסוד שער הנ׳, וסוד הה״ג מנצפ״ך, שכל אלו באים ממקור אחד, שהוא עלית ה״ת בעינים שהוציאה אח״פ מחוץ למדרגה, ונשארה המדרגה בגו״ע, שכלי דגלגלתא ה״ס חג״ת, וכלי דעינים ה״ס נהי״מ, כמ״ש לעיל באורך. ומכאן קנו הספירות אלו השם ה״ח והי״ג, כי בהיות הה״ת כלולה בהקטנות, הנה אין בהם אלא קומת ז״א, שהוא אור חסדים, אשר ה׳ בחינות כח״ב זו״ן, מכונים אצלו חג״ת נ״ה, כנ״ל. שעצמות חג״ת נ״ה הם חסדים, ובחינת ה״ת המעורבת ונכללת בכל אחת מהם, הם ה״ג, או מנצפ״ך, כנ״ל. ובהיות שגם בגדלות נשאר הרושם דה״ת בהם, כנ״ל, ע״כ נקראים כן גם בשעת גדלותם, גם אחר שכבר השיגו אח״פ שלהם. אלא הקטנות שבהם, דהיינו בחינת הקשר הזה של ה״ת בעינים, שהם משיגים ע״י זווג דהתכללות בעליון, מכונה, בשם הארת הגבורות, או גבורות נקבות, או מנצפ״ך א׳, ואינם מכונים עצמות דה״ג, משום כי עיקר השם דה״ג נופל על אח״פ החסרים מן המדרגה, כי מבחינת הכלים, נבחנים גו״ע לג״ר, ואח״פ לז״ת, הרי שאח״פ המה הה״ח וה״ג האמיתית, ולא גו״ע, שהמה בחינת ג״ר ולא ה״ח וה״ג. אלא מתוך שאין בהם עתה בגו״ע אלא קומת ז״א, שהוא נפש רוח, ע״כ נקראים גם הם חג״ת נ״ה, או ה״ח וה״ג. וע״כ מכונים אז, רק בשם הארת ה״ח וה״ג לבד, כי עצמות הה״ח וה״ג הם אח״פ, כנ״ל. ולפיכך הגדלות שמשיגים ע״י טפת הזווג דע״ב, המורידה ה״ת מעינים ומעלה בחזרה את אח״פ שלהם, נבחן אז שהשיגו עצמות ה׳ גבורות, כי אח״פ הם עצמות הז״ת, כנ״ל, ומכונים ג״כ גבורות זכרים, והוא מטעם קבלת טפת הזווג דפנים דאו״א שבג׳ זכור. כנ״ל (דף תתקס״ב אות י״ד) ע״ש. וגם נקראים מנצפ״ך הב׳, כי מתחלה באים המנצפ״ך הא׳, שהוא הקשר דה״ת בעינים, ובזמן הגדלות באים עיקר עצמות המנצפ״ך, שהם אח״פ, ע״כ מכונים מנצפ״ך הב׳.

כא) ועתה נבאר ב׳ התיקונים העיקרים הבאים אל הפרצוף בעת העיבור, המובאים לעיל (דף תתקנ״ח אות ו׳ ד״ה ועם) שתיקון הא׳ הוא, לטהר את הניצוצין מבחינת העירוב דה״ת בהם, שעירוב זה גרם שביה״כ כמ״ש שם באורך ע״ש, ותיקון הב׳ הוא, לשתף מדת הרחמים בדין, לחבר ה״ת בה״ר. ע״ש. והנה תיקון הא׳ נעשה ע״י הארת אבא, בסוד ל״ב נתיבות החכמה, כי הארת אבא מכה באלו הניצוצין, שהם ש״ך, דהיינו על פי מה שכבר נתחלקו כן בזמן שביה״כ, לשמנה מלכים, שבכל אחד מהם ד׳ בחינות, וכל בחינה כלולה מעשר. כדברי הרב לעיל (דף תתע״ג אות י״ד) אשר עתה לעת העיבור, חוזר הארת אבא ומכה בהם, ומתוך שהוא מאיר רק לט״ר שבכל נתיב ונתיב, ולא למלכות שבהם, נמצא בזה שדוחה המלכיות שבהם למטה בסוד פסולת, ומלכיות אלו הם ה״ת שנתערבה בכל הבחינות של המלכים, והיתה משמשת שם בלי מסך. כנ״ל באות ו׳. והנה ע״י הכאה הנ״ל, יורדת בחי׳ מלכות זו למטה, ולא נשאר רק בחינת ה״ת דהתלבשות לבד. שהיא ראויה להצטרף עם עביות של בחינת הט״ר. והנה עתה נבחן שאבא בירר רק רפ״ח ניצוצין לבד, ול״ב מהם, שהם בחינות עירוב דה״ת דעביות הוריד משם בסוד פסולת כנ״ל.

ורפ״ח ניצוצין הנקיים האלו, מאיר אותם באמא, בסוד נ׳ שערי בינה שלה, ששם בחינת הקשר דב׳ ההין, כדי למתק מדת הדין דה״ת במדת הרחמים דה״ר. וכבר ידעת שז״ס נ׳ שערי בינה. וז״ס הציור של העיבור שאינו מצטייר באבא, זולת באמא, כנודע. כי אבא אין לו זה השורש של ה״ת בעינים, ואדרבא הארת אבא מוריד ה״ת מעינים כנ״ל. וע״כ אין אלו ההארות דה״ג

באות אל העובר, זולת ע"י אמא לבד. הרי שתיקון הא', להוריד הה"ת דעביות מש"ך הניצוצין, אינו נעשה זולת ע"י אבא, שהוא בחינת הארת חכמה, שעליו נעשה הצמצום, וע"כ ע"י"ז שה"ת דעביות אין לה כח לקבל ממנו, מחמת כח הצמצום שבה ע"כ היא מתפרדת ונופלת למטה בסוד פסולת, כנ"ל. אבל ע"י הארת אמא שהיא אור החסדים אין הפרדה הזאת יכולה להעשות, כי כלפי אור החסדים לא היה מעולם שום צמצום, כנודע. ולכן גם הה"ת דעביות יכולה לקבל הארה ממנה, ולא היתה מתפרדת משם לעולם. וע"כ רק להארת אבא צריכים, שממנו אינה יכולה לקבל כלום, והבן. אמנם בחינת הקשר של ה"ת בעינים הוא להיפך, שרק מאמא אפשר לקבל הקשר הזה, להיותה בעצמה נ' שערי בינה, ולא מאבא, כי אבא אין לו שום חיבור בענין זה. כמבואר.

כב) ובאמור תבין ב' הבחינות ש"ך ניצוצין שמביא הרב (לעיל דף תת"ע אות י"ד, ובדף תתע"ד אות כ"ג). כי בדף תת"ע מביא ש"ך ניצוצין שהם בעירוב הה"ת דעביות, אשר אבא מברר מהם רק רפ"ח ניצוצין, ול"ב האחרונים מוריד בסוד פסולת כנ"ל. אמנם לפי זה, נמצאים הניצוצים חסרים מבחינת המלכיות שבהם. לפיכך, הוא מאיר אותם אח"כ בנ' שערי בינה, אשר ה"ת דהתלבשות הנשארת עולה ומתחברת שם בה"ר, כנ"ל. ועל ידי זה נתקנו בחינת מלכיות חדשים לעומת המלכיות הראשונים שנדחו למטה בסוד פסולת, וע"כ נמצא, שחזר המספר להיות בסוד ש"ך ניצוצין, אלא שה"ת הנמתקת במדת הרחמים קבלה המקום של ה"ת דעביות שנדחתה. וש"ך ניצוצין אלו שהם עם המלכיות הנמתקות, מהם הוא עוסק בדף תת"ע אות י"ד.

וזה אמרו שם „ואלו השט"ו ניצוצין דו"א, הם בחינות מה שנתברר מאלו הז' מלכים, בסוד הבירור הנ"ל על ידי אבא ואמא וכו' " כלומר, אחר שכבר בירר אבא את רפ"ח ניצוצין מתוך הש"ך, והוריד הל"ב מלכיות שהם מבחינות ה"ת דעביות בסוד פסולת, כנ"ל, הנה אח"ז נזדווג אבא ואמא, וכו' וזה שממשיך „ואז הוריד אבא טפת מיין דכורין הנקרא חסד, כלולה מה"ח, וגם אמא הורידה טפת מיין נוקבין הכוללת ה"ג, וע"י טפות אלו נתבררו ונתקנו השט"ו ניצוצין דז"א" פירוש: כי אמא העלתה מקודם ה"ג בסוד מיין נוקבין, וכבר ידעת טיבם של ה"ג אלו, שהם בחינת הקשר דה"ת בעינים, הבאים מסוד מ"ט שערים שבה, ואז גם אבא מוריד טפת ה"ח כנגד ה"ג דאמא, ונמצאים ה"ח וה"ג מתקשרים זה בזה, ואז נמצאים שוב הניצוצין בסוד ש"ך, כי קבלו בחינת המלכיות הנמתקות מה"ג דאמא. וכדי להדגיש בחינת ה"ג, שהם ה' מלכיות שנצטרפו לה"ח דאבא והשלימו הש"ך, ע"כ אנו חושבים לטפת ה"ח דאבא, שהם שט"ו ניצוצין, אשר בשיתוף ה' מלכיות דאמא, שבטפה שלה, נעשה ונשלמו לש"ך ניצוצין. כי בחינת ה"ת דהתלבשות נתחברה עם ה' מלכיות דאמא, ונעשו לל"ב מלכיות, והשלימו את ש"ך הניצוצין.

וכבר ידעת שש"ך הניצוצין הם בחינת ז"א עצמו, שהשפיע יסוד דא"א ליסודות דאו"א, ואלו ב' טפות הנ"ל דאו"א, הם בחינת הבירור והתיקון של הז"א, שמספר הניצוצין שלו, הם ש"ך. ואבא נתן את הלובן שבו שה"ס הבירור דרפ"ח ניצוצין, שנתבררו ע"י טפת החסד דאבא, אשר הל"ב מלכיות דה"ת דעביות לא יכלו לקבל משהו מטפת חסד דאבא, וע"כ נדחו משם בסוד פסולת כנ"ל. וע"כ הבירור מיוחס לטפת אבא. והתיקון דמיתוק ה"ת דהתלבשות דמדת הרחמים, מיוחס לטפת ה"ג דאמא, שה"ס האודם שבולד שנותנת אמא, דהיינו ה' מלכיות שלה הממתקים לה"ת דהתלבשות שנשארה שם, שנתקנו ע"י השיתוף הזה ל"ב מלכיות חדשים, הנמתקות במדת הרחמים כנ"ל.

והנה שפת ה"ג הנ"ל דאמא, נקראת רק בחינת הגורת הגבורות ולא עצמותם כנ"ל, כי על ידיהם מתקן רק הקשר דה"ת בה"ר, שה"ס המיתוק במדת הרחמים, כדי להשלים השי"ך ניצוצין, כנ"ל. אלא אח"כ לפת גדלות, אז הוא מקבל שפת החסד דע"ב המוריד ה"ת מעיגים, ומחזיר אוז"פ אל המדינה שהם עצמות ה"ג, כנ"ל. וזה אמרו שם בשות כ"ה, „והנה ע"י ה"ת דשפת אבא נמתקים כולם, ועמהם נשלמו לשכ"ה ניצוצין וכו" דהיינו שפת הגדלות המוריד ה"ת מעיגים כנ"ל.

לוח השאלות לפירוש המלות

א) מהם אורות ניצוצין וכלים.
ב) מהם אחורים דבינה עלאה.
ג) מהם אחורים דג"ר דעליון.
ד) מהם אחורים דז"ק דעליון.
ה) מהם אחורים דתבונה.
ו) מהי ארץ אדום.
ז) מהי ארץ עליונה.
ח) מהי ארץ תחתונה.
ט) מהם ב' מיני חסד.
י) מהם ב' מציאויות הבינה.
יא) מהן ב' נקודות הסיום שבפרצוף.
יב) מהו בוכ"ו.
יג) מהו בטן.
יד) מהן בינה ומלכות ומלכות דמלכות.
טו) מהי בינה הנעלמת בחכמה.
טז) מהו בירור האורות.
יז) מהו בירור ותיקון.
יח) מהי בית קבול.
יט) מהן ג' גו ג'.
כ) מהן ג' ההין דה"ר.
כא) מהן ג' ההין דחיצוניות דג' ההין דה"ר.
כב) מהן ג' טפין דסגול.
כג) מהו גליפא.
כד) מהו גרון.
כה) מהן דינין ממותקים.
כו) מהם דודים.
כז) מהן דינין מתערין.
כח) מהי דרך התלבשות.
כט) מהי דרך מעבר.
ל) מהן ה' אלפין.
לא) מהם ה"ח דטפת אבא.
לב) מהם ה"פ אור דמע"ב.
לג) מהם ה"פ דין דאדנ"י.
לד) מהי הבן בחכמה.
לה) מהם הוי"ה ואהי"ה דיודין.
לו) מהי הכרעה.
לז) מהי הפרדת הסיגים.
לח) מהו חיך.
לט) מהו חכם בבינה.
מ) מהו חסד מקודם התפשטות הזרועות.
מא) מהו חסד מאחר התפשטות הזרועות.
מב) מהו חסד דרישי כתפין דא"א.
מג) מהן טפות או"א.
מד) מהי טפת ההולדה.
מה) מהו יומא דכלהו יומי.
מו) מהי יציאה לחוץ.
מז) מהם כלים חדשים.
מח) מהו כעין זכר ונקבה.
מט) מהם ל"ב אלקים דמע"ב.
נ) מהו לעתיד לבא.
נא) מהי ם' סתומה.
נב) מהם מ"ב זווגים.
נג) מהם מעי אמו.
נד) מהו מקום החתך.
נה) מהו מקום ההריון.
נו) מהם מקושרים ומתוקנים.

נז) מהי מתחממת.

נח) מהו נוהר.

נט) מהו נוהר יוצא מעדן.

ס) מהם נופלים.

סא) מהי נחקקה.

סב) מהם ניצוצין.

סג) מהו נסדק לארכו.

סד) מהם סיגים בלי תוצלת.

סה) מהן ס׳ מ׳ ד׳ שבאמא.

סו) מהי ס׳ עגולה.

סז) מהי ס׳ שבגי׳ ק״ך.

סח) מהו עולם הבא.

סט) מהו עוקץ שבאחורי׳ ד׳ דה״ר.

ע) מהו עיבור א׳.

עא) מהו פירוד שבז״ת.

עב) מהם פנים דאו״א.

עג) מהם פנים ואחורים.

עד) מהם פנימיות וחיצוניות.

עה) מהם פנים דפנימיות ופנים שבאחורים.

עו) מהו קרומא דמו״ס.

עז) מהו קשר הספירות.

עח) מהי רביעא על בנין.

עט) מהם ריבוע דהוי״ה ואהי״ה דיודין.

פ) מהם ריעים.

פא) מהו שורש הדינים.

פב) מהם שט״ו ניצוצין.

פג) מהם ש״ך ניצוצין.

פד) מהם שכ״ה ניצוצין.

פה) מהם שמות אלקים.

פו) מהי תבונה ג׳.

פז) מהו תיקון קוין.

לוח התשובות לפירוש המלות

אורות ניצוצין וכלים:
א) ברשימות שנשארו מאורות נקודים אחר הסתלקותם, נבחנים ב' אורות: א', אור הזך שבהם, שהם או"י. וב', אור העב שבהם, שהם או"ח. והנה אור הזך שברשימות נשארו באצילות. ונקראים בשם אורות. ואור העב שבהם, ירדו עם הכלים הנשברים לבי"ע, ומכונים בשם ניצוצין. (דף תתקנ"ז אות ד'. ודף תתע"ו אות כ"ה).

אחורים דבינה עלאה:
ב) מחזה ולמטה דאו"א עלאין, שהם ד' הספירות תגה"י, מכונים בשם אחורים. ושם עומדים ד' פעמים ל' צירופי אלקים. (תתצ"א אות מ"ד).

אחורים דג"ר דעליון:
ג) כל מסך נבחנים בו ב' בחינות של עביות: א' נקראת פנים, והוא אותה בחינת העביות שהזווג נעשה עליה, למשל, אם מדרגת חכמה הוא, נבחן העביות דבחי"ג לבחינת פנים. ופחות מבחי"ג, דהיינו בחי"ב של עביות, הכלולה ג"כ באותו המסך, היא נקראת בשם אחורים, משום שאין המדרגה משמשת כלום באותה העביות. וכשהעליון מזדווג בעצמו לצורך התחתון, הוא מזדווג על המסך דאחורים שלו, כי זה הכלל, אשר התחתון נמצא תמיד בקומה אחת נמוכה מעליון שלו: אם העליון הוא בחי"ג, נמצא התחתון בחי"ב. ואם העליון הוא בחי"ב, נמצא התחתון בחי"א. וכן תמיד, וע"כ נמצא שהעליון מזדווג לצורך התחתון על בחינת האחורים שלו, דהיינו על מדת העביות הפחות במדרגה מבחינת הפנים שלו. ומכאן יוצא הכלל, אשר אחורים דג"ר דעליון, הוא הפנים דג"ר של התחתון. ואחורים דו"ק של העליון, הוא הפנים של ו"ק דתחתון. כי הן הג"ר והן הו"ק דתחתון, מודד לו העליון, ממדרגה נמוכה משל עצמו, דהיינו מאחורים דעצמו, והוא נעשה בהתחתון לבחינת פנים, כי הוא כל קומתו של התחתון. כי למשל אותה בחי"ב, שהיא אחורים בהעליון, נעשה ממנה כל קומתו דתחתון, דהיינו פנים שלו. ואחורים דתחתון עצמו, דהיינו בחי"א, נעשה לבחינת פנים אל תחת התחתון. (דף תתצ"ו אות מז/ב. ודף תת"ק ד"ה וזה אמרו מאחורים).

אחורים דו"ק דעליון:
ד) עי' תשובה ג'.

אחורים דתבונה:
ה) מגבורה ולמטה הם אחורים דתבונה. שהם ה"ס גתנה"י. והם ה' פעמים כ"ד צירופי אלקים, שהם ק"ך, וההפרש מאחורים דבינה, לאחורים דתבונה, הוא, כי אחורים דבינה, הם ד' פעמים ל' צירופי אלקים, שזה מורה, שהם תופסים רק ארבעה ספירות תגה"י. אבל אחורים דתבונה תופסים ה' ספירות גתנה"י, ולכן הם ה"פ כ"ד צירופים, והטעם הוא, כי ז"ת דתבונה כולן הן נמצאות למטה מחזה דבינה, ששם כבר בחינות השמות דאלקים, וע"כ כל ז"ת שלה הם בחינות צירופי אלקים, חוץ מחסד, כי אלקים הוא מדת גבורה, שהוא להיפך מחסד. (דף תתק"ב אות ג"ט).

ארץ אדום:
ו) בינה נקראת ארץ עליונה. ומלכות נקראת ארץ תחתונה. ובסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, שה"ת שהיא מלכות נכללה בה"ר, שהיא בינה, נקראת בינה בשם ארץ אדום. (דף תת"ע ד"ה להאציל).

ארץ עליונה:
ז) עי' תשובה ו'.

ארץ תחתונה:

ח) ע' תשובה ו'.

ב' מיני חסד:

ט) בינה משורשה מע"ס דאו"י, היא נמצאת באחורים לחכמה, כי כל חשקה היא רק באור החסדים, בסוד כי חפץ הוא, וזהו רק בבחינות ג"ר שלה לבד, כי בשעה שבאה להאציל את זו"ן, שכל עיקרם הם רק הארת חכמה, הנה אז הפסיקה אחורים שלה כלפי חכמה, ונדחוגה עמו פב"פ, ואז האצילה לזו"ן, שהם גם ז"ת של עצמה, כי השרשים של זו"ן הם ז"ת דעצמה, כנודע, ולפיכך יש הפרש גדול: בין החסד שבג"ר דבינה, דהיינו שמלפני החסד וגבורה דבינה, שנקראו זרועות. ובין החסד שמאחר הג"ר שלה דהיינו מזרועות ולמטה. כי הם הפכים זה לזה, כי החסד שמקודם הזרועות שלה, הוא באחורים לחכמה, והחסד שמזרועות שלה ולמטה, הם בפנים לחכמה, כי כל עיקרם הם בבחינת חסדים המגולים בהארת חכמה, כנ"ל. וע"כ הם מכונים ב' מיני חסד: והחסד שמלפני הזרועות, אין בחינת ה"ת וצמצום יכולים לשלוט בו כלל, ולכן בחינת הג"ר דבינה דא"א, שנקראו גרון, שאו"א עלאין מתפשטים ממנו, אע"פ שכבר נמצאים מתחת הקרום דמו"ס, ששם הרושם דה"ת, מ"מ הם נבחנים לראש גמור, כי אין ענין צמצום נרגש, אלא כלפי אור חכמה, ומתוך שג"ר דבינה, גם בלאו הכי אין מקבלים חכמה, הרי אין מקום לה"ת שבקרומא דמתחות מו"ס, למעט אותם במשהו. אמנם, החסד שלאחר הזרועות, כלומר, שבבחי' ז"ת דבינה, כיון שכל עיקרו הוא בגילוי הארת חכמה ע"כ כבר ה"ת שתחת מו"ס דא"א, שולטת בהם, והם אינם נבחנים לבחינת ראש, אלא לבחי' גוף, ונבחן שהחסד הזה מלובש בגבורה כלומר בהצמצום דה"ת העומד בגבורה ובחינת ישסו"ת, יצאה מהחסד הזה, דהיינו דמין הב', לאחר שנתפשטו הזרועות. וע"כ אינם נבחנים לבחי' ראש כמו אבא ואמא עלאין שיצאו מהחסד דמין א' מלפני התפשטות הזרועות כנ"ל. שאין צמצום נרגש בהם כל עיקר להיותם בסוד כי חפץ חסד. (תת"צ אות מ"ב ומ"ג).

ב' מציאויות הבינה:

י) משונה קומת בינה משאר הקומות. כי נחלקה לב' פרצופים: או"א עלאין, שנעשו מג"ר שבה. וישסו"ת שנעשו מז"ת שלה. מה שלא מצינו זה בשום קומה. כי עתיק, הוא כולו קומת כתר. וא"א, כולו קומת חכמה. וזו"ן קומת ז"א. והטעם הוא, כי יש בבינה ב' מציאויות, שהם כמעט הפכים זה לזה, כי ג"ר שבה, הם באחורים לאור חכמה, וחושקים דוקא בחסדים מכוסים, כלומר שלא תהיה בהם מהארת חכמה. כנ"ל תשובה ט'. וז"ת שבה, הם בחיוב מהארת חכמה, להיותם בחינת המאציל של זו"ן. שכל עיקרם הוא הארת חכמה. כי כל ההפרש מזו"ן דאו"י, אל ג"ר דבינה, הוא, כי זו"ן הם חסדים בהארת חכמה, וג"ר דבינה הוא רק חסדים לבד. (כנ"ל דף ה' ד"ה וטעם ע"ש). ועל שם זה נחלקה קומת הבינה, לס' עגולה, ולם' סתומה שס' עגולה, ה"ס שש הספירות חב"ד חג"ת שבבינה עד החזה שבת"ת, שעד שם שולטים בחינות ג"ר דקומת בינה. כי גם בחינת חג"ת של ז"ת שלה, אינם בחינת זעיר ונוקבא ממש, אלא הג"ר המתחברים עם זו"ן הם חג"ת, והם רק כח"ב דחסדים, כנודע. ולפיכך כל חב"ד חג"ת דבינה, נבחנים לבחינות ג"ר דבינה. והם בחינת ג"ר גמורים. לכן הם נרמזים בשם ס' עגולה. ונקראים ג"כ או"א עלאין. ומציאות ב' היא, ד' הספירות תנה"י שבקומת בינה שהם בחינות שורשי זו"ן, שעיקרם הוא הארת חכמה, וע"כ כח הצמצום של ה"ת שבקרומא דתחות מו"ס, רכיב עלייהו, והם בחינת חסד דמין הב' הנ"ל בתשובה ט'. וע"כ הם רמוזים באות ס' סתומה, להורות: כי המה סובלים מצמצום. והם בחינת ישסו"ת. אמנם בעת שישסו"ת משיגים ג"ר, דהיינו קומת בינה. הנה גם הם מתחלקים כן: ששש הספירות הראשונות שבהם, הם בחינת ס' עגולה. ונחשבים לג"ר

ממש. וד' אחרונות לם' סתומה כי טעם הנ"ל נוהג עתה גם בישסו"ת עצמם. וכשישסו"ת משפיעים מוחין דיניקה לזו"ן, הנה הם מזדווגים מבחינת הם' סתומה שבהם, ונבחן אז ישסו"ת שהיא רביעא על בנין דלתתא ליינקא להון. שזה מורה שממעטים קומתם מבחינת ג"ר לבחינת ז"ת, כדי להשפיע מוחין, דקטנות אל הזו"ן. (תתפ"א אות ל"א)

ב' נקודות הסיום שבפרצוף:

יא) יש בחינת סיום מצד קו אמצעי, שהוא יצא משורשו רק בראש תוך וחסר סוף שלו, אשר בפרצופים שלמעלה מטבור, הוא פי החזה, ששם הוא בחינת הסיום מצד קו האמצעי. ובפרצופים שלמטה מטבור, הוא נקודת היסוד. ויש בחינת הסיום מצד הארת כלים, הבא מהסתכלות עינים באח"פ, שיש לו ג' שלישים שלימים: ראש, תוך, סוף. והוא נבחן בבחינת הקצוות שהם סיום רגלים, שבפרצופים שלמעלה מפרסא, נמשכים עד נקודת הטבור. ובפרצופים שלמטה מפרסא, נמשכים עד הפרסא שבין אצילות לבריאה. (תתקט"ז ד"ה וזכור) ע"ש כל ההמשך.

בוכו:

יב) שם בוכ"ו הוא אחורים של האותיות משם אהי"ה: שאחר אות א', הוא ב'. ואחר אות ה', הוא ו'. ואחר י', הוא כ'. ואחר ה', הוא ו'. והם אותיות בוכ"ו. וה"ס הרושם הנשאר באו"א מזמן הקטנות שלהם, מעת שהיה להם ה"ת בעינים, שהוא עומד במקום החזה שלהם, גם בשעת גדלותם. והוא השורש לק"ך צירופי אלקים, המתפשטים מחזה דאו"א ולמטה, בד הספירות תנה"י שלהם, דהיינו שלשים צירופים בכל ספירה, שהם ד' פעמים ל' צירופים, שהם ק"ך ועל זה מורה הגימט' דשם בוכ"ו, שהוא בני ל"ד, דהיינו ד' פעמים ל' צירופים. וע"כ נבחן לשורש הדינים אשר בבינה, כלומר, מבחינת מה שדינים מתערים מינה, שהוא מהשם בוכ"ו. (תתצ"ט אות צ"א ואות נ"ב).

בטן:

יג) שליש תחתון דס"ג דאצילות, הוא מקבל מבחינה שכנגדו בא"ק, משליש תחתון דס"ג דא"ק, ששם בחינת ג"ר דנקודים, אשר שם הושרשו כל התיקונים דשיתוף מדת הרחמים בדין, דהיינו בחינת תיקון הקוים, ועשרת הכלים, ובחינת הזווג על זו"ן, שהשפיע שמה יסוד דא"ק, בסוד ר' ונקודה. וכו'. ולפיכך תחלת התהוותו דזו"ן דאצילות, הוא רק ע"י התכללות המ"ן שלו בבטן דס"ג כלומר בשליש תחתון דת"ת שלה אשר כל התיקונים המחויבים לזו"ן נשרשו שמה. ועל שם הנ"ל, נקרא שליש תחתון דת"ת של אמא בשם בטן. (תקמ"ד אות קמ"ז).

בינה, ומלכות, ומלכות דמלכות:

יד) כל תחתון, יוצא ממלכות של עליון, ולפיכך נבחנת התבונה לבחינת מלכות של הבינה, כי ממנה כל מציאותה. וכן ז"א נבחן למלכות של תבונה, כי ממנה הוא יוצא, גם המלכות הזו מתפשטת בו בסוד נה"י ללבושי מוחין. וע"כ נבחן שמלכות דמלכות של הבינה מתלבשת בז"א. והם נחלקים משום זה לג' תבונות: א' הבינה עצמה, בחינת ס' עגולה. ב' הוא התבונה, בחינת ם' סתומה. ג' היא המלכות של ם' סתומה, שהיא המתלבשת בתוך ז"א ללבושי מוחין. (תתק"ה אות ס"ה).

בינה הנעלמת בחכמה:

טו) אע"פ שבינה היא שורש אור החסד והיא בחינת אחורים לחכמה, כנודע. מ"מ עיקר בינה הוא עצמות חכמה, באופן שבחינות אור חסדים שהמשיכה, אינו נחשב לבחינת עצמותה אלא רק לבחינת בן שלה, כנ"ל בדברי הרב (דף שמ"ט אות נ"א) ולפיכך נבחן ב' מיני אורות בתוך הבינה: א' הוא בחינת עצמאותה, שהיא חכמה. וב' היא בחינת אור החסד שהמשיכה. והנה אז החסד שבבינה, כיון שהוא עצם האור שבבינה, נבחן לזכר. אבל אור חכמה שבה, כיון שהוא אצלה בבחינת אחורים כלומר, שאינה חפצה בקיומו, כי רק חפץ חסד הוא,

ע״כ נבחן בה לאור נקבה. ולפיכך או״א שנמשכו מקומת בינה, הנה אור החסד דבינה, מתפשט באבא, להיותו אור זכר, כנ״ל. ואור חכמה שבה, הנחשב לבחינת נקבה, כנ״ל, היא מתלבשת באמא. ולפי שאור חכמה אע״פ שהיא נקבה, מ״מ חשוב הרבה מאור החסד אע״פ שהוא זכר, ע״כ נבחן שאמא מתלבשת בתוך אבא, כי היא גבוה מאבא. אלא שהיא מתעלמת בתוך אבא, כי אינה חפצה באור של עצמה שהוא חכמה, ורק באור אבא היא חפצה שהוא חסד, כנ״ל. ובא״א נבחנים ב׳ מיני אורות הנ״ל שבבינה, בבחינת פנים ואחורים, כי א״א הוא קומת חכמה, וע״כ נחשב אור חכמה לבחינת פנים, ואור חסד לבחינת אחורים. וע״כ אור הגרון מבחינת הפנים, הוא בחינת חכמה, דהיינו אור חכמה דעצמותה של הבינה. ואור החסד שהגרון המשיך, נבחן בא״א שעומד באחורי הגרון, שהוא ברישי כתפין שלו. (תת״צ אות מ״ב).

בירור האורות:

סז) בירור האורות היינו אל האורות דניצוצין. וניצוצין פירושם אור העב שנפרש מהרשימו, שירד עם הכלים לבי״ע, כנ״ל תשובה א׳. אשר גם בחינת העביות שנפל ונזדכך מן המסך, כלול ג״כ בהניצוצין האלו. כי לא נשאר באצילות רק בחינת אור הזך לבד, שהוא רק או״י. ונודע, שכללות המלכים שנפלו לבי״ע, הם ש״ך בחינות, שנקראים ש״ך ניצוצין, שהם שמנה מלכים, שבכל אחד מהם יש ד׳ בחינות שבמסך, שכל בחינה מוציאה קומה של ע״ס, ונמצא מ׳ קומות בכל מלך, ושמנה פעמים מ׳ הרי ש״ך, כנודע. ונודע, שסבת השבירה היתה, משום הה״ת דעביות, שהיתה מעורבת בכל הבחינות של המלכים האלו, שה״ת זו, לא היתה ראויה לקבל האור דגדלות נקודים, וע״כ כשהתחיל האור להתלבש בהכלים ופגע בה, תכף נתעלה ופרש ממנה, ואז נשבר הכלי, וירד לבי״ע. כנודע ולכן אי אפשר גם לעת תיקון, להתחיל באיזה תיקון שהוא, מטרם שמבדילים משם את הה״ת דבחי״ד דעביות הנ״ל. ותיקון זה נעשה, ע״י ל״ב נתיבות החכמה, שהוא מברר את הבחי״ד מכל קומה וקומה, שהיא הבחינה האחרונה שבכל בחינה מהד׳ בחינות שבכל מלך, ומגיח רק את הט״ס הראשונות שבכל בחינה, באופן, שמברר ל״ב מלכיות שהן ח׳ פעמים ד׳, ומורידן אותן בבחי׳ פסולת. ורפ״ח בחינות לבד, הוא משאיר בהקדושה, שהם ל״ו בחינות מכל מלך, וח׳ פעמים ל״ו הוא רפ״ח. והנה כל בחינה ובחינה שמעלים מבי״ע, הנה היא כלולה מכל הש״ך ניצוצין כולם, והארת אבא, הוא מאיר רק לרפ״ת מהם בלבד, ואינו מאיר אל הל״ב מלכיות דבחי״ד, וע״כ המה נובלות ואינם יכולים להחזיק מעמד באצילות ונופלים בחזרה לבי״ע, בבחינת פסולת. ונשארים רק הרפ״ת ניצוצין הנקיים מה״ת הזו. וזהו שנקרא בירור האורות. (תתס״ט אות י׳).

בירור ותיקון:

יז) בירור נקרא הורדת הל״ב ניצוצין, שהם ל״ב מלכיות בבחינת פסולת, והשארת הרפ״ח בסוד בנין הקדושה, שזה נעשה ע״י הארת אבא, כנ״ל בתשובה ט״ו. ע״ש. אמנם עדיין אין הבירור הזה מספיק לבנין המדרגה, כי סוף סוף המה חסרים המלכיות שבהם. וע״כ המה צריכים עתה להתכללות בזווג דקטנות של אמא, דהיינו בבחינת המסך שלה דה״ת בעינים, ששם ב׳ ההי״ן, שהן ה״ת וה״ר, הכלולות זו בזו, בסוד השיתוף דמדת הדין במדת הרחמים, וע״י התכללות הרפ״ח נצוצין בזווג הזה דאמא, המה חוזרים ומשיגים ל״ב מלכיות חדשות, דהיינו המשותפות במדת הרחמים, ושוב נשלמו הש״ך ניצוצין. וזהו עיקר התיקון, והוא אינו נעשה אלא ע״י אמא, כי אבא אין לו כלום מבחינת עלית ה״ת בעינים, להיותו מקבל מבחינה שכנגדו בא״ק, שהוא ע״ב דא״ק, והתחלת ה״ת בעינים מתחיל מס״ג דא״ק, כנודע. באופן שהבירור אינו נעשה זולת ע״י אבא, להיותו מבחינת חכמה, שאין ל״ב המלכיות דבחי״ד יכולים לקבל ממנו, מחמת הצמצום דרכיב עלייהו, וע״כ המה נובלות

ומתפרשות משם בסוד פסולת, כי נבררו לבחינת סיגים שאין מהם שום תועלת. ובירור הזה לא יוכל להעשות ע״י אמא, כי אור אמא מאיר ג״כ לבחי״ד, כי על אור חסדים לא היה צמצום מעולם, כנודע. ונמצא שע״י הארת אמא לא היו ל״ב הניצוצין מתפרשים כלל משם וע״כ דוקא להארת אבא צריכים. אמנם בחינת התיקון, שפירושו לחזור ולתקן ל״ב מלכיות חדשות המשותפות במדת הרחמים, במקום ל״ב הראשונות שנדחו מכח הארת אבא, זה אינו יוכל להעשות זולת ע״י אמא, שהיא מקבלת מבחינה שכנגדה מס״ג דא״ק, שבה שורש השיתוף דמדת הרחמים בדין, כנודע, וע״י ב׳ אלה, שהם: בירור ותיקון, נגמר צורת הולד כהלכתו. (תתס״ט אות י״ב).

בית קבול:

יח) מסך ועביות, שעליהם נעשה זווג עם אור העליון, שהאו״ח העולה מהמסך מלביש כל קומת האור שבמדרגה, כנודע. הנה הוא נבחן לבית קבול אל כל האורות שבמדרגה, כי לולא המסך ועביות שבו, לא היה אור העליון מתלבש שם. וז״ש שחכמה נתקנה בבית קבול. כי בסבת עלית ה״ת לעינים, שהן חכמה דראש, כנודע, הנה נתעלה מקום הזווג ממלכות אל החכמה, ונמצא החכמה עצמה נתקנה בבית קבול, והוציא הבינה לחוץ מראש, לבחינת גוף. (תתע״ט אות כ״ט).

ג׳ גו ג׳:

יט) כשנה״י דז״א עולים ונכללים בחג״ת דז״א, שע״י זה נעשה התכללות ה״ת בה״ר, כנודע. זהו נקרא ג׳ גו ג׳, שג׳ דנה״י נכללים בג׳ דחג״ת. (תתפ״ד אות ל״ו).

ג׳ ההי״ן דה״ר:

כ) התבונה בגדלות יש לה הוי״ה דס״ג, ויש לה ה״פ זה למטה מזה, שיוצאים מהוי״ה פנימאה שלה, שג׳ הפרצופים הראשונים יוצאים מי״ה שבה. שהם: כתר, מקוצו של יוד, חכמה, מ׳, ובינה, מה׳ ראשונה. וה׳ זו היא במילוי יוד. ונבחנת לג׳ ההי״ן: שה׳ הפשוטה היא בחינת חב״ד דבינה והיוד שבמילוי, נחלקת לב׳ ההין, כי ב׳ ההין הם בגימטריא יוד. וה׳ א׳ אשר במילוי, היא חג״ת שבבינה, וה׳ ב׳ שבמילוי, היא נה״י שבבינה. (תתק״ז אות ס״ט).

ג׳ ההין דחיצוניות דג׳ ההין דה״ר:

כא) כשהעליון מזדווג בעצמו, להוציא את התחתון, הוא מזדווג בבחי׳ חיצוניות שבו, כלומר בבחינת מסך המוציא קומה נמוכה מקומת עצמו. למשל: כשהעליון הוא מבחי״ג, הוא מוציא את התחתון מבחינת מסך דבחי״ב. ואם העליון מבחי״ב, מוציא לתחתון ממסך דבחי״א, וכו׳ עד״ז. וע״כ כשבינה מאצילה לז״א, אינה מוציאתו מבחינת קומתה עצמה, שהיא פנימיותה. אלא מחיצוניותה, דהיינו מבחינה נמוכה מקומתה עצמה. ולכן ג״ר דז״א יוצא מבחינת חיצוניות דה״ר הפשוטה דס״ג, וו״ק דז״א יוצא מחיצוניות ב׳ ההין שבמילוי יוד שלה, ע״י לעיל תשובה כ׳. באופן שז״א יוצא מחיצוניות הג׳ ההין דה״ר דס״ג. (תתק״ח אות ע״א) עי׳ בתשובה ג׳ וד׳.

ג׳ טפין דסגול:

כב) נה״י דא״א, ה״ס ג׳ טפין דסגול, שמהם נעשה הז״א. אלא שנתכללו גם בחג״ת שלו. (תתקמ״א אות קמ״ב).

גליפא:

כג) גליפא פירושו, הקיקה, ובית קבול. עי׳ תשובה י״ח. (תתע״ט אות כ״ט).

גרון:

כד) בינה דא״א נקראת גרון. ונבחנת שיצאה לחוץ מן הראש דא״א לבחינת גוף. והוא מטעם שורש הקטנות דה״ת בעינים, שנשאר בהאי קרומא שתחת מו״ס. שהוא חכמה דא״א הנקרא עינים. ונמצא הבינה, שהיא מתחת למסך ומקום הזווג, וע״כ היא

נבחנת לגוף ולא לבחינת ראש. (תתקי"ט אות ק"י).

דינים ממותקים:

כה) שורש הדינים הוא ה"ת, שעליה היה צמצום הראשון. וכדי למתק אותה שיתף עמה מדת הרחמים, שה"ס עלית ה"ת בעינים. ועדיין אין זה מיתוק, כי המדרגה חסרה ג"ר. אלא אח"כ ע"י טפת חסד דאבא המורידה ה"ת מעינים, ואח"פ מוחזרים אל המדרגה, ומשגת הג"ר, אז קבלה ה"ת מיתוקה הגמור, ונעשית בסוד יין המשמח. (תשי"א אות כ"ד).

דודים:

כו) ידידות, פירושו, אהבה המתפרצת לפרקים, שעוברת על כל מדה. והיא נוהגת באוהבים הפוגשים זה את זה לעתים רחוקות. והפוכו היא ריעות, שהיא אהבה ממושכת ומתמדת בלי הפסק, שאין מחוקה להתפרץ ביותר, אמנם היא שקטה ושאננה בתכלית מילואה, שאין עוד למעלה ממנה. וע"כ אר"א עלאין, מכונים בשם ריעים, להיותם ריעים אהובים, דמתחבקין תדיר ולא מתפרשין לעלמין, בסוד זווג דלא פסיק. וזווג זו"ן נקרא דודים, משום דלזמנין מתפרשין ולזמנים מתחברין, ואין זווגם תדיר ולכן ענין זווגם הוא בחינת ידידות, שהיא אהבה מתפרצת, העוברת על כל מדה. ולכן זווגם בסו"ה שתו ושכרו דודים, שה"ס יין המשמח, בסוד דינים ממותקים, שפירושו, שעד כאן היו בבחינות דינים שהיו מפרידים ביניהם ועתה נמתקו, וחשובים יותר מחסדים. באופן, שאותם הדינים שמהם נמשך עד הנה כל שנאה וכל פרוד, נתהפכו עתה, ונעשו לגורמים לאהבה ונועם וחדוה גדולה. וזווג או"א הוא בסו"ה אכלו ריעים וכו', שפירושו כמו תענוג תמידי, כדמיון אכילה שאינו נפסקת בכל ימי חיי האדם, שהוא משום דזווגם לא פסיק לעלמין כנ"ל. ולא כמו שתיית יין שאינו נוהג אלא לפרקים. וע' לעיל דף תרנ"א ד"ה ושורש הדברים, שהארכנו שם בביאור זווגים אלו: דבחינת אכילה, ובחינת שתיה. ע"ש. וז"ש שדודים בגי' דין. להורות על הנ"ל, שסוד זווגם הוא המתקת הדין. כנ"ל (תתע"ט אות כ"ח).

דינין מתערין:

כז) בינה היא בחינת רחמים גמורים, שאין בחינת הצמצום והדין יכולים לפגוע בה אף משהו, בהיותה בסוד כי חפץ חסד הוא. שעל אור שלה לא היה שום צמצום מעולם. וזהו רק בבחינת חב"ד חג"ת שלה, ששם היא בסוד ס' עגולה, כנודע. אבל בתנה"י שלה, ששם שורשי הזו"ן, כבר עומדת שם להמשכת הארת חכמה בשביל הזו"ן, וע"כ יש שם מקום להתעוררות הדינים מכח הצמצום. וע"כ היא נקראת שם בסוד ם' סתומה. ועל אותו המקום דהיינו מחזה ולמטה, נאמר בזוהר מבינה דינין מתערין מינה. (תתצ"ה אות מ"ה).

דרך התלבשות:

כח) ע' להלן בתשובה כ"ט.

דרך מעבר:

כט) נודע, שכל הארה באה מא"ס ב"ה, ועוברת כל הפרצופים עד שבאה אל המקבל. למשל: כשזו"ן מקבלים איזו הארה, הנה באה מא"ס ב"ה, ועוברת כל ה' פרצופים דא"ק, וג' פרצופים הראשונים דאצילות, ואז באה לזו"ן. גם נודע, שכל בחינה מקבלת רק מבחינה שכנגדה שבפרצופים העליונים, שלפי זה אין זעיר ונוקבא, למשל מקבלים מכל הפרצופים הקודמים מהם, אלא מבחינות שכנגדם אשר בהם. והענין הוא, כי באמת מוכרח זו"ן לקבל הארתו דרך כל הבחינות שבפרצופים הקודמים ממנו, אלא שיש חילוק כי מבחינות שבעליונים שאינם מיוחסים לבחינתו, הוא מקבל מהם בבחינת דרך מעבר, כלומר, שאין השפע מתלבשת כלום עם התיקונים שיש להם. אמנם כשהשפע עוברת דרך הבחינות שכנגדו שבהפרצופים העליונים, הנה השפע מתלבשת בהתיקונים שנמצאים באותן הבחינות בעליונים. באופן שמלבד השפע עצמה שמקבל מא"ס ב"ה, הנה מקבל גם התיקונים

כולם הנמצאים בהבחינות שכנגדו בהעליונים עד מדרגתו עצמו. וזה נקרא דרך התלבשות. משא"כ בבחינות שאינן מיוחסות אליו, עובדת השפע בדרך מעבר, בלי לקחת מתיקוניהם כלום. (תתקכ"ו אות ק"ג וק"ד).

ה' אלפין:

ל) הנה מעשה בראשית, הם בחינת ז"ת שעיקרם הם חג"ת נ"ה, כי אין יותר מה' חסדים חג"ת נ"ה, ויסוד אינו מדה בפני עצמו, אלא בחינת כולל לה"ח יחד, וכן מלכות היא כולל ב'. כנ"ל בדברי הרב (דף רמ"ט אות ח') וע"כ הם רק ה' ספירות חג"ת נ"ה. וכשהם מאבא, נבחנים לה' אורות, שה"ס ה' פעמים אור הנזכרים במעשה בראשית. וכשהם מאמא, הם ה' פעמים מים, הנזכרים במע"ב. וכשהם מז"א, ה"ס ה' רקיעים הנזכר במע"ב. ופירוש הדברים: כי ענין עלית ה"ת בעינים בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, נשרש רק באמא. שה"ס ס"ג. המקבלת מבחינה שכנגדה בס"ג דא"ק. אמנם אבא, שהוא מקבל מבחינה שכנגדו בע"ב דא"ק, אין בו עוד דבר השיתוף הזה. כנודע. וכבר ידעת, שבצמצום א', מטרם שנעשה השיתוף הזה דמדת הרחמים בדין, לא היה אלא כלי אחד בהפרצופים, בסוד עקודים באופן שט"ס הראשונות היו כולם אור לגמרי, אלא המלכות שלהם, היתה בבחינת כלי. ורק בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, נעשו עשרה כלים בפרצוף. וע"כ החסד דאבא נבחן שהוא כולו אור, כי אין בו עוד מצמצום ב' כלום כנ"ל. וע"כ ה"ח דאבא, מכונים בשם ה' אורות. אמנם ה"ח דאמא, שהם כבר באים מצמצום ב', בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, וכבר יש בחינת כלי גם בט"ס ראשונות שלה. ע"כ נבחנים ההה"ח שבה בבחינת מים, כלומר שיש בהם בחינת עביות הכלים, ואינם בחינת אור זך לבד, בלי בחינת כלים כמו ה"ח דאבא. וע"כ רק באמא נעשה סוד רקיע המבדיל בין מים למים. שרקיע הזה ה"ס הפרסא דאפרס מתחת החכמה, מכח שחכמה נתקנה בעצמה כעין דכר ונוקבא, מפאת עלית ה"ת בעינים שה"ס חכמה, שרושם זה דה"ת אתפרס כמו פרסא, והוציא בינה וזו"ן לחוץ ממדרגתו, בסוד מים תחתונים. כנודע. ותיקון זה דרקיע המבדיל בין מים עליונים שהם גו"ע, ובין מים תחתונים שהם אח"פ, הוא נעשה רק בשליש תחתון דת"ת דאמא, המקבל מבחינה שכנגדו בס"ג דא"ק, ששם עומדים ג"ר דנקודים, ממקום הטבור דס"ג דא"ק, עד סיום ת"ת שלה כנודע, כי ע"כ נקרא המקום הזה בשם בטן, כנ"ל בתשובה י"ב.

והנה כשטפת אור מה' אורות דאבא, באה בבטן דאמא, ששם סוד הרקיע המבדיל, הנה פקע כח הפרסא מן הרקיע, ומתהפך ונעשה לבחינת מחבר ומעלה את המים התחתונים אל המדרגה, שהם אח"פ, כנודע. ואז נתרשם צורת הא' אשר י' עליונה שבה, ה"ס מים עליונים גו"ע, וי' תחתונה שבה, ה"ס מים תחתונים אח"פ. והקו שביניהם, ה"ס הרקיע המבדיל, שנתהפך עתה ע"י אור דאבא, ונעשה למחבר את המים התחתונים אל המדרגה עם המים העליונים ביחד, וכבר ידעת, שאח"פ המתחברים לגו"ע דאמא, המה מעלים אליהם בחי' הזו"ן וע"כ נעשו בה הזו"ן בסוד ה' רקיעים מתוקנים, והם סוד ה' אלפין. כי עתה נצטיירו בצורת א' כלומר: שנתחברו המים התחתונים עם המדרגה, ע"י הרקיע. וכיון שכל התיקון דזו"ן הוא ע"י הרקיע המחבר, כנ"ל, ע"כ הוא מכונה בשם רקיע, או בשם אהי"ה דמילוי אלפין. ולפיכך נבחנים ה' אלפין אלו המצטיירים בבטן דאמא, שהם בחינת ה' אורות דמעשה בראשית, כלומר שכל התהוותם נעשה ע"י ה"ח דאבא, המוריד ה"ת מן הרקיע, ומחבר את האח"פ אל המדרגה. והבן היטב, שה' אלפין הם בבחינת אמא, בסוד ה' שמות אהי"ה שבה. כי שם המה מצטיירים כנ"ל. ואינם בחינת עצמות ה' אורות דמעשה בראשית. אלא כיון שכל עיקרם נתהוו ע"י ה"ח דאבא,

ע"כ נבחנים בה' אורות דאבא. באופן שה' אורות, הם ה"ח דאבא. וה' מים, הם ה"ח דאמא. וה' רקיעים, הם ה' אלפין ששורשם היא בה' אלפין דה' שמות אהי"ה שהם באמא, כדברי הרב כאן שהם שורשי זו"ן, המקבלים משם בחי' הוי"ה דמ"ה, שהוא במילוי אלפין. (תתע"ט אות כ"ח).

ה"ח דטפת אבא:

לא) יש ב' בחינות ה"ח דטפת אבא: א' היא מהארת אבא בזו"ן בעת עיבור א' שלהם, שאז מברר הש"ך ניצוצין שבהם, בסוד ל"ב נתיבות החכמה, אשר מברר רק רפ"ח שבהם, ול"ב ניצוצין מפריד ומוריד משם בסוד פסולת. ויש בחינות ה"ח דטפת אבא, בעת עיבור ב' דגדלות זו"ן, שאז מוריד ההי"ת מעינים שלהם, ומעלה אח"פ דכלים בחזרה למדרגתם, ואת הג"ר דאורות. שאז הם בבחינות שכ"ה ניצוצין. (תתע"ד אות כ"ג).

ה"פ אור דמע"ב:

לב) עי' תשובה ל'. (תתע"ט אות כ"ט).

ה"פ דין דאדנ"י:

לג) עי' לעיל בתשובה י"ז, שבכל מדרגה העולה מבי"ע לאצילות, צריכה לב' פעולות: בירור, ותיקון. שהבירור נעשה על ידי הארת טפת הזווג דאבא, שמברר רק רפ"ח ניצוצין מהם, ול"ב מלכיות מוריד בבחינת פסולת. ונמצא אז שהמדרגה חסרה מן המלכיות שבה. אמנם ע"י שאבא משפיע הרפ"ח ניצוצין לאמא, ואמא מזדווגת עליהם מבחינת הקטנות שבה, מסוד ההי"ת בעינים, הנה אז מתתקנת בהם ל"ב מלכיות חדשות, בסוד ממותקות במדת הרחמים, ונשלם שוב הש"ך שלהם. אלא שהם ש"ך ממותקות במדת הרחמים. והנה ש"ך הממותקות האלו, הם סוד ה"פ דין שבאדנ"י, שבגימטריא ש"ך. להורות שהם ממותקות במדת הרחמים. אמנם הם בסוד הדין והקטנות, שהרי בחי' ה"ת עומדת בעינים שלהם, וחסרים נה"י דכלים וג"ר דאורות. כנודע. אמנם בעיבור ב', כשמקבלת הנוקבא טפת חסד דע"ב, המורידה ה"ת מעינים שלה, ומחזיר לה את אח"פ. הנה אז מקבלת בחינת ה' אלפין דה' שמות אהי"ה של אמא, שה"ס ה' אורות דאבא המאירים באמא, ומורידים ההי"ת מהפרסא המבדיל בין מים עליונים לתחתונים, כנ"ל בתשובה ל'. ומשם מקבלת הנוקבא הטפת חסד דאבא, המחזיר לה אח"פ דכלים וג"ר דאורות. ואז הנוקבא בסוד נער"ה שבגימטריא שכ"ה. באופן שה' פעמים דין דאדנ"י ה"ס הארת הגבורות ולא עצמותם. וה' אלפין שמקבלת מה' אהי"ה דאמא, ה"ס עצמות ה"ג. דהיינו בחינת ג"ר שבהם. (תתע"ט אות כ"ח).

הבן בחכמה:

לד) הבן בחכמה, ה"ס הבינה הנעלמת תוך החכמה, הנוהג באו"א עלאין שבינה חשובה יותר מחכמה. כנ"ל בתשובה ט"ו. וע"כ הי' דהוי"ה היא בחי' אבא עלאה. וו"ד שבמילוי י', ה"ס אמא עלאה, שהיא מלובשת ונעלמת תוך החכמה שהיא אבא עלאה. (תתפ"ג אות ל"ד).

הוי"ה ואהי"ה דיודין:

לה) בחינת הפנים דאו"א, דהיינו למעלה מחזה שלהם, שבחינת הצמצום דה"ת אינו שולט שם, הוא במילוי יודין, הן באבא והן באמא, כי גם באמא מתחיל המקור של ה"ת בעינים רק בשליש תחתון שלה, המקבל מבחינה שכנגדה, מש"ת דס"ג דא"ק, ששם תחלת ההשרשה דה"ת בעינים, כנודע. וכבר ידעת שמילוי יודין מורה על בחינת צמצום א', מטרם שנתחברה ה"ת בה"ר, ומילוי אלפין מורה על המלכות דצמצום ב', הממותקת בה"ר, ולפיכך הפנים דאו"א, הם הוי"ה ואהי"ה דמילוי יודין, להורות שעדיין אין שם התחלה למילוי אלפין, שה"ס ה"ת המשותפת בה"ר, כנודע. וז"ס הגימטריא שלהם שהוא זכו"ר, כי

מהארתם נזכרים האח״פ הנפולים, ומוחזרים למדרגתם. (תתצ״ז אות מ״ח).

הכרעה:

לו) נודע, שבחינת ב׳ הקוים ימין ושמאל, באה מפאת עלית ה״ת לעינים, שנתרשמה המלכות בכל ספירה וספירה, אשר התרשמות כח הצמצום שבה״ת בכל ספירה, נעשה שם לבחינת קו שמאל, ומהות הספירה עצמה, הוא בחינת קו ימין דהספירה ולפיכך בעת שהמדרגה מקבלת אור הזווג לתוכה, נעשה אז הכרעה בין ב׳ הקוים ימין ושמאל, שפירושה: שמדת השמאל היא כל כך חשובה כמו מדת הימין, כי בסגולת העביות שבשמאל, נעשה הזווג עם אור העליון, שאו״ח שלה ממשיכו ומלבישו בהמדרגה, ונמצאים הימין והשמאל בקומה שוה. וזה מכונה בשם הכרעה, כי השמאל שהוא דין הוכרע, ונעשה לכף זכות ורחמים. (תתס״ו אות ב).

הפרדת הפיגים:

לז) ה״ת דעביות, שנתערבה בז׳ מלכין קדמאין, שהיתה סבה לשביה״כ, כנודע, היא נבחנת לבחינת סיגים שנתערבה בהכלים דז׳ המלכים אלו, ולכן תיקונם הראשון הוא, להפריש מהם הסיגים הללו. ותיקון זה נעשה ע״י הארת אבא. ונקרא הפרדת הסיגים. עי׳ לעיל בתשובה ט״ו. (תתס״ט אות ט׳).

חיך:

לח) יסוד דחכמה סתימאה דא״א, נקרא בשם חיך. ומכאן נמשך טפת החסד דע״ב, בסוד הזווג דחיך וגרון. (תתקכ״ט אות ק״י).

חכם בבינה:

לט) בחינת הזכר שבישסו״ת, דהיינו ישראל סבא, ה״ס חכמה. וכללות ישסו״ת היא בינה, וע״כ יש״ס הוא סוד וחכם בבינה. וישסו״ת, ה״ס ה״ר דהוי״ה, ויש״ס נרמז בהעוקץ שמאחורי הד׳ שבה״ר זו. (תתפ״ד אות ל״ה).

חסד מקודם התפשטות הזרועות:

מ) עיין תשובה ט׳. (דף תת״צ אות מ״ב ומ״ג).

חסד מאחר התפשטות הזרועות:

מא) עיין תשובה ט׳. (דף תתצ״א אות מ״ג).

חסד דרישי כתפין דא״א:

מב) הגרון דא״א, הוא בינה שבו. ונודע, שיש ב׳ מיני אוררות בבינה: א׳ אור עצמותה, הנבחן לחכמה, כי בינה עצמות חכמה היא. וב׳ הוא אור החסד שהמשיכה, וזה אינו נבחן לעצמותה. כנ״ל בתשובה י״ד. ע״ש. ולפי שא״א הוא קומת חכמה, ע״כ בחינת אור חכמה שבבינה, נבחן לבחינת פנים בא״א, והיא בחי׳ הגרון שבו מצד הפנים. ובחינת אור החסד שבבינה, נחשב בו לבחינת אחור, והוא בחינת רישי כתפין שהם באחורי הגרון. וז״ס החסד שברישי כתפין דא״א. שהוא בחינת אור גרון מצד החסד שבו, כמבואר. (תת״צ אות מ״א).

טפות או״א:

מג) טפת אבא, ה״ס ה״ח שלו, וטפת אמא ה״ס ה״ג. ומטפת אבא שהיא ההי״ת, נעשה בחינת הלובן שבולד, שפירושו, שמלבן ומברר הרפ״ח ניצוצין שהם כללות החומר של הולד, בסוד הבירור דל״ב נתיבות החכמה. שמוריד ל״ב הניצוצין דבחינות אחרונות שבו, בסוד סיגים שאין בהם תועלת. וע״כ עיקר עצמות הולד נחשב על טפת אבא, להיותו המברר ומלבן את רפ״ח הניצוצין שהם בחינות הט״ס הראשונות של הולד. וטפת אמא, שהיא ההי״ג, ה״ס האודם שבולד. שפירושו, בחינת ל״ב מלכיות הממותקות במדת הרחמים הבאות מאמא, כנ״ל בתשובה ט״ז ע״ש. שכל

ענין הזווג עם אור העליון הוא, ע״י המלכיות האלו שמתקנת לו אמא. וע״כ הן מכונה בשם האודם שבולד, כלומר בחינת העביות הממותקת שלו. (תתס״ח אות ז׳).

טפת ההולדה:

מד) טפת חסד דע״ב, מכונה טפת ההולדה, על שם שממנה באה הורדת ה״ת מעינים, ויציאת נה״י דכלים וג״ר דאורות. כנודע. (תתקכ״ו אות ק״ג).

יומא דכלהו יומי:

מה) אור החסד שבתוך הבינה, נקרא יומא דכלהו יומי, בסו״ה יומם יצוה ה׳ חסדו וכו׳. והוא מטעם, כי חסד זה, הוא שורש לכל החסדים שבפרצוף, כי כמו שאבא הוא שורש לחכמה, כן בינה הוא שורש לחסדים. ובא״א נמצא החסד הזה באחורי גרון שלו, הנקרא רישי כתפין. והוא משום שא״א כולו הוא קומת חכמה, וע״כ נבחן אור החסד שבבינה, שהוא בבחי׳ אחור לבינה שלו. עי׳ תשובה מ״א. (תת״צ אות מ״א).

יציאה לחוץ.

מו) כשנתקנה החכמה כעין דכר ונוקבא מפאת עלית ה״ת לעינים, כנודע. נמצא בזה שהוציא חכמה את הבינה, לחוץ מכל המדרגות, כי בינה וזו״ן של ראש, יצאו לבחינת גוף. ובינה וזו״ן דלמעלה מטבור, יצאו לבחינת למטה מטבור לבחינת ע״ס דנה״י. ובינה וזו״ן דע״ס דסיום שנקראים נה״י, יצאו לגמרי לבר מאצילות. (תתפ״ב אות ל״ב).

כלים חדשים:

מז) ב׳ מיני כלים נבחנים בכל פרצוף: א׳, הם הכלים דפרצוף העליון שנתרוקנו מאורותיהם, מסבת הזדככות המסך, והמה עוברים אל התחתון, שהוא ממלא אותם מקומתו עצמו, אשר בפרצופי אצילות המה הכלים שנשארו מפרצופי נקודים, הנקראים ב״ן. ומין ב׳ דכלים שבפרצוף, הם הכלים החדשים הבאים ביחד עם יציאת האורות דקומת הזווג שלו, כנודע. שהאו״ח העולה מן המסך ומלביש לע״ס דראש, הנה הוא מתהפך מלמעלה למטה ומתפשט עד למלכות דמלכות שלו ומלביש הע״ס בסוד גוף הפרצוף. והנה האו״ח הזה המלביש את הע״ס דגוף, נבחן לבחינת כלים חדשים של הפרצוף. אשר בפרצופי אצילות נקראים כלים דמ״ה. (תתס״ח אות ח׳).

כעין זכר ונקבה:

מח) יש בחינת נוקבא שבגופו בכל פרצוף שפירושה היא המסך והעביות, שאור העליון מזדווג עליו שמכונה בשם נוקבא. כלומר, המקבלת את הזווג עם אור העליון ומעלה או״ח, נקרא בשם נקבה של הפרצוף. ובחינת האור ישר שבפרצוף, נקרא בשם זכר שבפרצוף. ויש גם בחינת נוקבא נפרדת; שהם ב׳ פרצופים גמורים כל אחד בפני עצמו, שיש לכל אחד מהם בחינת נוקבא שבגופו בפני עצמו. והנה דכר ונוקבא הנפרדים זה מזה, הם מכונים בשם דכר ונוקבא אמיתים. אמנם בחינת הנוקבא שבגופו אינם בחינת דכר ונוקבא ממש, להיותם שניהם בחינת פרצוף אחד, והם מכונים משום זה, כעין דכר ונוקבא. (תתע״ט אות כ״ט).

ל״ב אלקים דמע״ב:

מט) הבירור הנעשה בכח ל״ב נתיבות החכמה, המברר רפ״ח ניצוצין לבד, ומשפיע אותם בבינה, המה נעשים בסוד ל״ב אלקים דמעשה בראשית המורים על בירור הרפ״ח, כי השם אלקים נבחן בו אותיות מ״י אל״ה: מ״י ה״ס הג״ר הנכללות מהניצוצין תוך הבינה. ואל״ה ה״ס ו״ק דניצוצין הנכללות תוך הבינה, שהם רומזים על הט״ס הראשונות שבכל נתיב ונתיב מל״ב הנתיבות שנבררו לצד הקדושה, אבל המלכיות שבכל נתיב ונתיב נעשות פסולת למטה ולא יכלו

להתברר. כנ"ל בתשובה ט"ו וט"ז. ע"ש. (תתע"א אות ט"ו).

לעתיד לבא:

ג) האורות דבינה עלאה נקראים בשם לעתיד לבא, משום שאינם נקבעים בז"א אלא לעתיד לבא. אבל האורות דתבונה, נקראים בשם עולם הבא, להיותם באים ונמשכים בקביעות בזו"ן. (תתפ"ט אות ל"ט).

ם' סתומה:

נא) האורות דאו"א שמחזה ולמטה נקרא בשם ם' סתומה. וכן כל ישסו"ת נקרא ם' סתומה בזמן הקטנות. עי' תשובה ג'. (תתפ"א אות ל"א).

מ"ב זווגים:

נב) להיות ז"א כולו מבחינת למטה מטבור בסוד ג' טפין דסגול, שהם נה"י דא"א, ואינו ראוי לקבל טפת חסד דע"ב, שאינה מושפעת כלל למטה מטבור. וע"כ צריך ז"א להכלל בסוד מ"ב זווגים, שפירושם, מבחינת הפרצופים שלמעלה מטבור, שמקבלים שלימותם מג' הפרצופים הראשונים דא"ק, שה"ס: פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי, הנשלמים בו לגמרי עד הטבור שלו, כנודע. ולפיכך העלה א"א את נה"י שלו לחג"ת, שבזה הוא מעלה את הג' טפין דוו"ן לתחת החזה שלו, ששם עומדים בחינת נה"י דאו"א עד הטבור, שתנה"י דאו"א אלו, ה"ס ב' אהי"ה במילוי ההין, שאינם בגימטריא מ"ב, כי מבחינות האורות התלוים רק בקו האמצעי, הנה כבר עומדים למטה מנקודת הסיום דפרצופי מ"ב, כי בחינת החזה היא נקודת סיום שלהם מבחינת קו אמצעי, (עי' תשובה י"א). אמנם מצד הכלים עדיין הם נחשבים לפרצופי מ"ב, כי בחינת הכלים שהם הקצוות, הם נמשכים עד הטבור. ואחר שנכללו זו"ן בב' אהי"ה האלו דההין, הנה עולים ב' אהי"ה אלו, עד לג"ר דאו"א, ששם ב' אהי"ה דיודין, שהם בחי' מ"ב ממש, ואז נעשה הזווג דנשיקין דא"א מבחינת חיך וגרון, וב' אהי"ה דההין שעלו שם בסוד מ"ן, נעשו שם בסוד מ"ב, ומקבלים טפת חסד דע"ב שה"ס מו"ס. וכל ג' הטפות הנ"ל, יורדות משם ליסוד דא"א, ונזדווגים שם פעם ב' ע"י יסוד ועטרה דא"א, ונכללו זו"ן שם בסוד הזווג דמ"ב דב' אהי"ה, כי ב' אהי"ה פשוטים עולים בגימטריא מ"ב. כי הפשוט בלי מילוי מורה על אור הנפש בכלי דכתר שהיא הארת כלים. ומכאן קונה ז"א, בחינת חג"ת שלו שלמעלה מטבור. ונעשה ראוי לקבלת האורות. כי מקודם לכן, שלא היה בו אלא נה"י לא היה ראוי כלל לקבלת אורות, כי נה"י המה רק בחינת ע"ס דסיום לבד, כנודע. וזהו שנעשה ע"י התכללות במ"ב זווגים, כמבואר. (תתקכ"ט אות ק"י).

מעי אמו:

נג) פנימיות שליש תחתון דת"ת דאמא, נקרא מעי אמו, ונקרא בטן. עי' תשובה י"ג. (תתס"ה אות א').

מקום החתך:

נד) הנה או"א נתחלקו לב' פרצופים על החזה שלהם, שמחזה ולמעלה הם או"א עלאין. ומחזה ולמטה הם ישסו"ת, ונבחן מקום החזה, למקום החתך שבין או"א לישסו"ת. ועי' תשובה י'. (תתקמ"ו אות ק"נ).

מקום ההריון:

נה) מקום ההריון, הוא בשליש תחתון דת"ת דאו"א, בזמן שהן פרצוף אחד עם ישסו"ת. אשר בזמן התחלקותם, נמצא שם ראש דישסו"ת. באופן, שפה דראש של ישסו"ת, הוא כמעט פי היסוד דאבא ואמא דכללות, דהיינו בזמן שנעשו לפרצוף אחד. עי' תשובה י"ג (תתפ"ד אות ל"ו).

מקושרים ומתוקנים:

נו) טרם עלית ה"ת בעינים, היו

הספירות דז״ת, נפרדות זו מזו, בבחינות זו למעלה מזו. כלומר: שכל הזך מחברו, היה יותר עליון. ונודע ששינוי הצורה, מפריד הרוחניים, ולכן נבחנים לנפרדים. אכן אחר שעלתה ה״ת בעינים, ועביות המלכות נכללה בכל ספירה וספירה עד החכמה, ונעשתה לבחינת קו שמאל בכל הע״ס יחד, לעומת עצם מהות הספירות שנעשו לקו ימין, כנודע, אשר אחר כך על ידי הזווג דאור העליון, ירד קו אמצעי והכריע ביניהם, נמצא שכל הע״ס נתקשרו, ונתקנו בזווג אחד ע״י קו האמצעי, בסוד רשות היחיד. ובזה נעשו כל הז״ת מקושרות ומתוקנות אחת בחברתה, כמו בחינה אחת. וזה הנקרא תיקון ג׳ קוים (תתס״ט אות ט׳).

מתחממת:

נז) אמא נמצאת באחורים כלפי אור חכמה דאבא, בסוד כי חפץ חסד, ואין בה שום רצון לקבל בתוכה אור חכמה. אמנם בעת שזו״ן עולין אליה למ״ן, הנה אז היא מתחממת כלפי אבא, כלומר שנתעורר בה חשק ורצון להזדווג עמו פנים בפנים מבחינת הארת חכמה, שחשק ורצון זה, נבחן כמו חימום. וזה נתעורר בה, מחמת הקשר שיש לאמא אל הזו״ן, להשפיע לו הארת חכמה, עוד מע״ס דאו״י. כנודע. וע״כ בחינת ש״ך הניצוצין דזו״ן העולים אליה, שהם בחינת דינים, כלומר שחסרון הארת חכמה מורגש בהם, הנה אז מרגשת גם אמא הצורך שלו, מצד הקשר דאו״י שיש ביניהם, כנ״ל, ומתחממת ומזדווגת עם אבא, ומשפעת לו ה״ח וה״ג בהארת חכמה. (תתע״ו אות כ״ו).

נהר:

נח) עי׳ להלן תשובה נ״ט.

נהר יוצא מעדן:

נט) עדן, הוא שם החכמה, שהוא מלשון בטחו בו עדי עד. שפירושו נצחיות. כי אור החכמה הוא נצחיותו ועצמותו של הפרצוף. ובינה נקראת בשם נהר, שפירושו אורה, מלשון הביטו אליו ונהרו. גם אור חסדים מכונה בשם מים, ונקרא כן על שם תכונתו, להיותו עוזב מקום גבוה, ויורד למקום הנמוך ביותר. וזהו מטעם שעל אור חסדים לא היה צמצום, כנודע, וע״כ אינו מוגבל. וסוד הכתוב ונהר יוצא מעדן וכו׳, פירושו: כי מפאת עלית ה״ת לעינים, שהן שם החכמה, שנקרא עדן, אז נתקן העדן כעין דכר ונוקבא, והוציא את הבינה לחוץ מבחינת עדן, ועשה זה, כדי להשקות את הגן, שהם זו״ן. כמ״ש בזוהר, אבא הוציא אמא לחוץ אודות בנה, ואבא עצמו אתתקן כעין דכר ונוקבא. (תתע״ט אות כ״ט).

נופלים:

ס) כשהעליון משפיע אל התחתון, אינו מזדווג על בחינת מסך ועביות דעצמו, אלא שמתאים המסך שלו לבחינת המ״ן דתחתון שעלה אצלו, כנודע. וע״כ, בשעה שתבונה משפעת ג״ר אל ז״א, היא מזדווגת בעדו במסך דבחי״ב, שזה נבחן שתבונה עלתה אל הבינה. כי בינה היא בחינת מסך דבחי״ב ובעת שאין התחתונים זכאים, או התבונה יורדת מבינה, דהיינו שמזדווגת בעצמה על מסך דבחי״א, שקומה היוצאת ממסך זה היא בחי׳ ו״ק וחסר ראש, וקומה זו נותנת לזו״ן ואז נבחנים זו״ן לנופלים, כי נפלו מבחינת ג״ר ומוחין שלהם, ובכל פעם כשתבונה נותנת ג״ר לזו״ן היא עולית לבינה ששם המסך דבחי״ב המוציאה קומה עם ג״ר, ואז נבחנת התבונה, שהיא סומכת את הנופלים שהם זו״ן, כי משפעת להם ג״ר ומוחין. (תתצ״ה אות מ״ז. תת״ק ד״ה וזה אמרו כאשר).

נחקקה:

סא) בחינת עביות ומסך, בעת שמתוקנת לזווג עם אור העליון, נבחנת לחקיקה כעין בית קבול על אור העליון. כי אור העליון מתלבש באו״ח שמעלית, ונמצאו העביות והאו״ח, שהם בית קבול על האורות. עי׳ בתשובה י״ח. (תתפ״ב אות ל״ב).

ניצוצין:

סב) בהרשימות שנשארו מהאורות של הנקודים אחר הסתלקותם מהכלים הנשברים, יש בהם ב׳ מיני אורות: א׳ הוא בחינת

האו"י שבהם, ונקרא אור הזך שברשימו. וב' הוא בחינת האו"ח שבהם, ונקרא אור העב שברשימו. כי כמו שכללות האורות שנסתלקו, היו כלולים מאו"י ואו"ח, כן הרשימות שנשארו מהם, ג"כ כלולות מאו"י ואו"ח. והנה אור הזך שברשימות, נקראים אורות, והם נשארו באצילות. ואור העב שברשימות נקרא ניצוצין, והם ירדו עם הכלים לבי"ע. (תסט"ד אות ד', ותתע"ו אות כ"ה).

נסדק לארכו:

סג) הנה חג"ת דעתיק משפיעים חכמה לקומת ע"ב, שהוא א"א. ונה"י דעתיק משפיעים חסדים לקומת ס"ג, שהוא חג"ת דא"א, ואו"א עלאין. כנודע. וע"כ, בכל המקום שנמשך היסוד דעתיק בחזה דא"א, נמצאים שם החסדים מכוסים, ואין הארת חכמה יכולה להתגלות שם: אמנם, כשמגיעה טפת זווג דע"ב ס"ג דא"ק באצילות, המורידה את הה"ת מן הפרסאות, ונעשו א"א ועתיק לפרצוף אחד הנה אז עולים נה"י דא"א שהם בחינת הארת חכמה, במקום נה"י דעתיק, שמתוך זה מתבטל המסך דיסוד דעתיק, המעכב על גילוי אור חכמה, ואז מקבלים גם חג"ת דא"א וגם או"א עילאין בחינת חסדים מגולים בהארת חכמה. וזה נבחן שנסדק יסוד דעתיק לארכו. כלומר, שמתבטל ועובר בחינת המסך המעכב שלו, ומדת האורך נתגלה בו, דהיינו הארת חכמה כי חכמה מכונה בשם אורך. כנודע. (תתק"כ אות פ"ט).

סיגים בלי תועלת:

סד) כבר ידעת, שהלובן שבולד נותן אבא, דהיינו שמברר ומלבן הש"ך ניצוצין העולים מבי"ע, ומברר מהם רק רפ"ח ניצוצין בלבד, ול"ב בחי' אחרונות שבכל נתיב ונתיב, הוא מוריד בבחינת פסולת. והיינו ע"י שהוא מאיר רק לרפ"ח ניצוצין, ואינו מאיר לל"ב בחינות מלכיות דה"ת דעביות, ע"כ המה נובלות ונפרדות משם, כי הוכרו לסיגים שאין בהן תועלת, ונופלות לקליפות שבבי"ע. עי' תשובה ט"ז. (תתס"ט אות י"ב).

פ' מ' ד' שבאמא:

סה) הנה בחזה דאמא, נשאר הרושם של הקטנות דבחינת ה"ת בעינים, גם בשעת גדלותה, אחר שירדה ה"ת משם. והנה הרושם הזה עושה הפרסא בגוי מעוהי דאמא, ומחלק בין גו"ע שהם עתה בחינת חב"ד חג"ת שלה, ובין אח"פ, שהם תנה"י שלה, שמחזה ולמטה. וע"כ, רק הבחינת מחזה ולמעלה, נבחן בה לבחינת ג"ר, שהם בחינת שש הספירות חב"ד חג"ת שלה, שהם למעלה מהרושם דה"ת. אבל ד' הספירות תנה"י שלמטה מחזה שלה, כבר אין בהן בחי' ג"ר, להיותן למטה מחזה, ששם נשאר הרושם דה"ת. ועל שם זה, מכונות שש הספירות העליונות בשם ס' עגולה. וד' תחתונות תנה"י נקראו ם' סתומה. וכל זה באמא עלאה. והנה ממלכות דאמא עלאה, דהיינו בחינת הרושם דה"ת שבמקום החזה, משם יוצאים ישסו"ת, והמלכות הזאת נקראת ד', משום שהיא כוללת ד' הספירות תנה"י, שהן ם' סתומה. וע"כ נבחן ישסו"ת, שהוא בחינת ד' דאמא עלאה. באופן שהס' והם' הם באמא עלאה, וד' היא בישסו"ת. ואלו ס' מ' ד', נבחנים ג"כ לג' תבונות, והוא להיותם ג' מדרגות נבדלות זו מזו. כי הס' שהיא למעלה לגמרי מה"ת, היא בחינת ג"ר. והם', היא בחינת ו"ק, בחסר ראש, ושם הם ק"כ צירופי אלקים, דהיינו ל' צירופים בכל ספירה. והד', שהיא בחינת ישסו"ת, היא עוד נמוכה מן בחינת המלכות דאמא עלאה עצמה, שנקראת ם' סתומה, כי אין ישסו"ת יוצא מבחינת המלכות עצמה דאמא, אלא מבחינת חיצוניות של המלכות הזאת, כנזכר לעיל בתשובה ג'. וע"כ היא נמוכה בהרבה מהם' סתומה דאמא עלאה. ובה כל הו"ת נבחנות בסוד שמות אלקים, לבד מחסד שבה, דהיינו מגבורה ולמטה, שהם כ"ד צירופי אלקים בכל ספירה. וע"כ

נבחנים הס׳ מ׳ ד׳, לג׳ תבונות, כלומר לג׳ מדרגות בבינה, הרחוקות הרבה זו מזו. (תתפ״ז אות ל״ז, ותתק״ד אות ס״ד).

ס׳ עגולה:
סו) עי׳ לעיל תשובה ס״ה. (תתפ״א אות ל״א).

ס׳ שבגי׳ ק״ך.
סז) יש הפרש גדול מאות ס׳ עצמה, אל הגימטריא שלה שהוא ק״ך. כי אות ס׳ היא בחינת חב״ד חג״ת דאמא עלאה, שהם למעלה מחזה שלה. כנ״ל, תשובה ס״ה. אמנם הגימטריא של הסמך, שהוא ק״ך, מורה על בחינת אחורים שלה, שהם מחזה ולמטה, ששם עומדים ק״ך צירופי אלקים, שהם בחינת הס׳ סתומה דאמא עלאה. אמנם בזמן הקטנות דזו״ן, הם מקבלים כל הסמיכה שלהם, שיוכלו להמצא בבחינת אצילות, מסוד הק״ך שמות אלקים הנ״ל. ומבחינה זו מרומזת הסמך בגימטריא של שמות אלקים. (תתצ״ח אות נ׳) ועי׳ אות ס׳.

עולם הבא:
סח) עי׳ בתשובה נ׳.

עוקץ שבאחורי ד׳ דה״ר:
סט) עי׳ בתשובה ל״ט.

עיבור א׳:
ע) ראשית התהוות ז״א, הוא על ידי התכללותו בהזווגים דאו״א בסוד עלית מ״ן אליהם. והתכללות זו נקראת עיבור א׳ דז״א. וכן אחר שכבר נשלם בכל הו״ק שלו, עולה פעם שנית למ״ן לאו״א, ונכלל בזווג דגדלות שלהם, וזה נקרא עיבור ב׳. שהוא להשגת מוחין דגדלות. (תתפ״ד אות ל״ו).

פירוד שבו״ת:
עא) עי׳ בתשובה נ״ו. (תתס״ו אות ב׳).

פנים דאו״א:
עב) קומת ע״ב דהתלבשות, וקומת ס״ג דעביות, הם בחינת הפנים דאו״א. ואבא ה״ס הוי״ה במילוי יודין. ואמא היא אהי״ה במילוי יודין, ששניהם בגימטריא רג״ל, ובגימטריא זכור. עי׳ תשובה ל״ה. (תתצ״ז אות מ״ח).

פנים ואחורים:
עג) כל קומה נמוכה כלפי העליונה ממנה, נבחנת לאחורים אליה. או לחיצוניות אליה. למשל: קומה דבחי״ג היא בחינת אחורים לקומה דבחי״ד. וקומה דבחי״ב היא אחורים לבחי״ג. וכו׳ עד״ז. וכשהמדובר הוא בבחינת המסך והקומה, המה מכונים בשם פנים ואחורים. וכשהמדובר הוא מבחינת דפנות הכלים, הם מכונים בשם פנימיות וחיצוניות. (תתק״א אות נ״ה).

פנימיות וחיצוניות:
עד) עי׳ תשובה ע״ג. ועי׳ בחלק ד׳ דף רמ״א אות ג׳ ד׳. ובאו״פ שם ד״ה כבר נתבאר.(תתק״ו אות ס״ז).

פנים דפנימיות ופנים שבאחורים:
עה) אחורים דג״ר דעליון, שנעשו פנים בהתחתון, נקראו פנים דפנימיות. ואחורים דו״ק דעליון שנעשו פנים בו״ק דתחתון, נקרא פנים דחיצוניות. עי׳ לעיל תשובה ג׳. (תת״ק אות נ״ד).

קרומא דמו״ס:
עו) הרושם דה״ת בעינים, שנשאר בא״א מזמן הקטנות, הוא נעשה לבחינת הקרום שתחת המו״ס, שהוציא הבינה לחוץ בסוד הגרון שלו. וקרום זה הוא ג״כ כעין הרקיע המבדיל בין מים עליונים למים התחתונים. וע״כ נבחן מו״ס לאו״א, אלא שהם בלי פירוד, כלומר שאינם בבחינת נוקבא נפרדת. ובחינת הגרון נבחן לישסו״ת. (תתפ״ה באו״פ ד״ה והענין).

קשר הספירות:
עז) עלית ה״ת בעינים מקשרת הספירות זו בזו. עי׳ תשובה נ״ו. (תתס״ז אות ו׳).

ריבוע על בנין:

עח) כשתבונה משפעת קטנות לזו"ן הוא מתמעטת בעצמה לבחי"א, כנ"ל בתשובה ס'. ואז נבחנת התבונה שהיא רביעה על בנין, או בסוד רובצת על הבנים, כי בחינת המיעוט שלה מכונה רביצה. (תתפ"א אות ל"א).

ריבוע דהוי"ה ואהי"ה דיודין:

עט) כל ריבוע שבשמות, פירושם בחי' אחורים דמדרגה ההיא, וכיון שישסו"ת יוצאים מאחורים דמלכות דאמא, כנ"ל בתשובה ג'. ע"כ המה בחי' אחורים של השמות הויה אהיה דיודין שבאו"א, שהם בגימטריא תשכ"ח. (תתצ"ט אות נ"ב ונ"ג).

ריעים:

פ) עי' תשובה כ"ה במלה דודים. (תתע"ו אות כ"ו).

שורש הדינים:

פא) בחינת ה"ת שעליה היה הצמצום נקראת שורש הדינים. (תת"ע אות י"ג).

שט"ר נצוצין:

פב) הנה אחר שאבא מוריד ל"ב מלכיות דעביות בבחי' פסולת, ולא נשאר בהם אלא בחינת ה"ת דהתלבשות, הוא משפיע אותם לאמא, והמה נכללים בזווג דקטנות דאמא, ומקבלים משם בחינת המיתוק דה"ת בה"ר, ואז נשלמו הל"ב מלכיות החסרות להם, וחזרו להיות בסוד ש"ך ניצוצין כנ"ל בתשובה י"ז. ול"ב מלכיות אלו שנתקנו בז"א מכח הארת ה"ג דאמא, כנ"ל, נבחנות, שכ"ז מהם, הוא מחלקו של ז"א עצמו, דהיינו מבחינת ה"ת דהתלבשות שהיו כלולים ברפ"ח הניצוצין, שנעשו לל"ב בצירוף ה"ג דאמא. וע"כ נבחנים הניצוצין דז"א עתה שהם שט"ו ניצוצין, שעם הה"ג דאמא נעשו לש"ך ניצוצין. (תתע"ו אות כ"ה).

ש"ך ניצוצין:

פג) יש ב' מיני ש"ך ניצוצין: א' הם בחינת הש"ך ניצוצין העולים מבי"ע לאצילות, שאז הם בלתי נבררים ועדיין מעורבים בסיגים. ויש בחינת ש"ך ניצוצין שהם נבררים ומתוקנים ע"י הארת ה"ג דאמא, שהיא מוציאה בהם ל"ב מלכיות חדשות המשותפות במדת הרחמים, כנ"ל בתשובה י"ז, ע"ש. (תת"ע אות י"ד תתע"ו אות כ"ג).

שכ"ה נצוצין:

פד) בעיבור ב' אחר שז"א כבר נשלם בבחינת ו"ק, אז מקבל טפת ע"ב המורידה ה"ת מעינים שלו, ומחזיר לו אח"פ למדרגתו אשר אח"פ המוחזרים האלו נבחנים לעצמות ה"ג, ואז נבחן לשכ"ה ניצוצין. דהיינו שט"ו של עצמו, כנ"ל בתשובה פ"ב. והארת ה"ג דאמא משעת עיבור א'. ועצמות ה"ג דאמא, שמשיג ע"י טפת חסד דאבא, הרי הם בגימטריא שכ"ה. (תתע"ו אות כ"ד).

שמות אלקים:

פה) מחזה ולמטה דאמא עלאה, שולטים ק"ך צירופי אלקים, בד' ספירות תנה"י שלה. ל' צירופים בכל ספירה. וכן יש ק"ך צירופי אלקים מגבורה ולמטה בתבונה. שהם כ"ד צירופים בכל ספירה. (תתצ"ה אות מ"ו).

תבונה ג':

פו) עי' תשובה ס"ה. שג' תבונות הן: ס' ם' ד'. ובחינת הד', היא תבונה ג'. (תתע"ט אות כ"ח).

תקון קוים:

פז) עי תשובה נ"ו.

לוח השאלות לעניינים

פח) למה הסיום של הקצוות הם יותר ארוכים מקו האמצעי.

פט) מהו הפירוש שהבת נולדה תחלה.

צ) למה רק ז״א נקרא מלך הדר, ולא ג״ר דאצילות.

צא) מהו הפירוש אשר מלך הדר הוא מ״ה החדש, והוא יסוד, והוא ז״א.

צב) למה ע״ס דנקודים וע״ס דאצילות נחשבים לב׳ שבתות של ז׳ ימים.

צג) מהי הארת הקטנות שהיה לז״ת דנקודים.

צד) מהו ההפרש מחצי עליון שבפרצוף שמטבורו ולמעלה, אל התחתון שמטבור ולמטה.

צה) מהו ההפרש מהחזה אל הטבור.

צו) למה עומדת הפרסא שבגוי מעוה״ד דהפרצוף באלכסונא, מחזה לטבור.

צז) מהו ההפרש מסיום היסוד לסיום רגלים.

צח) מהו ההפרש מסיום הת״ת לסיום היסוד.

צט) לשם מה צריכים הניצוצין להתחלק לל״ב נתיבות החכמה.

ק) מה הם ב׳ הבחינות של ש״ך ניצוצין ומהו רפ״ח נצוצין, ושט״ו ניצוצין.

קא) למה כל בחי׳ העולה מבי״ע כלולה מש״ך ניצוצין.

קב) מהו ההפרש מאורות לניצוצין.

קג) איך יוצאים שיעורי הקומה בפרצופי אצילות.

קד) למה חיצוניות דעליון נעשה פנים לפנימיות דתחתון .

קה) מהי פנימיות דעליון ותחתון, ומהי חיצוניות דעליון ותחתון.

קו) מתי מוריד הפרצוף חיצוניותו אל התחתון.

קז) למה אין יותר בכל מדרגה מן פנימיות א׳ וחיצוניות א׳.

קח) מהו הפירוש שהתחתון יוצא מן חיצוניות דעליון, העומדת בחיצוניות נה״י דעליון, בי״ס דמלכות שלו.

קט) למה התחתון יוצא רק ממלכות דחיצוניות דעליון.

קי) איך נרמזים או״א עלאין ביוד דשם הוי״ה.

קיא) למה נעשה אבא עלאה מחסד שבגרון, ואמא עלאה מאור גרון עצמו, החשוב יותר.

קיב) למה עומד החסד עליון דבינה, שהיא גרון דא״א, ברישי כתפין דא״א.

קיג) מהו ההפרש מחסד שבגרון, אל אור הגרון עצמו.

קיד) מה ההפרש מחסד עליון, שמקודם התפשטות הזרועות דא״א, אל החסד שלאחר התפשטות הזרועות.

קטו) למה החסד שלאחר התפשטות של הזרועות דא״א נתלבש בגבורה.

קטז) מהו הפירוש שחכמה הוציא הבינה לחוץ, וחכמה עצמה נתקנה כעין דכר ונוקבא.

קיז) איך נרמזים ישסו״ת בה״ר דהויה.

קיח) למה עיקר ההבחן של ס' ם' הוא רק מן או"א אל ישסו"ת.

קיט) מה הם ה' הטעמים להתחלקות של או"א וישסו"ת.

קכ) מה הם השמנה בחינות של תבונה. הנבחן באו"א וישסו"ת.

קכא) איזה חלק הבינה הוא כולה רחמים, ומאיזה חלק דינין מתערין מינה.

קכב) באיזה חלק בינה הם שמות אהי"ה. ובאיזה חלק שמות אלקים.

קכג) מהי ההפרש מק"ך צירופי אלקים דבינה, לק"ך צירופים שבתבונה.

קכד) למה נקראים ז"ת דבינה בשם תבונה.

קכה) מה ההפרש משם מ"ב שבהוי"ה פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי, לבין השם מ"ב, דאנא בכח.

קכו) מה הם נ' שערי בינה.

קכז) מהו שער הנ'.

קכח) מהו השער מ"ב העליון, הכולל כל המ"ב שערים.

קכט) למה גורם החסרון דשער המ"ב לבינה, שתהיה נקראת בשם אם.

קל) מאין הוא המרחק הגדול בין שש ראשונות דפרצוף, לד"ת שבו.

קלא) למה אי אפשר שיתהווה שום מוח אל ז"א מטרם שתצא בינה לחוץ.

קלב) למה יצאה בינה מראש דא"א ונעשה לבחינת גרון וגוף.

קלג) מאחר שבינה יצאה מראש דא"א לגרון, איך שוב נעשתה לראש אל או"א.

קלד) מה הם עצם מהותם של המנצפ"ך.

קלה) מהו הפירוש של ה' גבורות.

קלו) מהו ההפרש מהארת ה"ג אל בחי' עצמות ה"ב.

קלז) למה נקראים מנצפ"ך בשם ה"ג.

קלח) למה מכונה המ"ן שעלו לעיבור א', בשם ש"ך ניצוצין.

קלט) איך גורם התחתון לעליון שיעלה למ"ן, לצורך מוחין דגדלות של עצמו.

קמ) למה מחויבים הזו"ן של כל מדרגה ומדרגה של נח"י, לעלית מ"ן ולעיבור א' מחדש.

קמא) למה למוחין דיניקה אין הזו"ן צריכים לעלית מ"ן ולעיבור.

קמב) מהו ההפרש בבחינות דקטנות, דהיינו בעוד הה"ת בעינים, מבין הקטנות דקומת ז"א, לבין הקטנות דקומת בינה, לבין הקטנות דקומת חכמה, מאחר שאין בכולם רק הקומה דנפש רוח.

קמג) מאין באה מדת העביות במ"ן דז"א, בעת התכללותו בזווג דאו"א.

קמד) מאין באה בחי' המסך על העביות שבניצוצין דמ"ן דז"א.

קמה) כיון שכל קומת העיבור דז"א היא מלכות, א"כ למה צריכים לזווג נשיקין ולחסדים מגולים באו"א. וכו'.

קמו) למה מתחיל תיקון זו"ן אחר גדלות או"א.

קמז) היכן דבוקים גו"ע דזו"ן.

קמח) איך מתחלקים ז' המלכים בל"ב נתיבות החכמה.

קמט) מהו הדילוג, שיסוד דפרצוף כתר דא"ק, משפיע לאו"א דנקודים.

קנ) למה לא מספיק כאן עלית מ"ן דישסו"ת, כדי שתפסיק אמא את האחורים שלה לגילוי החסדים.

קנא) אחר שפה דראש התבונה נקבע למקום הזווג, איך אומר שוב ג׳ יסודות לאנ״כ, שפה דראש התבונה אינו אחד מהם.

קנב) באיזה תבונה הוא מקום הריון.

קנג) איפה הוא מקום זווג דיסוד א״א ביסודות דאו״א.

קנד) מהו הפירוש שנה״י דא״א מגולין.

קנה) מה גרם לעתיק, שיאסוף את ב׳ פרקין דנו״ה האמצעים, לב׳ פרקין נו״ה העליונים.

קנו) מה גרם לבקיעת יסוד דעתיק.

קנז) מה גרם שיחזרו או״א וישסו״ת לפרצוף אחד.

קנח) מה גרם שיתהפכו או״א לחסדים מגולים.

קנט) למה נתחדש באצילות זווג דנשיקין וזווג דיסודות, מה שלא היה זה בפרצופי א״ק.

קס) למה טפת מ״ד, היא השם, יוד הה וו, בחוסר ה״ת.

קסא) למה טפת מ״ן היא ב׳ שמות אהי״ה דההין.

קסב) מה הם הג׳ יה״ו: דיודין דאלפין דההין.

קסג) מה הם ששה השמות אהי״ה.

קסד) למה יצתה טפת מ״ד, רק מג׳ שמות: ע״ב מ״ה ב״ן, ולא מס״ג.

קסה) למה בטיפת מ״ד, נגלה רק יה״ו האחרון דמילוי ההין.

קסו) למה בהמ״ן, עולים ב׳ אהי״ה דההין לב׳ אהי״ה העליונים דיודין.

קסז) למה או״א דמו״ס כלולים יחד בשם יה״ו אחד.

קסח) למה או״א שבגרון, הם בב׳ שמות אהי״ה.

קסט) מה המה ב׳ התיקונים העיקרים, אשר בעיבור א׳ דז״א.

קע) מאין הוא המקור, שמשם באה טפת הזווג דע״ב המורידה ה״ת ומבטלת לשעתם הפרסאות באצילות.

קעא) מה המה ז׳ הגורמים, שבאו בזווג דעיבור א׳ דזו״ן, עד תיקון הקוים שלו בג׳ ימי קליטה.

קעב) כיצד הוא עמידת זו״ן בתוך היסודות דא״א ואו״א.

קעג) מה נתקן בעיבור הזו״ן ע״י אבא. ומה נתקן בו ע״י אמא.

קעד) באיזה אח״פ דבוקים גו״ע של זו״ן.

קעה) מהו הפירוש שנכללו עתיק וא״א מהם ובהם, לצורך עיבור דזו״ן.

קעו) אחר שהעלה א״א נה״י שלו לחג״ת איפה עומדים אז החג״ת דא״א.

קעז) פעם אומר, שחג״ת דאריך אנפין מלובשים בפנימיות נה״י, ופעם אומר, שחג״ת דא״א עלו לג״ר.

קעח) מי גרם עלית חג״ת לג״ר דאו״א.

קעט) מה הפירוש שאין כח ביסוד עתיק לסבול כל כך אורות.

קפ) מהו הפירוש שבקיעת יסוד דעתיק, מגלה הן החסדים והן הגבורות בלי שינוי.

קפא) מהו הצורך שעתיק וא״א יעשו לפרצוף אחד.

קפב) למה צריכים לג׳ בחינות יסודות נבדלים: יסוד דתבונה לכלים, ומקום החתך לניצוצין, ויסוד בינה עלאה לאורות.

לוח התשובות לעניינים

פח) הנה ב׳ הקצוות שבפרצוף, שהם ב׳ הקוים ימין ושמאל שבע״ס, נתהוו יחד עם עלית ה״ת לעינים בעת צמצום נה״י דא״ק. כי הה״ת בדרך עליתה לחכמה שנקראת עינים, נכללה בכל ספירה וספירה שבע״ס, ונעשתה בהן לקו שמאל, ומהותן של הספירות נשאר לקו ימין. אמנם קו אמצעי, בא עם הזווג שנעשה בנקבי עינים, שהארת הזווג ירדה והכריעה את הקצוות, ונעשה לקו אמצעי. ונודע שאור העינים לא האיר, אלא את ג״ר דנקודים לבד, ולא לז״ת, וע״כ נתקנו ג׳ קוים רק בג״ר דנקודים לבד ולא בז״ת, ונשארו ז״ת רק בב׳ קוים ימין ושמאל לבד.

ונודע, שכל הע״ס דפרצוף נקודים, ג״ר עם ז״ת, הם בערך א״ק רק פרצוף נה״י לבד. גם ידעת, שפרצופי אצילות מקבלים מפרצופי א״ק, בדיוק מבחינה שכנגדם בא״ק ונמצאים כל פרצופי נה״י של פרצופי האצילות, שהם מקבלים תיקוני נה״י שלהם מן הע״ס דנקודים, להיותן הבחינה שכנגדם בא״ק. וע״כ כל פרצופי הנוקבין דאצילות, יש להם קו אמצעי רק בג״ר דנה״י שלהם, שהוא מקום שליש ת״ת התחתון, אמנם ז״ת שלהם שהם למטה מת״ת, אין בהם רק ב׳ קוין ימין ושמאל לבד, דהיינו לגמרי כמו ע״ס דנקודים, שבג״ר שלהם המלבישים לש״ת דא״ק, מטבור עד סיום ת״ת, יש להם ג׳ קוים עם כל התיקונים הנמשכים מתיקון זה, אבל בז״ת שלהם אין יותר מב׳ קוים כי קו האמצעי דאור העינים, נפסק עם סיום הת״ת דא״ק, שהוא הפה דאו״א דנקודים, כמבואר.

אמנם זה אמור רק בהנוקבין של פרצופי אצילות. שהם בחינת ב״ן, שפירושו, שבנין פרצופם הם, רק מבחי׳ הכלים דנקודים לבד, ולא מן הכלים שנתחדשו באצילות. אמנם בפרצופי הזכרים דאצילות, נעשה תיקון נוסף בזה, כי אותם ז״ת דנקודים, שנחסרו מקו אמצעי לגמרי, באו כאן בעיבור ג׳ גו ג׳, ויסוד ומלכות דז״ת, נכללו בת״ת דז״ת, שהיא בחינת בינה דחסדים כנודע, שע״י זה נמשך תיקון קוים גם בבחינת התוך דז״ת, שהם הפרקים האמצעים דפרצוף נה״י, ובזה נתחדש כאן בחינת קו אמצעי, גם אחר סיום הת״ת, הנקרא יסוד. ולפיכך כל פרצופי הזכרים שבנין פרצופם הוא מבחינת מ״ה החדש, דהיינו מהארת הזווגים שנתחדשו באצילות גופיה, הנה נוסף להם קו אמצעי גם בבחינת התוך דפרצוף נה״י שלהם, הנקרא יסוד דוכרא. והם אינם חסרים אלא רק בחינת השליש תחתון דפרצוף נה״י שלהם, והוא מטעם כי בחינת קו אמצעי המכריע בין ב׳ הקוין ימין ושמאל, הוא בחינת ג״ר דחסדים, הנמשך מאחורים דאמא, ואין אורות דאמא נמשכים אלא עד הטבור דה״ח, להיותם בחינת חג״ת שאינם צריכים להארת חכמה, אבל אין הם יכולים להאיר כלום לבחינת נה״י גמורים, כי הם צריכים להארת חכמה, ואחורים דאמא הם דוחים הארת חכמה כנודע. ולפיכך, אם נעשה בנין של ע״ס גם בנה״י, המה נחלקים ג״כ לג׳ פרקים: חב״ד, חג״ת, נה״י. אשר בשש הספירות הראשונות, חב״ד חג״ת, יכולה אמא להאיר שם קו אמצעי, ולהכריע בין הקצוות. ולפרקים תחתונים שהם נה״י דנה״י, הנה גם הם צריכים להארת חכמה, ואינם יכולים לקבל מאחורים דאמא כלום. וע״כ נשארו הפרקים התחתונים דפרצוף נה״י חסרים מקו אמצעי, גם בפרצוף נה״י דדכורין דאצילות.

הרי לעיניך, אשר סיום קו אמצעי, מוכרח להסתיים על פרק אמצעי של פרצוף נה״י, דהיינו עם סיום היסוד, וחסר שליש התחתון שלו, ונמצאים ב׳ הקצוות ימין

ושמאל, שהם ארוכים יותר מקו אמצעי בשליש אחד מכללות הפרצוף נה״י, דהיינו בשליש תחתון. עיין בסוף חלק זה מלואים שכתב רבינו זצ״ל לתשובה זו. (תתקט״ו ד״ה וע״כ).

פט) כבר נתבאר בתשובה פ״ח הסמוכה, הטעם של חסרון קו אמצעי בכל ז״ת דפרצוף נה״י דנוקבין דאצילות, שהוא משום שהם בחינת ב״ן הנבנים רק מכלים דנקודים ואין בהם מכלים ותיקונים דמ״ה החדש, שיצאו באצילות עש״ה. גם נתבאר שם, שתיקון קו אמצעי בפרקים האמצעים דפרצוף נה״י, שבפרצופים הזכרים דאצילות, נתחדש רק לאחר עולם הנקודים, בהעיבורים של פרצופי אצילות במעי האמא. גם נודע, שאין הפרש יותר בין דכר לנוקבא רק בבחינות היסודות שלהם. הרי שבנין פרצוף הנוקבא, נאצל ויצא בעולם הנקודים, ובנין פרצוף הזכר יצא אח״כ בעולם האצילות. הרי שהבת נולדה תחילה לבנים. (תתקט״ז ד״ה ועם).

צ) כבר ידעת, שכל מציאות ד׳ העולמות אבי״ע, לא באו אלא לתקן ולמלאות הכלים דלמטה מטבור דא״ק, שנתרוקנו מאורותיהם בזמן הסתלקות א׳ שהיתה בגוף דפרצוף כתר דא״ק. כי מפה עד הטבור, הוא נתמלא ע״י ב׳ הפרצופים ע״ב ס״ג דא״ק, בסוד השם מ״ב, רק מטבורו ולמטה, שאין פרצופי ע״ב ס״ג מגיעים לשם, כנודע. עליהם סובבים כל התיקונים שנעשו מעולם הנקודים עד סוף העשיה.

ואין שאלה לפי״ז, למה באו גם בחינת ג׳ הפרצופים הראשונים דאצילות דהיינו עתיק וא״א ואו״א, אחר שכבר נשלמו בא״ק. הענין הוא, כי אי אפשר שיצא פרצוף נה״י לבדו, בלי ראש ותוך עד הטבור. אמנם ההבחן הוא: כי ג׳ פרצופים אלו, לא באו לצורך עצמם, אלא לצורך פרצוף נה״י וכל התיקונים שקבלו ג׳ הפרצופים הראשונים, לא קבלו בעדם עצמם אלא בעד תנה״י שלהם, כי רק המה צריכים לתיקונים.

והנה כל החסרון שהיה בפרצוף נה״י הראשון, שבא למלאות את נה״י דא״ק, היה, משום שבז״ת שלו לא היה תיקון קוים, כנ״ל בתשובה פ״ח. כי ג״ר דנקודים שקבלו מבחינת חג״ת דדיקנא הנקרא שבולת הזקן, שהם אח״פ דדיקנא שיצאו מראש ונעשו לגוף וחג״ת, היה הארתם מספיק לתיקון קוים בהם, כי אור האזן שהיא אור הבינה, נמשך בהם לקו אמצעי, והכריע בין הקצוות, כנ״ל בתשובה פ״ת. משא״כ ז״ת דנקודים שקבלו מבחינת חוטם פה שלמטה משבולת הזקן, אין עוד אור האזן יכול להתפשט בהם לקו אמצעי, כי שם כבר בחינת נה״י דדיקנא, שהם צריכים להארת חכמה, ואור האזן הזה שאינו במקום יציאתו, הנה האחורים שלו דוחה הארת חכמה, וע״כ אין הנה״י דדיקנא יכולים לקבל ממנו כלום, כי אור הזה נפסק בשבולת. כמבואר. וע״כ ז״ת דנקודים, שמקבלים מנה״י דדיקנא שלמטה משבולת, אין בהם התיקון דקו האמצעי הנמשך מאור הבינה. וע״כ נשברו ונפלו לבי״ע, כנודע. אמנם ג״ר נתקיימו ולא נשברו, כי תיקון קוין שהיה בהם, הספיק להם את כל תיקונם. ע״כ נמצאו רק ג״ר דנה״י דא״ק, שקבלו את מילוים בעולם נקודים, אכן ז״ת דנה״י דא״ק, עדיין נשארו מגולים, כלומר שנשארו חסירי המילוי הנצרך להם.

ונתבאר לעיל בתשובה פ״ח, שאותם ז״ת דנקודים שנשברו, חזרו באצילות בסוד העיבור במעי אמא, שהיא בינה. וע״י שנעשו שם ג׳ גו ג׳, שנה״י נכללו בחג״ת, קבלו חג״ת בחינת קו אמצעי מאמא, ונעשה בחינת קו אמצעי בבחינת התוך דע״ס דנה״י, הנקרא יסוד דוכרא, עש״ה. הרי שכל עיקר התיקון שנתחדש באצילות, לא היה אלא בבחינת קו אמצעי דבחינת תוך דנה״י, הנקרא יסוד. והוא הנקרא מ״ה החדש, כי

עליו שורש כל החידוש תיקון דאצילות. ונקרא ג״כ הדר אבל ג׳ הפרצופים הראשונים שלמעלה מטבור דאצילות, בהם לא נצרך להתחדש כלום כי כבר נשלמו בא״ק עצמו. וכל מה שנתקן בג׳ הפרצופים האלו לא היה אלא בשביל נה״י כנ״ל. וע״כ שורה שם מ״ה החדש, רק על ז״א ונוקבא, שהם בחינת ז״ת דנקודים, שחזרו ונתקנו אחר שבירתם בנקודים, ואין ג״ר בכלל זה. ועם זה תבין מה שזו״ן מלבישים מטבורו ולמטה דא״א, כמו שנקודים הלבישו מטבורו ולמטה דפרצוף הכתר דא״ק. ואין להאריך עוד.

הרי נתבאר היטב, שמ״ה החדש הוא בעיקר רק ז״א, וע״כ הוא נבחן למלך השמיני, המתקן לז׳ מלכים שקדמו אליו בנקודים, כי הוא מ״ה המתקן לב״ן, שהם ז״ת דנקודים, ובדיוק יותר, הוא רק תיקון היסוד זכר, כי לא היה חסר בז״ת דנקודים אלא בחינת היסוד הזה, דהיינו קו אמצעי כנ״ל, וכל העודף שיש בז״ת דאצילות שנקראים ז״א ומלך השמיני, על ז׳ המלכים דנקודים, אינו יותר מיסוד זה, שעמו כחו יפה גם לתקן ז׳ המלכים הראשונים. ולכן עיקר מ״ה החדש שורה על היסוד. כמבואר. וזה שאומר הרב בע״ח שער ט׳ פ״ח, אשר היסוד הוא מ״ה החדש, ע״ש. (תתע״ג אות כ׳).

צא) באמת כל פרצופי הזכרים דאצילות המה בחינת מ״ה החדש, ואפילו ג׳ הפרצופים הראשונים, אלא כיון שהמה לא באו באצילות לצורך עצמם, ע״כ שורה השם הזה רק על ז״א לבדו, וכיון שעיקר התיקון שנתחדש בז״א הוא רק בחינת היסוד, כנ״ל בתשובה צ׳ ופ״ח, ע״כ רק היסוד מוגדר בשם מ״ה. המתקן את הב״ן, ועליו שורה עיקר החידוש דאצילות. (תתס״ח אות ח׳ תתע״א אות ט״ו. ובע״ח ש״ט פ״ח. ולעיל דף תתע״ג אות כ׳) ועי׳ היטב לעיל בתשובות פ״ח פ״ט וצ׳.

צב) ז׳ הספירות התחתונות נקראות ז׳ ימים, וג״ס הראשונות, ה״ס שבת, וזה ענין גבוה מאד. ואעתיק לך לשון הרב ממאמרי רשב״י, (באד״ר דף ל״ז ע״א. ובנדפס מחדש הוא בדף רי״ב סוף ט״ב) וז״ל, דע, כי כאשר האציל המאציל את הע״ס, הנה מתחילה האציל את הג״ר, שכבר ידעת כי אז הוא סוד שבת העליון וכו׳ ולא היו בתיקון גמור כפי הצורך לכן לא עלה בחשבון ומספר, יום השבת הזה. ואחר כך בשבועה שנית האציל ז׳ מלכים הנרמזים בפסוק ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום. וביום השבת של שבוע זאת נאצל מלך השמיני הנקרא הדר ושם אשתו מהיטבאל. והמלך הזה ה״ס יסוד הנקרא הדר, כמבואר בלשון האדרא דף קמ״ב. ויציאת המלך הזה היה ביום שבת השני כנ״ל, ונתקנו הג״ר. ואז יצאו בשבוע השלישית ז״ת שהם נקראים חסד גבורה וכו׳ עד מלכות, שביום השבת השלישי יצאה המלכות. ונמצא כי המלך השמיני הנקרא הדר העליון, והוא ממש יסוד, נאצל בשבת הב׳. והוא קדם אל ספירת החסד אשר נקרא עתה אצלינו בשם ספירת החסד. ואחר כך ביום שבת הג׳ נאצלה המלכות. והנה שבת העליון שבו נאצלו הג״ר בלי תיקון אינם עולים בחשבון. ונמצאו ב׳ שבתות: א׳ שבו נאצל הדר העליון, וא׳ שבו נאצלה המלכות דז״ת. ואלו הם סוד שתי שבתות, הנזכר בפסוק ואת שבתותי תשמורו, ובפסוק ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת. עכ״ל בקיצור לשון.

פירוש הדברים: כי יום השבת ה״ס היסוד, שהוא המקור לששת ימי המעשה, הנאצלים ויוצאים מהיסוד הזה. וע״כ יש ב׳ שבתות, שהם ב׳ יסודות: א׳ הוא יסוד הזכר, הנקרא שבת העליון שה״ס הדר, וא׳ הוא שבת התחתון, שהוא יסוד המלכות, שהם סוד הפסוק ואת שבתותי תשמורו. ואלו ב׳ שבתות, ה״ס שבת הב׳ ושבת הג׳. כי לפניהם היה נאצל בחינת היסוד עוד

בעולם הנקודים, דהיינו הג״ר דנקודים כנ״ל בתשובה פ״ח, אלא שהיה בלי תיקון, כי ז׳ הימים שנולדו מהיסוד הזה, היו חסרי קו אמצעי לגמרי, ולא יכלו להתקיים, וע״כ אין שבת הזה בא בחשבון ומספר, כי ז״ת שלו לא נתקיימו. וע״כ אנו מחשבין רק את ב׳ השבתות לבד. ולא יקשה לך מה שמכנה את ג״ר דנקודים וכן את ג״ר דאצילות בשם יסוד, והוא מדגיש יסוד ממש, כנ״ל. כי המדובר הוא כאן בערך א״ק, שג״ר דנקודים, שמשו בו לתיקון הראשון של פרצוף נה״י שלו, כנ״ל, שתיקון זה עלה לו רק לש״ת דת״ת שלו, שהוא בחינת ג״ר דפרצוף נה״י, כנ״ל בתשובה צ׳, שהיא בחינת שורש רק ליסוד דנוקבא, הנקרא חשבון, כנודע. בסו״ה והאלקים עשה את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים. כמובא (בעץ חיים ש״ח פ״א) שזה סובב על הנקודים. ומספר הוא שם היסוד זכר. כנ״ל (תשס״ט אות נ״ב) ונבחן ששבת הזה הא׳, הוא בלי תיקון כי חסר שם היסוד זכר, שנקרא מספר, וע״כ אין אפילו היסוד נוקבא נחשב לשלם בכל תיקונו, אלא לבחינת שורש לבד, וע״כ אין שבת הא׳ הזה בא ,,בחשבון ומספר״ ודייק הרב בזה, אשר אפילו היסוד דנוקבא עדיין לא נחשב לשלם בכל תיקונו. והבן. וע״ד זה, חושב הרב גם את ג״ר דאצילות לבחינת יסוד ממש, דהיינו כלפי א״ק, וע״כ מכנה אותו הדר העליון, כי הדר דאצילות המה הז״ת, אלא בערך א״ק נחשבים הג״ר דאצילות לבחינת תיקון היסוד שלו.

ועם זה תבין, איך ששבת הוא תמיד בחינת ג״ר, וכן הוא בחינת יסוד, או יסוד דדכורא, או יסוד דנוקבא, גם שניהם בזווג. והבן כי אין כאן המקום להאריך עוד.

צג) הם קבלו מהסתכלות עינים באח״פ, משבולת הזקן ולמטה, ששם בחינת נה״י דדיקנא, ואינו נחשב לאור גמור, אלא לבחינת הארת כלים לבד. (דף תתע״ג אות כ״א).

צד) כל פרצוף שלם, הוא כלול מה״פ מלובשים זה בזה, ע״ד א״א דאצילות, עם עסמ״ב שלו. דהיינו שעיקר כל פרצוף, הוא פרצוף הכתר, הנקרא הוי״ה פנימאה, וב׳ לבושים ע״ב ס״ג, מלבישים אותו עד הטבור, וב׳ לבושים מ״ה וב״ן מלבישים אותו מטבור ולמטה. וכבר ידעת, שב׳ הפרצופים הראשונים עד הטבור, אינם צריכים תיקון מחמת עצמם, כי ע״כ המה נקראים בשם מ״ב, אמנם למטה מטבור צריך תיקון, והוא אינו נשלם לגמרי עד דמטי רגלים ברגלים, וישובו בי״ע להיות אצילות. כי אז יתמלאו הכלים דתנה״י דא״ק מחסרונם של הסתלקות א׳, שהיתה בגוף דפרצוף הכתר דא״ק, בכל שלימותם. ועד אז אינם עוד בשלימות. והנך רואה ההפרש הגדול של ג׳ הפרצופים שמטבור ולמעלה, אל מחצית הפרצוף שמטבור ולמטה, כי מטבור ולמעלה כבר הוא בכל שלימותו, אגב מטבור ולמעלה דא״ק, ומטבור ולמטה הוא בחסרונות. עד שיושלמו כל תיקוני אבי״ע. וז״ס שרמזו על משה רבנו ע״ה, שמחציו ולמעלה אלהים ומחציו ולמטה איש. שזה רומז להפרש הגדול המבואר. (תתקל״ג ד״ה ובזה).

צה) עי׳ לעיל בתשובה י״א, שיש ב׳ נקודות סיום: א׳ מבחינת קו אמצעי. ב׳, מבחינת הקצוות, אשר קו אמצעי הוא קצר מהקצוות במדת שליש תחתון דפרצוף נה״י. כנ״ל בתשובה פ״ח ע״ש. גם ידעת, שכל פרצוף נחלק על הטבור, שמחציתו מטבורו ולמעלה נחשב לשלם. ומחציתו שמטבור ולמטה הוא בחסרון, כנ״ל בתשובה צ״ד. וע״כ הופרס פרסא ביניהם, ע״ד הפרסא שמבין אצילות לבי״ע. ולפיכך יש גם שם אותם ב׳ נקודות הסיום, שמבחינת קו אמצעי נגמר החצי פרצוף העליון בנקודת החזה. ומבחינת הקצוות נגמר על הטבור ממש: באופן שמחזה עד הטבור, ההפרש הוא בשליש פרצוף נה״י דבחי׳ חצי פרצוף העליון, כמו בין היסוד דכללות הפרצוף, לבין סיום הרגלים דכללות. כי כן החזה

הוא בחי' סיום דיסוד, דחצי עליון. והטבור הוא סיום של הרגלים, דחצי העליון. (תתקט"ז ד"ה וזכור).

צו) הפרסא היא בחינת הסיום דחצי הפרצוף העליון, שהוא בחינת שם מ"ב, כנ"ל בתשובה צ"ה. אלא כיון שיש ב' נקודות סיום, שמצד קו אמצעי היא בחזה, ומצד הקצוות היא בטבור, כנ"ל, ע"כ גם הפרסא עומדת שמה באלכסונא, היא מתחלת בחזה מתחת קו אמצעי, ומסתיימת בטבור מתחת הקצוות כנ"ל. וכאשר תעריך המקום כלפי או"א עלאין בגדלותם, שהם בחי' ע"ב, שסיום רגלים שלהם הוא על הטבור כנודע. תמצא שהפרסא מתחלת בסיום הבטן דאו"א, ששם יסוד דאמא, ומשם יורדים ונמשכים למטה עד הטבור דא"א, דהיינו עד סיום רגלים של או"א. כמפורש בדברי הרב (ע"ח שער י"ד פרק ג').

צז) יסוד הוא חסר שליש תחתון של פרצוף נה"י, להיותו בחינת הסיום של קו אמצעי, שהוא מדת האור שבפרצוף, כי האורות באים רק בקו אמצעי, כנודע. וזה שליש התחתון שהקצוות ארוכים מקו האמצעי, אין בהם אלא הארת כלים בלבד. כנ"ל בתשובה פ"ח.

צח) סיום ת"ת, הוא בחינת יסוד נוקבא, והוא הסיום דפרצופי ב"ן אשר באצילות. וסיום יסוד דוכרא, הוא הסיום דפרצופי מ"ה של אצילות. אכן המדובר הוא רק מבחינת הסיום דקו האמצעי. (כנ"ל בתשובה צ').

צט) כי צריכים להוריד בחי' ה"ת דעביות, שהיא בחינה אחרונה שנתערבה בכל נתיב ונתיב של ל"ב נתיבות החכמה, אשר בז' המלכים שירדו לבי"ע. וכיון שכל בחינה העולית למ"ן מבי"ע, היא כלולה מכל ש"ך הניצוצין כולם יחד בעירוב. ע"כ מבררם ומחלקם אבא מתחלה לל"ב נתיבות החכמה, ואז מברר מהם רק רפ"ח, שהם ט"ר דכל נתיב ונתיב, והמלכיות שבכל נתיב ונתיב, הוא מוריד בבחינת פסולת שאין בהם תועלת. (תתע"א אות ט"ו ותת"ע אות י"ד).

ק) כל בחינה כשעולית מבי"ע בסוד מ"ן, היא כלולה מש"ך ניצוצין בעירוב, כנ"ל תשובה צ"ט. והנה זה הוא בחינה א' של ש"ך, דהיינו ש"ך בעירוב ה"ת דעביות, שנקראת סיגים. ויש בחינה ב' של ש"ך, דהיינו ש"ך ממותקים במדת הרחמים. כי אחר שאבא בירר והוריד את ל"ב המלכיות מכל נתיב ונתיב בבחינת פסולת, הנה הרפ"ח שנבררו לצד הקדושה, הם חסרים מן המלכיות שלהם, ואז הוא משפיע הרפ"ח ניצוצין באמא, ובחינת ה"ת דהתלבשות הנשאר עוד ברפ"ח ניצוצין, מקבלת שיתוף דב' ההין, שה"ס שיתוף מדת הרחמים בדין, מכח התכללותם בזווג דאמא, וזה נקרא בחינת הארת ה"ג שמקבלים מאמא, שע"י זה משיגים ל"ב מלכיות הדשות המשותפות במדת הרחמים, במקום ל"ב המלכיות הראשונות שנדחו בבחינת פסולת, וחזר עתה המספר של ש"ך ניצוצין כמקודם. וזו בחינה ב', דש"ך ניצוצין. ואם נחלק מהם בחינת ה"ג דאמא, ישאר בהם שט"ו ניצוצין. וז"ס, שז' פעמים אדם בגימטריא שט"ו, כי עתה, אחר שקבלו השיתוף דמדת הרחמים, הם נבחנים לז"פ אדם, שרומז על בחינת מ"ה דאלפין, כנודע, שאדם בגימטריא מ"ה. כי שורש הוי"ה דאלפין, הוא בחינת השיתוף במדת הרחמים ההוא. באופן, שש"ך הא', הם בעירוב הסיגים. וש"ך הב', הם משותפות במדת הרחמים. ובטרם השיתוף לא היה נברר מהם רק רפ"ח, ואחר השיתוף, נבחנים לשט"ו ניצוצין, אשר עם ה"ג דאמא הם ש"ך. (לעיל תתע"ב אות י"ז).

קא) כי בעת שהמלכים נשברו ונפלו בבי"ע, היו מעורבים כולם זה בזה, ועל ידי זה העירוב נכללו כולם זה בזה, עד שכל בחינה מהם נכללת מכולם.

קב) עי' תשובה ס"ב.

קג) שיעור הקומה תלוי, במדת העביות דניצוצין, שעלו מבי"ע ונתחברו עם האורות. כי כל חלקי העביות שנפלו ממסך בעת הזדככותו עם שבירת הכלים, מכונים בשם ניצוצין, והם ירדו עם הכלים לבי"ע. עי' לעיל תשובה א'. (תתקנ"ח אות ו').

קד) כשהעליון מזדווג בעצמו, להוציא קומת התחתון, אינו מזדווג מבחינת עביות המסך של עצמו, אלא מבחינת חיצוניות של עביות שלו, דהיינו ממדרגה נמוכה משל עצמו, שנקרא חיצוניות המלכות שלו, כנ"ל בתשובה ע"ג ע"ד. ע"ש. למשל כשהוא מבחי"ג, הוא נותן אל התחתון מבחי"ב, הנחשב לחיצוניות הקומה דבחי"ג. אמנם בהתחתון נחשבת בחי"ב לפנימיות, כי היא כל קומתו, וחיצוניות של התחתון, הוא בחי"א. (תתקי"ב אות פ').

קה) בחינת המסך שבמלכות, שעליו יוצאת קומת הפרצוף, נבחנת לפנים ופנימיות של הפרצוף. ופחות ממנה נבחן לחיצוניות. למשל: אם הוא מסך דבחי"ד, הרי המסך דבחי"ג, נחשב בו לחיצוניות, ואם הוא מבחי' מסך דבחי"ג, נחשב בחי"ג לפנימיות, ובחי"ב לחיצוניות. ועד"ז תמיד. ונמצא, אם למשל העליון הוא בחי"ד, והתחתון הוא בחי"ג, הרי בחי"ד עם בחי"ג נבחנות לפנימיות דעליון ותחתון: דהיינו בחי"ד אל העליון, ובחי"ג אל התחתון, ובחי"ג ובחי"ב נבחנות לחיצוניות עליון ותחתון: דהיינו בחי"ג אל העליון, ובחי"ב אל התחתון. וכן תמיד. עי' תשובה ע"ג וע"ד. (תתקי"ב אות פ').

קו) עי' להלן תשובה ק"ז.

קז) כל זווג נחלק לקטנות וגדלות, הנקרא ג"ר וו"ק. וחיצוניות מסך דו"ק דעליון, נעשה פנים בו"ק דתחתון. וחיצוניות ג"ר דמסך דעליון, נעשה פנים בג"ר דתחתון כנודע. וכשהתחתון הוא בקטנות יש לו פנימית א' וחיצוניות א' דו"ק. שהקומה שהשיג מחיצוניות דעליון, הוא הפנימית שלו, ופחות מבחינת הקומה הזו נעשה לחיצוניות בתוכו. ואחר כך אחר שמשיג הקומה דגדלות מחיצוניות דג"ר דעליון, שהיא הפנימיות האמיתי דתחתון, אשר קומת הו"ק הקודמת של הקטנות שלו נעשה עליו לחיצוניות, נבחן עתה, שיש לו פנימיות א' שהוא קומת הגדלות, וב' מיני חיצוניות: א' הוא קומת הפנים דקטנות שלו, הנעשה לחיצוניות על קומת הגדלות שלו. וב' הוא בחינת המסך הפחות במדרגה מקומתו עצמו, הנבחן גם כן לחיצוניות כנ"ל בתשובה ק"ה. והנה אז יורדת החיצוניות דבחינת המסך אל התחתון שלו, והוא עצמו שוב נשאר בפנימיות א' וחיצוניות א', שהם רק הגדלות והקטנות דבחינת מסך של עצמו. וטעם הדבר הוא, כי ידעת שגו"ע דתחתון דבוקים באח"פ של העליון, וע"כ נמצא תמיד שבעת שהעליון משיג אח"פ שלו, דהיינו בחינת פנימיות האמיתי שלו, נעשה תכף הזווג גם על גו"ע דתחתון, מתחלה בלי ציור, ואחר כך בציור, כנודע. הרי שבאותה העת שהעליון משיג את פנימיות האמיתי שלו, הוא עושה הזווג בשביל התחתון שלו, ונותן לו בחינות החיצוניות של בחינת המסך שלו. באופן, שבעת קטנות דכל פרצוף, יש לו רק בחינות פנימיות וחיצוניות דמסך, אבל פנימיות אמיתי אין לו עוד. ואז אינו ראוי ליתן לתחתון שלו כלום. ונבחן מ"פ. שיש לו בחי' פנימיות א' וחיצוניות א', דהיינו מבחינת עביות דמסך. למשל, אם בחי' ה"ת בעינים שלו, היא מבחי"ג, הרי יש לו אז בחינת ה"ת בעינים מבחי"ב, הנחשבת לחיצוניות לה"ת בעינים דבחי"ג. (עי' להלן בתשובה קמ"ב). והם המכונים פנימיות א', שהם ה"ת בעינים דבחי"ג. וחיצוניות א' שהם ה"ת דבחי"ב. ובאמת הם שניהם רק חיצונית. כי כל קטנות היא חיצוניות, אלא כיון שעיקר עביות של

המסך נשלם ונגלה רק בקטנות, ובגדלות אין שום חידוש בעביות המסך אלא כל חידוש הוא רק הורדת ה״ת מעינים לפה, כנודע. וע״כ אותה בחינת פנימיות וחיצוניות שבערך עביות שבמסך, נבחנת בעיקר בעת קטנות, ועל שם זה מחלקים גם את הקטנות לבחינת פנימיות וחיצוניות, אע״פ שבערך האור שבו היא רק חיצוניות. ואחר כך, כשמשיג הארת טפת הזווג דע״ב ומעלה את אח״פ שלו, כי ה״ת יורדת אז מעינים לפה, אז משיג את ג״ר דאורות, שהם פנימיות אמיתי. ואז נעשה פרצוף הקטנות חיצוניות אליו. ועתה נעשה מוכשר להוליד. וע״כ מוריד את חיצוניות דקטנות שלו, שהיא בחינת עביות פחות ממדרגתו, דהיינו ה״ת שבעינים דבחי״ב הנ״ל, כי מזדווג עליה לצורך גו״ע דתחתון הדבוקים באח״פ שלו. ונמצא עתה ג״כ, שיש לו פנימיות א׳ שהוא קומת ג״ר שהשיג עתה, וחיצוניות א׳ שהיא קומת ו״ק שלו שמקודם לכן, שגם היא אינה מתבטלת, אלא שנעשה למלבוש וחיצוניות על פרצוף הג״ר. אבל חיצוניות דעביות שבמסך כבר אין לו, כי הוריד אותה בזווגו לצורך הגו״ע דתחתון. והנה נתבאר שאין הפרצוף מוריד חיצוניותו אל התחתון, זולת בשעת הגדלות שלו, שאז יש לו פנימיות אמיתי. גם שתמיד נמצא פנימיות א׳ וחיצוניות א׳ בכל פרצוף ומדרגה או פנימיות וחיצוניות מערכי עביות המסך, שזה נוהג רק בקטנות. או מפנימיות וחיצוניות דערכי האורות, שזה נוהג בעת גדלות. וצריך שתזכור כאן, שאין שום חילוק בבחינת עביות של המסך מעת קטנות לעת גדלות, כי ענין הקטנות הוא רק מהתעלות מקום הזווג, וכל עוד שה״ת בעינים, אין לו אלא נ״ר, והוא קטנות, מפאת יציאת אח״פ שלו, כנודע. וכל ענין הגדלות, הוא הורדת ה״ת לפה, המחזיר לו אח״פ. אבל בעביות אין שינוי כמ״ש להלן בתשובה קמ״ב. (תתקי״ב אות פ׳).

קח) כבר נתבאר לעיל בתשובה ק״ז, שכל תחתון יוצא מחיצוניות המסך שבעליון. גם נתבאר שם, שהבחן זה הוא רק בבחינת הקטנות דעליון, שהיא בבחינת ה״ת בעינים, אשר אז נבחן הכלי דגלגלתא לבחינת חג״ת שלו, והכלי דעינים לבחינת נה״י שלו. והנה התחתון יוצא רק מחיצוניות של הקטנות הנ״ל. ואע״פ שאין התחתון יוצא אלא אחר גדלות דעליון אשר הכלי דעינים, שהיו בחינת נה״י, כבר עלו ונעשו לחג״ת. אמנם נתבאר שם, שאין הקטנות נעדרת גם בזמן הגדלות, אלא שנעשה לחיצוניות אל פרצוף הגדלות ע״ש. ונמצא עתה ג״כ, שהתחתון יוצא מבחינת נה״י ובחינת כלי דעינים דעליון, שהם נבחנים לע״ס המלכות, כי כל נה״י המה בחינת מלכות וע״ס דסיום, ששם הוא מקום המסך. כנודע. ונמצא אשר התחתון יוצא ממלכות אשר בחיצונית נה״י אלו, כי העביות שבמסך היא בחינת ה״ת ומלכות אשר בנה״י דעליון, והתחתון יוצא מחיצוניות ה״ת זו, הרי שיוצא מחיצוניות המלכות אשר בע״ס דחיצוניות נה״י דעליון. (תתקי״ג אות פ״ג).

קט) בהיות כל תחתון נמוך במדרגה מהעליון, נמצא כשהעליון מזדווג להאציל קומת התחתון, אינו מזדווג על בחינת עביות המסך דעצמו, אלא בבחינת מסך פחות ממסך דעצמו, הנבחן לבחינת חיצוניות אל קומת המסך הגבוה ממנה. כנ״ל בתשובה ע״ג. (תתקי״ג אות פ״ג).

קי) אבא נרמז בי׳ דהוי״ה, ואמא נרמזת בו״ד דמילוי יוד. וטעם הדבר, משום שאמא נעלמת ומתלבשת באבא, ורק בחינת אבא לבד הא בגלוי ע״כ אין בחינת אמא מגולית באותיות השם הוי״ה רק במילוי לבד. ועי׳ להלן תשובה קי״א. (תת״צ אות מ״ב.)

קיא) ב׳ אורות נבחנים בבינה: א׳ הוא אור עצמותה, שהוא בחינת חכמה. ב׳, הוא אור החסד שהמשיכה, בהפכת פנים לאור חכמה. וכיון שעיקר האור שבה הוא אור

החסד, ע״כ נבחן לזכר, ואור עצמותה אע״פ שהוא חשוב יותר מן אור החסד, מ״מ נחשב לבחינת נקבה, משום שבינה דוחית ממנה את אור חכמה, ואין אור זה מתגלה בה, מפאת כי חפץ חסד הוא, ע״כ תש כחו, ונחשבת לנקבה, ולפיכך כשנמשכו או״א מגרון דא״א, שהוא בינה, יצא אבא מבחינת החסד שבגרון העומד ברישי כתפין דא״א, משום שהוא זכר, כנ״ל. ואמא יצאה מבחינת אור החכמה שבגרון, משום שהיא נקבה. כנ״ל עי׳ בתשובה ט״ו. (תת״צ אות מ״א ומ״ב).

קיב) להיות א״א בחינת ע״ב דמ״ה, שעיקרו הוא חכמה, ע״כ בחינת אור החסד שהמשיכה הבינה, נחשבת אצלו לאחורים, וע״כ הוא עומד מאחורי הגרון שלו, שהוא המקום דרישי כתפין דא״א. (תת״צ אות מ״א.)

קיג) אור הגרון עצמו נחשב לבחינת אור החכמה, אלא שהוא אור נעלם בה, להיותה בבחינת אחורים לאור הזה, אע״פ שהוא אור עצמותה. כנודע. ואור החסד שבה, אינו נחשב לאור של עצמותה, אלא כמו בן שלה, כמ״ש הרב לעיל שמ״ט אות נ״א. ועכ״ז, עיקר האור שבבינה הוא אור החסד, בסוד כי חפץ חסד הוא, אבל אור עצמות שלה, היא מעלמת בבחינת אחורים, כנ״ל, ועי׳ תשובה ט״ו (תת״צ אות מ״ב).

קיד) נודע, כי אע״פ שיצאה הבינה לבר מראש דא״א, משום הקרום שתחת המו״ס, בסוד שהחכמה עצמה אתתקן כעין דו״נ. ונמצא הבינה למטה ממסך דראש. כנ״ל בתשובה ט׳ י׳. נחשבים הג״ר שלה בבחינת ראש ממש, והוא משום שעיקר הארתה הוא בסוד חסדים מכוסים, שפירושם שאין הארת חכמה מתגלה בהם, וע״כ אין ענין מסך וצמצום נוהג בה כל עיקר. ולכן טרם שהתחילו הזרועות, שהם חו״ג, להגלות ולהתפשט, דהיינו עד החזה. ששם החסדים וגבורות אינם מגולים בהארת חכמה, כנ״ל. הנה שם שולט אור הג״ר דבינה, שהוא בחינת ראש גמור. ואו״א יוצאים מבחינת החסד הזה דבינה, שהוא בחינת ראש גמור. ואו״א יוצאים מבחינת החסד הזה דבינה, שמלפני גילוי הזרועות. אכן במקום שהתחילו הזרועות להגלות ולהתפשט, דהיינו מחזה ולמטה, ששם מתגלים החסדים וגבורות בהארת חכמה כנודע. הנה שם כבר שולט כח ההי״ת שבמסך של ראש, וע״כ המה כבר בחינת גוף ולא ראש, וזה נבחן שחסד נתלבש בגבורה, דהיינו שנתמעט החסד בגבורה וצמצום מכח היציאה מראש. והבן. ועי׳ לעיל אות ט׳. (תתצ״א אות מ״ג).

קטו) עי׳ לעיל תשובה קי״ד.

קטז) זה נעשה מפאת עלית ה״ת בעינים דהיינו בחכמה, ונעשה שם בחינת נקבי עינים, שפירושו מקום מסך וזווג, ואז יצאה הבינה למטה ממקום המסך, וע״כ אח״פ דראש יצאו ממדרגת ראש, ובינה וזו״ן דתוך, יצאו ממדרגת תוך, ובינה וזו״ן דע״ס דסוף יצאו לבי״ע. אמנם ענין הנוקבא שחכמה נתקנה בו, אין הפירוש בחינת נוקבא נפרדת, כמו או״א, אלא הפירוש בחי׳ נוקבא שבגופו, כלומר בחינת מסך ומקום זווג, ע״ד שהיה נוהג בהכלי דמלכות בפרצופי א״ק. שאין זה נבחן לנוקבא ממש, אלא שנקרא כעין דכר ונוקבא. (תתע״ט אות כ״ט. ותתפ״ב אות ל״ב).

קיז) ישראל סבא נרמז בעוקץ שאחורי הד׳ דה״ר דהוי״ה, וה״ר עצמה היא תבונה. כי כאן הנקבה יותר מגולה מזכר, כי המה בחינת חסדים מגולים בהארת חכמה, וגילוי זה בא בעיקר מהגבורות שהם תבונה, בסוד אשת חיל עטרת בעלה, וע״כ התבונה מגולה יותר מיש״ס. (תתצ״א אות מ״ג).

קיח) כי א״א הוא עיקר הכללות כל האצילות, כנודע. וכיון שהחזה שלו, הוא

סיום ג' פרצופים הראשונים דבחינת שם מ"ב, ודבחינת כלים דפנים שלו, המכונים ס' ומחזה ולמטה הוא בחינת האחורים שלו. ע"כ נחשבים או"א שלמעלה מחזה דא"א, לבחינת ס' דכללות. וישסו"ת העומדים למטה מחזה דא"א, נחשבים לבחי' ס' דכללות. ויש עוד טעם ב'. שהוא מחמת שהם קומת ס"ג דאצילות, שהיא קומת בינה. ועיקר ההבחן של ס' ום' הוא בענין החסדים המכוסים, שהם חב"ד חג"ת דבינה, שהם בחינת ג"ר, ונקראים ס'. ובחינת החסדים המגולים, שהם תנהי"מ, נחשבים לחסרי ג"ר, שהם ם' כנודע. והבחן זה אינו נוהג בשאר קומות, כי אם בבינה לבד. (תתע"ט אות כ"ט).

קיט) טעם א' הוא, עוד מחמת מקורה בע"ס דאו"י. כי מתחלת אצילותה, יצאה בבחינת אחורים על חכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא כנודע, ואח"ז כדי להאציל את הזו"ן, חזרה פב"פ עם החכמה. כנודע. וע"כ נחלקה הבינה לב' חלקים, והם כמעט הפכים זה לזה, שבחלקה הא', היא בוחרת בחסדים ודוחית חכמה, ובחלקה הב' היא ממשכת חכמה. ונודע שכל שינוי צורה מחלק הרוחנים לשנים. וע"כ כל קומת בינה, נחלקת ג"כ לשנים, שג"ר שבה הם בבחינת חסדים מכוסים, וז"ת שבה הם בחסדים מגולים. ונעשים משום זה לב' פרצופים נבדלים.

טעם ב' הוא. כי הרושם דה"ת שבמסך של ראש דא"א. מוציא רק את הז"ת דבינה מתורת ראש, שהם ישסו"ת, אבל אינו מוציא את ג"ר דבינה מתורת ראש, שהם או"א, משום שהם חסדים מכוסים, ועל חסדים לא היה צמצום מעולם. כנודע. וע"כ נבדלו לשנים. שאו"א הם בחינת ראש וג"ר. וישסו"ת כבר הם בחינת גוף.

טעם ג' הוא. מחמת יסוד דעתיק. שבהיות א"א ועתיק ב' פרצופים, נעשה א"א לבחינת ע"ב דאצילות, והוא מקבל מחג"ת דעתיק חכמה, ומנה"י דעתיק מקבל חסדים לבינה וזו"ן שיצאו מראש. כנודע. וע"כ או"א המלבישים על חג"ת דא"א, מקבלים חסדים מכוסים, שנה"י דעתיק משפיע לבינה וחג"ת דא"א. וישסו"ת, כבר יכולים לקבל חסדים מגולים, להיותם מתחת יסוד דעתיק. ומשום זה נתחלקו לב': כי או"א הם הפרצוף דחסדים מכוסים. וישסו"ת הם פרצוף דחסדים מגולים.

טעם ד' הוא. כי או"א להיותם למעלה מחזה דא"א נבחנים עוד לבחי' ג' הפרצופים דלמעלה מפרסא, ונחשבים לבחינת השם מ"ב דפשוט ומילוי ומילוי המילוי. משא"כ ישסו"ת שהם למטה מפרסא דא"א, מבחינת החזה, ששם סיום קו האמצעי דחצי פרצוף עליון, וע"כ מצד האורות כבר יצאו ישסו"ת מבחינת שם מ"ב זה, כנ"ל. וע"כ נבדלו לב': שאו"א הם בחינת מ"ב גם מצד האורות. אבל ישסו"ת, אינם בחי' מ"ב, רק מצד הכלים לבד, להיותם נמצאים עוד למעלה מסיום רגלים דחצי פרצוף עליון, הנמשך עד הטבור כנודע. שההבדל ביניהם רב הוא.

טעם ה' הוא. משום הרושם דה"ת דקטנות הנשאר בחזה דאו"א שרושם זה עושה פרסא באו"א גופייהו, שמשם ולמטה מתחילים ק"ך צירופי אלקים. וכיון שישסו"ת מתחילים מחזה ולמטה דאו"א, ע"כ כל הז"ת שלהם בחינת שמות אלהים, כנודע. מה שא"כ אמא עלאה, שהיא שמות אהי"ה. וכולה רחמים, כנודע. (תתס"ט אות י"א י"ב וי"ג) ויש עוד טעמים בזה כמ"ש עוד במקומם.)

קכ) הא' הוא הג"ר עד החזה, הנקרא בינה ונק' ס'. ב' הוא מחזה ולמטה, הנקרא תבונה, ונקרא ם' סתומה, ג' הוא המלכות שבה. ד' היא חיצוניות המלכות, המתלבשות בתחתונים ואלו הד' יש ג"כ בתבונה

בגדולתה. הרי ה׳ תבונות. (תתק״י אות ע״ה.)

קכא) מחזה ולמעלה כולה רחמים, ומחזה ולמטה דינין מתערין מינה. (תתצ״ה אות מ״ה).

קכב) עד החזה הוא שמות אהיה, ומחזה ולמטה הוא שמות אלהים. (תתצ״א אות מ״ד).

קכג) ק״ך צירופי אלקים שבבינה מלובשים בד״ת שלה: ל׳ צירופים בכל ספירה. ובתבונה הם מלובשים מגבורה ולמטה, שהם ה׳ ספירות: כ״ד צירופים בכל ספירה. (תתק״ב אות נ״ט).

קכד) משום שאותיות תבונה הם בן ובת שזהו על שם התלבשותה בזו״ן שהם בן ובת שלה. (תתקי״ב ד״ה וזה).

קכה) שם מ״ב דהוי״ה, בפשוט ומילוי ומילוי דמילוי, הוא רומז על ג׳ הפרצופים הראשונים, שהם מחזה דא״א ולמעלה. השלימים לגמרי, אגב קבלתם מבחינה שכנגדם בא״ק מטבורו ולמעלה, כנ״ל בתשובה נ״ב. אמנם השם מ״ב שבז׳ שמות שבר״ת דאנא בכח: אבגית״ץ וכו׳. הוא בישסו״ת, העומד מחזה עד הטבור דא״א, ששם בחזה דא״א, כבר נסתיים השם מ״ב מצד האורות, הבאים מקו האמצעי המסתיים בחזה. אלא מצד הקצוות הארוכים ממנו, בשליש תחתון, נמשך עוד בחינת מ״ב עד הטבור. כנ״ל בתשובה י״א. ונודע שזה נבחן להארת כלים בלבד, ונחשבים לחסרי ג״ר, ע״כ ז״ת אלו מרומזים בז׳ שמות של אנא בכח, שהם ז׳ פעמים ו׳ אותיות, כנגד ו״ק חג״ת נה״י. כנודע. שאין בהם מ״ב מבחינת עצמות האותיות, אלא רק מבחינת המספר לבד, שז״פ ו׳ בג׳ מ״ב, והוא משום שאין בהם מבחינת מ״ב אלא הארת כלים לבד. ומקורו הוא מז״ת דנקודים, שהפרש זה היה סבה בשבירתם. (תתק״ס אות יו״ד).

קכו) נודע שקומת בינה נתחלקה לב׳ פרצופים: ג״ר וז״ת, לבינה ותבונה. והוא מטעם הרושם דה״ת אשר במסך דראש דא״א תחת מו״ס, שהוציא הבינה לחוץ, שהוא שולט רק על ז״ת דבינה, להיותם נצרכים להארת חכמה. ואינו שולט כלום על ג״ר דבינה, להיותם בחסדים מכוסים הדוחים חכמה בלאו הכי, וע״כ נעשות. בינה ותבונה לב׳ פרצופים נבדלים, שהבינה עדיין היא בבחינת ג״ר, ותבונה יצאה מבחי׳ ג״ר לבחי׳ ז״ת בחסר ראש. ונבחן שהמה נחלקו לחמשים וחמשים. כי קומת בינה השלימה היא מאה ספירות, שהן עשר ספירות הנכללות זו מזו, וי׳ פעם יוד הן מאה. אמנם עתה שנחלקו, ולא נשאר בתבונה אלא ז״ת כלולים זה מזה, דהיינו ז״ס שבכ״א מהן ז״ס, וז׳ פעמים ז׳ הן מ״ט, דהיינו חמשים חסר אחת, שזה מורה שהמה חסרים הראש והג״ר שלהם הנקרא כתר, דהיינו כל מחצית פרצוף העליון הנקרא בינה, שהיא נחלקה מעליהם ונעשית לפרצוף מיוחד כנ״ל. והמה מכונים בשביל זה מ״ט שערי בינה חסר אחד. אמנם תזכור אשר השער האחד הזה, פירושו כל חמשים שערים העליונים דבינה עילאה, כי השער הזה ה״ס הכתר, שפירושו ראש וג״ר. אמנם גם בינה עליונה ג״כ אינה שלמה, כל עוד שתבונה אינה מתחברת עמה ונעשות לפרצוף אחד. והיא נחשבת ג״כ לחסרה משער עליון שבה, שהוא כתר וג״ר. והוא מטעם הנודע, שחסרון נה״י דכלים גורם חסרון ג״ר באורות. כי באמת גם הג״ר דבינה יצאו מראש דא״א לבחי׳ גרון וגוף, אלא משום שהיא בסוד כי חפץ חסד הוא, אין ענין של צמצום חל עליה, כנ״ל. עכ״י בהתחשב כלפי השפעת חכמה, הרי גם היא חסרה ג״ר כמו תבונה. באופן שכלפי עצמה היא נבחנת לראש גמור. אכן כלפי אבא, שהוא חכמה, נחשבת גם בינה לבחינת

ז״ת חסר ראש, כי אינה יכולה לקבל ולהשפיע חכמה, מכח הרושם דה״ת שנשאר במסך דראש דא״א, כנ״ל.

הרי שגם בינה חסרה ג״ר בערך אבא. אכן אין הבינה נחשבת משום זה לבחינת מ״ט שערים כמו התבונה, כי מ״ט שערים מורה שאין בה עצמה אלא ז״ת, דהיינו ז׳ פעמים ז׳ כנ״ל, שזה צודק רק בתבונה. אבל בינה עכ״פ בערך עצמה היא ראש גמור, ואינה חסרה ג״ר. כנ״ל. אלא שיש כאן הבחן אחר, והוא בהבחן השם מ״ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי, שזה מורה על מה שמקבלים מבחינה שכנגדם בג׳ הפרצופים הראשונים דא״ק עד טבורו, כנ״ל בתשובה קכ״ה. ונודע, שפרצופי א״ק הם בחינת חכמה, וע״כ בחשבון הזה נבחנת הבינה שהיא חסרה שער מ״ב העליון, דהיינו בחינת ג״ר דחכמה, שנקרא ראש או כתר. כי מבחי׳ חכמה אין בה אלא מ״א שערים, וחסרה שער העליון, דהיינו הכתר שבה. כי שער הזה נכלל באבא, בסו״ה ג״ם צפור מצאה בית וכו׳. כי השער העליון החסר לבינה נתוסף על אבא, ויש לו לאבא מ״ג שערים, שה״ס ג״ם.

ובזה תבין מ״ש הרב, כי משה זכה לבינה. (לעיל דף תתצ״ט אות נ״ב) וחז״ל אמרו, חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולם ניתנו למשה חסר אחד. (מסכת ר״ה דף כ״א) הרי שלא זכה לבינה בשלימות. ובהנ״ל תבין זה. כי משה זכה לבינה עלאה בסוד מ״א שערים שבה, דהיינו כל עוד שהבינה ותבונה נחלקות לב׳ פרצופים, שאז נחשבים לחסרים מחציתם העליון המכונה בחי׳ הכתר שלהם: כי לבינה חסר שער המ״ב. ולתבונה חסר שער הנ׳, כנ״ל. ועל זה רמזו חז״ל, שכולם נתנו למשה חסר אחת, דהיינו שער החמשים. כי שער הנ׳ הוא בינה עלאה, והיא לא תתחבר בקביעות עם הבינה לפרצוף אחד, עד לגמר התיקון. ולפיכך לא זכה משה אליה. והרב מדבר מבינה עלאה, כשהיא נבדלת מהתבונה התחתונה ולבינה זו זכה משה. שהוא ג״כ חסר אחד, שהוא שער מ״ב. (תתקס״ג אות ט״ז).

קכז) מחצית הפרצוף העליון של התבונה, דהיינו פרצוף ג״ר שלה, היא כתר דתבונה החסר לה. באופן ששער העליון הזה שנקרא כתר, כולל חמשים ספירות. כי כל עוד שהיא חסרה ממנו ואין לה אלא ז״ת, אין לה אלא מ״ט ספירות, דהיינו ז׳ פעמים ז׳ שהם מ״ט. אבל בשעה שתשיג הכתר ההוא, יהיה לה אז עשר ספירות, שהן כלולות כל אחד מעשר, ועשר פעמים עשר הן מאה, הרי שפרצוף הג״ר החסר לה כולל חמשים ספירות. (תתקס״ד אות י״ז)

קכח) הוא בחינת ג״ר דבחינת חכמה, החסרה לאמא, מחמת יציאתה מן הראש דא״א, כי החכמה סתימאה דא״א הוציאה לבינה מהראש, וח״ס עצמו אתתקן כעין דכר ונוקבא, דהיינו בחינת המסך, שעליו יוצאים ע״ס דראש א״א ממעלה למטה בקומת ע״ב, כנ״ל שא״א הוא קומת ע״ב דמ״ה. וזה השיעור שנעלם מבינה מחמת יציאתה מהראש הזה דע״ב, הוא נקרא שער מ״ב העליון, או בחינת הכתר שלה הנכלל באבא. ובשעה שתבונה עם בינה נעשות לפרצוף אחד, אז אמא עלאה משגת את שער מ״ב ההוא. כנ״ל בתשובה קכ״ו. ועי׳ כל זה בע״ח שי״ג פי״ג (תתקס״ה אות י״ח).

קכט) כי ידעת שסבת החסרון דשער המ״ב העליון לבינה, היא מחמת החכמה סתימאה שהוציא אותה לחוץ, כנ״ל בתשובה קכ״ח. ונודע הטעם שיציאה זו היתה בשביל בנה, שהוא ז״א. כמ״ש הרב לעיל בביאור הכתוב ונהר יוצא מעדן. שהיה זה, כדי להשקות את הגן, שהוא זו״ן (דף תתפ״ב אות ל״ב) ועל זה הוא הרמז, שחסרון שער המ״ב עשה אותה לא״ם לזו״ן, כי לא נשאר בה אלא מ״א שערים שהם אותיות א״ם. כי אי אפשר להתהוות שום מוח

עד שתצא הבינה לחוץ כנודע. (תתקסה סוף אות י״ח).

קל) כי עיקר הפרצוף הוא מדת הקטנות שהיה בו, כנודע. וכיון שבשעת הקטנות לא היה לו אלא ב׳ כלים: גלגלתא, ועינים, שהם כתר וחכמה, אשר אור הרוח היה מלובש בגלגלתא, הנקראת משום זה חג״ת. ואור הנפש היה מלובש בעינים, הנקראות משום זה נה״י. ונמצא המסך דסיומא בכלי דעינים. אשר על כן גם בשעת גדלותו, כשה״ת ירדה מעינים לפה, כי קנה האח״פ שלו, מ״מ נשאר עוד הרושם דה״ת מעת הקטנות בעינים שלו. דהיינו בנה״י הישנים שעלו ונעשו לחג״ת, שכלי דיסוד נעשה לשליש ת״ת העליון, ונמצא המסך דקטנות במקום החזה, כנודע. וע״כ נבחנים האח״פ החדשים שהשיג בשעת גדלות, שהם בחינת אחורים ודין, מחמת מציאותם למטה מחזה, דהיינו למטה מבחינת הסיום דקטנות. ולפיכך נעשה מרחק גדול בין הכלים דפנים דפרצוף, שהם גו״ע שמחזה ולמעלה, שהם למעלה ממסך דקטנות, ונחשבים לבחינת ג״ר. ובין האח״פ החדשים שהם ד׳ ספירות תחתונות תנה״י, שממטה למסך דקטנות, שהם בחינת חסר ראש, להיותם נמצאים למטה ממסך דסיום מעת הקטנות. וז״ס שאמרו חז״ל על משה רבינו ע״ה (במדרש תהלים) על הפסוק תפלה למשה איש האלהים. אשר מחציו ולמעלה, משה נקרא אלקים, ומחציו ולמטה הוא נקרא איש. (תתפ״ד ד״ה וטעם).

קלא) כי למוח הראשון של ז״א, שהוא מוח היניקה, שפירושו בחינת אור הרוח, הרי הבינה מחויבת לעורר בעצמותה בחינת קטנות דבחינת ה״ת בעינים שלה, דהיינו בחינת המסך של בחי״א שלה, שיוצאת בזה מבחינת ראש לבחינת גוף בלי ראש, ואז מזדווגת בעצמה מבחינת המסך הזה, ומודדת קומת בחי״א לז״א, שנקרא מוחין דיניקה. הרי שאמא יוצאת לחוץ כדי לתת המוח הא׳ לז״א, ולולא זה לא היה יכול להיות מציאות מוח לז״א. שז״ס והאם רובצת על הבנים וכו׳. כי אמא ממעטת עצמה, כדי, ליינק את הבנים. (תתפ״ג אות ל״ג).

קלב) כי חכמה סתימאה, שה״ס עינים, אתתקן בעצמו כעין דכר ונוקבא, דהיינו בחינת המסך דע״ס דראש דא״א שנתקן תחת החכמה שבו, ונמצא הבינה שכבר היא למטה ממסך, והיא מקבלת מהמסך ממעלה למטה, שהיא בחי׳ גוף ולא ראש. כי כל ראש פירושו ממסך ולמעלה. (תתפ״א אות ל׳).

קלג) אין ג״ר דבינה מתמעטות כלום מהמת מציאותם תחת המסך דראש דא״א, מטעם שעל אור הבינה אין שום צמצום נוהג בו, להיותה בסוד כי חפץ הוא, ואין צמצום חל על אור דחסדים כנודע.

קלד) אח״פ שנפלו ויצאו לחוץ מכל מדרגה מכח עלית ה״ת לעינים, הם מכונים בשם מנצפ״ך. והטעם שהם נקראים כן הוא, משום כי אח״פ אלו הם בחינות הסיום של המדרגה, שהם תנהי״מ, ונודע, שע״ס דנה״י הם בחינת הסיום דכל מדרגה, ע״כ מכונים בשם מנצפ״ך דאלפא ביתא המסיימים לכל תיבה. וכבר ידעת שכלים נקראים אותיות, ואותיות דפנים שהם בחינת ראש תוך דהפרצוף הם בחינת כ״ב אותיות, ואותיות דסוף שבפרצוף, הן בחינת מנצפ״ך המסיימים.

ומנצפ״ך אלו מכונים עצמות ה״ג. שהם מוחזרים בפרצוף רק בשעת גדלות. אמנם בשעת קטנות, הפרצוף מקבל רק בחינת הארת המנצפ״ך, ולא מנצפ״ך ממש. כלומר, שבשעה שיש רק בחינת גו״ע בפרצוף, וה״ת בעינים הנה אז אין בפרצוף אלא בחי׳ ו״ק, שנקראים ה״ג, שהם חג״ת נ״ה כנודע. אמנם זה הוא רק מבחינת קומת האורות, שהם קומת ז״א. אבל מצד הכלים יש בהם כתר וחכמה, דהיינו גלגלתא ועינים, אלא

שמכונים חג"ת נ"ה על שם האורות שהם נפש רוח. וע"כ מכונה זה בשם הארת ה"ג, כלומר ה"ג מבחינת אורות, ולא מבחינת כלים כנ"ל. אמנם בגדלות כשמוחזרים לו האח"פ, הנה אז הוא קונה עצמות ה"ג דהיינו גם בחינת כלים דה"ג. ונמצאו ה"ג דאורות מתלבשים בה"ג דכלים שלהם, וע"כ קונים הה"ג בחינת ג"ר. כי בשעת הקטנות שהיו לו ה"ג רק מצד האורות, ולא מצד הכלים, הנה הה"ג נתלבשו שלא במקומם, אלא בכלים העליונים, והיה הפרצוף חסר ג"ר. ועתה כשחזרו עצמות הה"ג דהיינו הכלים שנקראים מנצפ"ך, באו האורות בכלים שלהם, והפרצוף משיג ג"ר. (תתקסב אות י"ג וי"ד וט"ו).

קלה) ז"ת מכונות ה"ג בעת קטנות. והם בחינת ה"ח וה"ג. ושורשם הוא מכח עלית ה"ת בעינים, שנתערבה אז ה"ת בכל ספירה וספירה עד החכמה כנודע, ונעשתה הה"ת בחינת קו שמאל בכל ספירה וספירה עד החכמה, ועצם מהותה של הספירה היא בחינת קו ימין שבה. ומתוך שז"ת הם רק בחי' ה"ח חג"ת נ"ה בעיקר, כי יסוד הוא רק בחינת כולל לה"ח וכן מלכות כנודע, ע"כ מכונים ב' הקוים בשם ה"ח וה"ג, וזווגם יחד הוא סוד קו האמצעי שנקרא דעת ת"ת יסוד, כנודע. (תתקסה אות י"ד וט"ו).

קלו) הארת ה"ג פירושה מדת הקטנות דאורות, שהוא קומת ז"א בחסר ג"ר. והאורות מלובשים שלא במקומם, דהיינו בגלגלתא ועינים, ועצמות ה"ג פירושה שהפרצוף קונה בחינת הכלים דה"ג שהם מנצפ"ך, שאז יורדים ה"ג דאורות למקומם למנצפ"ך, והפרצוף משיג הג"ר. (עי' תשובה קל"ד).

קלז) כי מנצפ"ך הם בינה וזו"ן שיצאו לחוץ, שעיקרם הם הז"ת, וה"נ הם חג"ת נ"ה שהם ז"ת (עי' תשובה קל"ד).

קלח) כי כל בחי' העולה מבי"ע לאצילות כלולה מש"ך ניצוצין. ובירור הא' הוא ע"י ל"ב נתיבות החכמה, המברר ממנה רפ"ח ניצוצין, והשאר מוריד בבחינת פסולת. עי' בתשובה ק' (תתע"א ד"ה וצריך).

קלט) מאחר שהתחתון דבוק בנה"י דעליון בכותל אחד, נמצא שבו בעת, שנשלם כל האי רוחא קדמאה להתפשט בתחתון, דהיינו אחר שקבל כל בחינת המוחין דיניקה שלו. בסו"ה ויגדל הילד ויגמל. ואין עוד לעליון מה לתת לו. הנה חסרון השפע של התחתון מורגש ג"כ אל העליון, להיותם דבוקים זה בזה. וזהו מעורר לעליון לעלות למ"ן לעלי עליון כדי לקבל השפעה חדשה לצורך התחתון. ועל כן נבחן זה כמו שהתחתון מעלה העליון שלו למ"ן לעלי עליון. (תתצ"ב ד"ה והנה).

קמ) כי לכל קטנות יש גדלות מיוחדת: ואחר שמשיג קטנות וגדלות דבחי"ב מתחיל הקטנות דבחי"ג, שאז מתחיל מחדש כל אותו הסדר שהיה בקטנות דבחינה ב'. דהיינו רוחא קדמאה וביאה קדמאה וכו' עד לגמר יניקה, שאז עולה למ"ן לגדלות דבחי"ג. ואח"ז מתחיל הקטנות דבחי"ד בכל הסדרים עד תשלום היניקה, ואח"כ הגדלות דבחי"ד. עי' לקמן בתשובה קמ"ב. (תתצ"ה ד"ה וטעם ע"ש כל ההמשך).

קמא) כי מתחילה בעלות התחתון עם העליון לעלי עליון בסוד מ"ן בלי ציור ומקבל שם העליון בשבילו האי רוחא קדמאה, הנה כלול בהאי רוחא כל המוחין דנרנח"י דנפש ונרנח"י דרוח. אלא שהעליון מודד אותם ונותן לתחתון על סדר המדרגה לאט לאט. כנודע. וע"כ עד תשלום מוחין דיניקה, אין התחתון צריך עוד לעלית מ"ן מחדש, כי המ"ן הראשונים מספיקים לו. (תתע"ו ד"ה ומה).

קמב) הנה הקטנות היא בחינת החסרון

שבפרצוף, שהוא חסר הג"ר שלו אלא ודאי שיש חילוק מאיזו קומה באה הקטנות. למשל: בשעה שעולין הניצוצין ממדת עביות דבחי"ג, ומסבת הה"ת בעינים, אינו יכול לקבל אלא קומת בחי"א, שהיא גוף בלי ראש, הנה אין בחי"א זו דומה כלל לבחי"א דבחי"ב, כי ההבחן הוא במדת החקיקה והחסרון, כי בבחי"א דבחי"ג יש חסרון דג"ר דחכמה, כי שלמות הע"ס שלו, הם בקומת חכמה, ועתה בחסרונו, נמצא חסר מהשלמות שלו שהיא חכמה. משא"כ בחי"א דבחי' נשמה, אין בהקטנות הזו חקיקה וחסרון מאור חכמה, כי אפי' בגדלותו לא יהיה לו ראש דבחינת חכמה, אלא ראש מבחינת נשמה, דהיינו בחינת ג"ר דבינה, שהם חסדים. וכן הקטנות של ז"א, אינו דומה כלל לא לאורות דנשמה, להיות הראש דז"א צריך עכ"פ להארת חכמה. ולא לאורות דבחי"ג, שהוא חכמה ממש, כי אין ז"א צריך לחכמה ממש, אלא רק להארת חכמה. הרי שיש הפרש מסוים בקטנות שבין המדרגות, שהוא בחינת חקיקה וחסרון ממין השלמות של גדלות המדרגה ההיא. (תתצ"ה ד"ה וטעם ע"ש כל ההמשך).

קמג) מדת העביות שבהקומות תלוי בניצוצין הנבררים מבי"ע. (תתקנ"ח אות ה').

קמד) הנה בחינת העביות כלולה ברשימות וניצוצין של התחתון עצמו, אבל המסך, הוא משיג על ידי העליון, דהיינו מתוך התכללותו בזווג העליון, הוא משיג בחינת המסך ממנו. (תתקנ"ח אות ה').

קמה) יש בזה הרבה טעמים: א' הוא משום המולידים, דהיינו ישסו"ת, כי ישסו"ת צריכים להשיג גדלותם, ולהתאחד עם או"א לפרצוף א', כי אין עיבור דז"א אלא בישסו"ת, והיינו דוקא בשעה שראש דישראל סבא ותבונה מתחבר בשליש תחתון דו"ת דאו"א לבחינה אחת, והפרצוף בכללו יקבל מדרגת ע"ב ס"ג, כנודע. וטעם ב', כי תחלת שורש זו"ן מתחיל רק על ידי ביטול הפרסא מכח טפת הזווג דע"ב ס"ג דא"ק, כמו שהיה בו' ונקודה דיסוד א"ק שהשפיע לאו"א דנקודים. והוא להיות שורש הזו"ן, מבחינת אח"פ של נה"י דא"ק שיצאו לבי"ע בעת צמצום ב'. וטעם ג' הוא, כדי להוליד קטנות דז"א, שתהיה בו בחי' החקיקה וחסרון דהארת חכמה, באופן שיהיה ראוי לקבל בחינת חכמה בשעת גדלותו, כמ"ש בתשובה קמ"ב, שהקטנות והגדלות צריכים להיות ממין אחד.

קמו) כי כל גו"ע דתחתון דבוקים רק על אח"פ דעליון. כנודע. וע"כ בשעת גדלות דעליון שהעליון מעלה את אח"פ שלו עולים עמו גם גו"ע דתחתון. כי כן הוא בכל המדרגות כנודע. (תתס"ה אות א').

קמז) מתוך שהיו ג' שותפים לז"ת דנקודים בעת אצילותם, שהם: נה"י דא"ק הפנימי, ואו"א דנקודים כנודע, ע"כ גו"ע דז"א, יש להם ג"כ ג' בחי' אח"פ, שהם דבוקים בהם: א' באח"פ דפרצוף הכתר, שהוא בחינת אח"פ דנה"י דא"ק, אשר בפרצופי אצילות הוא אח"פ דנה"י דעתיק וא"א. ב' הוא באח"פ דאבא, ג' הוא באח"פ דאמא.

קמח) כי ד' בחינות עביות יש בכל מלך, הנקראים נתיבות, כלומר, שעליהם נעשה הזווג עם אור העליון המוציאים כל אחד קומת ע"ס לפי מדת עביותו. וח' פעמים ד' הם ל"ב. והארת אבא בהם, נקרא ל"ב נתיבות החכמה, להיותו מאיר בכל נתיב ונתיב מאלו ל"ב הנתיבות. (תת"ע אות י"ד).

קמט) ב' בחינות השפעה נבחנות בפרצוף הכתר: א' אור חכמה. ב' אור חסדים. וזה נמשך מבחינת ע"ס דאו"י, שמתחלה השפיע הכתר אור חכמה לספירת חכמה דאו"י. וכשנאצלה הבינה בסוד כי חפץ חסד הוא, הפכה אחוריה לחכמה וקבלה אור חסדים מכתר. הרי שיש לכתר השפעה כפולה, שמשפיע חכמה לספירת חכמה. ומשפיע אור חסדים לספירת בינה. וזה הדבר נוהג ג"כ בסוד הפרצופים. כי מבחינת חג"ת משפיע

הכתר אור חכמה לע״ב. ומבחינת נה״י שלו משפיע אור חסדים לס״ג. (תתקמ״ד ד״ה אכן).

קנ) הוא משום הרושם דה״ת שנשאר בקרומא דמו״ס המוציא את הבינה מן הראש, ואינה ראויה לקבלת חכמה. והן אמת שבינה נחשבת לג״ר מכח כי חפץ חסד הוא, אמנם עדיין אינה יכולה להפסיק האחורים שלה על אור חכמה, כל עוד שלא נתבטלו הפרסאות דאצילות, כדי שלא תצא מבחינת ראש לבחינת גוף. כמו ישסו״ת, כנודע.

קנא) יש הפרש גדול מבחינת ג׳ היסודות לאורות נצוצין כלים, לבחינת היסוד דמקום הזווג. כי אלו הג׳, הם רק בחינת התלבשויות בהמסך דיסודות ההם, כדי להתאים מדת הקומה המותאמת לצורך ג׳ הבחינות של העובר. ואע״פ שג׳ היסודות האלו הם מזמן הקטנות של או״א וישסו״ת, מעת שהיו מחולקים לב׳ פרצופים, מ״מ מטעם אין העדר ברוחני, נשארים היסודות דקטנות, גם אחר גדלותו של הפרצוף, אשר בשעה שמזדווג העליון להאציל קומת התחתון, אינו מודד לו מבחינת המסך דגדלות של עצמו, אלא שמעורר המסך דקטנות שנשאר בו, שעליו מזדווג בהתאם אל המ״ן של התחתון, כנודע. ולפי שאנ״כ אלו הם כללות נרנח״י של העובר, ע״כ נעשה הזווג בהתלבשות המסך דיסוד תבונה לצורך הכלים, שהם בחינת נה״י, ובעד הניצוצין שהם בחינת רוח וחג״ת, נעשה ההתלבשות ממדת המסך שבמקום החזה, שהוא מדת רוח. ולאורות שהם נשמה חיה יחידה דעובר, נעשה הזווג בהתלבשות המסך דיסוד בינה עלאה, שהיא בחינת ג״ר. אמנם הזווג הוא במקום היסוד של עתה בהכרח, שהוא יסוד דגדלות, דהיינו מבחינת מה שאו״א וישסו״ת חזרו עתה לפרצוף אחד, שיסוד זה הוא במקום החזה דא״א, אשר בזמן הקטנות היה שם הפה דראש דישסו״ת. (תתקמ״ה אות קמ״ח).

קנב) מקום הריון הוא בתבונה הא׳ כלומר, בתבונה המלבשת על שליש תחתון דת״ת דאמא עלאה, אשר הפה שלה הוא במקום החזה דא״א. (שם).

קנג) כבר ידעת שא״א נחלק על הטבור לב׳ פרצופים: שמחזה ולמעלה הוא פרצוף דשם מ״ב, שקו אמצעי שלו מסתיים בחזה, ששם סיום היסוד דחצי פרצוף העליון. כנ״ל בתשובה י״א עש״ה. גם ידעת שבעלות נה״י דא״א. ונודע שבעלות נה״י דא״א לחג״ת, והנה אז עולים גם או״א עם החג״ת לג״ר דא״א הקודמים. ונמצאים גם או״א שנעשים למדת חצי פרצוף עליון של א״א, אשר היסודות שלהם מסתיימים במקום החזה דא״א. ונודע שבעלות נה״י דא״א לחג״ת, שהוא מכח התאחדותם עם נה״י דעתיק לבחינה אחת, הרי נמצא מקום הסיום דיסוד דא״א, שהוא בשוה עם מקום הסיום של יסוד דעתיק. דהיינו במקום החזה דא״א שמקודם לכן. באופן, שיסוד דא״א מלובש עתה בתוך יסודות דאו״א העומדים ג״כ במקום החזה שמקודם לכן. (תתקמ״ט ד״ה וזהו).

קנד) כבר ידעת, שכל תחתון ממלא את הכלים דעליון שנתרוקנו בעת הזדככות המסך דגוף דעליון, כמ״ש בפרצופי א״ק. גם ידעת, אשר הגוף דפרצוף כתר דא״ק, כבר נתמלא בכל השלמות עד הטבור שלו, מב׳ הפרצופים ע״ב ס״ג שלו. ומילואים אלו מכונים לבושים. ונמצא שמטבור ולמטה לא הספיקו ע״ב ס״ג דא״ק להלביש אותו, כי המה לבושים קצרים, שאינם מגיעים יותר, אלא עד הטבור. וע״כ באו ע״ס דנקודים, ואח״כ ע״ס דאצילות שהם מלבישים לתנה״י דא״ק מטבור ולמטה. והנה מתחילה יצאו רק ג״ר דאצילות, שהם מקבלים מבחינה שכנגדם בא״ק מטבורו ולמעלה דא״ק, וע״כ אינם נחשבים עוד ללבושים אמיתים הנחוצים למלאות את האורות לתנה״י דא״ק, כי רק ז״ת דאצילות שהם הוו״ן, הם לבדם מיוחסים אל תנה״י דא״ק. וז״ס שאחר שנגמרו ג׳ הפרצופים הראשונים של אצילות וגם א״א נתלבש בהם עד הטבור, כמו א״ק. ראה א״א שנה״י שלו מגולים, כלומר,

שנתעורר בו מדת החסרון אור, שעוד לא נשלם גם בנה״י דא״ק, וע״כ העלה מ״ן לעליונים, עד לע״ב ס״ג דא״ק, שמשם ירדה טפת החסד המבטלת לפרסאות, ומעלה את גו״ע של זו״ן מבי״ע לאצילות, ותיקן אותם ואחר לידתו ירד ונעשה לבוש למקום מטבור ולמטה דא״א, שבמדה זו מתמלא ג״כ מטבור ולמטה דא״ק. (תתקי״ד אות פ״ד).

קנה) אחר שהפרצופים העלו מ״ן עד ע״ב ס״ג דא״ק, נעשה הזווג דע״ב ס״ג, ואור הזווג הזה, הגיע אל עתיק דאצילות, ונודע שהארת ע״ב מורידה הה״ת מעינים למקומה, ומבטלת לשעתו כל הפרסאות, שהם הגבולים החדשים שנעשו בצמצום ב׳, כנודע. וע״כ נתבטל ג״כ הפרסא שבין אצילות לבריאה, ועלו ב״ש תתאין דנו״ה דעתיק שהיו בבי״ע, שבהם דבוקים בחינת גו״ע דזו״ן, והעלו אותם לאצילות, במקום הב״ש דנו״ה האמצעים העומדים בנה״י דא״א, וב״ש האמצעים עלו למקום ב״ש הראשונים דנה״י שלו, העומדים בחג״ת דא״א. (תתקי״ד אות פ״ד).

קנו) אחר שנגמר כל הבחינות דקטנות של ישסו״ת, הנה עלו למ״ן אל או״א עלאין להתכללות הזווג בהם לצורך מוחין דגדלות. כנודע. בכל הפרצופים. ונודע שכל הארה באה רק מא״ס ב״ה, וע״כ בשעה שעלו ישסו״ת למ״ן לאו״א עלאין כן העלו או״א מ״ן אל העליון שלהם, והעליון לעלי עליון, עד ראש א״ק שמקבל בחי׳ אור חדש מא״ס ב״ה על המ״ן שהעלו לו, ויוצאת שם קומת ע״ס על המ״ן אלו, שנקרא מוחין, או טפת הזווג ומ״ד, ואלו המוחין יורדים מפרצוף לפרצוף עד שבאים למקומם הא׳, דהיינו בהפרצוף הראשון, שהוא היה הא׳ אל העלאת המ״ן, שבשבילו ירד אור א״ס ב״ה. וע״כ, כל טפה של הולדה ואצילות חדשה מיוחסת לע״ב ס״ג דא״ק, שהם המקבלים אור א״ס ב״ה בראשונה.

ולפיכך, בעת שהגיעו המוחין האלו לעתיק, וגם הוא נזדווג מבחי׳ מוחין אלו ביסוד ועטרה שלו, הנה אז נבקעו כל הפרסאות שבאצילות שבאו מכח צמצום ב׳, דהיינו מכח עלית ה״ת בעינים, כנודע, ואז נבקע יסוד דעתיק גם כן כי מסך דיסוד דעתיק הוא החוצה לא״א לפרצוף נבדל הימנו, מטעם עלית ה״ת לעינים. (כנ״ל דף תשכ״ו פעולה ח׳) ונעשו עתה א״א ועתיק לפרצוף אחד.

קנז) עלית מ״ן דישסו״ת לאו״א, (כנ״ל בתשובה קנ״ו) חיבר את או״א וישסו״ת לפרצוף אחד, אשר יש״ס נכלל בבחינת אבא, ותבונה נכללה בבחינת אמא, ע״ד שנתבאר לעיל דף תר״ע ד״ה אדה״ר. עש״ה, כי כל הבחינות שנתבארו בעלית זו״ן להיכל או״א כדי להוליד נשמת אדה״ר כן הוא ג״כ בעלית ישסו״ת להיכל או״א להוליד את ז״א. ונתבאר שם שז״א נעשה לבחינת אבא, ונוקבא לבחינת אמא, ונשמת אדה״ר נולדה מן בחינת זו״ן, ולא מבחינת או״א. כן הוא כאן, אע״פ שישסו״ת נכללו ונעשו לבחינת או״א, מ״מ נולדו זו״ן מישסו״ת ולא מאו״א וזהו שמדייק הרב לעיל (תתקמ״ה אות קמ״ח) אשר מקום הזווג והריון הוא בראש התבונה עש״ה. (תתקמ״ג אות קמ״ו).

קנח) אחר שנעשו א״א ועתיק לפרצוף אחד, ועלו נה״י דא״א במקום נה״י דעתיק, דהיינו במקום עמידת או״א, נמצאו עתה או״א בבחינת למטה מחזה דא״א, שעלה לפה דראשו, אשר שם החסדים מגולים. וזה הכלל בכל מקום שעולים נה״י לחג״ת, מרויחים חג״ת את בחינת החסדים המגולים של נה״י. ועי׳ בפע״ח בהקדמה לשער שבת פ״ה. (תתק״כ אות פ״ט).

קנט) כבר ידעת ההפרש מפרצופי א״ק לפרצופי אצילות, אשר פרצופי א״ק הם בחינת ה״פ דאור חכמה, ופרצופי אצילות הם ה״פ בהארת חכמה בחסדים, ולא חכמה ממש. שהוא מטעם, כי אין ענין ה״פ אצילות, אלא להשלים בחינת למטה מטבור דא״ק, שהם בחי׳ מ״ה וב״ן, דהיינו זו״ן, שכל תיקונם הוא רק בחינת הארת חכמה בחסדים. כמו בחי׳ זו״ן דאו״י גם ידעת שיש ב׳ השפעות לכתר, שמחג״ת הוא חכמה ומנה״י הוא

משפיע חסדים. כנ"ל בתשובה קמ"ט. ולפיכך אין ז"ת דאצילות יכולים לצאת מזווג דנשיקין שהוא השפעת חכמה, אלא הם צריכים לצאת מבחינת נה"י שהוא זווג דיסודות, שמשם השפעת חסדים. אמנם צריכים ג"כ לזווג דנשיקין, כי אי אפשר שיצאו זו"ן בהשפעת חכמה, בלי שיקדימו אותם ג"ר ממש, כמו שאי אפשר שיצא גוף בלי ראש. כי אחר שנתגלה אור החכמה בג"ר, יכולים זו"ן לקבל הארת חכמה מהם. (תתקמ"ז ד"ה ועתה).

קס) כי טפת מ"ד ההיא, היא טפת הזווג דע"ב המורידה ה"ת מעינים, ומבטלת את הפרסאות, הבאה ממו"ס, שהיא ע"ב וחכמה דא"א, כנודע. ונודע שע"ב אינו מאיר אלא עד הטבור לבד, ולא כלום מטבור ולמטה. וע"כ נבחן המ"ד האלו, שהם בחינת שם הוי"ה בחסר ה"ת, שזה מורה על בחינת הארה של למטה מטבור החסר בה. (תתקכ"ח אות ק"ו).

קסא) כי מילוי אלפין הם בחינת ז"א, ומילוי ההין הם בחינת נוקבא, ומתוך שבחינת העיבור הוא רק מקומת נה"י, שהיא קומת מלכות, ע"כ המ"ן הם בחינת מילוי ההין. (תתקכ"ט אות ק"י).

קסב) הם ממילוי ע"ב, ומילוי מ"ה ומילוי ב"ן. וחסר בהם מילוי ס"ג, משום שס"ג אינו משמש כאן אלא לבחינת דרך מעבר. והוא מטעם שג"ר דס"ג הם בחינת חסדים מכוסים, וכאן הם בחינת חסדים מגולים בהארת חכמה, שהיא נמשכת מקומת ע"ב. (תתקכ"ח אות ק"ו).

קסג) חב"ד דאו"א, הם ב' שמות אהי"ה במילוי יודין. וחג"ת דאו"א, הם ב' שמות אהי"ה במילוי אלפין. ונה"י דאו"א, הם ב' שמות אהי"ה במילוי ההין. וכן מתחלקים ג"כ בחינת חג"ת דא"א מפה עד הטבור. (תתק"ל אות קי"ד).

קסד) עי' תשובה קס"ב.

קסה) כי בחינת מ"ד היא הקומה היורדת ממעלה למטה לבחינת התלבשות, וכיון שאין כאן אלא קומת נפש, ע"כ היא במילוי ההין, כי לא נגלה כאן אלא קומת נפש. (תתקל"א אות קט"ו. ותתקמ"ג ד"ה ומה).

קסו) מדת העביות נבחנת רק במ"ן העולים ממטה למעלה. וכשמקום הזווג בבינה, מוציא קומת בינה, וכשהוא בעינים, מוציא קומת ז"א. וכשעולה לגלגלתא, מוציא קומת מלכות. ולפיכך כיון שכאן הוא בחינת עיבור, נעשה הזווג במקום הב' אהי"ה דיודין, שהוא בחינת הכתר שבחג"ת דא"א, העומד במקום הגרון. וע"כ הוא מוציא קומת מלכות. (תתקל"ט אות קט"ו).

קסז) כי הגם שחכמה שהיא מו"ס אתתקן בעצמה כעין דכר ונוקבא, והוציאה הבינה שהיא הגרון לחוץ, הנה אין הפירוש שנעשו בח"ס גופיה בחינת דו"נ נפרדים, כמו או"א שלמטה מגרון, אלא הפירוש הוא, בבחי' נוקבא שבגופו, כלומר בבחינת מסך של ראש, כנוהג גם בפרצופי א"ק, אלא כיון שנעשה כאן במקום חכמה, יצאה הבינה למטה מבחינת ראש. אבל אין זה נוגע במשהו למו"ס גופיה, הנמצא למעלה ממסך זה, וע"כ הדו"נ הם בבחינת פרצוף אחד, כמו פרצופי א"ק, ויש בהם רק בחינת יה"ו אחד. משא"כ או"א שלמטה מגרון דא"א, הנמצאים מתחת המסך של ראש, הנה נעשה שם או"א לב' פרצופים נפרדים זה מזה, שלכל אחד יש דו"נ שבגופו. כי יש שם הפרש גדול בין אבא לאמא, כי אבא יצא בסוד החסד שברישי כתפין דא"א. ואמא יצאה מבחינת אור הגרון. גם אמא היא באחורים על אור חכמה. וע"כ נעשו לב' פרצופים נבדלים. והם ב' שמות אהי"ה ולא שם אחד כמו המו"ס. (תתקל"ה אות קכ"ג).

קסח) עי' תשובה קס"ז.

קסט) א', הוא בירור הסיגים, הנמצאים בנ"ן שלו, העולים מבי"ע. וזה נעשה ע"י אבא, בסוד ל"ב נתיבות החכמה. ב' הוא מיתוק ה"ת בה"ר בסוד שיתוף מדת הרחמים בדין, וזה נעשה ע"י ה"ג דאמא, שז"א

נכלל בהם בעת התכללותו בזווג דאמא. עי׳ לעיל בתשובה י״ז. (תתקנ״ח ד״ה ועם).

קע) המקור דטפת הזווג המורידה ה״ת מעינים, ומבטלת הפרסאות, הוא ע״ב דא״ק, להיותו למעלה מצמצום ב׳. כי צמצום ב׳ התחיל מס״ג דא״ק, כנודע, וע״כ הארת ע״ב מבטלת לצמצום ב׳, ולכל המסכים הנמשכים מצדו.

קעא) גורם ראשון הוא, עלית מ״ן דישסו״ת לאו״א לצורך מוחין דגדלות. אשר אז גם כל הפרצופים העליונים מעלין מ״ן עד ע״ב ס״ג דא״ק. כנ״ל בתשובה קנ״ו.

גורם ב׳ הוא. הזווג דע״ב ס״ג על המ״ן שהעלו להם. ונמשכו להם אור חדש מא״ס ב״ה, ויצאה שם קומה שלמה על המ״ן שנקרא מוחין או מ״ד. כי בחינת המסכים ועביות הנכללות ברשימות מכונים בשם מ״ן, וקומת ע״ס היוצאת על המ״ן, מכונה בשם מ״ד. והארת המ״ד האלו ירדו עד שבאו לעתיק ונוקביה דאצילות.

גורם ג׳, הורדת טפת המ״ד בעתיק עד לזווג יסוד ועטרה, המבטל לכל הפרסאות דאצילות שנעשו משורש עלית ה״ת בעינים, דהיינו אל הפרסא שבגוי מעוהי, שהוא ג״כ בחינת הקרום, אשר תחת המו״ס, ולבחינת המסך של יסוד ובחינת הפרסא דסיום כל אצילות, העומדת בין אצילות לבריאה.

גורם ד׳ הוא, ביטול הפרסאות, שע״י ביטול הפרסא שמבין אצילות לבריאה, נתעלו ב״ש תתאין דעתיק מבי״ע, עם בחינת גו״ע דזו״ן שהם סוד ו׳ ונקודה למקום ב״ש אמצעים דעתיק ששם עומדים נה״י דא״א גם ע״י ביטול הפרסא שבגוי מעוהי דעתיק נתאחדו ונעשו עתיק וא״א לפרצוף אחד.

גורם ה׳ הוא, חזרת א״א ועתיק לפרצוף אחד, שסיבב ד׳ דברים: א׳ שנה״י דא״א, נעשו לבחינת נה״י של עתיק, שעל ידי זה עלו למקום חג״ת שלו, ששם עמידת נה״י דעתיק. ונמצא יסוד דא״א מסתיים בשוה כמו יסוד דעתיק, דהיינו במקום החזה דא״א. ב׳, שכל המקום הזה שהיה בבחינת חג״ת דהיינו בחסדים מכוסים נתהפך ונעשה לבחינת חסדים מגולים, כי נה״י דא״א תפשו עתה כל המקום הזה מפה עד החזה. ג׳, שיסוד דא״א, בא עתה ליסודות דאו״א, כי מתוך שיסוד דא״א נעשה ליסוד דעתיק המסתיים במקום החזה דא״א, ששם הוא בחינת היסודות דאו״א, כנ״ל בתשובה קנ״ג ע״ש. ד׳, שגו״ע דזו״ן שהיו דבוקים ביסוד ועטרה דאריך אנפין עלו עם היסוד ועטרה אלו אל מקום היסודות דאו״א, דהיינו למקום החזה, ששם מלבישים עתה יסודות דאו״א על יסוד דא״א.

גורם ו׳ הוא, טפת המ״ד דע״ב דא״ק, שירדה גם למו״ס דא״א, אשר גם א״א נזדווג בסוד חיך וגרון, הנקרא זווג דנשיקין, שמשם הגיע גם לאו״א וגם הם נזדווגו בזווג נשיקין, שאז הורידו ה״ת מעינים דישסו״ת, והם קבלו מוחין ונה״י חדשים, דהיינו שישסו״ת העלו את אח״פ הנפולים שלהם, ועמהם גם בחינת גו״ע של חלק הזו״ן הדבוק באח״פ שלהם. ונמצא עתה שכבר עלו כל חלקי זו״ן, כי נה״י דא״א העלו עמהם את גו״ע של חלקו, דהיינו מסוד ו׳ ונקודה. ואח״פ החדשים דישסו״ת העלו את גו״ע של חלק הזו״ן מבחינת חלקם מעת הנקודים. וכל ג׳ הבחינות גו״ע של הזו״ן, עומדים עתה בג׳ היסודות דא״א ואבא ואמא, מלובשים זה בזה. וכבר ידעת שיש״ס נכלל באבא ותבונה נכללת באמא כנ״ל בתשו׳ קנ״ז.

גורם ז׳ הוא, שטפת נשיקין של אבא שהוא ע״ב, ירדה ליסוד שלו, שהוא בחינת ל״ב נת״ה, ובירד וליבן את הסיגים שבש״ך ניצוצין, שהם ל״ב מלכיות, והוריד אותם לפסולת, וביירר מהם רק רפ״ח ניצוצין, שה״ס הלובן שבהולד, כי הם בחינת עצם הספירות דז״א, מבחינת קו וחצי הימין, דהיינו בהעדר מהם הקו שמאל, שהוא בחינת ה״ת המעורבת בהע״ס, כנ״ל בתשובה קל״ה עש״ה. והטעם הוא, כי אבא כבר הוריד כל בחינת המלכיות שבו, שהם מבחינת הדין והסיגים, שאין עליהם בחינת מסך, ונמצאות כל הספירות של ז״א נקיות לגמרי מבחינת מלכיות. וע״כ הוא נבחן

לבחינת קו ימין של הע"ס לבד, בלי שום עביות של ה"ת, שז"ס שאבא נותן הלובן שבו. ואמא מזדווגת ג"כ מבחינת הקטנות שבה, דהיינו מבחינת ה"ת בעינים שנשאר בה מעת הקטנות, ואז אמא נותנת הארת ה"ג שבה ברפ"ח הניצוצין, שאז ה"ת דהתלבשות הנשארת ברפ"ח הניצוצין מתעבה ע"י ה"ג דאמא, ועובר בכל ע"ס דז"א, ועושה בהם קו וחצי השמאליים. ובחינת הזווג דאבא המתקן לקו וחצי הימנים, נקרא יום א' של ימי קליטה. ובחינת הזווג דאמא המתקן לקו וחצי השמאליים נקרא יום ב' דימי קליטה. ואח"ז מזדווגים או"א זה בזה, ואז מתחברים קוים אלו דאו"א, שזהו בחי' יום ג' דימי קליטה.

קעב) עיקר בחינת זו"ן שהם מבחי' ו' ונקודה, הם דבוקים ביסוד ועטרה דא"א, ויסוד א"א מלובש תוך יסודות דאו"א. (תתקכג אות צ"ח).

קעג) בירור הסיגים הוא ע"י אבא. ותיקון קוים הוא ע"י אמא.

קעד) מתוך שג' שותפים היו בז"ת דנקודים באצילות הזו"ן שהם ז"ת דנקודים: שהם נה"י דא"ק ונה"י דאו"א. ע"כ המה דבוקים בג' בחי' אח"פ, שהם: אח"פ דכתר של אצילות, שהם עתיק וא"א, שהם בחינת נה"י דא"ק הפנימי, שהוא ג"כ פרצוף הכתר דא"ק. ואח"פ דאו"א וישסו"ת המוחזרים לפרצוף אחד, שהם במקום או"א דנקודים בזמן הגדלות שלהם.

קעה) אע"פ שנה"י דא"א עלו לחג"ת וחג"ת גם הם עלו לג"ר, וכן שלישים האמצעים שהיו מלובשים תוך חג"ת דא"א עלו ג"כ לג"ר, וכו'. עכ"ז נבחנים כולם יחד, הן הבחינות שעלו לחג"ת, והן הבחינות שהיו מקודם בחג"ת, כמו שהם נמצאים עתה ביחד בשעת הזווג דעיבור ז"א. כי כולם משתתפים באצילותו. כמ"ש בחלק י"א. והטעם הוא, מכח שאין העדר ברוחני, וכל ענין חילוף מקום הנאמר ברוחני, אינו, אלא ענין של הוספה על בחינתו הקודמת, כנודע. (תתקי"ט אות פ"ו).

קעו) המה עלו לבחינת ג"ר של עצמו, ונעשו שם לג"ר חדשים של או"א, וג"ר דעצמו עלו יותר למעלה, כי זה הכלל שאי אפשר שיהיה איזה עליה לפרצוף תחתון, אם לא יעלו מקודם כל העליונים ממנו. כנודע בסוד העליות דשבת. (תתק"כ אות פ"ז).

קעז) כבר נתבאר לעיל בתשובה קע"ה, אשר מכח אין העדר ברוחני, נמצאים ג"כ כל הבחינות שהיו בחג"ת מקודם לכן, שז"ס התכללות כל הבחי' דנה"י וחג"ת, ועתיק וא"א מזמן היותם ב' פרצופים וכו', אשר כולם משתתפים באצילות הז"א. ובערך זה אומר הרב שחג"ת דא"א מלובשים עוד בתוך פנימית נה"י דא"א, אע"פ שמבחינה אחרת הם באמת כבר נתעלו לבחינת ג"ר. כנ"ל. (תתקי"ט אות פ"ו, תתק"כ אות פ"ז).

קעח) מתוך שא"א ועתיק נעשו לפרצוף אחד, נמצאים נה"י דא"א במקום נה"י דעתיק, דהיינו במקום חג"ת של עצמו, וחג"ת דא"א במקום חג"ת דעתיק, דהיינו בג"ר של עצמו. (תתק"כ אות פ"ז).

קעט) כי אחר שהגיעה טפת המ"ד אל עו"נ. ומשם ליסוד ועטרה דעתיק, הנה נתבטלה הפרסא שבגוי מעוהי דעתיק. החוצה לא"א ועתיק לפרצופים נבדלים, ונעשו שניהם לפרצוף אחד. וא"כ עלו חג"ת דא"א למקום ג"ר שלו, ששם עמדו חג"ת דעתיק, וא"כ עלו עמהם גם בחינת שלישים עליונים שהם מלובשים בחג"ת אלו, שבהם בחי' היסוד דעתיק ג"כ, וע"כ נסתלק המסך שלו משם. אמנם הרב אינו רוצה להאריך בעתיק כנודע. וע"כ קיצר ואומר, שאינו יכול לסבול כל כך אורות, כלומר כיון שבאו למקום הזה האורות דנה"י דא"א, שהם חסדים מגולים, א"כ הוברר מקומו של היסוד דעתיק יותר למעלה בחג"ת שמקודם לכן, שהם בג"ר דא"א. (תתק"כ אות פ"ט).

קפ) כי מלבד ההפרש של חסדים מכוסים שיש בין או"א לישסו"ת, כנודע. הנה יש עוד הפרש בענין זה בין אבא עלאה לאמא עלאה גופייהו, כי שורש אבא עלאה,

דהיינו ב׳ חסדים וחצי שלו, נשארו סתומים בתוך יסוד דעתיק. אבל שורשי הגבורות דאמא עלאה יצאו מיסוד דעתיק, ונתגלו בחג״ת דא״א. כדברי הרב בע״ח שער י״ד סוף פרק א׳. ע״ש. ועל זה סובבים דבריו שבכאן, שאחר בקיעת יסוד דעתיק, נתגלו ג״כ ב׳ חסדים וחצי דאבא לחוץ, ואין עתה עוד שום הפרש בין אבא עלאה לאמא עלאה. (תתק״כ אות פ״ט).

קפא) כי באמת נתקן עתיק לבחינת שורש לאור דחסדים, וא״א לבחינת שורש לאור חכמה. אמנם זה הוא רק מבחינת התחלקות ה״פ אצילות לי״ב פרצופים. ואז עתיק משפיע חכמה לא״א, לבחינת שורש מחזה ולמעלה שלו, העומד בפה דא״א כנודע. אמנם עתיק עצמו נעשה שורש לאור חסדים, והוא משפיע מיסוד ולמעלה בחינת חסדים מכוסים לאו״א, כנ״ל בהסתכלות פנימית חלק ח׳. וכשהם באופן זה, גם א״א אינו משפיע חכמה, כי כל השפעה, היא מבחינת חג״ת של הפרצוף, וכיון שבחינת חג״ת שלו היא בחסדים מכוסים, איך ישפיע עוד החכמה ממנו. וע״כ בעת שא״א רוצה להשפיע חכמה אל הפרצופים, מחויב להעשות עם עתיק לפרצוף אחד, שאז נעשו התג״ת דא״א לבחינת נה״י דעתיק, ויכול להשפיע הארת חכמה על ידיהם. וצריך שתזכור הכלל הנ״ל שבכל מקום שנה״י עולים לחג״ת, נעשו חג״ת עצמו לבחינת חסדים מגולים.

קפב) כבר ידעת, שהעליון מתאים תמיד הזווג שלו, לפי מדת המ״ן, דהיינו הרשימות של התחתון, שעולים אליו להתכללות הזווג. ונודע שיש ב׳ בחינות ברשימות: א׳ הוא אור הזך שבהם, שהם בחינת אור ישר, שהם בחינת ג״ר שברשימות, שנשארו באצילות. ועוד יש בחינות אור עב, שהם בחינות העביות והאו״ח, הנקרא ניצוצין, שהם בחינת אור חסדים וחג״ת, ויכלו לירד עם הכלים לבי״ע. והכלים עצמם הם נה״י שבכולם.

וע״כ כדי לתקן הכלים צריכים או״א להתלבש במסך דבחינת נה״י דקטנות, והיינו בחינת יסוד דתבונה, בעת שהיו מחולקים לעצמם לפרצוף נבדל מאמא עלאה. וכדי לתקן הניצוצין, צריכים או״א להתלבש במסך דחג״ת דקטנות, שהוא עומד במקום החזה שלהם, שהוא מקום החתך בין אמא לתבונה. וכבר ידעת שיסוד דקטנות, עומד בבחינת החזה. וכדי לתקן בחינת האורות שברשימות שהם בחינת ג״ר, הם צריכים לבחינת ג״ר דאמא עלאה מעת קטנות, מזמן היותה חסרה משער מ״ב העליון, כנ״ל בתשובה קכ״ט. עיין שם. ובזה מתוקנים הרשימות דאו״י שהם בחינת ג״ר.

מילואים לתשובה פ״ח

במ״ש שם ההבחן בין הדכורין ונוקבין דאצילות, צריכים להבין היטב את ב׳ הפרצופים התחתונים מ״ה וב״ן דא״ק.

והנה הרב ביאר אותם בע״ח ש״ה סוף פרק א׳. וז״ל, בפנימיות א״ק יש הוי״ה אחת, ומד׳ אותיותיה, יצאים ד׳ הויות ונגלים לחוץ של א״ק, והם הוי״ה דע״ב ס״ג מ״ה ב״ן, והם במצח אח״פ, ומה שקדם הוי״ה דב״ן להוי״ה דמ״ה, ה״ס תפלין דר״ת, וה״ס נקבה תסובב גבר. עכ״ל. הרי שהרב חושב את ב׳ העולמות: נקודים, ואצילות לב״ן ומ״ה דא״ק. והדברים צריכים פירוש, כי לא נשתייר מעולם הנקודים אלא הג״ר שנטל עתיק דאצילות, אבל הז״ת נשברו פנים ואחור, וא״כ איך נעשו ע״ס דנקודים לב״ן דא״ק, ולא עוד אלא שנעשו לשורש למ״ה שלו בסוד נקבה תסובב גבר.

אמנם צריכים לזכור כאן, את הכלל, שכל האורות שבתחתון, נמצאים בעיקרם בהעליון ממנו, ובתחתון עצמו אינם אלא בחינת ענף קטן כנודע. כי ע״כ כל תחתון יוצא מבחינת החסרון אשר בעליון, גם משלים החסרון שבו. כי אותם האורות שהעליון משפיע לתחתון שלו, כבר קבעו מקומם בעליון גופיה וע״כ המה משלימים

אותו. ולפיכך אחר הזדככותו דגוף פרצוף הכתר א"ק, שנסתלקו האורות מהכלים שלו, האציל א"ק את ע"ב ס"ג, כדי שיחזרו למלאות האורות להכלים דגוף שלו, וכיון שע"ב ס"ג נשלמו על הטבור, ולא השלימו למלאותו כלום בכל המקום שלמטה מטבור עד סיום רגליו, ע"כ חזר והאציל לע"ס דנקודים מטבורו ולמטה, מאורות דנקבי עינים. שבחי' הראש ותוך שלהם, יצאו בג"ר דנקודים, בכל השלמות דתיקון קוים, אמנם בז"ת, לא הגיע אלא בחינת הארת כלים, מבחינת הסתכלות עינים באח"פ שלמטה משבולת הזקן, שהם אורות נה"י בלי תיקון קוים, כנודע. שמשום זה, רק שליש התחתון דת"ת דא"ק מטבורו עד סיום הת"ת, נתקן בג' קוים, אבל כל הז"ת דנה"י שלו, שמסיום הת"ת שלו ולמטה, נשארו בב' קוים לבד, ואין שם ההכרע דקו אמצעי. ובבחן אז, שא"ק נשלם בעצמו, מתוך אצילותו לע"ס של הנקודים, רק בבחינת תנה"י של נקבה לבד, כלומר בב' רגלים באורות דנפש, החסרות קו אמצעי. ואע"פ שגם הקטנות דז"ת נשבר פו"א בנקודים, אין זה נוגע כלום לבחינת השורש שלהם שנשאר בא"ק עצמו להשלמתו, כמו שידעת מטעם אין העדר ברוחני. וע"כ נבחן שבת נולדה תחלה. כי א"ק קבל השלמה לנה"י שלו מבחינת בת ונקבה, ותיקון זה נשאר בו בקביעות.

לפיכך האציל א"ק את ע"ס דאצילות כדי לתקן הז"ת דנה"י שלו. ונודע, שכל ע"ס דאצילות המה בחינת ז"ת דנה"י דא"ק, שלא קבלו תיקונם בעולם הנקודים, כנ"ל. וע"כ מתחיל א"א להלביש מפה דרדל"א ולמטה, שהוא למטה מסיום הת"ת דא"ק, כי רדל"א מלביש כל המקום של שליש תחתון דת"ת דא"ק, ורדל"א אינו מצטרף לאצילות כנודע, אלא א"א נחשב לכתר האצילות. הרי שכל עולם האצילות מלביש רק לז"ת דנה"י דא"ק. וע"כ נבחנים ה"פ אצילות רק לחג"ת נה"י דא"ק בלבד. ונודע שכל ה"פ אצילות באו מתחלה בסוד העיבור ג' גו ג', שקבלו בזה בחינת השיתוף דמדת הרחמים בדין, כי ה"ת שהיתה דבוקה ביסוד, עלתה ונכללה בת"ת, שהוא בינה דה"ב של החסדים, כנודע. ונמצא עתה שנשלם התיקון קוים גם בתוך דע"ס דנה"י דא"ק, דהיינו בחג"ת דנה"י שלו. באופן, שבעת שהאציל לג"ר דאצילות שהם א"א ואו"א וישסו"ת, נתקן ג"ר של קו אמצעי דתוך הזה, וכשנתקנו ז"ת דאצילות, שהם זו"ן, אז נתקן ז"ת דקו אמצעי דתוך דע"ס דנה"י דא"ק. וע"כ כל ע"ס דאצילות לא באו לא"ק, אלא לתקן את קו האמצעי של התוך דע"ס דנה"י שלו, הנקרא יסוד דכורא דא"ק, או הדר. שג"ר דאצילות תקנו בו הדר העליון, וז"ת תיקנו בו את הדר התחתון. והוא הנעשה להשלמת התנה"י דא"ק בבחינת ה"פ דא"ק בסוד הזכר שבו. ונחשב לתולדה דע"ב שלו, משום שבאו ע"י זווג ע"ב ס"ג. ותבין שכל המדובר הוא מבחינת הע"ס דאצילות שנקבעו בנה"י דא"ק גופיה, מטעם שהאורות דתחתון נמצאים בעיקר בהעליון שלו. ועתה תבין היטב הכלל, שכל פרצוף כלול מה"פ געסמ"ב, שכל בחינה נוטלת מפרצוף שכנגדה בה"פ א"ק. גם תבין שפרצופי הנוקבין דאצילות, להיותם כולם רק מב"ן דא"ק, אין להם הכרע דקו אמצעי בתוך דנה"י שלהם, כי גם בא"ק הם חסרים. וכל הפרצופים הזכרים דאצילות, יש להם בחינת תוך בנה"י שלהם, כי המה מקבלים מבחינה שכנגדם ממ"ה דא"ק. שיש לו הכרע של קו אמצעי בתוך דנה"י שלו. גם תבין שמ"ה מסובב מן הב"ן, בסוד נקבה תסובב גבר, כי בפרטיותו דא"ק עצמו יצא מתחלה הב"ן, שהשלים ג"ר דנה"י. ומ"ה שבו, הוא ענף ותולדה דב"ן. וב"ן, נחשב לבחינת מקיף כלפי המ"ה מכח היותו עליון אליו, והעליון נבחן למקיף אל התחתון ממנו, כנודע.